

78/K 3

COLLOQUIA
DOCTORIS
INGOLSTADIENSIS.

dubbel
H 6

23

COLLEGIUM

DOCTORIS

INGOLSTADENSIS

COLLOQUIA
DOCTORIS
INGOLSTADIENSIS

= P. de Boyar s. J.
DE

REBUS AD ECCLESIAE
DOCTRINAM ET DISCIPLINAM
PERTINENTIBUS.

Vastabant Ecclesiam perditissimi, ... qui magnas quotidie strages, velut apri vineam ingressi, edebant; neque erant qui progressibus eorum sese opponerent, qui quidem causam bonam possent adjuvare, praeter Romanum Episcopum. Nemo autem peritus rerum Ecclesiae ignorat, operam Romanorum Pontificum, per multa saecula Deum esse usum in conservanda sanctitate fidei doctrina.

CASAUBON. Exercit XV in Ann. Baron

DUSSELDORPII.

M. DCC. LXXXIX.

Sagt Th 1181

Zka

55.3780

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

REVERENDISSIMIS

ET RESPECTIVÈ

EMINENTISSIMIS AC SERENISSIMIS

GERMANIÆ

ARCHIEPISCOPIIS.

HÆCCE Colloquia, quibus Acta, vobis aut falsò imputata, aut dolosè suggesta & imprudenter adoptata, materiam suppeditaverunt, CELSITUDINIBUS VESTRIS dicata sunt. Eadem si benignè excipiatis; si generosè, abjectis quæ vos in errorem induxerunt, principiis approbatione vestrà fulciatis, vestrisque Diocesanis tamquam reclam sentiendi normam porrexeritis, REVERENDISSIMI EMINENTISSIMI AC SERENISSIMI PRINCIPES profectò con-

vj
firmabitur, quæ de vestrà Fide, integritate, virtutibus & meritis constanter ibidem asserui, & quæ de pravo, & schismatico systemate tam iniquè vobis attributo, in suos fallaces & depravatos auctores non temerè rejecti. Hæc viâ immortalem vobis apud bonos comparando laudem, habebitis Deum, cujus *Ministri estis*, Remuneratorem magnificentum, meque perennem *VESTRARUM CELSITUDINUM* admiratorem, præconem & ex corde intimo,

REVERENDISSIMI, EMINENTISSIMI
AC SERENISSIMI METROPOLITÆ.

SERENISSIMARUM VESTRARUM
CELSITUDINUM,

Servum humillimum nec non obsequentiſſimum PETRUM CHRISTIANUM,
Romanæ Ecclesiæ Filium.

LECTORI BENEVOLO.

ACCIPERE, benevole Lector, familiaria, quæ simplici neglectoque stylo, ut omnium captui sint accommodata, exaravi Colloquia. In his ex ordine & figillatim refelluntur, quoad brevissimè fieri potuit, pseudoctorum per Germaniam grassantium scandalosæ, schismaticæ, in sedem Apostolicam contumeliosæ opiniones, fucatâ industriâ magnisque artificiis adornatæ, ac sophismatibus, fallaciis & sycophantiis innixæ. Opponendo ipsis constantem Ecclesiæ universalis auctoritatem, clarè demonstratur in quot & quanta vitia & excessus trahant nefandi eorum errores. Qui hæc Colloquia mente attentâ nec præoccupatâ legerit, profectò Novatorum proterviam & improbitatem in oppugnandis principiis ubique terrarum a veris Fidelibus receptis, abundè perspiciet habebitque in promptu, unde valeat eorum præstigias refellere. Docet

vij

tor Ingolstadiensis ibidem præcipuas partes agit, & nullis aut ab arte pigmentis, aut a commentatione conquisitis argutiis, sed ingenuè, absque acrimoniâ, imò cum omnimodâ charitate movet, instruit, in veritatis semitam reducit. Collocutores melius edocti piissimorum Metropolitanarum turpiter deceptorum vicem amare dolent, & ardentissima vota eliciunt ut *sapiant ad sobrietatem*. Tu autem, benevole Lector, utere, fuere & vale.

COLLOQUIA

DOCTORIS

INGOLSTADIENSIS

*De rebus ad Ecclesiae Doctrinam &
Disciplinam pertinentibus.*

COLLOQUIUM PRIMUM.

COMES Franconiae & DOCTOR Ingolstadiensis.

COMES. Salvus sis Domine Doctor. Est quoddam opus bonum quod tibi suscipiendum proponam; ideo rogavi, ut pro tua opportunitate me convenires.

Doct. Nolui, Illustrissime Comes, meam desiderari operam; quapropter absque mora advolo. Quid igitur boni suggerendum obvenit.

Comes. Ut proximis feriis apud me rusticeris in Castello ad Rheni tractum sito.

Doct. Nempe, quid inde commodi capias? Quasi te fugiat nos genus esse hominum insuave & fastidiosum.

A

Comes. Non alium præter te Doctorem novi; nec scio utrum cæteri sint infociabiles & tetrici. Id si ita sit, eorum de numero excipiendus es. Et enim tam crebrò, tam familiariter tuo sum usus commercio nec unquam, ut puto, advertere potuisti te mihi gravem fuisse aut injucundum.

Doctör. Hoc totum tuæ adscribendum est humanitati: sed longè aliud est per unam alteramve horam hominem sustinère, aliud verò per mensem integrum Convictore uti assidue.

Comes. Sentio, Domine Doctör, tu ipse times ne postquam a Musæo abscefferis, tædeat te temporis. Ast in castello meo bibliothecam invenies non mediocriter instructam, ibique, quamdiu libebit, poteris latitare.

Doctör. Imò, Domine Comes, quos ibidem libros reperero?

Comes. Non equidem Romanenses, sed Classicos, Historicos, Philosophicos, Theologicos, & Polemicos. Præterea est mihi Pastor valdè excultus, & qui habet librorum affatim.

Doctör. Ex his nunc satis liquet, Domine Comes, quam commodè apud te sim rusticaturus; sed nequidem conjecturâ assequor, quid ibidem possim præstare boni operis.

Comes. Rem omnem aperiam, Domine Doctör: Singulis autumnalibus feriis ad hunc Pastorem divertit Sacellanus quidam Bonnenfis, vir ingenio acutus, verbo promptus & argutissimæ subtilitatis. Hi ambo nescio quid continuò ogganniunt de Conventiculo Emfienfi, de Ecclesiæ Romanæ usurpationibus, de Episcoporum & præcipuè Archiepiscopo-

rum juribus, de veteri Ecclesiæ Disciplinâ; de Indulgentiis, de Matrimonii vinculo dissolubili, de Dispensationibus, de Nuntiaturis, &c. Tot & tanta mihi prædicant huc usquè inaudita; quæ si vera sint, omnia & Conciliorum & Patrum, & Theologorum testimonia meritò erunt destruenda. Maximam sibi in universo, quàm latè patet, tractu nostro, suis sophismatibus compararunt auctoritatem. Quocirca eorum conversio egregios fructus ederet, deviosque plurimos in veritatis semitam revocaret.

Doct̃or. Totus in hanc operam incumberem libentissimè: verùm an me quidem auscultabunt? An mecum dissertare consentient?

Comes. Consentient utiquè. Cum enim quâdam die pranderent apud me, multa que coram discumbentibus certatim effutirent, quæsi utrum, quæ in medium proferebant, audent coram viro docto ratahabere? Reposuerunt illicò, se quidem ea pugnacissimè defensuros adversus quemlibet. Cumque hæc super re circumstantes vocarem in testimonium, & jactitarem hujusmodi virum doctum anno proximo mihi comitem adfuturum, illi non dubitaverunt sponsonem suam bis terve confirmare, asserentes se nullum detrectaturos certamen. Indè sat con-jicere licet eos non ausuros gradum retrò referre.

Doct̃or. Nequaquam debueras doctum me venditare: Talem me reverà existimabunt. Idcirco congressum formidantes, varia effugia obtendent. Alter quoddam iter suscipiendum prætexet; alter finget se negotiis urgentibus impeditum.

(4)

Comes. Id quidem fieri posset, si vel te nosset; vel præmoniti forent; sed inexpectatus ac incognitus advenies; & sic erunt ex improvise capti. Insuper vetui famulis ne unquam te Ingolstadiensem Doctorem nuncuparent, sed dumtaxat Præpositum quemdam Bavarum, quocum magna mihi intercedit necessitudo.

Doctor. Neque veritatem lædes, quippè qui tantillæ Præposituræ titulo sum insignitus. Cæterum totum me ad arbitrium tuum fingo. Quandonam proficendum erit?

Comes. Intra triduum, si nihil obstet.

Doctor. Sat erit mihi temporis, ut res meas componam, meque ad iter istud accingam. Vale.

COLLOQUIUM SECUNDUM.

COMES, DOCTOR, PASTOR, SACELLANUS.

COMES. Nequaquam excidit memoria Reverendi Domini, quid anno præterito inter nos ultrò citròque fuerit receptum, quum hodiernam Ecclesiæ Disciplinam, Summi Pontificis jura, & sexcenta alia tantum non evertetis.

Pastor. Intellego, Illustrissime Comes. Promissa reposcis, & præstò sumus exequi.

Comes. Perplacet tam prompta voluntas. En familiaris meus Dominus Præpositus Bavarum, quem me huc adducturum pollicitabar.

Is & vos auscultare, & Ecclesiæ ac Summi Pontificis jura tueri haud refugiet.

Pastor. Huc venit scilicet ut nos ultramontanos reddat? *Hoc opus, hic labor est.*

Doct̃or. Ultramontanos nolim vos reddere, sed genuinos Ecclesiæ filios, idque non est adeò arduum; quandoquidem decertandum mihi erit cum viris non tantùm eruditis, sed etiam piis, eâ nimirum pietate, quæ est ad omnia utilis (a).

Sacellanus. Nihil dici potest officiosum magis. Sed amabo te, Domine Præposite, in sententiâ nostrâ nos relinque, tuque si lubet, in tuâ permaneto.

Doct̃or. Quid ais, Domine? Profectò hujusmodi indifferentia in Clerico haud potest culpâ vacare. Creditis me erroris cœno immersum, nec satageretis illinc me extrahere? Aliud sanè exigit charitas, nempè, me ut instruatis, erroremque meum demonstretis mihi. Quod ut assequamini, nonne est opus ut me auscultetis, simulque conferamus rationes ultrò citròque militantes.

Pastor. An legisti, Domine, eruditissimas illas Theses, quas tantâ cum laude propugnaverunt & Ticinenses, & Bonnenses, & Trevirenses, & Moguntini & plurimi alii? An trivisti manibus Moguntinas ephemerides, quibus nomen *Aufklärung* tam justè inditum, item Emsianas PUNCTUATIONES, tum septuaginta tres Articulos ad Imperii Comitia transmissos, denique Mandatum quadragesimale Monasterii datum?

(a) I. Tim. 4.

Doct̄or. Hæc omnia & multo plura legi, perlegi a capite ad calcem.

Sacellanus. Et nihilominus hæres in vetustis principiis, id est, in ultramontanis deliriis?

Doct̄or. Nec pertinaciter minùs quam antè.

Pastor. Hoc attento, quid juvat tecum differere? Quippe si in tot admirandis & Spitzii (a), & Hedderichii (b), & Froitzheimii (c), & Haubsii (d), & Kamperi (e), & Jungii (f), & Braunii (g), & Castelli (h), & Thaddæi à Sancto Adamo (i), & Tamburini (k), & Pereiræ aut Pereriæ (l), & Riccii (m),

(a) Andræ Spitz Dissertatio historico-ecclesiastica. Bonnæ 31 Martii 1788.

(b) Philippi Hedderich Dissertatio juris ecclesiastici Germanici de iuribus Ecclesiæ Germaniæ in Conventu Emshano. Bonnæ 6 Martii 1788.

(c) Gaspari Froitzheim Dissertatio inauguralis de quinque præcipuis fontibus juris ecclesiastici, Colonienus specialissimi. Colonie 8 Maii 1788.

(d) Francisci Antonii Haubs, Themata ex historiâ ecclesiasticâ dogmatum, politiæ, & disciplinæ ecclesiasticæ. Trevisis 13 Sept. 1786, & 14 Sept. 1787.

(e) Wigandi Kamper Historia Indulgentiarum cum reflexionibus dogmaticis. Moguntiæ 21 Aug. 1787.

(f) Joannis Jung facta dispensationum episcopaliûm historica. Moguntiæ 28 Sept. 1787.

(g) Joannis Adami Braun Dissertatio utrûm matrimonii vinculum, &c. Moguntiæ 10 Sept. 1787.

(h) Wilhelmi Josephi Castello Dissertatio historica de variis causis quæ accidentaliter Romani Pontificis potestas successivè ampliata fuit. Trevisis die Aug. 1788.

(i) Thaddæi à sancto Adamo ex Ordine Carmelitarum Discalceatorum Theses ex introductione in Hermeneuticam Biblicam & libris Mosais. Bonnæ 14 Junii 1787.

(k) P. Tamburini Brixiani in Academia Ticensi de Iustitiâ Christianâ & de Sacramentis, 1784.

(l) Antonii Pereriæ (non Pereiræ) Congregationis Oratorii, *Doctrina veteris Ecclesiæ de supremâ Regum etiam in clericos potestate*, &c.

(m) Scipionis Riccii Pistoienus Episcopi.

(7)

& Febronii (a), & facundi Nunciorum Ecclesiasticorum Redactoris foliis, thesibus, libellis, operibus quibuscumque, acies oculorum tuorum hâc clarâ veritatis face nondum percellitur, profectò semper cæcuties.

Doct̃or. Adeo non percellitur tenebrôsâ illâ face, ut nihil in iis videam præter caliginem, errores, mendacia, sôphismata.

Sacellanus. O! res stupenda nimis & portento haud abfimilis!

Comes. Auscultate me paucis, ni pigeat. Dominus Præpositus, qui hîc adstat coram, in suâ regione vir existimatur moderatus & prudens, qui res maturè perpendit, nec quidquam inconsultò aggreditur. Itaque eum haud ægrè in viam reducetis, si fenserit se vel latum unguem a recto tramite deviasse. Quæ cum ita sint, operæ pretium est, eum in vestram sententiam vestrasque partes, ut alliciatis.

Doct̃or. Aliquot Colloquia saltem concedite mihi. Cæterùm protestor me absque acrimoniâ, dolo, proterviâ vobiscum velle agere. Illustrissimus Comes hâc super re, libenter, ni fallar, vadem se & fidejussorem oppignerabit.

Comes. Imò libentissimè. Nec puto me à Domino Parocho aut Sacellano recusandum. Unum hoc efflagito, ut me vestris disputationibus interesse patiamini,

Pastor. Equidem, quandò sic lubet, id nobis erit gratissimum atque honorificentissimum.

(a) Justini Febronii. De Statu Ecclesiæ, &c.

 COLLOQUIUM TERTIUM.

COMES, DOCTOR, PASTOR, SACELLANUS.

COMES. Instructi estis, ut video, magnâ libellorum copiâ?

Sacellanus. Variæ sunt Theses & Dissertationes, quæ subinde propugnatae fuerunt in Universitate Moguntinâ, imo & Trevirensi, Bonnensi, necnon alibi in hac nostrâ Germaniâ aut in Italiâ, nempe juxta mentem Archiepiscopi Spalatensis, Launoii, Febroonii, Eybel, Pereriæ, Riccii, & aliorum plurimorum.

Comes. Patet inibi, ita opinor, amplius disputationi campus. Verum enim verò, nonne controversia solo ratiocinio, absque hac auctoritatum congerie facilius dirimi posset?

Doctor. Sine modò, Domine Comes, nec te moveat hæc thesium moles. Levior fiet in trutinâ.

Sacellanus. Unde tibi placet, sumant colloquia nostra exordium?

Doctor. Nempe videtur a notione Ecclesiæ inchoandum. Jam autem quid de illâ vestrae Theses prædicant?

Sacellanus. Permulta fanè nec inficeta. Si Haubfium consulas, hæc habet in thematibus de Hierarchiâ, 13 7bris. 1786. Thesi VIII, pag. 5. *Cæus hominum Religionem hanc (Christianam) profitentium vocatur Ecclesia CHRISTIANA.*

Doct̃or. Bellè profectò. Inde sequitur nullum deinceps fore discrimen inter Ecclesiam Catholicam & Græcam, Lutheranam, Calvinianam, Anglicanam, cæterasque acatholicas sectas: sunt enim totidem *cætus hominum Christianam Religionem*, ut contendunt, *profitentium*. Quapropter, paganos, Judæos, Mahumetanos, & perverfos nostri sæculi philosophistas, si exceperis, reliqui omnes juxta vestram definitionem erunt reverà in Ecclesiæ Catholicæ sinu.

Pastor. Bona verba, quæso, Domine Præposi-
site. Attende tantisper ad ea quæ subdit
D. Haubs. *Ne verò quis existimet*, inquit,
tradere hic nos velle Ecclesiæ Christianæ de-
fnitionem numeris suis absolutam; sufficit
enim hic nobis qualiscumquè hujus nominis
declaratio.

Doct̃or. Ludicrum planè commentum! Quasi
gravius ipsi fuisset genuinam & in omnibus
Theologiis & Catechismis contentam Ec-
clesiæ definitionem enuntiare? Quasi tanti
constitisset addere hæc pauca & usitata
verba, *sub uno in terris vicario*, vel cum
Canisio, *sub uno & summo post Christum*
Capite & Pastore? Illa reticuit oppidò, quia
haudquaquam arridet, quòd Ecclesia uni
Capiti sic subjiciatur. Hinc maluit dicere
cum famoso Pehem, cæterisque novatoribus,
quibus accessit Lovaniensis Le Plat (a).
Cætus hominum Religionem Christianam una-

(a) Consule Disceptationem inter D. Vanden Elsken
Theologiæ alumnus Lovanii & D. Le Plat, in qua
Junior ille Sacerdos tam fortiter adversarium confutavit,
1. Decembris, 1786.

nimiter profitentium. Nonne hoc est primas & receptas rerum notiones protervè pefsumdare? nempe ut Caput vifibile ab Ecclefiâ Christi avellatur? (a).

Comes. Ædepol, hanc Ecclefiæ definitionem ultrò amplectentur quotquot sunt A catholici.

Doct̃or. Ideoque de industriâ illam infinuavit Haubfius, nimirum ad destruendam illam Ecclefiæ unitatem, quâ sublatâ denique, mox omnes sectæ cum Ecclefiâ Christi coalescerent, Porro illud ipsum ambiebat Febronius, cum monftruofum factum edidit ad *reuniendos* (ut putidiùs jaçtat) *difidentes in Religione Christianos.*

Comes. Utquid dumtaxat de Ecclefiâ *Christianâ* loquitur, non vero de *Catholicâ*? Hæc affectatio mihi non placet omninò.

Doct̃or. ACCIPE DANAUM INSIDIAS, *Virg. Æneid. l. 2.* Dum continuò & Haubfius & reliqui affeclæ illas elocutiones ufurpant Protestantibus & Novatoribus amiciffimas, quis non videat, sub nomine *Religionis Christianæ; puri, veri, primitivi Christianifmi*, illos expungere velle Notam veræ & folius Catholicæ Ecclefiæ characterificam?

Pastor. Id equidem, nec inficior, viderentur innuere; nifi, ut uni Haubfio infiftamus, profiterentur fe noluiſſe accuratam Ecclefiæ definitionem tradere.

Doct̃or. An fortè accuratiorem dedit Caſtello

(a) Joannes Jung in ſua Diſſertatione de *Faciſ Diſpenſationum Epifcopalium Historicis*, 1787, p. 3. *Theſiſe* 10. Orthodoxiæ characterem in communione cum Epifcopis reponit, nullâ Capitis factâ mentione.

dum dicit *Ecclesia Catholica est societas hominum Religionem JESU CHRISTI legitime profitentium?* (a)

Sacellanus. Porrò, huic definitioni quid deest scilicet? Namquè *definitum* est Ecclesia non *Christiana* dumtaxat sed nominatim *Catholica*. Jam autem per has voces *legitime profitentium*, nonne suapte subintelligas *sub uno in terris Capite?*

Doctor. Nequè subintelligo, nequè id quidem subintelligi debet aut potest, cum positione 29^a. expressè dicat: *Cujus caput est Christus*, deinde posit. 30^a. *a quo Apostoli omnes & pari consortio præditi sunt honoris & potestatis.*

Sacellanus. Saltem ne reticueris, quæ posit. 31, 32, 33 subsequuntur. *Aliquam tamen prærogativam Christus concessit S. Petro. — Quæ non tantum honoris, sed & jurisdictionis est. — Cujus finis est, ut conservetur unitas in Ecclesiâ.*

Doctor. Has positiones jamjam allegaturus eram, ni me dicendo præoccupasses. Verum adeò non adstruunt esse in Ecclesiâ visibile caput, ut potiùs illud destruant funditus. Videbimus enim postea quo desineret tandem illa honoris & jurisdictionis prærogativa, quæ præcisè contineretur *in supplendâ aliorum negligentia*, *in prospiciendo unitatis conservationi meris exhortationibus & exemplo.* Ita Eybel in suo nefando partu. *Quid est Papa.*

(a) In Dissert. hist. mense Aug. 1788.

Pastor. Ut quid hæc citatio præpostera? Quasi Eybel admitteremus.

Doctör. Nempe dissimulatis cautè. Pudèret enim vos hominem jussu Cæsareo Viennâ expulsum, quamquam deindè Novatorum factione revocatum, pudèret vos, inquam, hujusmodi phreneticum appellare & apertè stare ab illo. Statis tamen reapse, cum idem ac ille sentiatis, sentiantque Haubs, Hedderich, Jung, Castello, Braun & reliqui omnes ejus farinae Professores, in quorum thesibus inverecundè citatur.

Sacellanus. Is non sum ego, qui contra veritatem renitar. Itaque fatendum ingenuè illud esse arroganter factum & impudenter. Nilominùs antequàm illos condemnemus, ulteriùs examinandum venit, an Ecclesiæ Catholicæ unitatem evertere reverà intenderit.

Doctör. Hoc clarè liquet, si, ut aiunt, *Episcopus quilibet sit ad Ecclesiæ gubernationem vocatus æque ac Papa, nec minori præditus sit potestate.* Sed quam bellè eos prædamnavit Grotius dum dixit, *sicut exercitus, sicut navis regi non potest, nisi per gradus Præsectorum, qui gradus in unum desinant; ita nec in Ecclesiâ.... Hic ordo quis esse deberet, monstravit in Petro Christus (a).*

(a) Grotius in animadv. Rivet. T. 4, p. 941, Col. 2, Edit. 1679. *Idem sic pergit: Restitutionem Christianorum in unum idemque corpus semper optatam a Grotio, sciunt qui eum norunt. Postea vidit id planè fieri nequire, quia præterquàm quòd Calvinistarum ingenia fermè omnium ab omni pace sunt alienissima, Protestantibus nullo*

Comes. Ecquæ posset esse in Ecclesiâ stabilitas sub primatu, cui nulla inesset vis coactiva, & quæ intra meram persuasionem contineretur, absque ullo imperandi jure, aut obedientiæ præcepto? Herclè pagus quantuluscumque, imò hæc mea familia, ne duobus quidem diebus subsisterent, ni præficeretur caput à quo pendèrent; quantò magis immensa illa Fidelium societas, nisi verè foret supremo Capiti subjecta, mox dilaberetur?... Sed salvâ pace vestrâ, hæc sufficiant hodie. Juvat enim frui cælo sereno & deambulare tantisper. Crastinâ die, si lubet, materiam hanc resumemus.

inter se communi ecclesiastico regimine sociantur: quæ causæ sunt, cur factæ partes in unum Protestantium corpus colligi nequeant; imò & cur partes aliæ aqtue aliæ sint exsurrecturæ. Quare nunc planè ita sentit Grotius, & multi cum ipso, non posse Protestantes inter se jungi, nisi simul jungantur cum iis, qui Sedi Romanæ coherent, sine quâ nihil sperari potest in Ecclesiâ commune regimen. Ideo optat ut ea divulsio quæ evenit, & causa divulsionis tollantur. Inter eas causas non est Primatus Episcopi Romani secundùm Canones, fatente Melanchthone qui eum Primatum etiam necessarium putat ad retinendam unitatem: neque enim hoc est Ecclesiam subjicere Pontificis libidini, sed reponere ordinem sapienter institutum. *Ibidem. Apol. Disc. tom. 4, p. 744, col. 2. edit. 1679, in-fol. Alibi hoc addit.* Quod autem ad unitatem hujus externæ Ecclesiæ requirunt (Romano Catholici) obedientiam unius summi Recltoris, qui Petro in regendâ Christi Ecclesiâ, & ejus ovibus pascendis susceperit, non est a consensu prisæ quoque Ecclesiæ alienum. Certè Ambrosius Damascum, suâ veritate Episcopum Romanum, totius Ecclesiæ Christi Rectorem vocat. *Consultatio Casp. Sandii, apud Grot. tom. 4, pag. 568, col. 2.*

COLLOQUIUM QUARTUM.

COMES, DOCTOR, PASTOR, SACELLANUS;
REFERENDARIUS Principis **.

COMES. Advēnit heri sub vesperam me in-
visurus, qui hīc rufficatur in viciniā, fami-
liaris meus Serenissimi Principis ** Referen-
darius. Sinite, amabo vos, ut illi aditum
ad vestri cognitionem patefaciam.

Referendarius. Salvēre plurimūm vos jubeo, Re-
verendi Domini. Inaudi vi ex Domino Co-
mite vos quædam instituisse colloquia super
controversiis, quæ nunc ubique, præsertim
in nostris Academiis, & quidem in ipsis
Germaniæ Aulis tam acriter in quæstionem
vocantur. Magnam a me inibitis gratiam, si
vestro cætui me aggregare non abnuatis.

Doct̃or. Imò istud erit nobis gratissimum, &
tibi, generosè Domine, non profūs inutile.
Ex his enim quæ coram discutiemus, abundè
poteris perspicere in quantam errorum yo-
raginem præcipites agantur Serenissimi, &
melioris fortis digni Principes, dum malè-
fana Novatorum consilia inconsideratè se-
quuntur, sub falsā specie, sua jura aut repe-
tendi aut asserendi.

Comes. Simul atque huc advenit Dominus Refe-
rendarius, mox a capite ad calcem ex ordine
retuli, quid in hesternò Colloquio de Eccle-
siā fuerit inter nos disceptatum, itaque absque
repetitione ullā, nunc si placet, pergite.

Pastor. Pergemus utique, dum sic lubet. Ægrè

tulit Dominus Præpositus quod in Ecclesiæ
notione nulla mentio fuerit facta de uno in
terris Capite, item quod dixerimus à Christo
Apostolos omnes *pari consortio præditos esse
honoris & potestatis*. Jam autem quis audeat
hæc verba refellere, cum sint ipsiusmet
Sancti Cypriani ?

Doctör. Sunt equidem hujusce Sancti, sed malâ
fide & subdolè allegata. Censet enim Sanctus
Martyr Apostolos fuisse inter se æquales
in auctoritate Apostolicâ, non autem in Pri-
matu, imò hoc in terminis implicat: *inter
multos enim, si quis primus est, unus ille est
primus (a)*. Jam autem cur nostri adultera-
tores non addidêrunt, quod in eodem textu
ponitur; *Sed exordium ab unitate proficiscitur*.
Cur reticuerunt, quod in eodem Libro
de unitate Ecclesiæ dixerat Cyprianus, hæc
verba Christi *SUPER HANC PETRAM ÆDI-
FICABO ECCLESIAM MEAM: PASCE OVES
MEAS*, ad Petrum nominatim referri...
*Super unum Petrum esse ædificatam Eccle-
siam... Unam Cathedrum esse constitutam
& originem unitatis ab uno descendere*. Quæ
omnia profectò demonstrant, Sanctum Pe-
trum primum fuisse inter Apostolos, licet
æquales inter se fuerint quoad potestatem
Apostolicam; & id unum intendebat Sanctus
Doctör, cum dixit, *eos pari consortio
præditos fuisse honoris & potestatis*.

Comes. Hæc certè clara videntur.

Doctör. Clariora etiam addidero. Ipsummet, quod
adversarii frequenter appellant, Constantiense

(a) Tournely. Q. 5 de Capite Eccl. Art. 1.

Concilium an. 1414, damnavit errores tutti
 Wiclefi aientis: *Non est de necessitate salu-
 tis credere Romanam Ecclesiam esse supre-
 mam inter alias Ecclesias.* Tum Joannis Hus:
*Petrum non esse nec fuisse caput Ecclesie
 Sancte Catholice.* Quibus erroribus fanorum
 verborum formam opponens Martinus V,
 præscripsit interrogandos, qui de his suspecti
 essent, utrum credant beatum Petrum fuisse
 Vicarium Christi, habentem potestatem li-
 gandi ac solvendi super terram. Item Pa-
 pam canonicè electum successorem esse
 beati Petri habentem supremam auctorita-
 tem in Ecclesiâ Dei; item Papam omni-
 bus Christianis posse concedere indulgen-
 tias; singulos porro Episcopos suis subditis
 secundùm limitationem Sacrorum Cano-
 num (a). Nonne patientiâ vestrâ, abutar si
 hisce tam longis citationibus superaddam
 Synodale Basileensium responsum ad Taren-
 tinum Episcopum, cui palàm declarârunt
 sess. V » Fateri se & credere, Romanum
 » Pontificem Caput esse & Primatem Eccle-
 » siæ, Vicarium Christi, & a Christo non
 » ab hominibus, vel Synodis aliis Præla-
 » tum, & Pastorem Christianorum, cui
 » datæ sunt a Domino claves, & uni dic-
 » tum *tu es Petrus*, & solum in plenu-
 » dinem potestatis vocatum esse, alios in
 » partem sollicitudinis. «

Comes. Meo quidem iudicio hæc satis demonstrant
 Petrum ita fuisse inter Apostolos primum,

(a) Inde satis refellitur nefandus ille, nec refelli dignus
 Wigandus Kamper, qui in sua historia indulgentiarum,
 tot & tanta impudenter & falsè deblateravit contra jus
 & acta Pontificum circa indulgentias.

ut ille (idem dic de ejus Successoribus) jure divino assignatum sibi habeat Christi gregem univcrsum, & simul cum Episcopatu potestatem accipiat universalis regiminis.

Sacellanus. Pace tuâ, Illustrissime Comes, scias velim, in Scholasticis disputationibus, præcis verbis esse utendum, & ab assensu præcipiti temperandum. Sunt enim aliæ atque aliæ auctoritates proferendæ in medium: nempe quid respondebit Dominus Præpositus ad Sancti Leonis textum à Froitzheim citatum? (a)

Doctör. Quid sim ducturus? Nimirum Froitzheim esse sublestæ fidei; nam & ille & cæteri ejusdem farinae disertatores, quotiescumque textus seu Scripturæ sacræ aut Conciliorum, seu Patrum tum Græcorum tum Latinorum, seu Theologorum & Canonistarum veterum aut recentiorum producant, toties legere est istos textus demptos, amplificatos, corruptos: quod ut probem, textui allato attendas tantisper, & *ex uno disce omnes*. Postquam enim citaverat Froitzheim hæc Sancti Leonis verba. » Dicitum fuit Beatissimo » Petro tibi dabo claves regni cœlorum, » transivit etiam in alios Apostolos jus potestatis illius, & ad omnes Ecclesiæ principes decreti hujus constitutio commemavit; sed non frustra uni commendatur, » quod omnibus intimatur: Petro enim » ideo hoc singulariter creditur, quia cunctis Ecclesiæ Rectoribus Petri forma præponitur. « Nonne debuerat ea quæ in

(a) Froitzheim. Dissert. inaug. 8 Maii 1788.

eodem contextu immediatè sequantur, ad-
 didisse? Manet ergo Petri Privilegium, ubi-
 cumque ex ipseus fertur æquitate iudicium.
 Nec nimia est vel severitas vel remissio, ubi
 nihil erit ligatum, nihil solutum, nisi quod
 Beatus Petrus aut solverit aut ligaverit. Et
 ibidem: de toto Mundo unus Petrus eligitur,
 qui & universarum gentium vocationi,
 & omnibus Apostolis, cunctisque Ecclesiæ
 Patribus præponatur: ut quamvis in Populo
 Dei multi Sacerdotes sint, omnes tamen propriè
 regat Petrus, quos principaliter regit &
 Christus. Liceat adhuc pauca citare, inter
 alia, quæ videri possunt in Lib. de Con-
 fid. ad Eugenium III. » Age, indagemus ad-
 » huc diligentius quis sis, quam geras vi-
 » delicet pro tempore personam, in Eccle-
 » siâ Dei. Quis es? Sacerdos Magnus, sum-
 » mus Pontifex. Tu Princeps Episcoporum,
 » tu hæres Apostolorum. . . Potestate Pe-
 » trus, unctioe Christus. Tu es cui claves
 » traditæ, cui oves creditæ sunt. Sunt qui-
 » dem & alii Cœli Janitores, & gregum
 » Pastores: sed tu tantò gloriosius, quantò
 » & differentius utrumque præ cæteris no-
 » men hæreditasti. Habent illi sibi assigna-
 » tos greges; singuli singulos: tibi uni-
 » versi crediti, uni unus. Nec Ovium mo-
 » do sed & Pastorum, tu unus omnium
 » Pastor. Unde id probem quæris? Ex ver-
 » bo Domini: cui enim non dico Episco-
 » porum, sed etiam Apostolorum, sic ab-
 » solutè & indiscretè totæ commissæ sunt
 » greges? si me amas Petre, pasce Oves meas.
 » Quas? illius vel illius civitatis populos,
 » aut Religionis, aut certi regni? Oves
 » meas, inquit. Cui non planum, non de-

» signasse aliquas, sed assignasse omnes ?
 » Nihil excipitur, ubi distinguitur nihil. Et
 » forte præsentibus cæteri condiscipuli erant,
 » cum committens uni unitatem, omnibus
 » commendaret in uno grege & uno Pas-
 » tore. . . . Ergo juxta Canones tuos, alii in
 » partem sollicitudinis, tu in plenitudinem
 » potestatis vocatus es. Aliorum potestas
 » certis arctatur limitibus : tua extenditur
 » & in ipsos qui potestatem super alios ac-
 » ceperunt. Nonne si causa extiterit, tu
 » Episcopo Cælum claudere, tu ipsum ab
 » Episcopatu deponere, etiam & tradere
 » Satanæ potes ? *Bern. de Consid. l. 2. c. 8.*
 » Oportet ad vestrum referri Apostola-
 » tum pericula quæque & scandala emer-
 » gentia in regno Dei, ea præsertim quæ
 » de fide contingunt. Dignum namque ar-
 » bitror ibi potissimum refarciri damna
 » fidei, ubi non potest fides sentire defec-
 » tum. Hæc quippe hujus prærogativa se-
 » dis. Cui enim alteri aliquando dictum
 » est : *Ego pro te rogavi, Petre, ut non*
 » *deficiat fides tua ?* Ergo quod sequitur, a
 » Petri Successore exigitur : & tu aliquan-
 » do conversus, confirma fratres tuos. Id
 » quidem modo necessarium. « *Bern. Epif.*
 » *190 ad Innoc. II. init.* » Plenitudo potes-
 » tatis super universas orbis Ecclesias, sin-
 » gulari prærogativâ, Apostolicæ Sedi do-
 » nata est. . . . Potest, si utile judicaverit,
 » novos ordinare Episcopatus. . . . Potest
 » eos qui sunt, alios deprimere, alios su-
 » blimare. . . . In promptu est ei omnem
 » ulcisci inobedientiâ, si quis forte reluc-
 » tari conatus fuerit, *ibid. Epist. 131.* « Ita
 » ille. Quid si addidero eandem fuisse sæcu-

lo decimo quinto sententiam magno illi Gerfoni, quem nostri Febroniani tam gloriose venditant? Quid si ex ejus scriptis probavero illum Ultramontanis, ut aiunt, prorsus assensisse? Dicit enim in Tract. de Statibus Ecclesiasticis Confid. 3a. Status Prælationis Episcopalis habuit in Apostolis & Successoribus usum vel exercitium suæ potestatis. Sub Petro & successoribus ejus, tamquam sub habente vel habentibus plenitudinem fontalem Episcopalis auctoritatis. Unde & quoad talia minores Prælati subsunt Episcopis, a quibus usus suæ potestatis quandoque limitatur vel arcetur, & sic a Papa posse fieri circa Prælatos majores ex certis & rationabilibus causis non est ambigendum. Et postea in Dialogo de Potestate ligandi & solvendi. Cujus potestatis, (scilicet loquitur de potestate jurisdictionis) plenitudo residet penes Summum Pontificem, & est in ipso tota potestativè: cæteris vero per partes derivatur juxta determinationem legitimam istius fontalis & primæ potestatis, id est ejusdem Pontificis: indeque infert eum Prælati prohibere posse ne a quibusdam casibus absolvant, quod est circumscribere solvendi facultatem. In finitum sim, & hæc nostra colloquia in immensum volumen excrescant, si velim omnes omnium Patrum, Theologorum, Universitatum auctoritates, quas isti Sycophantæ hodierni depravant, aut certè reticent, uberiùs ac copiosiùs referre.

* Sacellanus. Quos nunc protulisti textus sunt figuratæ aut ampullatæ Patrum elocutiones, quæ rei substantiam non mutant (a).

(a) Hebr. De Stat. Eccl. t. 1. c. 3. §. 6.

Doct̄or. Hanc blasphemiam, Domine mi, a Febronio mutuasti; sunt illius, & Novatorum usitata subterfugia. Si quid dixerint Pontifices Romani, dixerunt scilicet, *Ita ferente humanā conditione, quæ ægrè intra legitimos fines sese continet (a)*; si Patrum testimonia non possint in sensum pravam detorqueri, mox ad ravim vociferantur eorundem *elocutiones figuratas esse aut ampullatas.*

Comes. Quoniam nec Pontificum nec Patrum dicta aut facta sunt certa de summi Pontificis primatu iudicandi regula, undenam ergo genuinam Ecclesiæ doctrinam poterimus adipisci?

Doct̄or. Vix crederes, Domine Comes. Nimirum ex ipsomet Febronio; nam nec ille nec novatores cæteri usquam sibi constant; continuè ut *parvuli fluctuant & circumferuntur omni vento doctrinæ in nequitiam hominum, in astutiam ad circumventionem erroris (b).* Opponamus igitur Febronio Febronium; namque sic ille in suâ retractationis epistolâ ad Pium VI est palam professus: » In horum » sequelam cum Patribus Concilii œcumeni » nici Florentini agnosco, Romano Pontifi » fici in B. Petro pascendi, regendi, ac » gubernandi universalem Ecclesiam a Do » mino nostro Jesu Christo plenam potesta » tem traditam esse. Sicut autem pascendi, » & regendi, potestas sine conveniente auc » toritate, jurisdictione ac coactione (ad » quam etiam, velut gravissima spiritualis » poena, pertinet excommunicatio, quoad » fructum & suffragia generalia separans)

(a) Ibid. (b) Ephes. IV. 14.

» subsistere non potest, sic talem a Christo
 » ipso promanantem in Romano Pontifice,
 » tanquam universalis Ecclesiae Capite, Prin-
 » cipe, ac Magistro residere affir- mo.
 » Profiteor quoque Romanum Pontificem
 » esse summum judicem controversiarum in
 » rebus fidei & morum. Addo speciatim
 » adversus errorem, tum veterum tum re-
 » centiorum Novatorum, fieri non posse, ut
 » a vero aberret corpus Episcoporum, qui
 » capiti suo Romano Pontifici adhærent;
 » sic hæresim Lutheri jam ante *Concilium*
 » *Tridentinum* ab Ecclesia, præeunte Pon-
 » tifice, per ejus oraculum ultimato & irre-
 » vocabiliter damnatam fuisse «.

Comes. Herclè ! non sum apud me. O pravam
 hominum fidem ! an id est prospicere dum-
 taxat unitatis conservationi *hortatione & exem-
 plo* ? An tantummodo *supplere aliorum ne-
 gligentiae*. An in aliâ Dicecesi nihil posse præ-
 terquam *extraordinario casu* ? An hoc est
 insuper non habere jus ferendi disciplinæ
 leges, quibus Diceceses cæteræ accommo-
 dare se teneantur ? Ita ut si Romani Ponti-
 fices ligent, si solvant, si reservent sibi abso-
 lutiones, dispensationes, appellationes, Be-
 neficiorum collationes, indulgentiarum elar-
 gitiones, temerario ausu involent in Episco-
 porum jura & prærogativas Apostolatus an-
 nexas. Profectò hæc non cohærent; si enim
 (quod est extra dubium) Primatûs jure
 potiantur Petri Successores, certè debent
 Episcopi ipsis subordinari. Jam autem subor-
 dinatio supponit jus imperandi; jus verò im-
 perandi nequaquam residere potest in solâ
 exhortatione aut in negligentiae supplemento.
 Ergò vester Primatus tam lævè & absurde

(23)
intellectus toto cœlo à Catholico Primatu
aberrat.

Sacellanus. Scito, Domine Comes, non esse
confundendas rerum ideas. Distingui-
mus enim inter Primatûs primogenia & essentialia
jura, & inter ejusdem Primatûs jura acces-
soria & adventitia.

Doctör. Et simul jura ista essentialia æque ac adven-
titia destruitis, cum juxta vos jura essen-
tialia non resideant quidem primitus jure di-
vino in Pontifice Romano. Ait enim Fe-
bronius. » Ex his consequens est omnes
» Episcopos in sua institutione, prævenien-
» do omnem humanam ordinationem, esse
» in potestate & auctoritate gubernandi Ec-
» clesiam æquales, non tantum quoad ea
» quæ ordinis sunt, sed & quæ jurisdic-
» tionis « Ergo ad nihilum profus rediguntur
jura illa primogenia, si ab initio & ipso
Apostolorum ævo nequidem extiterint. Er-
go corrui Caput, & simul Romanus Pon-
tifex, quem Hyeronimus propterea unum
inter duodecim electum fuisse asserit, *ut*
Capite constituto, schismatis tollatur occa-
sio. (a) Ergo Episcopi, non tantum æquo,
sed potiori etiam jure quam Papa possunt
suam jurisdictionem exercere in omnibus
Christiani orbis partibus, ubicumque aut
necessitas aut utilitas requirit; ergo cum ju-
ra illa primitiva Episcoporum sint impres-
criptibilia, nequaquam possunt a Romano
Pontifice restringi; ergo corrui unitas; ergo
denique schisma est inevitabile.

(a) Hyeron. Lib. 1. adv. Jovin.

Comes. Itaque nullis potitur Pontifex juribus primogeniis, & si quæ illi obtingunt jura, quæcumque sint illa, erunt planè adventitia, cum nec præscriptio, nec titulus quilibet possit juribus Episcopalibus officere.

Doctor. Expectadùm, illustrissime Comes, & audi reliqua ex eorum Antistite Febronio.

Comes. Medius fidius! Totus horreo! Quis furor, quæ infânia hos rapit! Apage: nolim textus audire prætereà. Nec abnuet Dominus Pastor. In his enim non astuta cavillatio, sed communis hominum sensus sufficit.

Doctor. Bona verba, quæso, Domine Comes. Exigit enim æquitas, ut adversariorum objectiones sustineamus, & textibus respondeamus quibuslibet, si quam vim in illis esse insistam judicent.

Comes. Quid tibi videtur, Domine Pastor, nonne sufficienter exposuit nobis Dominus Præpositus istorum disertatorum fallaciam & artes; quid ultra objiciendum occurreret?

Pastor. Ohe! Comes illustrissime! nos scholastici, non sic statim causâ cadimus. Alia sunt vibranda tela, priusquam demus victas manus. Plurimæ nobis supersunt in pharetrâ electæ sagittæ, easque tempore & loco depromemus.

Sacellanus. Cæterùm haud diffitemur nostros libertatum Germanicarum assertores duriusculè de juribus primogeniis locutos fuisse; ast non item de adventitiis.

Doctor. Egregia profectò jura, quæ ad nihilum, planè rediguntur!

Sacellanus. Ad nihilum, ais, Domine Doctor? An nihil istud est quod reponimus in est-

*hortatione, in exemplo, in negligentia sup-
plenda.*

Comes. Næ tu, Domine Sacellane, istud ad nau-
seam repetes?

Doctor. Nihilum ea dico, quæ quilibet, cum ita
fuerit visum, flocci faciet impunè. Dic, so-
des, quandonàm istud erit, ubi Episcopus se
reverà negligentem esse, aut exhortationi,
(nunquam admonitioni, aut increpationi)
locum dedisse fatebitur? Date mihi Episcopum
pervicacem & perditum, quales fuerunt v. g.
famosi illi Apostatæ Hermannus a Weyden &
Gebhardus Truchses; num Romani Ponti-
ficis precibus annuet? Num exhortationes
patietur? nonne potiùs Germaniæ concor-
data, Imperii Comitia, Cæsarem ipsum appel-
labit? Nonne etiam seipsum ad Petri Cathedræ
altitudinem, & fastigium arroganter extollet,
ut istam Cathedram, adversus quam non præ-
valebunt portæ inferi, concutiat, evertat, ex-
terminet funditùs. Nonne tandem adsciscet
sibi ab epistolis Hedderichi, & supparum sec-
torem aliquem, qui Protestantis Moser ne-
fanda in Pontificem dicteria expilet, ut fece-
runt isti thesium, dissertationum, memoria-
lium, punctuationum redactores; ipsique
contumeliosa Antichristi, Mono-Episcopi,
bestiæ Apocalypseos, Vice-Dei, sacrilegi usur-
patoris, invaloris nomina prodiget?

Comes. Scelus! Refractis decori repagulis, omnia
extra numerum modumque faciunt. Sed ut
ut sit, satis superque patet primitiva illa &
essentialia jura, quæ Romano Pontifici benignè
adjudicant, esse merè irrisoria. Meo quidem
iudicio hujusmodi jura, Christi verbis, Ec-
clesiæ decretis, Fidelium indoli, denique rectæ

rationi omnino adversantur. Sed de his fatis ;
effluxit enim tempus ; & juvat in proximum
congressum interquiescere.

COLLOQUIUM QUINTUM.

COMES , REFERENDARIUS , DOCTOR.

Comes. Sub nostro colloquio , ne verbum qui-
dem protulisti , Domine Referendarie. Ut quid
itâ conticuiisti profus ? An nostrarum an illo-
rum partium sis , haud liquidè apparet.

Referendarius. Ex ijs quæ audiui , etiamnum
totus attonitus hæreo. A triennio eoque am-
plius , audio aulicos , a nostris Doctoribus an
illuminatos an seductos , Principis auribus
assiduè inclamantes » Serenissime , Ementif-
» sime , Regie Princeps , ne patiaris in erro-
» rem te induci. Rejice audacter commenta
» ab Ultramontanis ficta. Noveris tandem
» ipse & quid sis , & quid sit Papa ? Tu
» Metropolitanus , cui plurimi subsunt Suf-
» fraganei. Tu & Apostolorum Successor par-
» consortio præditus honoris & potestatis.
» Ille verò Romanus Episcopus , cui Prima-
» tus annexus est ; nihil præterea. Verum
» enim verò quid est ille Primatus ? Scilicet
» Primatus ille est 1° Ordinis , tum quia
» Petrus in Apostolorum recensione primus
» nominatur , tum quia necesse est ordinem
» etiam inter pares ab uno inchoari , con-
» sequenter unum primò appellari (a).

(a) Hoc est quod dicebat Saumaisius in Præfatione de

» 2° Idem Primatus est etiam jurisdictionis :
 » sed cujusnam jurisdictionis ? nempe jurisdic-
 » tionis, quâ tenetur aliis præesse exemplo.
 » Item jurisdictionis quæ in jure inspectio-
 » nis tantummodò sita sit, denique in jure
 » supplendi, cum alii officio desunt : quæ
 » consequenter se non extendit nisi ad exem-
 » plum, ad exhortationem, & ad suavem,
 » amicumque commonitionem.

Doct. Inde quid miri, Domine Referendarie,
 si ex tam falsis principiis concludant refe-
 canda esse omnia illa jura, quæ ipsis nuncu-
 pare placuit accessoria, adventitia, & spe-
 cialissima, qualia sunt quæ recensentur a Spi-
 zio, §. 2°. p. 3. » I. Jus confirmandi Episco-
 » pos. II. Jus consecrandi Episcopos. III Jus
 » transferendi Episcopos. IV. Jus deponendi
 » Episcopos. V. Jus admittendi Episcoporum
 » resignationes. VI. Jus admittendi postula-
 » tionem. VII. Jus uniendi ac dividendi Epif-
 » copatus. VIII. Jus dandi Coadjutores per-
 » petuos. IX. Jus concedendi usum pallii,
 » X. Jus beatificandi & canonizandi. XI. Po-
 » testas approbandi Ordines Religiosos. XII.
 » Instituire novas Metropoles « Dicunt
 illa jura esse accessoria & adventitia, quia
 illa non ex divinâ Institutione profluere, sed ex
 quadam acquisitione aut potius usurpatione
 oriri contendunt. (a) Quod ut probent,

Primatu Papæ » Reformatos Primatum tantum ordinis
 » in Papâ agnoscere, quia ut in omni ordine Primatus
 » est, & primus semper datur aliquis ordinis, ut secun-
 » dus & tertius, ita & in ordine Episcoporum. «
 (a) Plus concedebat Lutherus, Melanchtone teste,
 qui scribit : « Utrum jure divino probari posset œcume-
 » nici Pontificis Auctoritas ... Lutherus œcumenici

erunt ex antiquæ Germaniæ ruderibus, imò ex fictis Lutheranorum commentis, aut ex scriptis suppositiis diversa avisamenta & gravamina hæresi & erroribus scatentia. (a) Dein, licet a facto ad jus non valeat argumentum, adducunt facta particularia, a nostro scopo aliena, a circumstantiis sejuncta, ad rem non pertinentia, truncata, depravata, conficta. Illa Principibus suis obrudunt, & falso obtendunt » quâ ratione, quæ mediis, quibusve artibus acciderit ut Romani Pontifices, quorum primus Beatus Petrus inops Piscator, (b) qui nec aurum neque argentum, nec sacculum habebat, neque peram, ad eam pervenerint altitudinem, ad eam sese extulerint potentiam, ut eorum potestas, non tantum contra omnes nationum querelas, gravamina, atque Episcoporum & Principum confæderationes adver-

» Pontificis auctoritatem veneratur ac tuetur. De jure divino disputare voluit. « Saltem illi admittebant jura Primatus ex institutione Ecclesiastica emanare, Novatores verò ista jura dicunt provenire ex quadam acquisitione vel potius usurpatione.

(a) Gravamina centum fuerunt sub Adriano VI a Lutheranis consuta, & ad præcludendum Embsium *punctuationibus* (ridiculum ridiculæ rei verbum!) Anno 1778 recusa Francofurti & Lipsiæ, ut probant optimè Antonius Schmidt & Ignatius Schwartz.

(b) Ridicula & irreligiosa observatio facta, a Castello. §. 3. p. 3, An si ipsomet Germaniæ Metropolitanos, profapia potestate, thesauris, opibus, armis superasset Petrus, majorem inde nactus fuisset jurisdictionem ecclesiasticam? Et tam putidas, tam insulas, tam viro frangi indignas dissertationes patiuntur cordati Germani! Imò alicubi conqueruntur quod Pius VI non alio stylo scribat magnis Germaniæ Metropolitanis, quam si cum parvulis Italiæ Episcopis per litteras ageret. Solida & probrosa objectatio! quasi inferioris ordinis essent quantum ad Hierarchiam.

» sus ejus abusus, excessus, & usurpationes
 » initas immobilis persistere potuerit atque
 » invicibilis, imò ut sese omnibus tum Epif-
 » copis tum Principibus reddiderit formida-
 » bilem. «

Referendarius Ita adulatores illi Principibus præ-
 fertim Ecclesiasticis enituntur sub majoris
 auctoritatis prætextu persuadere ut Romanæ
 Sedis jugum excutiant, & sic in usurpata sibi
 jura quasi postiliminio revertantur.

Doctor. Vel ut verius dicas, ut schisma palam
 consumment.

Comes. O! facinus indignum! O! homines probro-
 sos, & prorsus execrandos! Tu autem,
 Domine Referendarie, quid de his novita-
 tibus censes?

Referendarius. Ex jam dictis incipit veritatis radius
 mentis meæ oculos percillere. Satis apparet
 quousque mala fides hos adulteratores dirigat
 in reticendis, depravandis aut detorquendis
 factis & textibus.

Comes. Sanè nollem ego istis vanis citationibus
 respondere. Ad quid enim inservire possunt;
 nisi ut fucum faciant? Convincendi sunt potius
 a ratione; quam tandem, si infano furore in
 Romanam Sedem perciti, respuant sycophan-
 tæ isti, ædopol mox ad molam mittendi sunt.

Doctor. Nequaquam, Illustrissime Comes. Leniter
 enim cum ipsis est agendum, ut rescipiscant.
 Quippe ita sunt homines comparati, ut mol-
 libus remediis melius alliciantur, certiusque
 fanentur. Ii præsertim, quos superbia & per-
 vicacitas alit, procul dubio contra asperi-
 tatem obdurarentur.

Referendarius. Faxit Deus ut errores suos depōnant ! Sed eheu ! piorum Principum vices doleo quam maximè. Adeò sunt ab istis Doctoribus subdolis & ab aulicis assentatoribus subornati , ut se putent jure suo uti , & obsequium præstare Deo , dum miserimè Sedem Apostolicam convellunt. O si meum clementissimum , amantissimumque Principem eorum vinculis irretitum liberare queam , velamenque quod ipsius oculis obdlexerunt , detrahere ! in id certè totus incumbam ; sed ut assequar , opus est maximè ut vestris colloquiis inter se assidue , & insuper , ut si quid minus cogitatione comprehendero , Dominus Præpositus privatis Colloquiis diffusius explanet.

Doctor. Mea tibi non deerit opera.

Comes. Hoc tuum propositum est viro christiano dignissimum.

COLLOQUIUM SEXTUM

*COMES. REFERENDARIUS. DOCTOR. PASTOR.
SACELLANUS. LECTOR Minorita.*

S*SACELLANUS.* Non ægre feretis , Domini ; si Patrem ordinis Sancti Francisci conventualem , juris Canonici Lectorem huc introduxero. Vir est certè nequaquam spernendus , inò omni existimatione dignus.

Comes. Tua commendatio , Domine , satis nos inducit ad eum libenter admittendum. Tibi haud dubie suppetias feret ?

Sacellanus. Pater Lector est mihi amicus usque ad aram , nec in ejus verba juravi , ideoque illi

non assentiar nisi quantum & ratio & iura ferent.

Doct̃or. Quidquid sit, Reverende Pater Lector, scias velim quam ob rem huc convenerimus hodie, nimirum ut de iuribus Papæ adventitiis differamus.

Sacellanus. Id ipsum est uti dicis, Domine Præposite. Sed tamen prius respondendum restat textui nuperrimè allato, nec satis enucleato, de divisione ordinis & jurisdictionis Episcopalis quæ Febronio ejusque sequacibus videtur mera Episcopalis dignitatis dilaceratio.

Doct̃or. Audire juvat, Domine quomodo textum illum sis propugnaturus?

Sacellanus. Quasi res haberet multum difficultatis? Nonne Episcopi in suâ ordinatione recipiunt potestatem radicalem tam ordinis quam jurisdictionis?

Doct̃or. Recipiunt utique! quid, tum?

Sacellanus. Nonne ista potestas tum ordinis tum jurisdictionis est inseparabilis?

Doct̃or. Est equidem, si ista potestas intelligatur de illa radicali & inchoatâ potestate quam, vi suæ ordinationis, recipiunt Episcopi, & quam Theologi vocant in actu primo; non autem si intelligatur de potestate proximâ & completâ sive in actu secundo. Docent enim Catholici ad unum omnes istam potestatem non esse ab exercitio inseparabilem; quia exerceri non potest nisi accedat jurisdictionis circa portionem gregis, quæ vi canonicæ institutionis fuit Episcopis assignata. Unde hæc potestas aut jurisdictionis, quæ non datur per solam ordinationem, potest a superiore Ec-

clesiastico vel modificari ; vel suspendi ;
v. g. Dentur Episcopi absolute ordinati
aut mere titulares ; item Episcopi Episcopatu
suo dejecti, aut qui legitime renunciarunt
illi certe carent jurisdictione, quam tamen
habent Episcopi confirmati, etiam antequam
ordinentur.

Referendarius. Pace tua dicam, Domine. Non
ita censent Theologi nostri & assentatores
aulici. Percurrunt omnia retro secula, &
innumeris exemplis demonstrant primitivam
Ecclesiam agnovisse in Episcopis potestatem,
omnino eandem quam habebant apostoli,
quorum successores se predicant.

Doctor. Quae Dominus Referendarius allegat,
aliquam explanationem exigunt. Itaque dico
primò Apostolis succedere Episcopos quan-
tum ad potestatem radicalem generalem &
indeterminatam regendi, quam in ordina-
tione acceperunt, sicut Sacerdotes per ordi-
nationem recipiunt quoque potestatem gene-
ralem & indeterminatam predicandi & ab-
solvendi ; verum quis ignorat istam potesta-
tem semper remanere ligatam, quamdiu non
reducitur in actum accedente jurisdictione ?
Hæc autem jurisdictio confertur per designa-
tionem subditorum. Itaque Potestas ordinis
eadem est & æqualis in omnibus, nec de-
legari potest neque amitti & confertur sine
subjecta materia : Potestas vero jurisdictio-
nis nequit esse sine materia certâ & determi-
natâ, & augeri, minui, delegari, suspendi
potest, imò adimi. Quapropter ista secunda
missio est mere Ecclesiastica, & secundum
loca & causas restringitur per leges & usus,
nec non extendit se ultra Diocesos suae fines ;
ita

ita ut si Episcopi quidquam ultra attentare
vellent, id prorsus nullum foret. Et tamen
(ridiculum!) sic circumscripti haberent po-
testatem illimitatam? *Risum teneatis amici!*

Dico secundò falsum esse illud, quod subdolè
adstruunt, nempe Episcopos esse Apostolorum
successores. Vellem enim mihi indicarent cui-
nam Apostolorum successerint Archiepiscopi,
v. g. Moguntinus, Colonienfis, Trevirensis,
Salisburgenfis? An Joanni, an Andreae, an Mat-
thæo? Quis credet Joannem, Andream Mat-
thæum vocatos & missos ab ipsomet Christo,
cujus vitæ testes ac Doctrinæ auditores erant,
fuisse præcisè Episcopos, & nihil ampliùs
quàm quod sunt illi hodierni Germaniæ nos-
træ Præsules, quorum Episcopatus erectus
fuisse cognoscitur sub hoc aut illo Pontifice
Romano, qui istas Ecclesias fundaverunt,
illucque Sacerdotes & Episcopos miserunt
cum designatione subditorum, certis terminis
definitorum, circa quos suam jurisdictionem
exercerent.

Hoc ipsum Febronius, ubiquè sibi con-
tradicens, hîc ultrò fatetur his verbis.
» Quod autem is, qui Ecclesiæ totius ca-
» put erat, in urbem totius orbis Domi-
» nam pervenerit, ibiquè sedem fixerit suam,
» singulari divinæ providentiæ consilio
» factum videtur; ut scilicet ipse ejusque
» successores, indè quasi ex sublimi lo-
» cò, excubias agere, & muneris sui par-
» tes commodiùs implere possent (a).
Nunc verò Episcopi hodierni, post quin-
què, decem aut sexdecim sæcula, Matris

(a). Febr. Lib. Sing. t. 1. p. 102.

suæ jugum excutient, & prædicabunt se Apostolorum esse successores? se Apostolicæ potestatis plenitudine frui? ita ut duodecim illi Christi Ecclesiæ fundatores, ne quidem majorem aut plenioram habuerint potestatem, præ quam nunc habent Episcopi & nominatim Archiepiscopi in suis respectivè Diocæsesibus. Hoc jam idem dixerat in suo opere *de Republicâ Christianâ* apostata Antonius de Dominis, quem Universitas Parisiensis suâ censurâ confixit anno 1617, declarando *propositionem, quâ ille asseruerat Romanam Ecclesiam jure divino auctoritatem in alias Ecclesias non habere, hæreticam esse & schismaticam.* Hoc idem confirmavit eadem Universitas his verbis anno 1683. *Antiquæ suæ in Sedem Apostolicam reverentiæ esse duxit (Facultas) hic brevi de eâ præfari, disertèque repetere, quod olim non semel professa est, ROMANUM EPISCOPUM ESSE JURE DIVINO SUMMUM IN ECCLESIA PONTIFICEM, CUI OMNES CHRISTIANI PARÈRE TENEANTUR; ET QUI IMMEDIATE A CHRISTO NON HONORIS SOLUM, SED POTESTATIS AC JURISDICTIONIS PRIMATUM HABEAT IN TOTA ECCLESIA.* Idem definit Facultas Theologica Colonienfis, cum ab Archiep. Ferdinando interrogata super libro præfato de Rep. Christianâ, declaravit *Libro revolutò & Spiritu veritatis solemnè ritu invocato, totum quidem illum veluti hæreticum, schismaticum, scandalosum ac seditiosum abolendum & extirpandum.*

Lector. Noster eximius Pater Hedderich consulatur modò; nullus illo meliùs Germaniæ jura evin-

Cit ab antiquis retro temporibus usque ad Em-
 fianum conventum. Quam luculenter in dis-
 sertatione de juribus Germaniæ 6 Maii 1788,
 positione 2a., suam mentem his verbis expo-
 suit! « Quæcumque principia ac jura ab Ec-
 clesiâ Germanicâ, & Imperio *communi con-*
sensu publico sunt agnita & recepta, quæ
 potestas Episcopalis intuitu Pontificis deter-
 minatur, ab omnibus Germanis sanctè sunt
 custodienda, ut illis neque per Concilium
 generale, neque solâ summi Pontificis auc-
 toritate, neque per Imperatorem solum,
 nec per status Imperii singulos, sive secula-
 res, sive Ecclesiasticos possit præjudicari,
 sine consensu publico totius nostræ natio-
 nis ».

Doctor. Quem nobis virum laudas? Ecquis est igitur ille Hedderich?

Lector. Hominem non nosti totâ Europâ notissi-
 mum? quippe qui in universitate Bonnensi est
 Doctor Doctorum doctissimus.

Doctor. Ut scias illum mihi esse nimis notum, ac-
 cipe quæ de ipso scripsit ad Archiepiscopum
 Coloniensem Pius VI, 30 Augusti 1783. Ubi
 de Academiæ Bonnensis erectione, & de
 sinistra doctrinæ suspitione agebatur. « Ipse
 nihil attulisti, quo nostram hanc sollicitu-
 dinem sublevares; quæ tantò magis nos
 angit hoc tempore, quo isthïc florere apud
 te audivimus Hedderich illum, cujus ejus-
 modi quædam sententiæ thesesque pervul-
 gatæ sunt, ut facilè intelligi valeat, plu-
 rimam inferri labem adolescentibus ab eo
 posse, ut multò potiùs esset, magisterio
 illos carere, quam talibus imbui disciplinis.
 Hinc agnoscis approbari a nobis nullo modo

» posse Academiam ullam, in quâ canoni-
 cum jus vel aliam scientiam quamlibet ille
 » profiteatur.» Quid ad hæc, Reverende Pa-
 ter Lector ?

Lector. Nihil omninò, nisi quod summus Pontifex
 de sententiâ decessit, dum Imperatoris pre-
 cibus annuens, hanc tandem Academiam ap-
 probavit, prout pervulgatum est in nuntiis
 publicis.

Doctor. Sed non fuit additum, nec tu addis ipse,
 quod celari haud oportuit, nempe approba-
 tionem illam fuisse quidem concessam, sed
 sub hâc expressâ exceptione, ne Hedderich
 in hâc Academiâ unquam profiteretur, imò
 ne admitteretur quidem. Utrumque nihilo-
 minus, præter fidem datam, confectum est,
 cum summâ summi Pontificis injuriâ.

Comes. Indignum facimus! Viden', Pater Lector,
 quàm apprimè Præpositus noster resciat
 omnia quæ ad Hedderichum attinent.

Lector. Tamen nemo ibit inficias, quin sit vir in
 factis antiquorum temporum versatissimus.
 Nihil non pervolvit. Omnia scrutatus est.

Doctor. Omnia scilicet falsa, adulterata conficta.
 Lege apud Clarissimum de Buinick, quàm
 protervè multaverit juris Ecclesiastici syntag-
 ma Catholicum, auctore P. Schenk Salisburgi
 editum? quàm scelestè veterator ille aureum
 illud opus calami sui toxico infecerit, & ex
 omni parte è Catholico schismaticum reddi-
 derit, edi tionem adulterinam Coloniae ador-
 nando, iamque sub suâ impudenti censurâ
 vulgando. Lege apud Dominum Liliendahl,
 quomodo Concilia, Patres, Doctores, ip-
 summet C. bassutium & Thomassinum, ut eos

in suas partes detorqueret, pessimè depravaverit? quam ineptè pessimos Febronium & Pereriam, peiores reddiderit? Lege apud Fulgentium de Verita, quomodò retégantur ejusdem Patris *assentationes*, *amphibologia*, *ineptia*, *trica*, *strophæ*, *argutia*, *sophismata*, *fallacia*, *fictiones*, *interpolationes*, *depravationes* denique? Lege ejusdem Hedderich confessionem publicam, in quâ univèrsa ejus facinora palàm divulgantur?

Lector. Ejus eruditionis raræque, quâ apud Principem pollet, gratiæ æmulatores hæc tela in ipsum vibrant. Hanc sibi ille conflat invidiam non tantum ob meritum eminens; sed etiam quia habet jura Ecclesiæ Germanicæ ex professo defendenda.

Doctor. Habeat! Quid tùm? An ideo hæreticorum more errorem debuit tueri, congestis undique mendaciis! an falsarii crimen oportuit perpetrare? An Pontificias Litteras, quibus Papalem auctoritatem extenuaret, fabricare & sycphantias inauditâ procacitate struere?

Comes. Hæccine credas, Domine Doctor? Quippe tam enormia facinora fidem excedunt.

Doctor. Verè sunt supra omnem fidem. Fecit tamen ille mendaciorum architectus, & litteras pontificias, a se per summum crimen confictas, obtrusit optimo Principi, quasi illas ex Archiepiscopatus scriniis extraxisset. Has vidère est in *Memoriali* seu *Pro Memoria*, quod ad supremum Imperii Tribunal Ratisbonam transmisit Archidux Maximilianus Colonienfis Archiepiscopus, ab isto impostore miserè ludificatus.

Referendarius. Vidi equidem Bullam illam Paulo II,

ni fallor, adscriptam. Et hæc eadem Bulla falsa & ficta foret?

Doctör. Falsissima quidem & dolose fabricata; quod ut ipse evidenter sentias, accipe in Fratris Hedderichi specimen animadversionum Placentiæ impressum; ibi cognosces hominis perfidiam. Inter alia, advertes notam ab editore insertam, quæ sic habet. *Hic nempe aperte se prodit noster fallaciarum architectus, & famosum aut fabulosum Isidorum mercatorem seu peccatorem adulteratione longè superat. Etenim quæ unquam Aula, Bonniensem si exceperis, tot & tanta aded ambitiosè appetiit? Heus! heus! vos compello Suffraganeos & Capitulares! horum verborum vim, visitandi Dicecesim Suffraganeorum, eorum electionem dirigendi, seridè perpendite! Attendite quàm studiosè ex obsoletis remotissimi ævi scriniis reclusa fuerit & eruta virga illa ferrea: Visitandi Dicecesim Suffraganeorum..., Et quod magis stupendum, dirigendi eorum electionem! Quasi vero Archipræsuli indulgisset Sanctissimus, quod sibi vindicare nunquam fuisset ausus? Id enim si attentasset, quot statim ora, nec immeritò clamassent & Concordata violari, & libertatem pessumdari? Nunc igitur quid? an fortè Germanicæ libertatis assertoribus invisum minus, si hæc eadem libertas ab Austriaco Principe conculetur? si electiones auctoritate dirigantur? si demum insula, aspirante præpotentis favoris aurâ, secundùm Metropolitæ placita, deinceps impertiantur.*

Referendarius. Quid huic nefando partui objecerunt Catholici?

Doctör. Simul ac tenebrosum istud opus in lucem prodit, percussa est & consternata Romana

Curia. Nec mora. Et in Datariâ, & in Vaticano & ubique compulsâ sunt tabularia, scrinia, Bullaria denique omnia, nec quidquam hujusmodi est repertum. Tandem anxiam Præfulum curam levavit orbi toto cognitus Pater Zaccaria, dilucidè probando in suo animadversionum specimine, Bullam illam fuisse a scelesto Hedderich excusam. Tu ipse judica, Domine, quibus pœnis multandus sit vaser ille Sancti Francisci Ordinis nothus, qui dum continuò in Isidori spurias merces invehitur, ipsemet Principis tam clementis, nec talia merentis æquitati ac religioni audaciùs imponit, ejusque fiduciâ turpiter abutitur.

Referendarius. Hoc certè Specimen legere lubet, & quidem hodie, antequam cubitum me recipiam. Spes mihi est fore ut benignissimum Principem meum, tempore & loco opportuno, convincam de tam inaudito facinore. Deinde nullum non movebo lapidem, donec ipsimet Colonienfi Antistiti innotescat, quàm foedè ab illo sacrilego illudatur.

Sacellanus. Quam sceleris sui pœnam luit veterinarian ille ?

Doctor. Omninò nullam ; imò ad dignitates & honores subito fuit evectus. In præmium suæ fallaciæ, Archiepiscopo etiamnum incognitæ, Academiae Magnificus Rector est renunciatus. Ejus sacrilegus complex & discipulus Wermer, Collegiatæ Decanatum, pro criminis stipendio, retulit. Interim delusus Serenissimus Archiepiscopus, spuriam illam Bullam bonâ fide ad Comitata Imperii misit, ut ementita Metropolitana jura assereret. Sed cum nihil est absconditum, quod non revelabitur, spes est fore, ut tandem, Domini Referendarii operâ,

intolerandam illam turpitudinem resciat, & a scelesto pœnas reposcat debitas.

Referendarius. Sed ad quem istam Bullam fuisse missam tradit ille versipellis?

Doct̃or. Nempè ad Rupertum Coloniensem; dum paucis abhinc annis duas Bullas dederat Eugenius IV, quibus Theodoricum Archiepiscopum condemnabat, eò quòd jus sibi in Leodienses, eorumque Episcopum, utpotè Coloniensis Metropolitanì Suffraganeum, sibi arrogaret. Confirmatæ sunt hæ duæ Bullæ ab Imperatore Maximiliano; dein ab ejus Filio Carolo V. Nulla autem ullibi facta est mentio, de Bullâ illâ incredibili, in quâ contradictoriè ad Bullas recentes Eugenii IV, & per inauditam privilegiorum exaggerationem, Archiepiscopis Coloniensibus dat Pontifex, quod nemini hominum concedere potest, nempè
VICEM SUAM tam in Episcopatu Coloniense quam super omnes Suffraganeos suos.... JUSQUE OMNES APPELLATIONES A SUFFRAGANEIS RECIPIENDI, Synodos convocandi, eis præsidendi, VISITANDI DIOCESIM SUFFRAGANEORUM, ET EORUM ELECTIONES DIRIMENDI.

Comes. Patere, Domine Præposite, ut curiositatis ergò te tantisper interrumpam. Porrò dic mihi cujas sit igitur Hedderich ille?

Doct̃or. Adi Dominum de Buininck, & scies cujas aut quis sit, & quid fecerit? Næ illum, nec ineptè, conferas cum famoso illo Patre Norberto, dein Abbate Platel. Primò vocabatur FRATER, postea PATER Philippus, nunc Fratris & Patris nomen exiit, mox nuncupandus DOMINUS. Apud suos Theologiam nequidem docuit inter privatos parietes; imò

Doctorali laureâ nullibi fuit insignitus. Ille ipse est qui sibi Doctoris nomen arrogat, & superbè se dat in conspectum, horologium gestans, manicis holosericis tectus, in popinis hærens; commestationibus, mero, chartis luforiis tempus frangens, & sæpiùs è tabernâ temulentus prodiens, suggestum rectâ petiturus, ibidemque in Romanorum Pontificum facta ferociter debacchaturus (a). Vide plura apud Buinick, Liliendahl, de mille animabus, &c.

Comes. Nempè defensoribus istis, per Germaniam grassatur hæresis & prostrata Religio jacet!

Lector. Nihilominùs independenter a Bullâ suppositiâ, & ab objectatis Heddericho nostro probis, ejus positio stat semper vera; nempè Primatum solummodò institutum esse, ut conservetur in Religionis essentialibus unitas.

Sacellanus. Mihi sat probasse videtur Dominus Præpositus alium etiam esse Primatûs finem, quàm unitatis conservationem. Ideoque illum Primatum non contineri dumtaxat in Religionis essentialibus. Etenim quænam sunt ista Religionis essentialia?

Doctor. Sunt fortè illi articuli, quos Spalatensis apostata Fidei fundamenta vocabat; quasi unica tantùm unitas, nimirùm unitas Fidei, foret necessaria, nec ullo modo requireretur charitatis & conjunctionis unitas. Profectò unitate charitatis & conjunctionis deficiente, schismata oriri necesse est.

(a) Cuidam Doctori Lovaniensi, cui nomen est Le Plat, suâ in Papam rabie haud abssimilis.

Sacellanus. Non mea est simulatio : quippe verus sum , & fide ago sincerâ. Itaque candidè fateor , me tibi hâc in re assentiri omninò non posse : etenim quomodò Ecclesiæ corpus unitatem servet , nisi cum Ecclesiâ Romanâ maneat unitum , tum sensuum conformitate , tum perfectâ omnium suorum membrorum subordinatione (a) ?

Doct. Legatur *animadversionum specimen* ; ex quo satis apparebit , quomodo veterator ille ex-minorita Melchiorem Canum depravet , hæresim sapiat , & facta , annos , sæcula , jura , textus , omnia confundat deniquè.

Lect. Saltem secundæ positioni nil quidquam potest opponi.

Comes. Quî sit , Reverende Pater , ut necdum te victori permittas , postquam punctum primum planè confutatum vides ? vin' igitur reliqua æquè diluantur ? Fiet ut cupis. Cæterùm jam nimis protractum est hoc nostrum Colloquium ; Reliqua intra quatrimum remittemus ob quædam negotia , quibus nefas mihi est superfedere. Saltem , Reverende Pater Lector , cura ne imparatus veneris ; nam , quantum conjicere valeo , Dominus Præpositus , non facilè dextram dabit. Tu autem , Domine Sacellane , si ex facie judicem , non omninò vidèris à Domino Præposito alienus.

Sacellanus. Virum Doctum nobis promiseras , illustrissime Comes , & promissis stetisti.

Comes. Verum an te cum Romano Pontifice reconciliat vir ille peritus ?

(a) Ita Eminent. de Bissy. in Pastoralis Instruct. 1728.

Referendarius. Satis vides, Domine Comes, quàm attentas aures ipsi præbeamus; nec profectò nobis mens est tam feliciter incæpta Colloquia dirimere.

Sacellanus. Utiquè, si haud placerent, multiplices prætextus ad ea abrumpenda nobis abundè suppeterent. Verum patienter feras: ita est enim humanum ingenium, ut diù luctandum sit antequam de opinione decedamus, & præconceptos errores deponamus.

Comes. Id, opinor, ocissimè fiet. Valetè.

COLLOQUIUM SEPTIMUM

COMES. DOCTOR.

COMES. Aut fallor, aut nostri Antagonistæ, & Lector ille præsertim, tuis è manibus cuperent evasisse.

Doctòr. Ut quid ita, Domine?

Comes. Quia nihil habent replicandum.

Doctòr. Quin potiùs credas, Illustrissimè Comes, ipsis volupe esse instrui & veritatem agnoscere? Est certè quòd eorum vices doleamus: nempe in hoc Rheni tractu, ubi omnia principia sunt subversa, nihil hæcenus audiverant, nihil legerant, nisi quæ orthodoxis principiis & Ecclesiæ Romanæ Juribus rectà adversantur. A Summorum Pontificum conviciatoribus dolosè præoccupantur, illisque priùs assentiuntur, quàm sufficienter noverint quis sit rerum status. Itaque necesse est omnibus eorum objectionibus satis-

facere ad amissum, ut nullum hâc super materiâ ipsis superfit dubium, atque manifestum fiat quantum à vero aberraverint. Quamobrem, si planè non fuerint convicti, insitas menti opiniones nunquam exuent.

Comes. Equidem omnia tam dilucidè resolvis, ut certò certius veritatem sint amplexuri. Cum recordor Sacellani continuò dogmatizantis furorem, non possum quin exclamem, *quantum mutatus ab illo!* Cæterùm illis nequaquam subolet quis sis; nec mihi est pœnitendi locus, quòd ad hoc iter suscipiendum te induxerim.

Doctor. Etiam si sterile foret ab eorum pertinaciâ, nihilominus erit semper meritorium a fine & rectâ intentione, quæ te impulerunt, Domine Comes; ut eis lumen suppeditares.

Comes. Interim occurrit aliquid tibi proponendum novi. Quidam Ordinis Teutonici Eques, Commendator & legionis Præfectus seu, ut aiunt Colonellus, duobus milliaribus hinc commemoratur. Mihi litteris significavit se ob valetudinem adversam non posse huc venire. Id, ut vides, invitationi expressæ æquivalet; te, si ita placet, habebò Comitem cum Domino Referendariò, qui hominem apprimè novit.

Doctor. Ad nutum tuum me fingo.

Comes. Haud dubiè de nostris colloquiis aliquid inaudierit. Illi libenter est sermo de Germanicis Concordatis, imò de Nunciaturis, de Conventiculo Emfiano, & aliis nunc in his-ce regionibus agitatis. Vellet, ut ait, Romanæ curiæ jugum excutere. Cæ-

terà vir est ad omnem urbanitatem excultus, qui te humanissimè excipiet, & benevolè audiet. Cras si nihil obstat, nos illuc conferemus.

Doctor. Faciam ut vis, Domine Comes.

COLLOQUIUM OCTAVUM

*COMES, COMMENDATOR, REFERENDARIUS,
DOCTOR.*

COMMENDATOR. Tædet me, Domine Comes, quod ex ædibus prodire nequeam, ut vestris colloquiis interfim.

Comes. Id rescivisti scilicet? Parochus meus, cum Sacellano Bonnenfi & novissimè cum Lectore quodam Minoritâ, hæc colloquia habent unâ inter & Dominum Præpositum, quem huc tibi adduco. Dominus Referendarius amicus noster hæc eadem colloquia cohonestare suâ præsentia dignatur. Itaque omnia absque apparatu & strepitu transiguntur inter privatos parietes.

Commendator. Sacellanus ille hæc mihi ex ordine narravit. Dominum Præpositum magno in pretio habet, nec satis exprimere valet, quàm dilucidè jura disceptata resolvat.

Præpositus. Mihi nimium favet.

Comes. Tu verò Domine Commendator, pro more tuo commodè nugaris, tum de motis Summum Pontificem inter & Germaniæ Archiepiscopos controversiis, tum de conventiculo Emisiano & quinquennali indulto,

tum denique de novis, in Ecclesiarum Metropolitanarum regimine, *præfensionibus* (a); Nos autem rem seriò tractamus.

Commendator. Dicam tibi, Domine Comes, quomodo circa hæc me habeam. Ante istas rixas Catholicus eram, nec abhinc fidem negavi.

Doctor. Sed si rixæ illæ unitatem Ecclesiæ prorsus rescindant? Si Pontificis Romani Primatum funditus destruant? profectò nutas in fide Domine Commendator, dum res tam graves nugarum loco habes.

Commendator. Credis igitur Romani Pontificis *præfensiones* esse totidem fidei articulos?

Doctor. Saltem credo consequentias, quæ ex Archiepiscoporum *præfensionibus* & ex thesibus ad *præfensiones* illas fulciendas malignè contextis profluunt, rectà ducere tam ad schisma, quàm ad Ecclesiæ everfionem, proindeque ad Fidei jacturam.

Commendator. Ego adeò profundè non differo: Quasi audire, legere, perscrutari & rimari tenèrer quæcumquè in utramque partem deblaterant!

Doctor. Saltem non debères primâ specie sententiam illam amplecti, quæ Primatui Petri & Ecclesiæ unitati repugnat maximè. Etenim conscientiam tuam excute tantisper, Domine. An sic agendo te coram Deo excusabilem reputare audères? Esto: vestri

(a) Parcat Lector fabricato verbo. Illud ex Febronio & neo-Doctoribus usurpavi; ut pateat quàm barbare scribant adversùs Romanum Pontificem.

Archiepiscopi a novatoribus pestiferis se-
ducti, aliter sentiant. Quid tum? An vestri
Archiepiscopi, quia bonâ fide agunt &
æquum tueri se existimant, idè sunt irre-
fragabiles? Nonne, quamvis præter vo-
luntatem, injuriosos se præbent erga Ro-
manum Pontificem? Nonne Jurisdictionem,
quâ nunquam nisi juxta Ecclesiæ Leges,
& cum debitâ Pontifici subordinatione po-
titi sunt, sibi perperam arrogant? Nonne
novis in dies injuriis Nuntium Apostolicum
laceffendo, jusjurandum præstitum vio-
lant (a)? Et Catholicum te reputabis,
Domine Commendator, tot usurpationibus
& sacrilegiis assentiendo?

Commendator. Equidem non minùs quàm antè
Catholicum me existimo.

Doctör. Patere, Domine, ut tibi memoriam
revocem celebratissima Cardinalis Juliani
verba. » Omnium Doctörum una vox est,
» salvari non posse, qui sanctæ Romanæ
» Ecclesiæ non tenet unitatem, omnesque

(a) Juraverunt enim super sancta Evangelia his verbis:
*Legatum Apostolicæ Sedis, in eundo & redeundo, honorificè
tractabo & in suis necessitatibus adjuvabo.* Pontif. Roman.
Quanto igitur dedecore, quam inhonestâ labe optimum
Principem Maximilianum consperserunt aulici assentatores
illi Bonneses, cum illum ingloriè, & certò certius
in gratiis suis induxerunt, ut præter fas & jusjurandum,
Archiepiscopum Damiatensem ad tractum Rheni Sanctæ
Sedis Nuntium Apostolicum, virum cæterâ suis - mer-
meritis insignem & in millibus unum, *extraneum, mer-
cenarium* appellaret, ac indignissimâ repulsâ a se injuriosè
ac turpiter arceret. Hæc agendi ratio ergâ Sultani aut
Marrochii Regis Legatos, esset contra jus gentium
ergò insuper & contra jus Religionis adversus Nuntium
Apostolicum. Eò insanie pepulerunt nimis credulum,
sed benignissimum Archiepiscopum!

» illas virtutes mancas esse ei, qui summo
 » Pontifici obedire recusat, quamvis in
 » sacco & cinere jacens, dies & noctes
 » jejundet & oret, & in cæteris videatur
 » legem implere; quia melior est obedien-
 » tia quàm victima, & omnis anima po-
 » testatibus sublimioribus subdita est, &
 » Romanum Præsulem in Ecclesiæ vertice
 » constitutum esse constat, a quo nullam
 » ex Christi ovibus exemptam esse no-
 » vimus « (a).

Commendator. Id equidem non contestor. Verùm dic mihi, quæso. Quid Germaniæ Concordata, quid Romani Pontificis jura seu primitiva seu adventitia faciant ad fidem? Quasi in his omnibus non ageretur de Disciplinâ Ecclesiasticâ, in quâ omnes Episcopi, utpotè Apostolorum successores, omnia pro arbitrio suo dirigunt, in suâ quisque Diœcesi.

Doctor. Benè quidem. Papam infra Episcopos deprimis, Episcopos autem supra Papam extollis. Hic nullius est auctoritatis, quâ Pontifex: Illi sunt in Episcopatu omnipotentes. Habe igitur, Domine, quomodo fit accuratè loquendum. Episcopi sunt Apostolorum successores in Episcopatu, non autem in Apostolatu, & siquam in Diœcesibus suis Jurisdictionem exercent, hæc Jurisdictio, quæ radicalis, inchoata & ex parte principii activi collata est solâ ordinatione, non fuit totalis & completa, nisi postquam ipsis designata est gregis portio

(a) Schelstraten. *Ann. Eccl. tom. 2, Diff. VI, c. V.*
 regenda

regenda quæ designatio fieri debet ab Ecclesiâ, id est, a Christi in terris Vicario.

Commendator. Hoc non satis intelligo.

Doctor. Id paucis verbis planum faciam. Cum Dominus Commendator, olim Legionis Præfectus aut Tribunus, seu ut aiunt, Colonellus renunciatus est, tunc Collonelli gradum inter æquales occupabat, licet ne vel unus miles aut Centurio esset cui, quâ Colonellus, iussa daret. Ut autem Legioni (vulgò Regimento) cuidam præfset, necesse fuit ut istud Regimentum seu Legio a Principe Domino Commendatori designaretur. Aliter, etiamsi antea verè Colonellus erat, nullam tamen Jurisdictionem habuit, nisi postquam Regimentum ipsi fuit demandatum.

Commendator. Parce pluribus. Hæc enim pauca sufficiunt, ut capiam totum discrimen quod reponitis inter ordinis & Jurisdictionis potestatem. Attamen cum Episcopi suâ demùm Jurisdictione potiuntur, nonne tunc suas Diœceses pro arbitrio suo regunt.

Doctor. Nequaquam, Domine Commendator. Id enim si existeret, brevi per Universam Ecclesiam stupenda varietas introduceretur; caput subiceretur membris totque essent Ecclesiæ quot sunt Diœceses, adedque Ecclesia non amplius esset una; sicut a pari, si Colonellus quilibet pro libitu Regimento iussa daret, mox exercitus dilaberetur.

Commendator. Quot tamen Episcopi, quot Sacerdotes & Religiosi in nostrâ hæc Germania idem atque ego sentiunt; scilicet,

D

dicunt Episcopos posse imò teneri Ecclesias suas regere, nullà Pontificis Romani habità ratione.

Doctor. Adeòque vana erit hæc nostra Fidei Professio : Romano Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori ac Jesu Christi Vicario , veram obedientiam spondeo , ac Juro (a). Item inane erit juramentum illud quod in suâ consecratione pronuntiant Episcopi cum dicunt : Jura , honores , privilegia , auctoritatem sanctæ Romanæ Ecclesiæ , Domini nostri Papæ & successorum prædicatorum conservare , defendere , augere , promovere , curabo , &c. (b).

Commendator. De juramentorum fide non est quod differas , Domine Præposite. Hodie enim fides illa jurejurando alligata promiscuè frangitur. Sed tamen necesse est , ut aliquid fixum ratumque statuatur , ad subveniendum deplorando Ecclesiæ Germanicæ statui. Interim meum Archiepiscopum sequor , cum multis Ecclesiasticis ac Parochis , qui ipsi firmiter adhærent.

Doctor. Benè est cum Ecclesiastici , Parochi & ipsemet Archiepiscopus uniformiter cum Papâ sentiunt , ipsumque sequuntur. Tunc certè sunt auscultandi , & hæc est vera genuinæ Doctrinæ praxis ac regula. Si verò ab istâ uniformitate aberrant ; nequaquam ipsis est adhærendum. Eheu ! Domine Commendator , res est maximi momenti. Cavendum igitur. Nec tu nec ego juvenili aurâ fruimur.

(a) Professio Fidei a Pio IV præscripta.

(b) Juramentum in Consecrat. Episc. Vide *Pontif. Rom.*

Comes. Hæc reflexio in me etiam cadit. Tacito passu labitur ætas. Quid juvant apud supremum Tribunal aliorum exempla? Certè de nostro erga Pontificem contemptu nos non absolvent?

Commendator. Equidem fateor; hæc omnia sunt majore consideratione digna, quàm putaveram. Verùm in Conventu Emfiano satis superque his provisum est.

Doctor. Quid ais, Domine Commendator? His provisum esse satis? sed quid ibi absque missione, absque caractere egerunt quatuor Clerici, non aliâ scilicet auctoritate nixi, nisi eâ quam Metropolitanani quatuor intra suâ cujuscumque Diœcesis fines delegare poterant, super rebus ad Jurisdictionem suam exclusivè pertinentibus.

Lector. Deputati graviter rem omnem discusserrunt. Sic enim sunt subsignatæ punctuationes illæ. » Infrascripti maturè suprascripta puncta » perpenderunt, unanimiter sanciverunt, & » plenis delegantium mandatis sibi ultrò citroquè communicatis ea subsignaverunt & » figillis suis muniverunt. Ad Balneum Emfianum 25 Augusti 1786. Valentinus Heimes.—Josephus Ludovicus Beck — Georgius-Henricus Tautphæus — Joannes Michael Bœnike. « —

Doctor. » Isti sunt potentes a sæculo viri famosi! «

Referendarius. Nos quidem aulici a risu temperare haud potuimus, cum vidère fuit quatuor viros (novimus & quos) in tabernam loci ignobilis, undè ipsa-met Catholica Religio prorsus exulat, unâ congregatos, & ibidem inter commestationes, pocula, chartas lu-

foriās balnea , balneorumquē tripudia & orgia , tergum abluentes , ac simul de rebus summi momenti differentes ; nec non Fidei suæ professionem viginti tribus PUNCTUATIONIBUS expressam , graviter quasi ex Cathedralâ redigentes. Ohe , Jocularis Synodus !

Doct̃or. Orbis Catholicus miratus est hominum illorum petulantem audaciam ; & cordati Germani , quorum eheu ! In dies nimis imminuitur numerus , execrati sunt Decreta venturis temporibus , usque ad sæculi consummationem toti Germaniæ probro futura.

Comes. Si saltem , uti inter Principes & Legatos subindè fit hodie , ad aquas spadanas vel ad Aquisgranenses thermas isti quatuor Papæ se contulissent , tunc conventiculum istud , quod latrocinium balnearium quidam non ineptè vocitant , pondus aliquod accipere potuisset saltem à loci celebritate.

Commendator. Castigas , ridendo , quatuorviratûs impudentiam , illamque acriter retundis. Ego verò gladio magis quam disputatione sui exercitatus miles. Cæterùm res mihi nunc videtur valdè seria. Rogo te igitur ut , Domino Præposito comite , me revisas , antequam Franconiam repetatis.

COLLOQUIUM NONUM.

COMES, REFERENDARIUS, DOCTOR,
PASTOR, LECTOR, SACELLANUS.

DOCTOR. Juvat hodie majus pensum decurrere, ut intermissam colloquii nostri feriem cum foenore recuperemus. Habemus scilicet Rdi. Patris Lectoris objectiones resolvendas.

Lector. §. 2. pag. 7. Dicit Hedderichus : *Jura ac principia de potestate Episcopali intuitu Pontificis, communi consensu publico Ecclesie Germanicæ & Imperii recepta sanctè sunt custodienda.* Quid ad hoc Domine Præposite ?

Doctör. Paucis respondebo cum Podiensi Episcopo contra oppugnatorem actorum Cleri Gallicani, item cum Massiliensi Episcopo de Gallicanæ Ecclesie libertatum institutione. Itaque istorum Præfulum verbis insistens dico Hedderichum augere eorum numerum, qui sub prætextu Ecclesiarum suarum libertates & jura vindicandi, in Ecclesiam Romanam, omnium Ecclesiarum Matrem & Magistram, Hæreticorum more suum odium & rabiem exhalant. Cæterum effrons ille omnia confundit Privilegia, Concordata, Consuetudines. Nos autem cum Canone VI. Concilii Nicæni confidenter & verè dicimus *suus Privilegia servantur Ecclesiis.* Addimus, & cum omni fiducia spondemus Sedem Apostolicam, his privilegiis, licet disciplinæ per-

fectioni, ut postea probabitur; non satis faventibus, nunquam esse derogaturam, nisi publicum Ecclesiae bonum id necessario exigat.

Lector. Verum an jura violare Summo Pontifici licet.

Doctor. Quantum ad jura spectat, aut vidisti, Reverende Pater, aut saltem in animadversionum Specimine pag. 20. videre potuisti quam ad propositum ineptè & contra seipsum Hedderichus citet litteras, quas Imperii Electores tam Ecclesiastici quam Sæculares ad Benedictum XII. Anno 1338 scripserunt. Ex iis satis liquet, quam frustra demonstrare conetur, Ecclesiae suae Jura & principia violari a nemine posse.

Lector. Sed nonne Concordata Metropolitanis maximè favent.

Doctor. Quod ad Concordata attinet, quid tanto apparatu dixit ille versipellis, quod unico verbo non possit dilui. *Concordata enim habent vim pacti: a pacto autem pars una invitè alterà discedere nequit (a).* . Sunt porro genuina constitutio Canonica, utpote à legitimo Legislatore Ecclesiastico lata; & si quid præterea requiris, etiam adscensu Ecclesiarum Germanicarum roborata, intuitu quoque Imperii nostri, sanctio practica & fundamentalis. (b) Quare autem veterator ille vult ab istis Concordatis resilire? Quare temerario ausu objicit quod ipsemet Eu-

(a) Ant. Schmidt Inst. Jur. Eccl. t. 1. p. 89.

(b) Idem ibid. p. 87.

genius IV. antea apertè fallus est his nempe verbis. *Nisi in futuro Concilio* (non tamen in Emsiano Gurgustio) *DE CONSENSU NATIONIS fuerit ordinatum.*

Comes. O ! nefandum caput ! O scelus ! Audet ipsamet Sedis Apostolicæ dicta propugnare, quasi ab istâ eâdem Sede impugnata forent ! Quis ferat hanc hominis impudentiam ?

Doct̃or. Quænam autem sunt illa Concordata, quæ principia ac jura ab Ecclesiâ Germanicâ & Imperio COMMUNI CONSENSU PUBLICO agnita & recepta continent nec non illa quibus potestatis Episcopalis exercitium intuitu Pontificis determinatur ? Quænam sunt inquam illa concordata quibus Ecclesia Germanica & Imperium IN SACRIS regitur, & quæ violare nefas ? Profectò non sunt Emsienses PUNCTUATIONES (Ludicra Decretorum in vinariâ popinâ a græcantibus digestorum nuncupatio.) Hæ certè punctuationes Primatui directè adversantes, non sunt communi Ecclesiâ Germanicâ, Nationis & Imperii consensu agnitæ & receptæ, non habent vim pacti, à qua pars una invita altera discedere nequeat ; non transierunt in jura & leges nationis integræ, quibus Ecclesia nostra (Germanica) & Imperium in SACRIS regitur, & quas violare nefas. Nemo enim nescit istas PUNCTUATIONES (sit venia fastidioso & putido nomini) fuisse a quatuor balneatoribus fabricatas, dignissimis Archipræsulibus subornatis & in errorem inductis, malignè per summam fallaciam obtrusas ; dein inconsulto, inscio, ac prorsus invito, cujus præsertim intererat, Pontifice evulgaras. His non obstantibus hujusmodi

Concordata, quæ pro libitu & in favorem suum extenuant, ampliant, interpretantur, Christi Vicarium coarctabunt, proterent, conculcabunt? Proh! Deum hominumque fides!

Lector. Sed si Consuetudines vigent, nonne turpem Ecclesiæ Germanicæ servitutem imponit Summus Pontifex, cum illis obstare attentat?

Doctor. Quantum ad Consuetudines videndum est utrum pravæ non sint, utrum jura recepta non evertant, utrum eas tollendo, tranquillitati publicæ nihil sit metuendum? Sed ne a Germaniâ discedamus, consulatur Benedictus XIV. *de Synodo Diæces. libro XIII. cap. 13.* consulatur Zallwein *T. IV. Principior. Jur. Eccl. p. 440.* consulantur alii plurimi & patebit quàm fuerit perfrictæ frontis & imprudens Hedderichus, dum suo se ense jugulavit, auctoritates citando quæ sibi ipsi adversantur. Profectò, Reverende Pater, non capio, quomodo ejus partes tueri te non pudeat.

Lector. Ut quid me puderet? An quod nititur principiis & juribus Ecclesiæ Germanicæ, & Imperii consensu assertis, esset rescandum? Atqui potestatis Episcopalis à Deo descendentis exercitium, in conventu Emsiano explicatum iis principiis & juribus nititur, prout demonstratur ex Canonum Codice auctoritate Caroli Magni recepto.

Doctor. Id dicit Hedderichus scilicet, ut Emsiensis latrocinii auctoritatem, & explicata ibidem Episcoporum jura tueatur: verum quare potius Concilii Germanici sub Carolomanno

an. 742; celebrati Decreta non profert? Ibi
 Can. 1. Legitur. *Canonum Decreta & Ec-
 clesiæ jura restaurentur, & Religio Christiana
 emendetur*: Cur collectionem Canonum à
 Nicolao Serrario vulgatam omittit (*Rer. Mo-
 gunt. Lib. 3. p. 563*), ibi nihil legisset, quod a
PUNCTUATIONIBUS ridiculis non abhorreat.
 Cur demùm in ipsomet codice quem Carolo
 Magno donavit Hadrianus I. Omnia confundit,
 & comparat cum Emsianis articulis? Cur
 dicit in hoc codice esse sancitum *omnes cau-
 sas in locis ubi ortæ sunt finire debere INTER-
 DICTO recursum ad Tribunalia Romana*? Quo
 ausu id in medium protulit, quandoquidem
 in illomet codice Sardicenses Canones ex-
 tent, ubi dicitur; *nisi causa fuerit IN JU-
 DICIO EPISCOPI ROMANI DETERMI-
 NATA*. Sed ne longior sim, præstat vos ad
 Specimen animadversionum remittere, ubi
 Hedderichus falsarius deprehenditur, sive citet
 Concilii Africani epistolam ad Cœlestinum
 scriptam, sive Hartzheimii Concilia deturpet,
 sive Amortii elementa reticeat, sive Decreta
 ad Himerium a Siricio transmissa infirmet,
 sive, contra id quod in secundâ Hadrianei
 codicis parte discimus, attribuat Emsianis
 Mergis jus scilicet inauditum dispensandi in-
 dependenter a Summo Pontifice, imò quidem
 illo reluctantante & refragante; sive illos ab
 onere sedem Apostolicam consulendi prorsus
 liberet; sive tandem inficietur in ipsis Synodis
 generalibus (Balneariis latrocinis haud dubiè
 exceptis) Canones nihil quidquam habere
 auctoritatis, nisi quod Apostolicæ Sedis firmet
 auctoritas. Viden', Reverende Pater, tuum
 Hedderichum omni prorsus præsidio spolia-
 tum. Nec me jubeas ulterius prosequi. Qua-

cumque enim profert, nituntur dolis, mendaciis, principiis falsis, textibus aut factis depravatis, ne exceptâ quidem famosâ illa Bullâ, quæ iusta diplomaticas leges examinata, planè corrui, uti *ad evidentiam* demonstratum est.

Comes. Profectò, cogitatione consequi nequeo quâ fronte adulterator ille Serenissimi Archiepiscopi fiduciâ tam turpiter sit abusus.

Lector. Habent scholastici ut bellatores sua stratum gemata.

Referendarius. Nil quoque pudoris habes, Reverende Pater, qui hominis procacitatem excuses? Itane Regio Principi illuditur? Sed ad alia divertamus. Scire velim, quid de jure dispensandi sentias?

Lector. Meâ quidem sententiâ, quandoquidem Episcopi Apostolis successerint, Apostolorum jurebus potiuntur, eandemque exercent potestatem; ergò reservationes a Summo Pontifice factæ sunt totidem Episcopatus violationes.

Doctor. Pace tuâ dixerim, Pater Lector, 1°. Hæc propositio est schismatica, eò quod Episcopis attribuat jus indistinctè regendi, ut faciebant Apostoli, omnes mundi Ecclesias. 2°. Est temeraria, eo quod Ecclesiæ disciplinam a tot sæculis observatam sacrilegè condemnet. 3°. Est Concilio Tridentino directè opposita, sess. 14. cap. 7. de Pœnit.

Lector. Saltem Metropolitanani habent jus dispensationes concedendi, ut probat Jung in Dissertatione cui Titulus, *Facta dispensationum Episcopatum historica*.

Doctor. An id probet mendaciorum congerie? Crede mihi, adeò nihil probat, ut omnia adulteret. Primò enim quibusnam persuadebit

Episcopos, Apostolorum esse in Apostolatu successores, illoique in omnia Apostolorum jura, plenamque potestatem transiisse? Tam insanis *prætensionibus*, uti jamjam dixi, apertè contradicit Sacro-Sancta Tridentina Synodus, his verbis: *Meritò Pontifices Maximi, pro summâ potestate sibi in Ecclesiâ universâ traditâ, causas aliquas criminum graviores suo potuerunt peculiari judicio reservare.* Sess. 14. c. 7. de Poenit.

Lector. Id locum habet dumtaxat pro casuum reservatione, non autem pro dispensationibus, quæ in Germaniâ vi Concordatorum & jurium, sicut & in Galliâ vi libertatum, ad singulos Episcopos pertinent.

Doctor. Non ita sentit Marca, dum ostendit :
 » Romanum Pontificem supremam in rebus
 » Ecclesiasticis auctoritatem exercuisse per
 » Gallias, judiciis ad relationes & appellationes redditis, ab eo tempore quo fides
 » Christiana in Galliis floruit, ad hanc usque ætatem «. *Concord. Prol. p. 61 & 71.*
 » Item Papam absolvere posse, & validè
 » ac licitè dispensare a Canonibus Conciliorum Generalium etiam sine causâ, dummodo hæc dispensatio non tendat ad laesum
 » benefactandum Ecclesiæ statum «. *Ibidem*
 » addit, » Ecclesiæ Gallicanæ libertates a solâ
 » Canonum antiquorum praxi non pendere, & demonstrat, necessitate cogente,
 » Pontifices variis temporibus & pro publico
 » Ecclesiæ bono, ad novas leges condendas esse progressos «.

Sacellanus. Non possum conciliare innumeras illas Theses, quibus continuò ad primævam Ecclesiæ Disciplinam appellatur, cum iis quæ

nuper legebam apud Erasmus. » Cum Ec-
 » clesia, ait ille, quemadmodum res cæteræ
 » mortalium omnes, habeant rudimenta,
 » progressum & summam nunc subito, il-
 » lam ad primordia revocare, nihilo est
 » absurdius, quam virum adultum ad cunas
 » & infantiam velle retrahere.... Quid
 » multis? si Paulus hodie viveret non im-
 » probaret, opinor, præsentem Ecclesiæ sta-
 » tum (a) «. Sed Paulo sunt perspicaciores
 » nostri quatuor *Punctuatores*, cum bene loti,
 » bene pasti, bene poti suos famosos articulos
 » eructant.

Doctor. Aureum Morini verbum liceat addere.
 » Insolentissima igitur infamia est, non
 » modò disputare contra id quod videmus
 » universam Ecclesiam credere, sed etiam
 » contra id quod videmus eam facere. Fides
 » enim Ecclesiæ non modò regula est fidei
 » nostræ, sed etiam actiones ipsius actio-
 » num nostrarum, consuetudo ipsius con-
 » suetudinis, quam observare debemus (b).

Lector. Cuperem saltem ut assignaretur mihi plau-
 » sibilis ratio quare Episcopi dispensare non
 » valeant æque ac Papa aut Concilium?

Doctor. Nihil eò facilius. Dicam nempè cum Gar-
 » cia. Part. 2, c. 5, N°. 351. » Quòd Epif-
 » copus non possit dispensare in lege Papæ
 » vel Concilii, hoc provenit ex naturâ rei,
 » quia Episcopus est inferior, & inferior
 » non habet potestatem in superiorem, nec
 » in ejus legem «.

(a) Erasmi Epist. scrip. 1529. Non Nov. Edit. Colon
 1541.

(b) Morin. Præf. comm. Hist. de Administr. sacram.

Lector. Quasi Concilium non sit supra Pontificem, & Episcopi non constituent Concilium?

Doctor. Sit Concilium supra Pontificem; Episcopi constituent Concilium, nec ne, quid ad rem? semper stat quod Pontifex Maximus Primatum habeat. Respondebo igitur cum Grotio » sine tali Primatu exiri e controver- » siis non poterat: sicut hodie apud Pro- » testantes, nulla est ratio, quâ ortarum inter » ipsos controversiarum reperiatur finis. Et » hic Primatus post Apostolos mansit in Sede » Romanâ; quod manifestum facit historia » etiam in ipso Blondelli libro (a). « Ita A catholici. Id sibi applicent schismatici Em- » fianses, cum Professoribus Moguntinis, Tre- » virensibus, Bonnensibus, Salisburgen- » sibus, &c.

Comes. Profectò res egregias vidèremus, si Em- » fianorum, & istorum Professorum systema » vigèret.

Doctor. Vidèremus, & jam quidem non sine dolore vidèmus omnia sus deque eversa. His autem malis nullum subsidium reperire est, nisi in Primatu Petri. » Quot dissidia sanata » sint auctoritate Romanæ Sedis; quoties op- » pressa innocentia ibi præsidium repperit, » non alium testem, quam eundem Blon- » dellum volo (b) «.

Lector. Saltem nihil opponi potest ad ea quæ dicit Jung cum cæteris de Placito politico nempè

(a) Grotius. Rivet. Apolog. discuss. tom. 4, pag. 693. Edit. 1679.

(b) Idem pro pace Eccles. pag. 659, tom. 2.

placitum illud in Ecclesiâ semper fuisse agnitum.

Doctor. An Nero, an Domitianus, aut Diocletianus Evangeliorum volumen suo placito Cæsareo munierunt? Legatur Epistola quam Trevirensis Archiepiscopus, priusquam ejus Religioni sycophantæ illi imponerent, Imperatori Josepho II, scripsit 1â Junii 1781. O! si sic semper sensisset, aut potius si Optimum Principem impostores non captassent, non rexissent & verlassent; quantum ipsi accessisset decus, & quantò melior foret nunc Trevirensis Ecclesiæ ac ipsiusmet Religionis conculcatæ facies!

Comes. Legi & perlegi illam, de quâ loqueris; epistolam, nec fatis capio quomodo Serenissimus Archiepiscopus tam subito a principis pristinis desciverit.

Doctor. Eò sanè adduci non potuit nisi per infidiosas aulicorum & Novatorum assentationes. Eheu! quis hæc videns non formidet tremenda Dei Judicia!

Lector. Numquid non debuit novam illam agendi rationem inire adversus Pontificem, qui sibi arrogare non dubitavit jus exclusivè dispensandi in gradibus prohibitis. Id enim jure ordinario & ex veteri disciplinâ ad Episcopos pertinet.

Comes. Mihi herclè stomachum moves cum tam temerè loqueris. Reverentiùs saltem te habeto erga Christi Vicarium.

Doctor. Nihil sibi Summus Pontifex arrogat, dum suum sibi jus asserit. Audi, Reverende Pater, ipsum Cabassutium, quem vos sæpissimè in vestram partem artificiosè detorquejtis; di-

cit enim, *Episcopos hęc in materiā dispensare non posse, sine intolerabili Conciliorum Romanorumque Pontificum despectu.* Not. Eccl. Sæcul. 16.

Lector. In hoc errat Cabassutius.

Doctor. Nil facilius dictu. Ego vero validioribus argumentis te errare probabo : sic enim habet Concilium Tolosanum an. 1590. „ Quos cog-
 „ nationis gradus impedit, nisi visā prius
 „ Summi Pontificis dispensatione, in matri-
 „ monii conjunctionem Parochi non reci-
 „ piant “. Consule Palavicinum Hist. Conc.
 Trid. Lib. 23. c. 9. n. 17. Recurre ad
 Epistolam quam ipsemet Trevirensis scri-
 bebat Regio Fratri suo Bruxellas. Anno,
 1782. *Mihi persuadere nullo modo potui,* in-
 quit, *Episcopos originariè potestatem habuisse*
dispensationes concedendi, quarum ab octo-
decim retro sæculis ne vel unum datur exem-
plum.... Nequaquam igitur Summus Pontifex
Episcopos dispensandi potestate spoliavit nec
se eadem spoliaverunt Episcopi, cum illā
numquam sint potiti. Idque non a quādā
humanā reservatione profuit, sed a lege na-
turali, quæ leges superioris, inferiorum po-
testate eximit. Perpende quæ idem Serenif-
simus ad Cardinalem Mechliniensem misit
 7^a. Maii 1782. *Quantum ad Dispensatio-*
nes, quæ a nobis relaxari desiderantur &
quas nequidem in urgenti necessitate Episcopi
possunt concedere, posito etiam quod recursus
ad Summum Pontificem impossibilis foret, mihi
videntur maximam juribus Sedis Apostolicæ
injuriā irrogatura. Attende insuper, quæ
decidit Congregatio interpretum Concilii Tri-
dentini, super Sess. 24. Cap. 5. „ Episco-

„ pus auctoritate ordinariâ non habet fa-
 „ cultatem in gradibus affinitatis seu con-
 „ sanguinitatis a jure prohibitis contrahen-
 „ tes matrimonia dispensandi “. Addit Ga-
 „ gliardi. „ Disputatum est a Patribus Triden-
 „ tinis, utrum salubrius foret Episcopis quam
 „ Papæ facultatem dispensandi reservare,
 „ Pontifex Pius IV, præ cæteris annuebat
 „ ut consanguinitas in quarto gradu, quia
 „ frequentior, a Pontificis reservationibus
 „ eximeretur, eam arbitrio Episcoporum
 „ dimittens. At Synodo magis placuit sen-
 „ tentia Marci Antonii Bobbæ, Augustani
 „ Episcopi & Sabaudia Ducis Legati, qui
 „ censuit Episcopalem dispensandi faculta-
 „ tem in eo sanguinis gradu, fore quam
 „ maximè adversam communi objecto vo-
 „ toquè Patrum indulgendi rarè dispensa-
 „ tiones; propterea quòd multò plures &
 „ crebriores ab Episcopis procul dubio da-
 „ tum iri animadverteret, quam ab uno
 „ quantumlibet largissimo Pontifice “. *Inst.*
Jur. Can. l. 2, tit. 11.

Lector. Aliter in Emsiano Conventu statutum est.

Comes. Insciceta ac insipida ratio! Conventus quatuor Clericorum, in Balneo tripudantium, prævalebit Ecclesiæ Generali præsertim in re tanti momenti!

Doctr. Quanta sit res illa, Illustrissime Comes, intellige ex Epistolâ quam ad Archiepiscopum Colonensem 20 Januarii 1787 scripsit Summus Pontifex. „ Cum de maximi momenti re, de validitate scilicet Sacramenti ageretur, in quo illicitum est quidquam incerti adhibere, medio certo prætermisso quod adhiberi potest, num dis-
 funulare

„ simulare potuimus quin eos omnes quos
 „ oportet, instructos monitosque reddere-
 „ mus de præscriptis per nos facultatum
 „ dispensandi limitibus? Quos ultra si dis-
 „ pensatio fieret, suffragatura esset nemini,
 „ neque validum futurum matrimonium,
 „ neque legitima soboles ex illo oritura “ (a).
 Insuper quo Jure tres Electores Ecclesiastici
 hanc sibi potestatem arrogant postquam ip-
 simet, Prædecessorum more, facultatum quin-
 quennialium prorogationem in alios quinque
 annos supplices petiverunt; nempe Mogun-
 tinus II Julii, 1782. Trevirensis 7 Aprilis,
 1783. Colonienfis 27 Maii, 1784.

Lector. Jus suum ignorabant, nunc autem post-
 liminio in illud seiplos redintegrant, post-
 quam legerunt aureum Antonii Pereris opus
 de potestate Episcoporum.

Doctor. Papæ! aureum opus nuncupas, quod jus-
 tis centuris fuit confixum. Attamen ille Ora-
 torii Presbyter, merito condemnatus, hanc
 dispensandi facultatem Episcopis non attri-
 buit, nisi cum recursus ad Romanum Pon-
 tificem est impossibilis, sicut tunc reddide-
 rat impossibilem vis Pombalii Marchionis
 tyrannica & schismatica.

(a) V. ad eadem N°. 1°. Idem dicebat Cabassutius Theor.
 & Juris Cas. prax. ib. 3. c. 27. Sane istæ ab Episcopis con-
 „ cessæ dispensationes pro contrahendis conjugis, aut
 „ nullitatem aut incertitudinem causant sacramenti. Ac
 „ verò in re Sacramentaria unanimes docent theologi,
 „ non esse licitum quidquam incerti adhibere, certo
 „ medio prætermisso, quod adhiberi possit. Atque ita
 „ licentia ista vel nefariam inducit Sacramenti nullita-
 „ tem, aut ad summum, tutiore simul & probabiliore
 „ opinione rejecta, minus probabilem nec tutam, in
 „ tanti momenti Sacramento, confectatur opinionem “.

Comes. Me Hercule, quæ subita metamorphosis !
Antea Metropolitanæ egebant quinquennali
facultate, sua scilicet jura ignorantes. Nunc
melius edocti & Primatum adepti vires suas
exerunt ; Pereriæ systema transcendunt : ita
Conventiculum Emilianum, quâdam ma-
gicâ arte, illos mox in totidem Pontifices
maximos transformavit.

Doct̃or. O ! magiam verè deplorandam !

Lect̃or. Ut quid, tandem hæc exclamatio ?

Doct̃or. Quia certum videtur hujusmodi Matri-
monia esse nulla & irrita ; liberos inde
nascituros esse illegitimos, indeque inter fa-
milias & cum finitimis lites interminabiles
orituras, nec non turbamenta continua.

Sacellanus. Hoc certo certius eveniet. Novi enim
virum Patriæ Leodiensis, qui, ut defunctæ
uxoris suæ sororem duceret, recepit se ad
tempus in Diocesim Trevirensis, & ibidem
vi dispensationis ab Archiepiscopo, vel po-
tius incio illo, à Vicario Generali concessæ,
matrimonium cum illâ contraxit. Nunc con-
sanguinei innuptas esse nuptias contende-
runt, jus successionis disputantes, & liberos
incestuosos sustinentes. Officialis Leodien-
sis, nullâ dispensationis Trevirensis habitâ
ratione, matrimonium nullum certissimè
pronunciaturus erat, & successionem
propinquis adjudicaturus, cum opportunè à
summo Pontifice, illi incestuosi sui delicti
absolutionem, & dispensationem obtinue-
runt, quâ matrimonium legitimè contra-
herent : undè omnis controversia dirempta
fuit.

Referendarius. Heu! Heu! quàm immensa rixarum seges! quàm inextricabilis litium labyrinthus! & undè emergas?

Doct̃or. Expectadum: alia videbis an stupenda magis, an horrenda? Aiunt enim sacerdotem quemdam nomine Fischer à Moguntino jam petiisse facultatem convolandi ad nuptias, nescio an Lutheri exemplo cum moniali, an cum divortio separatâ aut liberâ? Quidquid sit, ferunt Vicariatum Moguntinum Coloniensî hæc scripssisse. „ In „ Emfiano conventu sancitum fuit, Archie- „ piscopos & Episcopos jus habere in voto „ castitatis dispensandi, saltem quoad sub- „ diaconos & Diaconos, nunc autem re „ maturis perpensâ, quid obstat quin eodem „ jure potiantur quantum ad sacerdotes? Ita „ què sperat Moguntinus Vicariatus fore „ ut Coloniensis item Vicariatus huicce re- „ solutioni se ad amissim conformet “ (a).

Comes. Tam nefanda stomachum mihi & indignationem movent. Ohe? Parce pluribus.

Doct̃or. Pauca adhuc citabo ut magis pateat Doctorum istorum audacia. Dicit Braun Mogoninus, *Dissert. de Matr. anno 1787, p. 78, XIII.* „ Certum est ex definitione Tridentini matrimonium in casu adulterii jure „ divino solvi necessario haud debere —

(a) Dispensationem cum Casimiro Cluniacensi Religioso & Diacono, ut Poloriæ solium occuparet, vocat Thomassinus. „ Dispensationem novam profr̃s & priori ætate „ inauditam, cujus aded autores se non faciliè Episcopi „ professi essent “. Part. 2. l. 3. c. 27. Nunc autem commode & quasi nugando Vicarii Archiepiscoporum profitebuntur se harumce dispensationum esse autores. Intoleranda sanè arrogantia! Vide ad calcem N°. 9. *Quæst. 4.*

„ Sed illud, in Ecclesiâ Latinâ, & in præ-
 „ dicto casu solvi non posse, ad discipli-
 „ nam pertinet « (a). Addit Froitzhem, p.
 „ 67. „ Episcopi soli, cum sint veri ac pro-
 „ prio jure Legislatores, in quibuscumque
 „ legibus disciplinaribusque seu Papalibus,
 „ sive Conciliorum Generalium, jus habent
 „ dispensandi, & quidem in legibus absti-
 „ nentia, dirimentibus matrimonium, cæ-
 „ libatûs, sive ordinibus sacris, sive profes-
 „ sioni Religiosorum annexi « (b).

Comes. Disrumpor, cum talia audio. Hæc enim
 hæresim & schisma sapiunt; nec rationibus
 sed verberibus novatores isti confutandi sunt.
 De his igitur fatis.

(a) Ille idem perfrictæ frontis novator inter plurimas
 censurâ dignas hanc propositionem profert. *Privatus in-
 vasorem bonorum suorum, si ea aliter servare nequit, oc-
 cidere potest.* Ibid. p. 6. §. IX.

(b) Jung p. 85 laudat hanc in rem memorabile docu-
 mentum Consuetudinæ per triumviros *Delium, Honthem-
 mium, Hilleshemium* Litteris ut ferunt consignatum an.
 1769, quod verisimiliter ab Architecto Bullæ Pauli no-
 vissimè fabricatum fuit & nunc in *Lehret Magazin* pri-
 mum in lucem prodiit, ibidem *ARCHIMYSTARUM*. no-
 mine sic concludunt. „ Non ergo imposterum feretur
 „ neque subditis expediet, ut pro casibus & dispensa-
 „ tionibus, sive matrimonialibus sive aliis ad sedem Rø-
 „ manam admittantur (fortè amendantur.) “

COLLOQUIUM DECIMUM.

DOCTOR, SACELLANUS.

SACELLANUS. Te convenio, Domine Præposi-
site, totum me tibi aperturus, meamque
gratitudinem significaturus.

Doct̃or. Quid facere potui, Domine, ut de te
tam benè merèrer?

Sacellanus. Plurima quidem & maxima. Nam er-
roris tenebras dispulisti, & veri semitam de-
monstrasti mihi. Nunc culpam meam agnos-
co. Peccavi illas opiniones amplectendo,
quæ Ecclesiam, visibile ipsius caput, ipsam
deniquè Catholicam fidem convellunt, qua-
tiunt & evertunt. Hæc sanè haud fueram
edoctus à piis Academiæ Coloniensis Ma-
gistris: verùm pruritus nova dicendi & dif-
feminandi me in illam principiorum erro-
neorum voraginem egit præcipitem; nunc
tandem, quæ est Dei Providentia & be-
nignitas, te opitulante, emergo.

Doct̃or. Sed amabo te, dic sodes, quomodo
adeò cæcutire potuisti? Quomodo, in quod
rueres barathrum, non prævidisti?

Sacellanus. Non satis scio quid respondeam. In-
cantabant me novatorum sophismata; mira-
bar eorum cavillationes & subtiles captiun-
culas; paulatim veritatem repellebam à me,
& caligine involvebar; omnia confunde-
bantur in intellectu, donec tandem in ta-
lem animi torporem & stuporem lapsus sum,
ut nihil me tangeret amplius. Nunc verò

totus commoveor; tenebræ diffugiunt; video demùm & planè resipisco.

Doct̃or. Quid jam sentit Pastor? An tui consilii est particeps?

Sacellanus. Nihil dum ipsi credidi. Sed ex sermonibus quos cum ipso miscui, satis conjicit me à novatoribus omninò desciscere. Perspicio illum valdè anxium esse & perplexum; sed sic à naturâ fumus comparati ut ægrè admodum errasse nos confiteamur. Ille præsertim, utpote Emsianarum partium antesignanus & propugnator acerrimus, majores debet adhibere conatus, & vim sibi maximam inferre, ut se ipsum devincat.

Doct̃or. Sed quò plus victoria illa amori proprio adversabitur, eò gloriosior erit triumphus.

Sacellanus. Quidquid sit. Sedet animo ratum & fixum, ut Ecclesiæ obediam & obsequar veritati. Hæc in re, si placet, tuis me consiliis adjuva.

Doct̃or. Duo hîc occurrunt facienda. Alterum mox suscipiendum, alterum tempore & loco opportuno perficiendum. Primum enim oportet per pœnitentiam ad Deum reverti; nequè id potest satis festinè fieri. Deindè reparandum est scandalum, sed cum eâ, quæ par est discretionè & mensurâ; hoc autem ut exequaris, potest esse dilationi locus.

Sacellanus. A Deo veniam enixè rogavi propter hanc meam in novitatibus diffeminandis pruriginem.

Doct̃or. Optimè factum! Nec tamen id satis, Confiteri enim teneris, quàm contemptibiliter & injuriosè de Christi Vicario fueris

oblocutus; quam insolenter ipsius Decreta; præsertim Bullam *Unigenitus* despexeris, & exploseris, imò ab illâ ad futurum concilium appellaveris; quam mordicus errorem propugnaveris, ac deplorandum, quod serpit, schisma, foveris. Præterea absolvendus eris ab hæresi & excommunicatione, quam in refractarios & hæreticos latam meritò incurristi.

Sacellanus. Locus, tempus, feriæ tanto operi obstant maximè. Quomodo hinc possem me extricare?

Doct̃or. Consilium celere tibi reperio, illudque protinus exequendum. Dices ob rem urgentem eundem tibi esse Coloniam, nec, hoc dicendo, mentieris. Proficiscaris cras summo manè, & illuc circa meridiem adveneris. Biduum in secessu impendes confessioni generali præparandæ. Quarto die manè confessionem institues & vesperi hîc aderis. Sat novi: quam tibi rem propono, ea est admodum ardua ac intricata; verum, quoniam est omnimò necessaria, nihil est cunctandum.

Sacellanus. Quid non fabulabuntur de hoc tam subito itinere?

Doct̃or. Dices, inquam, negotium ingruisse non remittendum, teque intra quatrimum hîc remeaturum.

Sacellanus. Et crastinum Colloquium?

Doct̃or. Quiesce, in hebdomadam proximam differetur. Hoc utar intervallo, ut quasdam visitationes cum Domino Comite persolvam. Tu quod instat, agas.

Sacellanus. Mali & scandali reparationem exiget Confessarius. Quomodo me expediam?

Doct̃or. Ad hoc assumenda erunt media opportuna. Asseres te ad quodcumque esse paratum, & hęc super re cujusdam viri prudentis & docti consilia secuturum, prout jus & ratio ferent, perpensis attentè singulis rerum circumstantiis.

Sacellanus. Eheu! tot sermones injuriosos miscui! Tot dissertationes, theses, propositiones schismaticas, novas, temerarias propugnavi & sparsi! Tot facta, historias, textus, autoritares malitiosè detorsi, depravavi, fabricavi! Tot clericos in proterviam & inobedientiam erga Sedem Apostolicam pertraxi! Tot rudibus fui scandalo. Toties, quidquid in buccam veniebat, adversus Christi Vicarium effutivi, cachinnatus sum, debaeteravi! Deus bone! Qui tot & tanta possum reparare?

Doct̃or. Deus impossibilia non jubet. Facies pro virili quod in te erit. Sermones orthodoxos heterodoxis oppones. Libros pravos retrahas, illisque probatos substitues. Clericis obedientiam, rudibus genuinam fidem instillabis. Precibus ac operibus bonis Deum placabis. Reliqua misericordię divinę committes. Sed de his postea, Nunc, autem, crede mihi, proficiscere.

Sacellanus. Persuades mihi, Cras abeo summo manè,

COLLOQUIUM UNDECIMUM.

COMES, DOCTOR.

COMES. En tibi epistolium, quod à Domino commendatore jamjam mihi transmissum est. Illud quidem leges perlibenter.

Doctor. » Gratissima mihi accidit, charissime Co-
 » mes, tua brevior visitatio. Virum mihi
 » adduxisti, qui in maximam anxietatem me
 » conjecit. Sacellanus, quem exindè vidi,
 » aliter omninò sentit ac olim. Itaque meas
 » curas adeò non levavit ut potiùs auxerit.
 » Expectando, quàm citissimè poterit fieri,
 » vestram peroptatam præsentiam, mihi mit-
 » tas velim quosdam libros, qui absque ma-
 » gnâ mentis contentione, has controversias
 » tantisper resolvant. Vale. «

Comes. Non putabam eum tam citò allectum iri. Cupit instrui. Quamobrem brevi, ut spero, præconceptos errores abjurabit. Quod ad libros attinet; primò mittere juvat Gallicos illos, quibus titulus est, *véritable Etat, &c. Supplément au véritable Etat. Mandement ou Lettre pastorale de S. A. R. l'Archevêque de Cologne. Coup-d'œil sur le Congrès d'Ems. Réflexions sur les 73 Articles, &c.* Postea succedent, *Observationes pacifica, &c.* Opus Italicum gallicè translatum: *Animadversionum specimen. Disceptatio forensis de illuminatio crimine, &c. Supplémentum ad disceptationem, Sex assertiones de Jejunii, Confessio publica Philippi Hedderich, Défense des Réflexions &c.*

Comes. Illos igitur prius mittam. Sed quid de Sacellano arbitraris, qui Commendatoris anxietates cumulavit?

Doct̃or. Haud dubiè e nostris colloquiis non sperandos percepit fructus.

Comes. Nempè nunc Coloniam abiit, ob quædam, ut mihi dixit, negotia urgentia. Cæterùm intra quatrduum aderit. Nos interea temporis quosdam amicos invisemus in viciniâ, & subindè, dum domi libros pervolutabis, ego & Dominus Referendarius venando animum relaxabimus.

COLLOQUIUM DUODECIMUM.

COMES, DOCTOR, SACELLANUS.

COMES. Tandem nobis ades, quarto, prout dixeras, post discessum die.

Sacellanus. Rem illam unicam expedivi, quæ me Coloniam ire coëgit. Præter confessarium, vidi neminem.

Comes. Quid hîc narras de confessario?

Sacellanus. Num itineris mei causam Dominus Præpositus non aperuit tibi, Domine Comes?

Doct̃or. Haud putavi absque permissu tuo licitum esse hujusmodi arcanum revelare.

Sacellanus. Sanè laudandus es. Attamen si Dominum Comitum fecisses consilii mei participem, præter mentem meam nequaquam egisses. Quidquid sit, ad saniora conversus, volui ab excommunicatione, quâ innodatus eram,

quamprimùm me expedire; ideoque Coloniae festinatò me contuli.

Comes. Nunc igitur genuinus es Romanæ Ecclesiæ filius.

Sacellanus. Sum utique, quæ Dei beneficentia est. Innumeras certè & debeo & ago tibi grates, Illustrissime Comes, & item tibi, Domine Præposite. Vestrâ enim operâ, ex errorum cæno, in quo etiamnum profundè hærerem, tandem emerxi.

Doct̃or. In Dominum Comitem æquus es, ut decet. Cum enim me sibi itineris socium adhibuit, nihil aliud intendebat quàm vestram omnium respicientiam.

Sacellanus. Satis sentio quid utrique debeam. Heu! quantum discrimen inter erroris callem, quem terebam male sanus, & veritatis semitam quam ductu vestro inii! inexpertus nescit quod dico.

Doct̃or. Errorem sectando, te veritatem propugnare credebas?

Sacellanus. Credebam; ast, eheu? quâ fide? Nempè falsâ & fictâ, illiusque tranquillitatis experte, quam veritas parit affatim. Quid multa? Inquietus & anxius eram continuo; nunc autem verâ, purâ, impertubatâ pace fruor. Vix à meâ erga Ecclesiam inobedientiâ fui absolutus, ut pondere immenso levatum me sensi.

Comes. Beasti me, carissime, cum tuâ peroptatâ conversione: illanè jam innotuit Pastori?

Sacellanus. Necdùm eum vidi, quia huc primùm diverti. Poterat certè ante meum discessum satis conjicere me Emsianas opiniones procul

abjecisse. Sed itineris mei causam ei non aperueram.

Doctor. Nunc, itaque quandoquidem res peracta est, optimè feceris, si ei omnia ex ordine enarres.

Sacellanus. Nihil eum prorsus celare velim; nec ambigo quin resipiscat. Verum probè novi hominem. Est indole reconditiore, & proposito tenax. Subturpicula videbitur ipsi palinodia, præsertim postquam se Novatorem palàm est professus; ideoque majori nisu illi opus erit, ut errorem abneget.

Doctor. Nempè inter collegas quâdam pollet auctoritate.

Sacellanus. Imò quidem maximâ, quippè qui denis ut minùs Pastoribus circumvicinis & prora est & puppis; eorum animum, ut vult & quo libet, flectit: singula ejus verba excipiunt, tamquam totidem oracula; nimirum quia suspicitur inter illos doctior, insuper quia illis præluet pietate, moribus, exemplo deniquè. Hinc tam devotè ab ejus nutu pendent.

Comes. Id tibi prædixeram scilicet, Domine Præposite; vides jam D. Sacellanum esse unum è nostris. Si, uti spes affulget, ad se revertatur Pastor, brevi universa hæc regio, quanta est, prorsus deseret partes istorum adulteratorum, qui suis falsis principiis miserè inficiunt scholam Moguntinam, Trevirensensem, Bonnensem, & indè sensim nostram Germaniam superiorem & inferiorem; nequicquam reluctante parvâ Doctorum manu.

Doctor. Si, quod Deus avertat, in Ratisbonensibus Comitibus prævaleant, actum est de nostrâ

sanctâ Religione per totum imperium. Una nostra spes posita est in piissimò Principe Palatino, qui cum quibusdam Episcopis, & ipsomet, quod æterno Catholicorum probro vertitur, Borufforum Rege Westphalicæ pacis assertore religiosissimo avitam fidem totis viribus tueri nititur (a).

Comes. Triste lupus stabulis! Tu verò D. Sacellane procul dubio defatigatus es ab itinere; itaque, velim te recipias domum, ut cras Colloquia resumamus. Vale igitur in crastinam diem....

Nunc cum abiit, dic mihi confidenter, Domine Doctor? Quænam tua de hisce colloquiis opinio?

Doctor. Sentio Deum uberem nostris conatibus benedictionem impertire. Nec enim dubitem quin D. Pastor ad nostra castra sit transiturus. Tu autem, Domine Comes, quid de Referendario opinaris?

Comes. Stupet in Novatorum incredibilem audaciam. Frequens est illi sermo cum Pastore; crebræ cum lectore altercationes; torvus in illum aspectus.

Doctor. Hæc universa fœusti sunt ominis.

Comes. Fessus mihi est se satis perspicere Patrem Lectorem merum esse argutorem, qui continuò vagatur & à proposito ad alia

(a) Fredericus Magnus regnantis patruus, Pastoribus Silesiis sub gravissimis pœnis, inhibuerat, ne quis apud Silesiæ Austriacæ Parochos diverseretur aut pernocraret; rationemque hanc addebat, quòd isti Austriaci Imperianâ labe infecti, suos subditos eadem inficere possent.

repentè divertit. Ingemiscit quòd pii Principes ab his subdolis circumveniantur.

Doctor. Profectò, non exiguum lucrum emerget ex Referendarii assensu! Poterit enim Principem suum, & deindè per Principem delusos ARCHYMISTAS (a) ab errore retrahere. Quod ad nos attinet, Deum enixè precemur ut & corda emolliat, & mentes illustret.

COLLOQUIUM DECIMUM TERTIUM.

COMES, REFERENDARIUS, DOCTOR, PASTOR, LECTOR, SACELLANUS.

D*octor.* Agebamus, nì fallor, in ultimo nostro Colloquio, de Matrimonii dispensationibus; & abundè probatum esse reor illas in certis gradibus ad summum Pontificem pertinere, irritaque prorsus Matrimonia vi Archiepiscopalium dispensationum contracta. Non suspicor, Reverende Pater Lector, mentem tibi esse ulterius progredi. Nec haud dubiè assentiris temerariæ propositioni, supra citatæ, pag. 67, quam ausus est allegare Mogonus ille Braun in suâ de Matrimonio dissertatione. Nam, proh, Deus! Quot indè orientur divortia & familiarumurbationes, immò Reipublicæ everfiones & ruina!

(a) Sic Neoterici Doctores græcantur lingua, pergræcantur œsophago. Nolter jung, per vocem *Archimystas*, Hedderichus per vocem *Mono-Episcopus* Græcos se venditant, & Thaddæus à S. Adamo hebraizando, Patres Latinos & Græcos nimium quantum superat!

Referendarius. Certus sum, Domine Præposite; R. Patrem Lectorem tam nefanda principia juri divino adversantia nunquam admissurum.

Lector. Quidquid sit, hæc nuperrimè discussa sunt. Nunc de Decretalibus, five de Canonibus Isidori Mercatoris aut peccatoris agendum. Quid autem dices, Domine Præposite, de istis Canonibus adeò repudiatis?

Doctor. Respondebo cum Schmidt in suâ Germanorum Historiâ ab ipsis Novatoribus dilaudata, nempe Isidorum in Decretalium collectione intendisse nihil aliud quam Episcoporum Judices, id est Metropolitans attenuare, eorumque potestatem coarctare & infirmare, ut deinceps Episcopi grave Archiepiscoporum jugum excutientes, tandem liberi & inviolabiles forent, nec amplius, ut antè, vexarentur. Quapropter errant maximè, qui temerè sustinent Isidorum voluisse auctoritatem summi Pontificis elevare; nam per istas Decretales præcisè intendebat, ut dixi, Archiepiscopos nimis sibi autoritatis arrogantes intra justos limites coercere.

Lector. Ex istâ Decretalium fabricatione sequeretur Ecclesiæ regimen esse verè Monarchicum, consequenter Pontificem sibi legitimè assumpsisse potestatem verè Monarchicam, licet certè potestas illa nullo modo competat Pontifici Romano.

Doctor. Respondeo primò, lepidum profectò te esse, Pater Lector, qui de famosâ illâ fabricatione audeas mustitare! innuis enim Decretales ab Italis fuisse fabricatas. Ignoras igitur hanc Isidori collectionem nequidem in Italiâ fuisse redactam, sed in ipsamet Ger-

mania (a), quæ hodie dùm tot impos-
 toribus scatet, tot spuriarum mercium mer-
 catoribus, qui Bullas fabricant, monumentis
 fictis existentiam tribuunt, falsa pro veris
 venditant, ut Metropolis extollant, & Epis-
 copos, imò ipsummet Pontificem Romanum
 deprimere valeant. Videas illos continuò
 in Gregorium VII. insolenter insurgere,
 quasi Episcoporum potestatem in Germania
 labefactasset, dum illam à Principum op-
 pressionem liberavit. Testem appello Cano-
 nistam illum qui sic profatur. » Certè ille
 Gregorius VII & ejus successores, qui jura
 Episcoporum circumcidisse accusantur,
 parumne contulère ad splendorem illum,
 quo nunc præfules Germaniæ resurgunt « (b)
 Respondeo 2do. istas positiones fuisse à Docto-
 ribus vestris excerptas ex ipso Febronio: scilicet
 hæc ejus verba legerunt. » Non hæreamus
 in questione ac controversiâ de nomine.
 Eamus ad rem ipsam, & videamus quid
 sit regimen *verè* Monarchicum, quod Je-
 suita (Bellarminus) noster velle adscri-
 bere. E regimine *absolutè* Monarchico
 hæc sequerentur, &c «. Addit Febro-
 nius Gallicanam Ecclesiam ita sentire; sed
 perperam; Gallia enim, juxta Gersonem,
 Bossuetium & alios agnoscit in Eccle-
 sia regimen Monarchicum. Jam autem di-
 cendo regimen *illud esse Monarchicum*,
 an voluit Bellarminus innuere, *illud non esse*
VERÈ Monarchicum? An voluit inferre *illud*

(a) P. Zaccarias abundè probavit hanc Decretalium
 collectionem Moguntiae primùm produsse in lucem.

(b) *Decis. quest. inaug.* Heidelberg 1787.

esse *ABSOLUTÈ* Monarchicum? Quasi nullum
 discrimen foret inter *verè* Monarchicum &
absolutè Monarchicum. Quasi hinc non age-
 retur de regimine, quod potest esse *verè*
 Monarchicum, licet non fit *absolutè* & un-
 dequaquè Monarchicum. Attendat, si placet,
 ad ea quæ dicit Gerson. (a) Sic enim habet.
 „ Status Papalis institutus à Christo super-
 „ naturaliter & immediatè, tanquàm Pri-
 „ matum habens Monarchicum & regalem
 „ in Ecclesiasticâ hierachiâ, secundùm quem
 „ statum unicum & supremum Ecclesia mi-
 „ litans dicitur una sub Christo: quem sta-
 „ tum quisquis impugnare vel diminuere
 „ vel alicui Ecclesiastico statui particulari
 „ cœquare præsumit, si hoc pertinaciter
 „ faciat, hæreticus est, schismaticus, im-
 „ pius ac sacrilegus. Cadit enim in hære-
 „ sim toties expressè damnatam à principio
 „ nascentis Ecclesiæ usque hodiè tam per
 „ institutionem Christi de principatu Petri
 „ super alios Apostolos, quàm per tradi-
 „ tionem totius Ecclesiæ in sacris eloquiis
 „ suis & in generalibus conciliis. « — Item,
 „ (b) Plenitudo potestatis Ecclesiasticæ... à
 „ Christo collata est supernaturaliter Petro
 „ sicut Vicario suo & Monarchæ primo,
 „ pro se & successoribus usque in finem
 „ sæculi » & postea pro absurdo habet
 „ Regimen Ecclesiasticum non esse Monar-
 „ chicum & habere multiplex caput, quod
 „ quidem, inquit, est apertè hæreticum. »

(a) Tract. de stat. Eccl. confid. X.

(b) De Potest. Eccl. confid. X. t. 2.

Lector. Tamen multi vocem Monarchiæ repudi-
diant.

Doctor. Quinam sunt illi multi, nisi vestri adul-
teratores. An fortè quia ista Monarchia est
Aristocratia & Democratia mixta? Sed id
fanè nullo modo destruit Monarchicum re-
gimen. Nam Gerson ipsemet hoc apertè
agnoverat & tamen in tractatu celebri de
ausurabilitate Papæ, postquam humanas
Monarchias in Aristocracias aliquandò con-
verti posse, memoravit, ut olim in Re-
publicâ Romanâ factum est, addit: „ non
„ sic de Ecclesiâ Christi quæ in uno Mo-
„ narchâ supremo... fundata est à Christo...
„ & oppositum sentientes.. errant in fide...
„ contra articulum illum, ET UNAM
„ SANCTAM ECCLESIAM. *Consult. VIII* «.
Nonne Bellarminus ipse ivit in eandem sen-
tentiam, dum ait *L. I. c. 5 de summ. Pontif.*
„ Doctores Catholici in hoc conveniunt
„ omnes, ut regimen Ecclesiasticum homi-
„ nibus à Deo commissum, sit illud qui-
„ dem Monarchicum, sed temperatum, ut
„ suprâ diximus, ex Aristocratia & Demo-
„ cratia «. Ergo planè corrui Febronianum
istud, *de stat. Eccl. t. I. c. 2. §. 4.* » Nos
„ dum in naturam Primatûs sollicitè inqui-
„ rimus, eam in statu Monarchico hujusque
„ juribus nullatenus deprehendimus; hunc
„ siquidem statum ab Ecclesiâ penitus exu-
„ lare, non solum superiore capite genera-
„ tim probavimus, sed ne unicum quidem
„ effectum juris Monarchici in sacro nostro
„ Primatu, qualis à Christo institutus &
„ ante falsas Decretales exercitus est, in
„ Ecclesiâ deprehendi.... demonstrabi-

„ mus « Quapropter antea dixerat non mi-
 „ nus inaniter quam erroneè quòd » Princi-
 „ patus summi Pontificis per universam Ec-
 „ clesiam , non (fit) tam jurisdictionis ,
 „ quam ordinis & consociationis «. Item
 „ postea. c. 5. §. 4. „ Ampla quidem auto-
 „ ritas , non tamen jurisdictionis propriè talis ,
 „ Romano Pontifici , in omnes Ecclesias
 „ competit «. Hæc si vera essent , rueret
 „ funditus Prærogativa Romanæ illius Eccle-
 „ siæ , quæ juxta Tridentinum est aliarum Ec-
 „ clesiarum Mater & Magistra. Ergo , Reve-
 „ rende Lector , tua conclusio est planè hæ-
 „ retica & schismatica ; ergo directè sentis ,
 „ contra id quod in constantiensi Synodo de-
 „ finitum est : *Papa supremam habet auctori-
 „ tatem in Ecclesiâ Dei.* Ergo eadem Synodus
 „ non benè damnasset illud Wiclefi. *Non est
 „ de necessitate salutis credere Romanam Eccle-
 „ siam esse supremam inter alias Ecclesias.*
 „ Ergo Febronius malè retractavit in suâ ad
 „ Pium VI Epistolâ , ubi dicit : *Cum Patri-
 „ bus Concilii Florentini agnosco , &c. (a).*
 „ Itaque si potestas illa non sit verè Monar-
 „ chica , assigna tu tandem , qualis ea sit ?

Lector. Quæcumque illa fuerit , saltem adversatur
 Concordatis Principum.

Doctor. Postea loquemur de Concordatis , nunc
 autem sufficiat dicere , Reverende Pater Lec-
 tor , hanc tuam propositionem esse schisma-
 ticam. Inde enim sequeretur quòd Principum
 Concordata possent potestatem à Christo
 collatam restringere aut abolere.

(a) Vide istum textum , Supra p. 21.

Referendarius. Certè jurisprudentiæ navavi operam, & ubique legi, Potestatem Ecclesiasticam esse prorsus à sæculari potestate independentem, nullumque jus in illam exercere Principes posse.

Doctor. Hoc est certo certius.

Lector. Nonne in potestatem sæcularem involant Pontifices, cum sibi jus sumunt mittendi Legatos & Nuntios Apostolicos? Istud enim est planè novum nec antè nostram epocham exercitum.

Referendarius. Hæc super re vehementer cupio instrui. Quippe in aulâ nunc continuus est de Nuntiaturis sermo.

Doctor. Abundè est mihi, Domine, unde tibi faciam satis. Sed longum & prolixum nimis, omnia hæc examussim referre. Quoad fieri poterit brevissimè rem totam expediam; præcipua argumenta depromendo ex autoribus Patri Lectori probatissimis.

Referendarius. Pergratum mihi feceris.

Doctor. Sic habet statistica. Eccl. Germ. Heidelbergæ 1779 „ summum Pontificem pol-
lere potestate mittendi legatos, eò cer-
tius est, cum id ex ipsâ vi & naturâ
„ Primatûs profluere satis compertum sit.
„ Cum enim ad jura Primatûs pertineat
„ cura suprema ac generalis inspectio,
„ nemo erit, inficiari qui possit, id Juris,
„ per universam Ecclesiam pro unitate
„ fidei ac bono disciplinæ Ecclesiasticæ,
„ illi competere. Luculenter adstruitur in
„ extravag. *Super gentes & regna. l. nn.*
„ *de consuet. inter communes*; quidquid
„ demùm de eo sit, quis sit hujus instutu-

tionis auctor habendus, an Joannes XXII
 cui communiter tribuitur, an verò Bo-
 nifacius VIII, cui potiori suffragio ho-
 dierni critici adjudicant. Idem hoc jus,
 tanquàm certum omnibusque jam tum
 perspectum probatumque supponit anti-
 quissimus *Conc. Sardicensis Canone* (Græ-
 cis 5°. aliàs apud Dionysium 7°), dum
 integrum esse Papæ declaravit, ut Le-
 gatos mitteret in Provincias, ubi instau-
 randum esset iudicium Episcopi, &c.,
 ac deniquè hoc ipsum jus, continuâ &
 perpetuâ Ecclesiæ etiam per Germaniam
 praxi, & indubitata historiarum fide constat.
 Corroborat Cl. Endres, *Discurs. Politic. Canon. De recusat. Visit. Apos.*
 §. 8. — Ex hoc ipso Jure Pontificis,
 mittendi ad regiones Legatos, suapte natu-
 rurâ profluit jus habendi in Regnis &
 Provinciis Vicarios & Legatos, cum id
 & muneris ratio, & Provinciarum am-
 plitudo manifestè exigant. Nam cum is
 omnibus, in quos pastoralis cura ac
 inspectio sese extendit, adesse coràm non
 possit, prohibèri non potest, quin per
 Legatos officii sui partes expleat.

Referendarius. Non potest jus illius firmius sta-
 biliri.

Doctor. Equidem istud jus agnovit ipse met Im-
 perator Josephus II, prout summus Ponti-
 fex Pius VI disertis verbis testatur in suis
 ad Episcopum Frisingensem Litteris; (a)
 ubi sic ait. „ Ipse certè Cæsar, cum ad

(a) Vide ad Calcem, N. 3°. F 3

„ eum confugerent, apertè declaravit esse
 „ in sanctæ Sedis arbitrio mittere, si ita ipsi
 „ videretur, non solum unum sed tres
 „ etiam Nuntios, neque se, qui caput est
 „ Imperii, huic immisceri negotio debere,
 „ cum illud certè nullo modo ad Consti-
 „ tutiones Imperii pertinere intelligeret. “
 „ Liceat nobis audire Pehem ipsismet Aca-
 „ tholicis haud invisum. „ Ex eadem ratione
 „ Primas (2°) jus sibi meritò vindicat mit-
 „ tendi Legatos, & Vicarios suæ potestatis
 „ in Provinciis constituendi ubique, si
 „ Episcopi *omnes* officio suo fungerentur,
 „ si in negotiis ad statum Ecclesiæ univer-
 „ salis pertinentibus debito modo se fer-
 „ rent. Cessare quidem hujus juris exerci-
 „ tium posset, sed enim *homines* & ipsi
 „ Episcopi sunt. Ut igitur Primas pro viri-
 „ bus curare queat, ne quid detrimenti ca-
 „ piat unitas, prædictum jus è *numero es-*
 „ „ *sentialium omnino excludi non potest (a).* “
 „ Quid ni etiam citem notissimum quemdam
 „ summi Pontificis conviciatorem & ideo ne-
 „ quaquam suspectum. Ille autem nuperrimè
 „ in Universitatis Moguntinæ aulâ, inter Pro-
 „ fessorum plausus palàm hæc professus est.
 „ Essentialia Jura ex fine instituti Primatûs
 „ haurienda, consistunt in procurandis me-
 „ diis, sine quibus unitas servari nequit;
 „ quò refero. . . . Jus mittendi Legatos,
 „ & Vicarios suæ potestatis in Provinciis
 „ constituendi (b). “

Lector. Non disputatur de Jure Legatos mittendi

(a) Pehem Præl. in Jus Eccl. p. I., §. 268, &c.

(b) *Monatschrift* Moguntinæ, Aug. 1788, p. 645.

in casibus urgentibus, ut ipse Bonifacius VIII fatetur his verbis, in Extravag. I. de consuet. inter Communes. „ Pontifex cum personaliter singulas regiones circumire non possit, nec circa gregem sibi creditam curam pastoralis sollicitudinis exercere, necesse habet interdum ex debito impostæ servitutis suos ad diversas mundi partes, prout necessitates emerferint, destinare Legatos.“

Doctor. Dic, amabo te, P. Lector, quis tunc judicabit utrum urgentes necessitates emerferint nec ne? An Archiepiscopi fortasse? Verum si Pontifex Nuntios mittere non valeat, nisi quando Archiepiscopi rem urgere censebunt, profecto non missus fuisset Nuntius Poggio sub Hermanno à Weyden, aut Nuntius Bonomo sub Gebhardo Truchses; etenim quis dubitet, quin ambo apostatæ extemplo responsuri fuissent, necessitatem non emerfisse, nequè casum esse urgentem?

Lector. Nec antiquitus sic mittebantur Nuntii.

Doctor. Insaniunt vestri Doctores, cum id tam audacter regerunt. Etenim teste celebri Schmidt » In Historiâ Ecclesiasticâ, sæculo jam quarto, occurrunt Vicarii Apostolici, majores » nimirum quidam Metropolitanæ, quibus in » certis Provinciis Pontifex vices suas commisit, iisque unâ cum prædiciâ ante alios » jurisdictionem suo nomine ampliorem exercendam commisit, ... « (a).

Lector. Certè magnum est discrimen, inter Metropolitanas Legatos & Nuntios Apostolicos.

(a) Inst. Jur. Eccl. Germ. tom. I, p. 219.
F 4

Metropolitæ enim sunt Legati nati, & Nuntii sunt Apostolicæ Sædis Legati, seu delegati quibus summus Pontifex ad tempus vices tuas committit.

Doctor. Præpostera fanè objectio! Quæras tandem à Metropolitanis, quo titulo & quo sensu se *Legatos natos*, imò se *Metropolitæ* nuncupent? Quomodò respondebunt quin, quod jam dixi, confirmant. Igitur tibi replico cum laudato Canonistâ Schmidt: » Vicariis hujusmodi suam originem debere *Legatos natos*, extra controversiam esse videtur. » Is quidem Vicariatus ab initio non nisi personis concessus, ab arbitrio Pontificis dependebat. Paulatim tamen Cathedræ affixus fuit, unde nata occasio ut Metropolitanæ isti se sedis Apostolicæ *Legatos natos* nominarent; quo titulo in Germaniâ nostrâ utuntur Elector Colonienfis & Archiepiscopus Salisburgenfis. Etiam Albertus Archiepiscopus Moguntinus & Magdeburgenfis se vocat *Legatum natum*. Jam autem si nihil obstiterit quominus Germaniæ Archiepiscopus fuerit *Legatus fixus* & permanens, ut quid aliud à summo Pontifice hanc eandem provinciam vel permanentem vel ad tempus gerere non æquè possit?

Comes. Hoc est clarum & apertum.

Doctor. Si legas Gregorii Magni Epistolam longè ante Isidori Decretales scriptam (a) in quâ

(a) Potuisset te ex eo Dominici Corporis communione privari, quòd admonitione sanctæ memoriæ decessoris mei contemptâ, per quam eum, Ecclesiamque ejus de tuæ jurisdictione potestatis eximit, rursus in eis aliquid tibi jurisdictionis servare præsumperis. Ta-

conqueritur de Archiepiscopo Lariffensi qui Suffraganeum Episcopum Thebanum per Gregorii Prædecessorem à jurisdictione Metropolitanæ exemptum condemnauerat & deposuerat; ibi clarè videbis fuisse Constantinopoli Nuntios Apostolicos permanentes, quos *Responsales* vocabant. Videbis insuper jam Episcopos 6° sæculo dispensasse à Metropolitanæ jurisdictione, & Metropolitanos, qui hanc exemptionem despiciantur sacrorum Mysteriorum indignos habitos fuisse. Plura possem adhuc addere, quibus nec Hedderichus, nec ejusdem farinae dogmatizantes quidquam omninò possent respondere.

Referendarius. Dicunt Legationes Apostolicæ in Germaniâ Concordatis adversari? Quomodò hoc argumentum posset ritè solvi?

Doctor. Nil facilius. Nam est merum à Novatoribus inventum: cum Concordata exactè declarent Sedis Apostolicæ prærogativas (inter quas Nuntiaturæ primas tenent) esse protegendas & conservandas; ejus auctoritatem esse reverendam, & querimonias, si quæ orirentur, amicè transigendas. Hæc est perpetua Imperii vox ante & post pacem West-

men nos humaniùs decernentes, communionisque tibi sacramentum interim conservantes decernimus, ut fraternitas tua ab eo, Ecclesiæque ejus omnem antehabite suæ potestatem jurisdictionis abstineat & secundum scripta decessoris nostri, si qua causa vel fidei criminis vel pecuniaria adversus præfatum Hadrianum, confacerdotem nostrum poterit evenire, vel per eos, qui nostri sunt, vel fuerint in urbe regia RESPONSABLES, si mediocris est questio, cognoscant, vel huc ad Apostolicam Sedem, si ardua est, deducatur, quatenus nostræ audientie sententiâ decidatur. » *Epist. 74 Lib. 2, Edit. Vener.*

phalicam. Hæ sunt Imperii sanctiones pragmaticæ & fundamentales, ut ait Schmidt his verbis. » (*Concordata*) sunt porro genuina » *Constitutio* Canonica, utpotè à legitimo » Legislatore Ecclesiastico lata; & si quid præ- » terea requiris, etiam ad sensu Ecclesiarum » Germanicarum roborata, intuitu quoque IM- » PERII NOSTRI SANCTIO PRAGMATICA » ET FUNDAMENTALIS (a) «. Deinde quomodo Nuntiaturæ Concordatis adversarentur, cum in Capitulationis Juramento promittat Imperator se quæ Advocatum fideliter protecturum sedem Apostolicam, summum Pontificem & Ecclesiam Christianam. Jam autem protectio non est prærogativarum & Nuntiaturarum revocatio.

Lector. Tamen Decreta Basileensia in favorem Principum citantur.

Doctor. Citantur perperam cum illa Decreta hæc de re, nequaquam loquantur, neque etiam 14us. Capitulationis articulus. Quomodo enim Principes Laici Papæ concederent Ecclesiasticam Jurisdictionem, quæ ipsis nec competit nec competere potest Principibus. Legantur D. H. C. de Selchow, *Elementa Juris pub. Germ. tom. I, §. 275.* Ubi sic habetur. » De cætero ipsa jurisdictio univer- » salis summorum Imperii Tribunalium mul- » tis limitibus circumscripta est, qui vel ex » indole causarum, vel ex Jure primi fori » derivantur. Ex naturâ causarum cessat jurisdictio utriusque Judicii, primùm in causis

(a) Schmidt *Inst. Jur. Ecc.* tom. I, p. 87. Vide etiam Barthol. Zallwein.

» Ecclesiasticis. Cum enim Imperator Ca-
 » tholicus omnis Jurisdictionis Ecclesiasticæ
 » omninò sit expers, eam eum Tribunalibus
 » Imperii communicare non potuit; cum
 » nemo plus juris in alterum transferre
 » queat quàm ipse habeat. «

Legatur quoquè Schmidt, qui Principibus
 adimit quaecumque jus Nuntios prohibendi
 ab ingressu in terras suas. Hæc sunt ejus
 verba. » Quòd si verò Pontifici jus perfec-
 » tum eos mittendi denegari à Catholico non
 » possit: huic vicissim ex alterâ Principum
 » etiam supremorum parte respondebit obli-
 » gatio in thesi saltem certâ, ne Legatos
 » ejusmodi ab ingressu in terras suas pro-
 » hibeant, aut legitimis eorum functionibus
 » in salutem animarum necessariis sese obsta-
 » culo ponant. — Nota: neque hic argu-
 » mentum duci poterit a Legatis aliis, cum
 » jam per sese fat luculentum appareat dis-
 » crimen: nulli quippè Principi supremo
 » quidpiam in alterum itidem talem ejusque
 » terras juris competit; cum contra Pon-
 » tifici, vi Primatûs, cura totius orbis Chris-
 » tiani incumbat, atquè in rebus ad salutem
 » animarum pertinentibus, ejus sese Juris-
 » dictio ubique protendat (a).

Lector. Transeant hæc omnia pro Legationibus
 antiqui ævi; sed perindè non est de Legatio-
 nibus novæ creationis.

Doctor. Sint novæ an antiquæ, quid ad rem?
 Num idcirco Nuntius minorem habebit Ju-
 risdictionem? Num ipsius Jurisdictionis quid-

(a) Schmidt Inst. Jur. Germ. c. 1. sect. 3. c. 18.

quàm detrimenti Jurisdictioni Archiepiscopali inferet?

Referendarius. Libenter scire velim quæ sit Nuntiarum Colonienfium origo.

Doctor. Pius VI in sua Homiliâ 24 Septembris 1775 prolata, cum Nuntium Bellitomi consecraret, rerum & temporum seriem satis edocet. Hæc enim dicit. » Originem hujusce » ad tractum Rheni Legationis non possumus sine acerbissimo animi sensu mente » repetere quia repetenda ab iniquissimo » icelere Gebhardi Truchses Archiepiscopi » Colonienfis, quem sacrilego connubio junctum cum sanctimoniali Agnete Mansfeld » Gregorius XIII antecessor noster, Pontificio suo Decreto, exautoravit dirisque » devovit; atque hæc causa fuit, cur non » ut antea, extraordinarius Nuntius solum » pro re natâ ac temporum necessitate ad » eas regiones legaretur.... Sed ab eo » tempore decerneretur, ut iis in regionibus » ordinarius Nuntius, constituto sibi ibidem » domicilio residèret, qui suâ præsentia aut » mala præcavèret, aut certè nullâ interpositâ morâ repararet. Primus, qui hunc » in modum ablegaretur, fuit Johannes- » Franciscus Bonomo, Episcopus Vercellensis &c.

Referendarius. Sed quidam, nostri præsertim aulici, Archiepiscopum Damietensem Bartholomæum Pacca graviter reprehendunt, quòd inconsulto & inscio Electore Coloniensi se Nuntium Apostolicum dixerit.

Doctor. Inconsulto Electore, ais? Dic, Domine, dic, reverà consulto & sciente Electore,

sed tamen expressis verbis reluctantante, quia scilicet à Novatoribus fuit avocatus & in errorem illectus. Hæc enim se sic habuerunt. Cum ante suum discessum, Electorem adire & salutare cuperet Illustrissimus Bellisomi, jussu Electoris cautum est, ne ille successorem suum haberet sibi comitem & in Aulam introduceret. Insuper Coloniensi Clero fuit prohibitum ne solitos Nuntio adventanti honores pro more deferrent. Magistratus Coloniensis Electoris nomine fuit requisitus ne eundem gratiosè exciperent; cui requisitioni, cum per tres dies Magistratus æquo reverentiùs, quamquam ægrè & ingratiis suis paruiisset, tandem diuturniorem moram abruptit, inurbanè & indignè factum reputans tam turpiter suo erga Nuntium Apostolicum officio deesse. Quod ad Illustrissimum Pacca attinet, ille nullum non movit lapidem, ut usque ad Electorem penetrare posset, sibi que daretur ejus salutandi copia. Sed vicibus repetitis improbam repulsam est passus. Deindè cum idem Reverendissimus Pastores pro officio monuisset, ut Diœceseos Rituale, à quo sensim declinabant, ad amfissim observarent; propter tam justum & rationabile monitum, inhonestissimis conviciis fuit in mandato quadragesimali laceffitus, & indecorè habitus tanquàm *seditionosus, ignarus, mercenarius, à tenebrarum spiritu instigatus* (a). Deindè eodem ferè tempore, quo Illustrissimus Zondadari Bruxelensis Nuntius e Belgio probroffè & contra

(a) Vide Mandatum vel Epistolam Pastoralem sum Regiæ Celsitudinis Archiepiscopi Coloniensis Monasterii datam 4. Februarii 1787. *Vérit. Etat.* p. 92.

ius gentium expellebatur, omnibus viribus in Aulâ Bonnenſi allaborabatur, ut Nuntius Colonienſis tanquàm Legum violator & Concordatorum infractor ex Germaniâ amandaretur.

Referendarius. Verùm nonnè injuriam Electori intulit audacter mittendo illi Epistolam?

Doctor. Audite factum & judicate. Cum Nuntius accepisset à Pio VI. Epistolam Electori reddendam, nec posset illas in manus dare, scripsit ad Electorem Monasterii tunc degentem, atque Litteras Pontificias Epistolæ suæ inferuit. Quid factum putas? Incredible prorsus & inauditum facinus, in sedem Apostolicam injuriosum supra omne id quod excogitari potest! Quippè, suadentibus seductoribus, remissa est sua Nuntio Epistola cum hoc dictorio? Cum Reverendissimo
 „ ac Serenissimo Archi-Episcopo & Elec-
 „ tori Nostro, de Nuntio Coloniae existente
 „ nihil præter impressum quoddam injurio-
 „ sum constet; hinc litteras hic annexas
 „ remitti, & declarari jussit, illas cum
 „ qualificatione Nuntii Apostolici acceptari
 „ non posse. Datum Monasterii in West-
 „ phaliâ, 20 Decembris 1786. Ex Cancel-
 „ lariâ Secretiori Rdm. ac Seren. Archi-
 „ Epif. & Elect. Colon. —

Referendarius. Hoc certè incredibile videtur.

Doctor. Neque tamen est minus verum.

Lector. Si tunc hanc injuriam haud merebatur Nuntius, cum nulla alia ei suppeteret via, quâ Litteras Pontificias transmitteret, illam aliundè sibi accersiverat mittendo ad Pastores Archidiœceseos encyclicam Epistolam.

Referendarius. Quid autem continebat famosa ista Epistola?

Doctor. Rem exponam ab ovo. Non est tibi in memoriam revocandum, Domine, quæ jam inde novisti; nempe declarasse Tridentinum nulla & irrita esse matrimonia illa, quæ in gradibus prohibitis contraherentur; & jus super illis dispensandi fuisse summo Pontifici relictum.

Referendarius. Hoc est cuius notissimum.

Doctor. Meminisse insuper juvat tres Electores sibi necessarium duxisse ad sedem Apostolicam habere recursum, ut facultates dispensandi obtinerent; quas, quoniam non nisi ad quinquennium concedebantur, quinto quoque anno renovandas curabant. Hæc de re nullum omnino dubium movebatur, donec Nuntiaturas abrogandas esse censuerunt Germaniæ Archiepiscopi. Reverendissimus Bellisomi Reverendissimi Pacca Antecessor sæpius & frustra pastores monuerat de matrimoniis, quæ jam tum ad novi systematis normam celebrari inceperant, invaliditate ac nullitate. Itaque summus Pontifex animo reputans infinita quæ inde scaturirent mala, jussit Reverendissimum Nuntium Pacca, Archidiaecesim Pastores monere per Epistolam encyclicam ne hujusmodi dispensationibus temerè obsequerentur (a). Hæc autem Epistola moderato ac circumspecto stylo concepta erat, eaque nemini injuriosa. Ne autem nimiam acquireret in vulgo notitiam, & simul,

(a) Vide ad calcem. N. 4°.

ut Dignitatis Archiepiscopalis ratio haberetur, eam clanculum ad singulos Pastores transmitti curavit secretà veredariorum viâ

Referendarius. Certè nunquàm potuisset cautio major adhiberi. Ego verò vidi istam epistolam, in quam aulici assentatores ad rabiem invehebantur. Equidem nihil in ea reperiebam, quod rationi, legibus & urbanitati non esset consonum; sed frustrâ quidquam objectassem, reclamantibus & vociferantibus ad ravim aulicis & neo-Doctoribus.

Doctor. Quid tandem censebas, dum vidisti mandatum quo Pastores Litteras à Nuntio Apostolico acceptas jubebantur ipsi per summam injuriam remittere, cum illâ odiosâ cautelâ, ut exigent à *Postarum* seu veredariorum administratore, apocham, quâ probaretur hæc easdem litteras fuisse retromissas.

Referendarius. Hoc dicam apertè, & de Horn-Goldschmidt Vic. Gen. Coloniae, & Officialis Confluentinus, & Baro Schutz de Holtzhausen Vic. Gen. Moguntinus, rem fecerunt inverecundam, arrogantiam plenam, & à bonis quibuscunque, imò ab ipsis A Catholicis valdè improbatam. Certum est eorum Metropolitae hoc nequaquam aut dictasse aut jussisse; sed conjicere licet illos turpiter illusos ac deceptos ad summum vel dissimulasse, vel non graviter satis inhibuisse. Hæc privatim seriò discutiemus. Rigebunt tibi capilli, Domine, cum nefandas aulicorum machinas & infernales eorum molitiones tibi revelavero. Cæterum non conticuit procul dubio summus Pontifex?

Doctor,

Doctor. Nec quidem tacere licebat. Scripsit itaque ad Archiepiscopum Maximilianum litteras suavissimas, quas ad longum legere juvat. (a). Interim jussu Electoralis Rescripti 28 Decembris 1785, sub pœnâ arbitrariâ omnibus assessoribus, advocatis & procuratoribus inhibuit Colonienſis Officialis de Schonheim ne quis in ullâ causâ Nuntiaturam adiret, neque in causâ etiamnũm pendente ulla decreta sollicitaret. Deinde 12 Januarii 1786 fuit significatum, deinceps Nuntiaturâ extinctâ, commissarios à Serenitate suâ Electorali esse denominandos ad examinandas finiendasque causas. Tandem 23 Januarii 1786, idem Officialis de Schonheim tulit Decretum, quo declarabatur, Nuntiaturæ jurisdictionem spectandam esse tanquàm pro toto Romano Imperio sublatam, adeoque in nullâ causâ, nedũm in causis internis sed & externis esse adendum. (b) Idem fecerunt pro suo respectivè districtu Moguntinus, Trevirensis & Salisburgensis Archiepiscopi.

Referendarius. Horum omnium recordor optimè, cum sub oculis nostris gesta sint. Nec sine honorum omnium stupore & mœrore. Nosti enim, ut de uno Maximiliano loquar, hujus Regi Principis avitæ fidei studium & amorem, nec te fugit quantæ sit pietatis, modestiæ & humanitatis.

Doctor. Apprimè scio; omnia virtutum genera illum decorant. Sed quid inde? Stipatus ab aulicis, ab assentatoribus, a novatoribus,

(a) Vide ad calcem N. 1°.

(b) V. ad calcem N°. 5. 6. 7. G

miserè illuditur, captatur, allicitur; & veritas ad ejus aures penetrare non potest. Putat se rem suæ jurisdictioni & æquitati consentaneam agere, dum summo Pontifici, inficius & nolens, horribilem infert injuriam. Argumentum novum esto probrosum illud responsum ad præfatas Pontificis litteras, amore & benevolentia plenas (a).

Referendarius. Hoc responsum vidi & exclamavi: pereat ille tenebrio, qui optimum Principem adegit ad signandas, quas ipsi obrutit litteras tam ingratas, tam irreverentes, & quæ reverà possent à Pio VI. in ipsum Maximilianum potiori jure retorqueri.

Doctor. Sed audi reliqua. Ad has schismaticas Electoris declarationes jam indè quatuor ante mensibus præluserant quatuorviri à totidem Archiepiscopis deputati. Quippè mense Augusto 1786, Emsium, ignobile oppidum acatholicum, unà coiverant, & ibidem in tabernâ vinariâ, inter cachinnos & cyathos jucundantes se, & exultim balneorum undas agitantes, in materiâ adeò gravi, qualia sunt Sacramenta, Universalis Ecclesiæ Canonibus derogare sacrilego ausu præsumperunt.

Comes. Hæc, quæ nos longiùs abducent, remittamus, si placet, in proximum Colloquium. Sunt mihi quædam litteræ expediendæ, & vix suppetet tempus ante cænam.

Referendarius. Arbitrium tuum fit, Domine Comes: obsequimur.

(a) Vide ad calcum. N°. 2°.

Comes. Unum est quod monitos vos velim ;
scilicet nos aliquot dies à Colloquiis vaca-
turos. Inter alia negotia, erit etiam mihi of-
ficiofa ad Dominum Commendatorem visi-
tatio iteranda. Valet.

COLLOQUIUM DECIMUM QUARTUM.

COMES, DOCTOR, PASTOR.

*C*OMES. Haud dubiè Sacellanus, tibi, Domi-
ne Pastor, causam aperuit suæ Coloniam
itionis.

Pastor. Utique, Domine, Comes. Nihil me ce-
lavit, & videtur magnam ex isto itinere
nactus esse animi voluptatem.

Comes. Illum improbas scilicet ?

Pastor. Ut quid improbarem ? Secutus est conf-
cientiæ dictamen. Si iudicavit fuisse erro-
neam, nonne fatiùs fuit illam deponere ?
Scio : perculisti eum, & commovisti maxi-
mè ; itaque si voluisssem illum à proposito
avocare, frustra tentassem.

Comes. Tu verò, Domine Pastor, an ab ejus
exemplo abhorres ?

Pastor. Non equidem abhorreo, sed huc usquè
ægerrimè tuli, Domine Præposite, quòd
huic nostræ Germaniæ labem Heterodoxiæ
inspergas ; dum agitur dumtaxat de rebus
Ecclesiæ disciplinam concernentibus, & per
concordata receptis & stabilitis. Quare enim
Concordatis derogemus ?

Doct. Non derogabatis ante schismaticam Fe

bronii farraginem. Ex isto informi centone in Novatorum favorem confuto, introducta sunt principia exotica, primò Viennæ, deindè passim per Germaniam adoptata, propter unicam præcipuè rationem, nempe quia hujusmodi principia in Principum commoda & favorem vergere videntur, sicut vergebant olim cum Principes honorum Ecclesiasticorum usurpatione inescabantur.

Pastor. Febronius in suo opere pretiosas Ecclesiæ Gallicanæ libertates vindicavit.

Doctor. Ain' tu verò? Sed quantum aberras, Domine Pastor! Etenim Galli, quorum libertates se tueri insulse jactitat compiler ille, tam falsa principia certatim repudiant, & fatentur illa unitatem Ecclesiæ infringere ex eo, quòd non tantum Ecclesiæ Capitis, sed & Patriarcharum, Primatum, Metropolitanarum jurisdictionem funditus delerent. Hi enim nec antiquioribus, nec constantioribus, nec magis universim receptis titulis gaudent præ Romano Pontifice. Deindè constat & Febronium & ejus affectas, quales sunt isti omnes thesum fabricatores, non inniti nisi auctoritatibus vel depravatis, vel fictis, uti jam toties demonstratum est. *Da gloriam Deo*, Domine Pastor, nonne tu-met sæpiùs deprehendisti eorum malam fidem & improbitatem? Sed sentio, grave tibi est palinodiam canere, postquam omnem adhibuisti operam, ut huic nefando systemati auctoritatem conciliares. Theses & dissertationes schismaticas inter collegas & confratres sparsisti, eos in errorem induxisti, imò sermones Sedi Apostolicæ injuriosos & piarum aurium offensivos apud ignaram

plebem habuisti frequenter, & sic inobedientiam erga Christi Vicarium fovisti. Eheu! quot mala defenda, detestanda, reparanda! Id agas scilicet, Domine Pastor?

Pastor. Quasi ipse nescias probè quot & quanta supersint hâc super re dicenda.

Doct̃or. Quasi ipse non apprimè sentias, Domine Pastor, nihil solidum nobis opponi; si enim per tempus vacaret; (sed deficeret nos annus.) Illas futes & tædiosas dissertationes decurrissim à capite ad calcem, & ad evidentiam demonstrassim, quàm potiori jure assignandum illis esset quod perperam post Febronium, Sanctorum Patrum dictis attribuebat D. Sacellanus, (a), nimirum, esse figuratas aut ampullatas Patrum elocutiones, quæ rei substantiam non mutant. Imò, dic sodes, Domine Pastor, an tu quidem huc usque quidquam attulisti in medium, quod planè non solverim. Ausculta me igitur, hoc unicum suadentem, nempè, ut ad Deum supplex recurras, eumque ores enixè. Ille enim petenti, quærenti, pulsanti haud deerit. *Hæc meditare, in his esto. . . . Hoc enim faciens, & teipsum salvum facies & eos, qui te audiunt (b).*

Comes. Cùm habeam neminem cui plusquam tibi benè velim, ex respicientiâ tuâ voluptatem capiam incredibilem. Vale.

(a) Supra pag. 20.

(b) 1. Tim. IV. 15. 16.

COLLOQUIUM DECIMUM QUINTUM.

COMES , COMMENDATOR , REFERENDARIUS ,
DOCTOR.

COMMENDATOR. Quàm grata mihi accidit hæc desiderata tandem visitatio. Profectò vester hic conspectus mentem meam mirè recreat. Vir es, Domine Comes; quòd secundò Dominum Doctorem & D. Referendarium mihi adduxeris.

Comes. Libenti ad te advolamus animo, gaude-
musque vultum esse tibi habitiozem & succi
plenum.

Commendator. Equidem facies non omninò lan-
guida, sed crura fatiscunt. Verùm ad alia
divertamus. Nonne objurgabis me, Domine
Comes, quòd libros tibi non remisèrim. Vo-
lui illos semel iterùmque pervolvere. Heus!
heus! Non hìc de lanà caprinà agitur, ast
de rebus gravissimis quidem. Non ita statim
questionis apprehendebam antea. Sed nunc
actum est, volo esse genuinus & germanus
Romanæ Ecclesiæ filius.

Doctor. O! auream vocem!

Commendator. Jam sentio quanti sit pretii Ro-
mano Pontifici adhærere ex corde. Non am-
plius vacillo, nec de his nugari velim in
posterum. Abominanda mihi videtur quam
stultè tuebar Febronii & istorum Thra-
sonum Doctrinam. Ingerebant illi opinio-
nem oppositam fuisse à Bellarmino &
Jesuitis inventam & vulgatam.

Doctor. Hâc in re Ecclesiam stolidè inculpant. Iis
 si habeatur fides, Jesuitæ censuras Academia-
 rum, à quibus excludebantur, contexue-
 runt; Episcoporum, quorum potestatem res-
 tringebant, manum & calamum direxerunt;
 Pontifices Romanos edocuerunt; Bullas &
 Apostolicas constitutiones dictaverunt; fa-
 mosum deniquè Alexandri VII Formula-
 rium composuerunt; ita ut Ecclesia, non
 obstantibus Christi promissis, in imbecillitatem
 prolapsa, ab istis, quibus fidem adhibebat,
 seductoribus tandem nunc liberata, nec
 amplius Spectro Jansenistico territa, se-
 quatur nunc probata principia relictis er-
 roneis. Id nimirum audacter astruit Bon-
 nensis ille Froitzheim, *dissert. inaug. 1788*,
 p. 65. his verbis. » Fateor à tempore, quo
 » *Professores certi cujusdam instituti in Ger-*
 » maniam & Ecclesiam Coloniensem pe-
 » netrârunt, occupando Cathedras sanctas,
 » Canonicas & Theologicas, ex Cathedris
 » disseminata fuisse principia curiæ quorum
 » *pracones iidem ex professo erant*: verum
 » num hi principia Ecclesiæ Germanicæ,
 » nec non characteristicæ nostræ Colo-
 » nienfis pessumdare, atque iis vel in mi-
 » nimo derogare poterant? minimè: ete-
 » nim eorum hominum auctoritas erat pri-
 » vata, quæ principiis ac juribus in Synodis
 » nostris receptis & publicatis, quibus inest
 » vera potestas legislativa, nec in minimo
 » poterant derogare; atque certa spes est,
 » fore, ut *dissoluto nunc hujus instituti*
 » *nexu*, ex cathedris verâ ac genuinâ de
 » potestate Episcopali principia hæcenus à
 » Germanis tradita in omnium animis in-

» veniant ingressum , expurgato fermento
» veteri «.

Commendator. Ex his & pluribus aliis calumniis probè perspicio controversiam hanc omnem à Jansenistis & Febronianis fuisse excitatam , ut suum systema liberius disseminarent. Sed Dominus Propositus habet undè eos retundat acriter.

Doctör. Nimio me honore & laude dignaris , Domine Commendator.

Commendator. Nequàquam. Nec enim temerè & ab re loquor : sciatís velim hâc transivisse vestrum Bonnensem Sacellanum , cum Colonia reverteretur. Itineris sui causam & exitum mihi ex ordine narravit. Profectò placuit mihi hæc laudanda immutatio. Nec mora ; ejus exemplum secutus , jam apud confessarium conscientiam deposui , & indè , Deo sint gratiæ immortales , deliciosam sum nactus animi tranquillitatem. Verùm scire aveo quid agat , quid dicat Pastor vester ? Est enim novatorum antesignanus , dux & rector : omnes suos Confratres sibi habet omninò devinctos. Ipsi durum erit errorem suum confitèri , eò quòd verecundiâ ductus , sit futurum ut timeat ne aliis fiat ridiculo.

Doctör. Nonne gloriosum est suam culpam fatèri , & errata resarcire ?

Commendator. Imò gloriosissimum. Sed non istud est de quo agitur. Tantùm considerare vos velim , quam paucis datum , ut pudorem vincant , & errorem suum candidè fateantur. Tu autem , Domine Referendarie , dic , amabo , confidenter ; quid istis de rebus censes ?

Referendarius. Absque tergiversatione ullâ vobis assentior, & censeo meum Principem manifestè fuisse abductum in errorem. Ubi Dominus Præpositus cætera adversariorum argumenta resolverit, tunc porrò istos impostores non formidabo posthâc. Serenissimum reverenter congrediar, nec dubito quin velum, quod ejus oculis obdlexerunt, dilacerem, ut tandem cognoscat quinam sint illi Doctores aulici, & in primis nequam ille Hedderich, quem quidam graphicè & nativis coloribus depinxit (a).

Commendator. Ego verò, sincerè loquar: sum enim totus teres atque rotundus, & gladio quàm verbo exercitior. Non habeo unde eorum fallacias argumentis refellam; sed ingenuè credo & sine fuce; nec vel minimum mihi superest dubium.

Doctor. Similis es primis illis Christianis, qui argumentari nesciebant, sed sciebant mori. Tibi licet huic puncto insistere, nec ulterius progredi; at, Domino referendario non item. Equum enim est, ut omnia perscrutentur, & idèò necesse est ut omnes difficultates obvix ei resolvantur; aliàs non posset ipse objectionibus aut potius cavillationibus respondere. Proindè nihil illum latere debet. Prætereà noster Lector etiam habebit plurima proponenda.

Commendator. Quisnam ille est?

Comes. Scilicet est Minorita omnibus istis novitatibus imbutus. Nequidem novit ratiocinari, sed jurat in verba Magistrî; multa objicit;

(a) Liliendahl, apud D. Buinick.

memoriâ tenet omnia Emfienfium Principia & Neodoctorum Sophismata; nec tamen par est illis propugnandis. Mox, post objectam & refolutam quæftionem, caufâ cadit. Tunc ut papilio ad alia volitat, quæ cum antedictis nequaquàm cohærent.

Doctor. Ideòque valdè dubito utrum refipifcat. Novi ego illos cucullatos, qui opinionum pravitate Germaniam noftram infarciunt. Primò difciplinæ regularis nervos relaxaverunt; dein quoque fenfim ab Ecclefiâ defciverunt, & fic evênit ut lentum virus per diverfa corporis regularis membra ferpferit, & tandem præcordia prorfus invaferit. Undè falus eft omninò defperanda.

Commendator. O tempora! ô! mores!

Comes. Cæterùm vehementer lætor, Domine Commendator, de hâc veſtrâ tam optatâ refipifcentiâ. Faxit Deus, ut plurimi ita laudandum exemplum fequantur. Nunc cum adveſperafcit, nos miſſos facias oportet. Vale.

Commendator. Unum hoc adhuc addam, ut quæcumque opera hâc ſuper materiâ prodierunt in lucem, ea mihi compares. Impenſas ex aſſe rependam. Vale, Domine Comes, valete quoque colendiſſimi.

COLLOQUIUM DECIMUM SEXTUM.

COMES, DOCTOR, SACELLANUS,
REFERENDARIUS.

SACELLANUS. Io, triumphe! ter io! Heri summo manè abivit Pastor Coloniam.

Comes. Ut quid illuc?

Sacellanus. Nempè errores suos ut abjiciat.

Comes. Optimè factum. Deo sint grates. Certè timebam ne tergiversaretur. Et verè dolebam, cum polleat ingenio, moribusque sit inculpatissimis, Ecclesiasticæ Disciplinæ studiosissimus, suis denique muneribus ritè obeundis accuratissimus. His præclaris dotibus omnium reverentiam & necessitudinem sibi conciliavit. Una hæc labes eum dedecorabat.

Doctor. Hinc nullus dubito quin ejus exemplum plurimos in semitam rectam reducat.

Comes. Hinc etiam magis magisque elucet, quàm opportunè huc adveneris, & quàm iniquè huic itinèri obstitisses.

Doctor. Candidè fateor. Tot & tantos fructus haud prævidebam.

Sacellanus. Sinite narrem ex ordine quid nudiùs tertius egerit Pastor, cum reversus est à vestro peculiari Colloquio. Statim in oratorium suum se recepit, diù oravit, multùm gemit, & flevit amarè. Janua erat semiaperta & ex meo cubiculo, omnia poteram excipere oculis & auribus. Tandem præ-

properè surgens & ad me advolans ruit in amplexus & exclamavit : *Dixi nunc capi , hæc mutatio dextræ Excelsi.* Tum , amice , inquit , adesto mihi , & mecum libros nefandos ignibus devove. Mox Febronium , Pereriam , Eybelium , Pehem , venenata Theologorum Viennensium compendia , theses & dissertationes Moguntinas , Trevirenses , Bonnenses , Ticinenses , adulteratum per summum nefas Erud. Schenkl syntagma & cæteras improbi Exminoritæ spurias merces unâ projecimus in acervum in medio cubiculo : deindè singulatim eos mittimus in ignem , cantando , *Dirupisti , Domine , vincula mea , tibi sacrificabo hostiam laudis , &c.*

Doctor. Ex tam prompto sacrificio auguror , Pastoris conversionem sinceram fore. Certè non is est , qui leviter à sententiâ discedat.

Sacellanus. Ei indicavi , illum , quo usus sum à confessionibus , virum verè pium & doctum. Perendiè huc remeabit. Interim , Patri Lectori meliùs ut palper , & ejus expiscer animum , ambulatiunculam proposui ad quemdam pastorem in viciniâ.

COLLOQUIUM DECIMUM SEPTIMUM.

COMES, REFERENDARIUS, DOCTOR,
PASTOR.

COMES. Expectatissimus advenis, Domine Pastor. Absentiæ tuæ causam novimus. Quî successit iter?

Pastor. Optimè quidem, si parvulum obicem exceperis, ex quo tamen me oppidò extricavi. Vix Urbem ingressus in amicum incurri, qui me ambabus ulnis strinxit, & reluctan-tem adegit ut secum prandèrem. Id sanè meo proposito haud aptè cohærebat. Ille enim totus est Jansenianus seu Febronianus (ô deplorandam & sæculis futuris execrandam Honthemii celebritatem!) Continuo verba fecit de Juribus adventitiis Romani Pontificis, de Decretalibus, de Nuntiaturis, de Emfianis *Canonibus* (PUNCTUATIONIBUS, inquam). Ego verò jure meritò timens ne disputationem unà iniremus interminabilem, sinebam tacitus eum loqui, nec quidquam respondebam. Quod cum advertisset, tandem mirabundo similis, n̄ tu, ait, mihi es valdè frigidus & præ solito morosus. Sum utiquè, reposui, nempè ob aliquod negotium, quod me totum absorbit. Ille verò rogare, urgère, ut rem ipsi aperirem. Suo tempore scies, dixi, & sic ex ipsius manibus me, quoad potui citissimè, expedivi.

Doct̄or. Et cautè quidem factum, quod tuam illi

mentem haud explicueris. Tunc enim præter modum te laceffiviffet.

Pastor. Hoc prævidebam fcilicet. Itaque ab illo expeditus, in hofpitiū tempeftivè me recepi. Sequenti die haud prodii ex ædibus, & diem folidum egi in præparando animo. Heri apud Pœnitentiarum, quem D. Sacellanus mihi indicaverat à confessionibus, depofui confcientiam: & tandem hodiè huc revertor lætus omninò & tranquillus; non quod omnia perfecerim; adhuc enim multa peragenda fupereffe fentio; fed quæ Dei beneficentia eft, fentio quoque me fatis animatum, ut ftrenuè in viâ incæptâ progrediar, & ea quæ major Dei gloria animæque meæ falus exigunt, peragam fortiter.

Comes. Nimis defatigatus eris ex itinere; itaque cras à colloquio vacabimus, ut corpus reficias.

Pastor. Nequaquam, Illuftriffime Comes; etenim fentio me fanum & alacrem: nempè, gratia divina fuppeditavit mihi vires & alas. Post hujufce noctis quietem, ero fatis ex laffitudine refectus.

Comes. Vale igitur in crastinum congressum.

 COLLOQUIUM DECIMUM OCTAVUM.

COMES, REFERENDARIUS, DOCTOR, PASTOR,
SACELLANUS, LECTOR.

COMES. Demùm nostra colloquia vergunt ad exitum. Si quid Reverendo Patri Lectori occurrat præterea obijciendum, scio Dominum Præpositum & audire & respondere paratum.

Lector. Toto cælo aberrat, qui præsupponit materiam de Nuntiaturis esse evacuatam: semper enim stat quòd istæ permanentes Nuntiaturæ adversentur directè Episcoporum juribus.

Doctor. Quandoquidem dictis acquiescere haud lubet, probabo primùm frustraneum esse, quod ponis discrimen inter Nuntiaturas extraordinarias seu ad tempus, & inter ordinarias, fixas & permanentes. Dein probabo ulterius easdem Nuntiaturas juribus Episcoporum adeò non adversari, ut quidem jura ista communiant & tueantur.

Itaque extra dubium est, idque ab ipsis Emfensibus receptum, posse summum Pontificem, quandocumque aut necesse, aut conveniens esse judicat, mittere Nuntios Apostolicos. Id jam probatum est, nec contradixisti, Rde. P. Lector.

Lector. Nequedum contradico.

Doctor. Quæ cum ita sint, sic pergo: jus mittendi invehit jus statuendi diuturnitatem

Missiois aut Legationis; de quo jure nulla à duobus sæculis controversia mota est. Nonne enim à Ferdinando I. ad Josephum II. sub decem scilicet Cæsaribus permanens fuit Vindebonnensis Nuntiatura? Nonne Colonienfis ab apostasiâ Gebhardi Truchses ad Maximilianum usque hodiernum Electorem? Nonne aliquandò Madritum, Olyssiponem, Varsoviam, Parisios mittuntur Legati extraordinarii, Etiam si ibidem resideant Nuntii ordinarii & fixi? Proindè concludendum Pontifices jus habere vel ad tempus vel permanentet mittendi Nuntios prout necessarium aut utile esse censuerit.

Dixi secundò, illas Nuntiaturas, juribus Episcoporum favere, non adversari: Vosquè quodquot estis, testes appello. Exquo mota est famosa illa & prius nunquam audita de abrogandis Nuntiaturis quaestio, profiteamini apertè? An crevit, an potius non est arrosa & penè labefactata illa Episcoporum potestas, quam Nuntiaturæ Sacram semper & illibatam pro virili servaverunt. Econtra admittantur famosæ illæ *Punctuationes* Emfienfes, tunc omnia sus deque cadent. Nec in hoc fiet quidquam præter rerum indolem & cursum.

Lector. Nil facilius dictu.

Doctor. Nil quoquè probatu facilius; cum principia, quæ vestri Emfienfes statuunt, tum de jurisdictione Pontificiâ, tum de adventitiis primatûs juribus, proindequè de Nuntiaturis, evertant simul 1. & jurisdictionem Episcoporum 2. & statum Capitulorum 3. & Disciplinam Religiosorum, 4. & auctoritatem seu potestatem Imperantium, 5. & populorum

pulorum pacem, felicitatem, mores, avitam fidem. Quippè tunc Synodus Tridentina abrogaretur, leges Ecclesiasticæ & Canones recepti antiquarentur, Hierarchia evanesceret, & schismate consummato, nulla demùm fides inveniretur.

Lector. Quot & quanta inferis, Domine Præposi-
site, quæ probanda restant?

Doctör. Probabo equidem, ut promisi, quæcumque in medium protuli; quapropter claritatis ergò singula resumam per partes. Res enim maximi est ponderis & momenti, nec ullo modo spernenda.

- I. Itaque dixi primò, principia seu Febroniana, seu Emfensia, seu, si magis placeat, Jansenistica thesibus & libellis citatis vulgata quoad Jurisdictionem Pontificiam & jura Primatûs, quæ vocant adventitia, dixi, inquam, illa principia evertere Episcoporum Jurisdictionem; quod sic probo:

Ecclesiæ constitutio est essentialiter connexa, cum Jurisdictione Apostolicæ Sedis, sine quâ nulla esse potest unitas. Atqui Episcoporum potestas Ecclesiæ constitutioni est essentialiter annexa, ergò quoque eadem potestas essentialiter est connexa cum Jurisdictione Apostolicæ Sedis (a). Ergò Emfien-

(a) Porro id fatis sentiebat Benedictus XIV, cum hæc monita dedit Episcopis. *Ne in suas constitutiones aliquid obrepere sinant, quod, ullâ ratione, Apostolicæ Sedis aut auctoritati injuriam irroget, aut jura imminuat: ob eam quippè conjunctionem, & necessitudinem, quam membra cum suo capite habere oportet, maxime decet, ut ipsi primæ sedis prerogativas, quæ hæc præsertim tempestate, multorum invidiâ in discrimen vocantur, sedulo defendant, & pro viribus promoveant: suam enim cau-*

ses in jurisdictionem Pontificiam irruentes potestatem Episcoporum diruunt. Insuper. Præcipuum Episcopatus robur promanat ex unitate; quippe mediante illa preciosâ unitate Episcopus habet sibi subordinatos & unitos tum cooperatores Ministros, tum suæ Diœcesis populos. Deindè fulcitur ipse cum suis Ministris & Diœcesanis potestate & viribus totius corporis Episcopalis, nempe in personâ capitis Ecclesiæ, cui est strictè unitus. Ponamus igitur casum, quo ministri Episcopis inferiores debitam Episcopo a Romani Pontificis jurisdictione segregato subordinationem excutiant. Quid inde sequetur? Nimirùm tunc concutietur universa Episcopi auctoritas, sublato cooperatores & Fidelium concursu, studio, operâ. Nunc autem ulteriùs argumentari liceat. Cum Epif-

*sam agunt, cum Supremi Pastoris auctoritatem propugnant, & sustinent; quoniam, si hujus jura evertantur, paulatim pariter inferiorum præsulum jurisdictio nutabit, & corruet. Hæc optimè considerârunt Patres Concilii Du-
 ziacensis I. habiti anno 871, cui Episcopi unus & viginè
 per se, octo per suos procuratores subscripsere, cum ad
 Hadrianum II, Papam in Synodali Epistola, quæ extat
 in Collectionis Harduini tom. 5, col. 1321, ad rem ap-
 positè atque ad posterorum exemplum maximè opportune
 ita scripsere: " Quia ergo nos, quantum scimus & pos-
 sumus, privilegium sanctæ ac primæ Sedis Romanæ
 & conservare, & obedire, & extollere cupimus, atque
 fatagimus, pro suo scilicet Principatu, quem Beatus
 Petrus Apostolus, Domini voce perceptum, Ecclesiâ
 nihilominus subsequente, & tenuit semper, & reti-
 net; servet vestra paternitas, & a Deo in primâ sede
 constituta auctoritas, nobis filiis, & subjectis sibi
 Episcopis Ecclesiastica privilegia, a sacris Canoni-
 bus, & vestris decessoribus, ac prædecessoribus,
 nostris conservata: quatenus & Apostolica Sedes pro-
 prium vigorem retineat, & a se concessa aliis sua jura
 non minuatur "*

copus Pontificiæ Jurisdictioni se subtrahens & se a primo Pastore sejungens, tunc suis peculiaribus prærogativis dejectus aut saltem vix suffultus, ad corpus Ecclesiæ non pertineat ampliùs, & amittat in sibi subordinatos omnem illam auctoritatem ac potestatem, quæ a suâ erga Pontificem Romanum subordinatione & Catholicâ unione omninò pendet; bene sequitur, quòd soluto illo sacro nexu, qui eum corpori Ecclesiæ astrin-gebat, oves suas in schisma, & in hæresim sit præcipitatus. Ita Alexandrini, Antiocheni, Constantinopolitani in errorum abyssum prolapsi sunt. Ita avita Fides in Britannia, in Sueciâ, in Daniâ periit. Ita tandem Episcopi, a Capite suo sejuncti, durum sæcularis potestatis jugum subierunt. Ita itidem subire cogentur in posterum quotquot a Romano Pontifice desciscent (a).

Lector. Commodè hæc odoraris, Domine; quasi

(a) Ex his habetur elucidatio vocis EPISCOPATUS genericè sumptæ, quam Novatores Germani *generatim sumptam* peculiariter attribuunt Episcopis in suis Diocælibus circumscriptis, & præcisè quâ talibus, nullâ habitâ ratione ad Romanum Pontificem, contra communem Patrum, Conciliorum, Theologorum, Canonistarum sensum. Hi enim EPISCOPATUM accipiunt tanquàm Archiepiscopos, Metropolitanos Patriarchas, ipsūque Ecclesiæ Caput comprehendentem. Hinc Thomassinus dicit: *Monendus est Lector, EPISCOPATU de quo hætenùs sermonem habuimus, comprehendì Metropolitan, Archiepiscopos, Patriarchas sive Primates, & IPSUM DENUM SUMMUM PONTIFICEM PETRI SOLIO SESSITANTEM: unus enim ordo Sacerdotii & Episcopatus, quo omnes fulgent, solâ JURISDICTIONIS CONTEMPLATIONE ALII ALIIS EMINENTIORES, ex quo Sedium dignitatumque tanta varietas existit, quâ Hierarchia Ecclesiastica mirificè venustatur.* Thomass. Eccl. Disc. C. 3.

Episcopis deesset, Metropolitanarum quibus subjacent, auxilium & protectio?

Doct. Quod auxilium, aut quam protectionem expectes a Metropolitano, qui Romano Pontifici nullo sunt vinculo astricti. Hi enim volentes se ad altitudinem Capitis extollere, mox e nimio culmine caderent. Quod certe non eveniet Christi Vicario, qui ob immensam sui regiminis extensionem, & attentam membrorum, quibus præest, qualitate, majorem debet adhibere mansuetudinem & circumspersionem in suæ potestatis exercitio. In vestro autem schismatico systemate, loco unius summi Pontificis, vel totidem exurgerent Papæ quot Episcopi, vel quotquot recenserentur Metropolitanæ, totidem præfessent despota, eò audaciores quo minorem in pusillo grege resistenciam invenirent; eò duriores, quo certius & propius ferirent. Tunc eveniret indubitanter quod jam evenit Episcopis, qui usurpationibus Emfianis graviter resisterunt, & qui idcirco tot & tantis conviciis fuerunt laceffiti (a). Tunc si ob non admissum Emfense latrocinium palam traducti fuerint tamquam *insensati*, imò & *scelerati*, quid non fiet postea? Tunc denique nulla amplius esset in Episcopatu superior Potestas, quæ abusus possit reprimere.

Ulterius urges à pari. Si summus Pontifex, cujus Primatus est Juris divini, potestatem non habet Legatos mittendi, & Apostolicam Jurisdictionem exercendi, verbi gratiâ, in Archidiæcesi Colonensi, ergò à fortiori

(a) Hos inter præcipue annumerandus est Spirensis ob litteras ad Cæsarem missas.

Archiepiscopus ille, cujus dignitas est dumtaxat humanæ institutionis, nullam certè Jurisdictionem valebit exercere, nullam reservationem constituere in Episcopatu Leodiensi aut Monasteriensi, cum juxta Emfianorum principia Episcopatus Jura sint imprescriptibilia, nec possint per leges aut canones restringi.

Longius progredior & insto. Si, ut Novatores profitentur, Episcopi non plus habent Jurisdictionis in suæ Diœceseos Parochiis, quàm ipsimet Parochi, vel quàm Papa ipse in eorum Diœcesibus. Si, juxta eisdem Novatores, supremus Pastor nec possit absolvere, nec ullam functionem Episcopalem extra Romanam Diœcesim exercere, nisi de consensu Episcopi Diœcesani, benè sequitur quòd Episcopus non valeret ullâ curiali functione defungi, nisi præviè obtento Pastoris consensu. Jam autem quis non sentit istas inductiones, quæ suâ Episcopos Jurisdictione exueret, legitimè sequi ex illis conatibus insanis, quibus certatim allaboraverunt Emfiani, ut Nuntiaturas supprimerent, suasque Cathedras ad æqualitatem Romanæ sedis extollerent.

Lector. Claudicat paritas, Domine Præposite; quia Episcopi habent pro se consuetudinem & Canones.

Doctor. Te hic opportunè expectabam, R. P. Lector; nam ipsi Sacerdotes etiam retorquebunt, & dicent cum Febronio, potestatem Sacerdotalem ad baptisandum & prædicandum esse æquè imprescriptibilem; reservationem quancumq. pro sacro Tribunali juri divino adversari, & Sacerdotes non minus

quàm Episcopos imò ipsismet invitis jure potiri ministerii sui functiones obeundi, non tantùm in eorum Dioecesibus, sed in omnibus mundi plagis, quodcumque judicabunt illud ad Ecclesiæ utilitatem esse necessarium. Consequenter inferent legem aut consuetudinem quamlibet, quæ potestati Sacerdotali sicut & Episcopali derogaret, esse à naturâ suâ nullam prorsus & irritam (a). Simul ac his principiis imbuti fuerint Sacerdotes, uti & fideles, conclamatum erit de Ecclesiæ auctoritate. Omnes existimabunt se Conciliorum Canonibus, Episcoporum decisionibus, aut excommunicationis comminationibus nullo jure coerceri posse; nam si juxta Febronium, *has (Leges Pontificis Romani) propter intrinsecam earum æquitatem Episcopi tenebuntur acceptare, quando eas judicabunt aptas ad promovendum bonum Religionis & disciplinæ Ecclesiasticæ; quare eodem jure non possint easdem leges & decreta, quæ Romanæ emanant, non acceptare, quando populis suæ curæ creditis utilia non fore judicaverint, imò potius apta ad gignendos tumultus in*

(a) « Nec Jurisdictio Episcopis hoc titulo (*Quæcumque ligaveritis, &c.*) attributa, seu præscriptionis, seu aliâ quâcumque viâ eis abrogari potest. . . Itaque gregi fidelium & salutem animarum noetur neglectu atque abdicatione jurium Episcopaliū, aut partis eorundem. At contra voluntatem & mandatum Christi, contra Evangelium, contra jus gentium, denique contra commoda publica Christiani orbis non præscribitur ». *Febron. de Sta. Eccl., tom. 1. c. 8. §. 6. n. 4. p. 664.* — Neminem fugit. . . Episcopos & Parochos, unâ cum Presbyteris, qui sub eorum auspiciis, directione ac nutu in Parochiis operantur, solos esse primævos & necessarios Ecclesiæ Ministros. Porro primitivus ille, & inter omnes solus immutabilis Ecclesiæ status, &c. *Ibidem.*

fideli illarum regionum (puta Germaniæ) *populo* (a)? Si, inquam, de Episcopis erga summum Pontificem, si de Sacerdotibus erga utrosque hoc dixeris, quid ni etiam illud cæteris fidelibus applices adversus Pontificem, Episcopos & Sacerdotes quoscunque. Nunc quid vobis videtur, Domini mei? An demonstravi, ut promiseram, Principia Emfiana Episcoporum Jurisdictionem diruere funditus?

Comes. Legitimæ reverà consequentiæ, quibus nihil occurrit opponendum! Perge modò, si placet, Domine.

Doct. Perverlim. Igitur dixi secundò Principia II. Emfiana evertere Capitulorum & Cathedralium Jura; nam in illis, quas jam exposui, rerum circumstantiis, Ecclesiæ Cathedrales & Collegiatæ à Metropolitanis aut Episcopis nutu pendèrent penitus, nec ullus patèret ipsis ad Romanum Pontificem recursus, indeque eveniret, ut Capitula eorum jugum, quod pro suâ quisque libidine aut intemperie aggravaret, subire tenerentur, & tandem hæc eadem Capitula dilacerarentur ac dissolverentur. Exemplum illud esto Gebhardi Truchses, qui juxta principia Emfiana potuisset Capitulum & Clerum in suam infamem apostasiam pertrahere. Id conabatur efficere scilicet, & perfecisset quidem, si, prout statuunt nostri balneatores, & Capitulum & Clerus ab illo pependissent, quemadmodum egregiè probat Benedictus XIV, hisce verbis. » In aliqui-

(a) Febr. de statu Eccl. t. 1. c. 5. §. 2. n. 4. 5.

» bus Germaniæ Capitulis, tunc solum
 » Episcopis auctoritas esse dicitur procedendi
 » contra Canonicos, Beneficiatos, aliosque
 » Ecclesiæ Ministros, quando Capitulorum
 » Decani in iure reddendo negligentes, jus-
 » titiam petentibus administrare recusant.
 » Vide de hâc re Pirhing, in *jus Canoni-*
 » *cum* lib. 2, tit. 2, sect. 3, §. 1, num.
 » 74. . . . & quidem Saravia in suo trac-
 » tatu de *adjunctis*, quæst. 1. n. 41, as-
 » serere non dubitavit, numquam tantam
 » vim habitura fuisse duo illa Capitula Bel-
 » lovacense in Galliâ (a) & Colonienſe in
 » Germaniâ, ut sese validè, viriliterque
 » opponerent Præsulibus suis tunc, cum
 » ambo, sicut legimus in historiis, à fide Ca-
 » tholicâ defecerunt, nisi fuissent à jurisdic-
 » tione suorum Episcoporum immunia. « (b)

Referendarius. Ex hoc Benedicti XIV loco satis evincitur necessitas & ratio exemptionum quæ Capitulis fuerunt concessæ. Quàm libenter, te Domine, de his tam eruditè differentem auscultamus! Sic clarescunt multa, quæ opacis tenebris occultabantur.

Doctor. Est mihi hâc super materiâ, quid aliud addendum. Legat *Punctuationem VIII.* Et videbit ibidem abrogari ac Romano Pontifici deinceps interdici omnes resignationes *in favorem* (c). Legat *Punctuationes* sequen-

(a) Cùm Cardinalis Coligni à Châtillon Calvinista à Pio IV. Purpurâ ac Episcopatu exutus & anathemate percussus fuit.

(b) Bened. XIV. De Syn. Diœc. I. 13. c. 9.

(c) Aliter sentiebat Van-Eſpen: dicit enim, part. 2. tit. 27, c. 2. n. 5. *Resignationem in favorem hodiè solus Papa admittere potest; aded ut nec Legatus eam probare possit. Hæc opinio hodiè communiter tum à Canonistis tum à Theologis recepta est.*

tes, quæ si vim haberent, actum de Capitulis foret. Nominaret nempe Episcopus ad suum beneplacitum & in suum certè commodum, clientes sibi gratos, suæ voluntati addictos, suo obsequio mancipatos. Respueret pro libitu hos vel illos; imò sub vanis prætextibus, declararet Præbendas vacantes, & Canonicis ejus gratiâ orbatis alios substitueret. Recusaret omnes quascumque in Ecclesiarum Germanicarum statutis dispensationes (a): supprimeret pluralitatem beneficiorum & Coadjutorias, maximum certè abusum, à summo Pontifice jam diù refecandum, sed tamen cui nimium locum dant nostri Germaniæ Episcopi, non sine salutis suæ & alienæ detrimento, idoneitatis testimonia concedentes indignis, imò parvulis septennibus, cum avertant favere propinquis aut amicis. Brevitatis causâ reliqua prætereò. Ex his

(a) Juxta solidos Balneatores, quilibet Episcopus potest dispensare in legibus Ecclesiæ universalis; sed Papa non auderet quidquam immutare in Capitulorum statutis. Non ita visum est spiritui sancto & Concilio Colonienfi, anno 1536, part. 3. c. 19, cum dicebat "Habent ferè, quotquot sunt Cathedralæ aut Collegiales Ecclesiæ, suum volumen peculiarium statutorum, quæ interdum pro affectu privato cujuslibet augentur & crescunt. Inter hæc reperias quàm plura, quæ quæstum magis quàm pietatem respiciunt. . . . Et quamvis inter hæc pleraque iniqua reperias, adiguntur tamen omnes, qui recens admittuntur, ut ad ejusmodi statutorum observatiõem citra ulium delectum jurejurando se alligent. . . . Super quibus Espenius hoc animadvertit part. 1. c. 5. n. 13. " Hinc quisque discat non cæco modo in Statuta & Ordinationes Capitulorum esse jurandum, sed ea priùs meritò examinari, & expendi debere: eosque multum hallucinari, qui sibi licitum credunt, quidquid in statutis probatum invenitur. " Sed errat Espenius, errat synodus Colonienfis, si Emilianum Conciliabulum Concilio Provinciali imò generalibus Ecclesiæ Constitutionibus prævalebit.

fatis resultat & ex sequentibus, tùm ex Bullâ à Heddericho confictâ, tùm etiam ex aliâ Bullâ jam prænuntiatâ & brevi ex Hedderichiano tabulario extrahenda (b), Germaniæ Episcopus in Capitula, Archiepiscopus in Ecclesias Cathedrales & in ipsos Episcopos, quorum electioni præerunt, pleno jure dominaturos, sicque & Episcopos & Canonicos voce, suffragio, prærogativis privandos & ad nihilum redigendos.

Referendarius. O! Domine, si sciens aulicorum dolos, machinationes, adulationes ut Præbendas pro se aut suis obtineant, nosse adhuc meliùs, quàm certum sit tuum vaticinium! Nihilominùs yir mihi vidèris divino spiritu afflatus.

III. *Doct̃or.* Honeſta oratio eſt, Domine. Sed, ut ut fit, dixi tertio, Religioſorum diſciplinam ex Emſianis *punctuationibus* iri enervatum &

(a) In Oratione Bonnenſis Academiæ inaugurali dixerat. Hedderichus: *Theodorus Comes de Moers, electus Archiepiſc. Coloniensis anno 1414 ſub Martino V Pontif. in reſtituendo ſibi jure ordinario ac nativo conferendi Dignitates & beneficia, quod antecēſſores. . . ſuis Capitulis non Aula Romanæ ceſſerant. . . a predicto Pontifice Litteras impetraverat datas VIII Kal. Decembris, an. Pontificatus XIII IN ELECTORALI ARCHIVO AſſERVATAS ADHUC INEDITAS, queis jus conferendi Beneficia varia ac Dignitates in Metropolitanâ & aliis Collegiatis Coloniensibus, illi conſeſſum legitur: quas Litteras ſuo tempore orbi litterato communicabimus. Poſt toti orbi cognitam Bullæ Pauli II ſuppoſitionem, non audebit falſarius alteram Martino V aſſignare, niſi omnia verecundiæ repagula laxet. Nec mirum ſi eò temeritatis deveniat. Superbia enim eorum. . . aſcendit ſemper. Ps. 73, ut videre eſt ex iis quæ contra Zaccariam & de Feller ipſius turpitudinem palam revelantes, impudenter deblaterat Hedderichus cum illuminatoribus Moguntinis.*

penitus proculcatum ; atque id satis liquet : statuit enim Concilium Tridentinum , ut Regulares Episcoporum Jurisdictioni quidem subicerentur quoad ea , quæ ministerium externum concernunt : verumtamen illos ab eorum Jurisdictione exemit quantum ad disciplinam internam , nisi casu quo eveniret ut Regularis observantia labasceretur , & Superiorum negligentia obviandum esset. Hæc providè sancivit Tridentinum , quò scilicet inter ejusdem familiae Religiosos per universum orbem latè diffusos , idem vitæ tenor , eademque Disciplinæ uniformitas invariabilis staret ac fixa ; & ita omnia corporis membra sub uno capite continerentur. Verùm quid non eveniret , si singuli Episcopi hanc sibi Jurisdictionem arrogarent ? Tunc enim vidè foret pro diversis Dioecesibus aliam atque aliam eorumdem Regularium observantiam. Pro locorum diversitate , variaz introducerentur innovationes. Placeret huic Episcopo hanc Constitutionem abrogare , alteri alteram. Ille nova statuta conderet , hic alium habitum gestandum subrogaret , adedque ritus , Congregationum Decreta , Regulæ , domesticus ordo , victus ratio , constitutiones deniquè omnes , prout cuius Episcopo libitum esset , immutarentur aut antiquarentur ; ita ut brevi temporis spatio dispareret uniformitas , nec ab unâ Dioecesi ad alteram , ejusdem ordinis membra deinceps possent dignosci. Porrò , Religionis vinculo sensim dissoluto , omnes Regularium familiae interirent. Sed quid his immorer , cum hujus veritatis assertorem habeamus ipsummet Emsianorum Patriarcham Febronium. Ejus verbis nihil est quod su-

peraddamus : dicit enim in suâ retractatione ; » Exemptio Regularium , quorum magna in Ecclesiam utilitas , eorundem » que immediata subjectio ad Apostolicam » Sedem , legitimis ex causis in bonum » non tantum Religiosorum ordinum , sed » etiam universalis Ecclesiæ , videlicet ad » faciliorem eorundem sub uno supremo » Capite gubernationem , introducta , & ab » omnibus Ecclesiis agnita , nedum à sæ- » culari potestate , sed nec ab unâ parti- » culari Synodo abrogari valet. Abusibus » ex hâc exemptione enasci valentibus per » Concilium Tridentinum occursum & pro- » visum est. «

Pastor. Hæc certè omnem dirimunt controver-
siam.

Lector. Retractavit Febronius , quæ in suâ retrac-
tatione invitus & coactus scripserat.

Pastor. Indignum facinus ! utri potiùs credas ? Fe-
bronio-ne respicienti , an Febronio ad vo-
mitum reverso ? Sanè non me contineo præ
indignatione.

Lector. Ut quid tanta commotio ? Nonne si qua
læsiõ aliundè illata fuerit , semper patebit ad
Imperantem recursus ?

Doctor. Id dicunt Emsenses scilicet ? At per-
peram. Non ignoro quidem quid vestri Me-
tropolitæ jam fecerint. Hi enim suo sæculari
Principatu non satis communiti , suâ Eccle-
siasticâ & Archimysicâ Jurisdictione haud
sufficenter suffulti , Imperantis potestatem
enixè imploraverunt. Vidère fuit rem om-
nino præposteram , ac Conciliis & rationi
adversantem ; nimirum , *Hortatur sancta*

Synodus (Tridentina) omnes Reges, Principes, Magistratus, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipit, ut velint Episcopis, Abbatibus ac Generalibus, in contextu reformationis executione, suum auxilium & auctoritatem interponere, ut sine ullo impedimento præmissa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis. (a) Nunc autem protectionem Regum aut Principum implorant Archiepiscopi non ad Canonum tuitionem sed ad eorundem interitum. Cernas illos ad Cæsarem certatim recurrentes, ut ille approbare non gravetur, quæ de remittendâ ad Nuntium Apostolicum encyclicâ pastoribus mandaverant. Quorum postularis sic annuit Imperator. 27^a Martii 1787. Quod proinde ratum haberet sua Cæsarea Majestas, quod Dominus Elector subjectis sibi parochis remissionem hujus encyclicæ mandaverit. Deinde suâ auctoritate eam suppressit in illorum Dominiis. Hæc sunt ejus verba. *Hinc sua Majestas hisce dictam Encyclicam summo Jure CASSARET ET SUPPRIMERET, etiam Domino Electori MANDARET, ut universis sibi subdilis Ecclesiasticis hanc sequutam cassationem de verbo ad verbum per suos Ministros AUCTORITATE CÆSAREA NOTIFICARE & quandò hoc factum in termino DUORUM MENSIVM NOTIFICARE DEBEAT.*

Comes. Intervenient itaque deinceps Principes quicumque, ut jam intervénit Imperator, ad reformanda Canonum & Apostolicæ Sedis Decreta, si ea præter usum aut beneplacitum emanata esse somniaverint?

(a) Sess. 25 de Ref. C. 22.

Doct. Sic est, Domine Comes; adeoque sæcularis potestas de æquitate seu iniquitate Decretorum Apostolicorum Judicium feret, in materiã merè spirituali.

Lect. Quasi ignoraremus quid sæpè fecerint. Principes adversus Romanos Pontifices ?

Doct. Non putabam, R. P. Lector, te in propositionis hæreticæ confirmationem, nobis allegaturum ea, quæ quandoquæ fecerunt quidam Principes tempore schismatum, nempe ubi Ecclesiã inter antipapas divisã, eorum nullus certum jus habebat in populorum obedientiam. Verùm, si, ut contendunt & Emsenses & vestri thesium fabricatores, judicare Principes possint de exteriori Ecclesiæ disciplinã; si hodiernam abolere, antiquatam restaurare, Conciliorum Decreta abrogare, & omnia pro suo jure imutare, restringere, relaxare valeant, profectò actum est de Ecclesiã Dei. Tunc enim Pontificis Jurisdictione sublatã, corruet quoque omnis Episcoporum Jurisdictione, & pari jure quo Episcopi imperantis potestatem implorabunt, eodem certè Clerici immergeri, Religiosi indisciplinati & suum statum exosi, Parochi morosi, qui juxta Pistoïenses se cum Episcopis cœquant, Magistratus denique discoli ad eandem Imperantis mediati seu immediati potestatem confugient adversus Episcopos & ARCHIMYSTAS. Deinde Laici dissoluti Pastores suos coram Tribunali sæculari traduent; imò ipse-met Imperans nec rogatus, neque provocatus, statuet de Ecclesiasticã disciplinã quidquid omninò libitum fuerit. Adeoque, qui se volebant a Romani Pontificis Jurisdictione prorsus eximere Episcopi

& Archiepiscopi, Imperantis jugum subibunt; isque ampliorem exercebit in illos Jurisdictionem, quam unquam exercuerint summi Pontifices. Tunc consummabitur schisma, cujus ipsimet Metropolitæ erunt auctores. Tunc deniquè omnis Episcoporum Jurisdictio ac auctoritas planè corruet, & ut verbis Cabassutii utar, » *Simile quid illis eveniet divinæ huic apud Isaiam comminationi: PRO EO QUOD ABIECIT POPULUS ISTE AQUAS SILOE, QUÆ VADUNT CUM SILENTIO, PROPTER HOC ECCE ADDUCET DOMINUS SUPER EOS AQUAS FLUMINIS FORTES ET MULTAS.* Sic enim renuentes hâc in parte summo universalis Ecclesiæ Pontifici subjici, compelluntur indignissimè laïcorum Judicium infirmorum decretis obtemperare. (a) Aut, si liceat miscere sacra profanis, tunc renovabunt Metropolitæ tritum equi apologum, qui cervum ut cursu assequeretur & debellaret, hominis opem deprecatus, fræna sibi injici passus est. Is autem hoste superato, sefforem, cui deinceps durè serviret, habuit. Eheu! Meminerint temporis acti, & caveant à futuro. Legant quod olim factum est, & præveniant id quod aliquandò fieri iterum potest. Nec vana prædico. Detur enim nobis Imperans, quod Deus avertat, quales erant, ne ex Germaniâ excurram, Otho primus & Fredericus primus. Tunc caveatis vobis Germaniæ Archiepiscopi, ne quem imploratis protectorem vestræque imaginariæ Jurisdictionis assertorem ac vindicem, inve-

(a) Theor. & prax. Juris Can. L. 3, C. 27, N. 6.

niatis Ecclesiæ vastatorem, & vestræ dignitatis destructorem. Caveatis, inquam, ne aut iteretur scena illa horrenda, quam Imperator Otho universæ Germaniæ exhibuit anno 965 erga Heroldum Salisburgensem Archiepiscopum, cum ipsi oculos effodi iussit: aut ne libitum sit Imperanti castastrophen Arnoldi Archipræfulis Moguntini renovare, cum illum Fredericus canem (Tormenti genus tunc temporis infame supra quàm quod excogitari potest) coëgit ignobiler gestare. Sed esto; Imperantes in posterum nunquàm eò crudelitatis, ferociæ & impietatis deveniant: nihilominus in systemate *punctuatorum*, corrui omnis Episcoporum & quidem Archiepiscoporum Jurisdictio & auctoritas. Declaravit enim Imperator PUNCTUATIONES seu Decisiones Emsienses nullum posse habere locum & valorem nisi per Dominorum territorialium interventio- nem. Prætereà Archiepiscopi, utut amplifimæ sint tam in temporalibus quàm in spiritalibus potestatis, tamen non eandem habent considerationem apud Imperantes, non ejusdem sunt ponderis vel auctoritatis, ac summus Pontifex, ejusque Apostolicus Nuntius. Hanc thesim probare possum ab exemplo, non è scriniis Hedderichianis eruto, sed è gestis recentibus, hodiernis, vulgatissimis deducto. Consulantur enim Borussia Regis Rescripta ad Clivienses missa, die 14. Maii 1787, & patebit quàm fortiter se Rex opposuerit molitionibus & violationibus ab Archiepiscopo Coloniensi in agro Cliviensi attentatis. Scilicet Fredericus istius agri independen- tiam strenuè est tuimus, tum titulo exemp- tionum

tionum à Romanis Pontificibus olim concessarum, tum vi Pacis Westphalicæ Art. 5. §. 48. Hisque privilegiis innixus Rex sanxit ut subditi in iis quæ ad jura Pontificalis ordinis pertinent, deinceps vel ad Nuntium Apostolicum recurrerent, vel ad Episcopum Leodiensem seu Paderbonensem aut Ruremundanum; nullatenus autem ad Archiepiscopum Colonensem. Exclusio certè odiosa! ex quâ satis patet Metropolis aded suam auctoritatem non ampliassè, ut potius valdè minuerint. Exemplum alterum esto illud, quod exhibuit Palatinus Elector. Etenim hic Princeps factus certior Archiepiscopos sibi jus arrogasse posthac in matrimonii impedimenti dispensandi propriâ auctoritate & absque ulteriori ad Sedem Apostolicam recurso pro obtinendis de more facultatibus quinquennialibus, seriò vetuit suorum Dominiorum Parochis, ne ullum mandatum aut dispensationem ullam Archiepiscopalem admitterent, quæ suo non essent munita *Placito*. Deindè postquam Serenissimus ille Elector rescivit Wormatiensem Vicariatum scripsisse Pastoribus Palatinatûs, ut incunctanter Nuntio Apostolico suam retromitterent Epistolam circularem, quâ nimirum nullæ & irritæ declarabantur dispensationes reservationibus Apostolicis contrariæ: cum intellexisset præterea, quosdam inter illos parochos, à Vicariis generalibus subornatos, debitam Romano Pontifici & Imperanti Electori obedientiam obliquè detrectare, eorumq. Imperio clanculum se subducere: mox Religiosus Princeps non immeritò succensens, jussit Parochos, sub pœnâ sequestrationis & confiscationis redi-

tuum, remittere Vicariatûs Mandata, illaque deinceps flocci facere, quamdiû non forent suo *Placito* firmata. Sic cautum Manhemii 6^a. Maii 1787. Referamus deniquè quod accidit Augustæ Vindelicorum. Palatino Electori concesserat summus Pontifex Bullam pro decimis percipiendis. Quid putatis egisse Vicariatum Augustanum? Rem certè incredibilem & arrogantiam intolerabilis! Nempè Bullam illam suppressit, eique substituit facultatem Bullæ de verbo ad verbum omninò conformem, non tamen sub Pii VI. nomine emanatam, verùm jussu Episcopi ex plenitudine potestatis expeditam. Jure meritò indignatus Elector, quòd homunciones illi Augustani, simiarum more summum Pontificem simularent, & in Pseudopapas se erigerent, graviter ac strictè jussit istud, dicamne stolidum an scandalosum Vicariatûs *indultum* supprimi, & nihili pendi. Hinc conferte, si placet, hæc mandata tum à Frederico, tum à Carolo Theodoro in Metropolitâ & in Augustanum Vicariatum non sine eorum dedecore lata, cum illâ singulari benevolentia, quâ Excellentissimus Pacca fuit à Borufforum Rege, applaudentibus Aulæ Magnatibus, honorificentissimè palàm exceptus; item quâ Excellentissimus Zoilo summâ cum honorum omnium gratulatione Monachium advēnit, & à Serenissimo Electore omnibus humanitatis, benevolentia, magnificentia testimoniis fuit impertitus.

Lector. Oggeram facta quæ has honoris testificationes expungunt penitus. Loquar de illo Salisburgensi Archiepiscopo, qui Nuntii

Apostolici Litteras dilaceravit, & pedibus calcavit; de quodam Passaviensi Episcopo, qui virum cum Nuntii Epistolâ missum colaphis & calcibus excepit; de quodam Comite à Wittelsbach, qui stricto gladio coràm ipsomet Imperatore, in Nuntium incurrit, ut eum transfoderet.

Doct̃or. Video, Pater Lector; scilicet jam legisti salisburgensis Archiepiscopi Memoriale seu *Pro-memoriâ* ad Imperii Comitiam missum (a). Ibidem hujusmodi facinora enumerantur, quæ non tam vergunt in summi Pontificis vituperium & contemptum, quàm potius in auctorum impiorum dedecus & potissimum in impudentissimi scriptoris infamiam, quæ talia Archiepiscopo suggessit sempiterno ipsius probro vertenda. Certum enim est Præsulem Colloredo, si hæc nefanda nefariorum facta in suo Memoriali irrepsisse scivisset, illa fuisse expuncturum. Quippè illa harum ferocitatum commemoratio, approbatio est. Et indè judica, R. P. Lector, quàm gloriose, quàm piè jus suum firmet Archiepiscopus adversus Nuntiaturas, imò potius infirmet!

Lect̃or. Ut quid infirmaret cum ad Imperii Comitiam recurrat?

Doct̃or. Hoc ipsum est, quod dicebam. Isto præpostero recursum potestatem Archiepiscopalem abjicit. Quod ut probem, R. P. Lector, vis-ne referam quis sit in Austriacis Domi-

(a) Vide *La défense des réflexions, suivie de l'examen du Pro-Memoriâ de Salzbourg.*

nis præfens Episcoporum status? Namque
 ibi ad Imperantis nutum vel se subicere
 coguntur, vel dura experiri. Citabo Archie-
 piscopum Goritiensem, qui Archiepiscopatu
 cedere coactus fuit; Episcopum Namurcen-
 sem, qui exilii mandato, quamquam dein
 revocato, fuit affectus; Cardinalem Archie-
 piscopum Mechliniensem, Episcopum Antver-
 piensem, & Rosnaviensem in Hungariâ jussu
 Cæsareo Vindebonam accersitos, quorum
 primus, ægro licet corpore, ibidem sistere
 se debuit, alter ob graviolem ægritudi-
 nem obire vadimonium haud potuit, tertius
 ob denegatam matrimonii dispensationem
 pecuniâ multatus fuit. Mitto alios atque alios
 decretis, jussionibus, minis vexatos. O! Vos
 Germani Præsules, in Confratres vestros
 Austriacos, Belgas, Hungaros, Longobar-
 dos oculos conjicite: sed quid dico? In vos
 metipfos oculorum aciem deflectite; videte
 quam promptè, quam exactè Cæsaris jussa,
 ad rem divinam spectantia, in ejus Domi-
 nis, quò vestræ Dioceses se extendunt,
 exequi debeatis, & cavete ne, qui Impe-
 rantis opem reclamatis, à Principibus Bran-
 denburgicis, Hanoveris, Palatinis, Saxonibus,
 Brunswicanis, Wirtembergis, & aliis, qui-
 bus multa nova & inusitata adversus Ro-
 mam, pro vestrâ, quam prætenditis, juris-
 dictione & independentiâ, arroganter &
 imperiosè insinuat; cavete, inquam, ne
 vobis tam mites & regimini Ecclesiæ pro-
 pitios, subito exasperatos reddatis, &
 vestra ridicula jura inconditè tuendo, rem
 Catholicam omnem, cujus ruinæ certatim
 allaborant tenebricosi vestri Neo-doctores,
 pessumdetis, atque ex totâ Germaniâ ejicia-

tis. *Sed Deus hanc pestem nostris avertat ab agris !*

Lector. Quasi verò, si qua inferrentur Metropolitanis ab Imperantibus injuria, non habeamus Concordata, quæ sunt ad amissim observanda ?

Comes. De his, si placet, postea; nimis enim protrahitur hoc Colloquium. *Claudite jam rivos, pueri: sat prata bibere.*

COLLOQUIUM DECIMUM NONUM.

COMES, REFERENDARIUS, DOCTOR, PASTOR, SACCELLANUS, LECTOR.

D*octor.* Provocasti me nuperrimè, R. P. *Lector*, ad Concordata. Videamus, si lubet, quid hâc super materiâ objectare velis ?

Lector. Multa quidem; & primùm dico Concordata, utpotè sacratum Germaniæ **PALLADIUM**, esse inviolatè ac religiosè custodienda & observanda.

Doctor. Hoc ipsum dixit in suâ retractatione *Ferbronius*. Itaque absit ut Concordatis, quæ ipsosmet Archiepiscoporum conatus improbant, ullo modo contradicam; adeò enim non obstant Pontificum juribus aut Decretis, ut potiùs eadem protegant, asserant & firmiùs stabiliant. Id satis liquet, non quidem ex thesibus falsa enuntiantibus, nec ex *punctationibus* balneatorum, nec ex Bullis falsariorum, sed ex inspectione capitulationum, & ex prælectionibus Canonistarum ac Jurisperi-

torum etiam acatholicorum. Hinc quidquid conati sint Metropolitæ, necdum tamen immensâ argumentorum, scriptorum, documentorum undiquè conquisitorum mole, imò necdum suâ Bullâ supposititiâ (quam absit ut Religioso Principi adscribam) obtinere poterunt, nec, quamdiù fas & jus vigeat, obtinebunt unquam à Ratisbonensibus Comitibus, Nuntiatorum abrogationem.

Nihilominus, quantumvis adhæream Concordatis, fas fit mihi dicere Concordata non parùm nocuisse Ecclesiæ Germanicæ regimini & disciplinæ. Quod ut magis pateat, & contraria contrariis opposita elucescant, oculos in Clerum Belgii aut Galliæ tantisper projicite. Heu! quam diversa facies, quam affinis rerum ordo! Ibi nullus non comam, non habitum clericalementem & vestem talarem gerit. Videte Ecclesias Cathedrales & Collegiatas. Ibi nulli Canonici otiosi, nullus non ipsomet Sacerdotio initiatus. Confessiones excipiunt, Dei verbum annuntiant, moniales dirigunt, Seminariis præsent, Examinatores sunt & Episcoporum Consilarii. Videte Dioceses? illas per regiones divisas quotannis perlustrant Episcopi Missionariorum manu stipati, sacro verbi divini pabulo reficiunt oves, salutaribus monitis ac instructionibus in Pœnitentiæ Tribunali communiunt, Eucharistiæ cibo nutriunt, lupos fugant aut arcent. Videte Cathedrales? Has cum suis Canonice frequentant Episcopi, horis Canonicis & concionibus intersunt, aut ipsimet concionantur. Videte Episcopalia palatia? Sunt Pastorum ac Sacerdotum diversoria, quæ si vitarent, reprehenderentur, dum in Germaniâ ingressus quidem denegarètur. Videte Paro-

chias? Nemo ulli præficitur, quin per decen-
 nium eoque amplius Vicarii vices laudabi-
 liter gesserit; quin quotannis concursui gene-
 rali interfuerit; quin quæstionibus dictatis scrip-
 to satisfecerit; quin egregia loca, juxta dis-
 cussionem compositionum, per continuam
 illam annorum seriem retulerit. Nullus ad
 Sacerdotium admittitur, quin Seminarium
 incolens, & talari veste indutus, univcrsum
 Theologiæ cursum absolverit; quin voce &
 scripto examina sæpius repetita ritè subierit.
 Nemo Vicariatum occupat, nisi ab Episcopo
 missus: nemo Vicariatum commutat, nisi ab
 Episcopo translatus: nemo Pastoralem obti-
 net, nisi ab Episcopo nominatus. Indè tam
 accurata Canonum observatio; indè tam stricta
 vitæ disciplina; indè tam exacta morum com-
 positio; indè tam profunda sacræ Scripturæ
 & Theologiæ notitia. Ibi non videas Pastores
 vigesimum quintum ætatis annum vix ingres-
 sos a Collatore Canonico, aut sæculari Patrono
 per favorem Pastoratu donatos, per favorem
 institutionibus investitos, per favorem le-
 vi examine probatos, per favorem in pos-
 sessionem immisos, exclusis Clericis meritif-
 simis & probatissimis favore illo damnofo
 destitutis. Non videas cæcos cæcorum duces,
 non Canonicos sæcularia sapientes, sæcula-
 ribus intentos, nullum Clericatus insigne, ne
 coronam quidem, gloriosum illud stemma
 tam rigidè per Canones præscriptum, ges-
 tantes. Vix Belgii aut Galliæ orientalis fini-
 bus egressus, cernas apud conterminos Leo-
 dienses, Colonienes, Trevirenses opimis Ca-
 nonicatus dotatos, miserabilem Ecclesiastici
 Ordinis dejecti aspectum. Jam autem, omnes
 istæ disciplinæ laxationes, istæ omnes rugæ

faciem Ecclesiæ deturpantes, undenam profuunt? nisi ex eo quod sacrum Concilium Tridentinum per Concordata Germanica expertum fuerit exceptiones plurimas, Ecclesiæ & Religionis utilitati ac incremento non admodum proficuas? O si Principes, Urbes, Capitula Germaniæ suum jus generosè relaxent, saltem quod Præbendarum & Beneficiorum præposterè distributorum collationes! Si omnes Pastoratus juxta Concilii Tridentini Constitutiones conferantur; si Tridentini Decreta de reformatione instaurentur & strictè observentur, tunc quæ per totam Germaniam jacent studia, tunc clericalis disciplina, tunc mores Ecclesiastici, & cum moribus honor huic ordini debitus vigeant, restorescent, & fructus facient uberrimos. Tunc depelletur ignorantia, eliminabitur novitatum prurigo, cessabunt scandala, tollentur generalis ille & stupendus Capitularium & Canonicorum ob vitam profanè institutam contemptus. Tunc regnabit Religio, & cum Religione virtutes omnes revirescent.

Verùm, quidquid sit, (etenim id per transennam dumtaxat dictum velim). Concordata nullo modo adversantur Romani Pontificis Primatui, aut Nuntiaturarum Jurisdictioni; dum è contrà PUNCTUATIONES famosæ (stolida sanè nuncupatio) rem Catholicam funditus evertent.

Lector. Vana prædicis, Domine Præposite. PUNCTUATIONES istæ Germaniam ab ultramontanorum jugo liberabunt.

Referendarius. Bellè quidem, sed modo præpostero ac inverso. Possunt enim hæc super re loqui ex professo. Quippè ex quo hæc comicæ PUNC-

TUATIONES per quatuor illos ludicros balneatores fuerunt Metropolitidis fuggestæ, video rem Christianam penitus labefactatam. Video A catholicos Professores Catholicas Cathedras occupantes. Video Catholicos ad Protestantium academias missos, ut ibi Theologiam excipiant (a). Video Monachos excucullatos, juventutis institutioni præfectos, continua conviciorum jacula vibrantes adversus statum Religiosum; adversus abstinentiam & Jejunium Ecclesiasticum; adversus sancta Cænobiticæ & Christianæ vitæ exercitia; adversus Cælibatum Ecclesiasticum Episcopis deinceps eorumque Vicariis subjectum; adversus generales Ecclesiæ leges, observationes, praxes, regulas. Video Professores nova in dies parturientes, è tabernis vinariis ad cathedram, & denuò ab hâc ad illas remeare (b). Video quemdam Trevirensi Archiepiscopo non contradicenti, quia haud dubiè infcio, dedicare hæreticum & impium libellum juxta Serenissimi mentem, ut certè falsò scribit, redactum (c). Video alterum Genesim Germanicè depravare, & historias sacras, miracula, prodigia, dæmones, tamquàm fabulas, deliria, cerebri figmenta tractare (d). Video Philippum Hedderich Litte-

(a) Alumni *Staad, Schwind, & Schmelzer*, sumptibus Seminarii Trevirensis fuerunt missi ad Gœttinganam Academiam, inde reversuri ut Trevisis doceant, primus *Historiam Ecclesiasticam*, alter *Scripturam Sacram*, tertius *Jus publico-Germanicum*. Quis sub Principe Ecclesiastico hanc Missionem cum principiis Orthodoxis Conciliet?

(b) Vide apud Lielendahl.

(c) Wesner. *Betrachtungen*, &c.

(d) Thaddæus à S. Adamo Carmelita. Vide ejus theses, è Germanico in Latinum versas, ab anonymo Scholiis eruditissimis illustratas & censoriâ virgulâ notatas.

ras & Bullas fabricare (a). Editiones integras suo veneno inficere (b) omnia attentare, nil intactum relinquere. Video Bonnæ inter alia opera tradi purum materialismum cujusdam Feder. Video Episcopum suam percurrere Diœcesin non ut ædificet & plantet, sed ut templa spoliet : alium Carthusianorum cœnobium magnificentissimum non fulcire sed destruere, ut hortos suos amplificet : alterum Patres Dominicanos non ad fervorem & perseverantiam exhortari, sed suâ privatâ auctoritate, invitos & reluctantes sæculo redere ; moniales non paternè visitare ac piis colloquiis confirmare, sed sub prætextu & falso quidem, ut probavit eventus, è suo Monasterio ejicere ; istum, non Dei cultum ac Sacramentorum frequentationem promovère sed Rituale novum adornare, quo illegitima & conjugum unio & liberorum origo occultetur ; quemdam, ut idioma Ecclesiasticum penitus aboleat, & sacros ritus perdat, Breviarium Germanicè translatum indicere, imò & à Breviarii recitatione dispensare. Video rem Catholicam nihil ampliùs certi

(a) Vide p. 37 & 122.

(b) Quoad librorum depravationem, jam citatum est Patris Schenlh Syntagma, ab Heddericho tam fædè mutilatum ; addamus conspirationem Moguntia à Cercopum cœtu, cui præest Junghius, constatam, ad edenda Theologorum omnium opera *pretio omnibus, quæ hucusque prodierunt, editionibus minore*, [*Primus erit Clarissimus Ludovicus Thomassinus*] . . . *Ut CURII EPISCOPORUM GERMANIÆ ACCOMODA SINT, lucubrantium manus novo studio exaravit, EMENDATIS CORRECTISQUE LOCIS, quæ corrigenda videbantur. O vos illuminatores & rerum Ecclesiasticarum interpolatores, quæ vos dementia, quæ nequitia capit, ut mortuos barbarè dilanietis, vestraibus laqueum injecturi ?*

habere pro Sacramentorum administratione (a). Video incerta, vaga, irrita matrimonia, ac conjugalem sanctitatem pollutam. Video omnes Ecclesiae leges abrogatas (b)... Video; sed infinitus sum, si referre velim quò neo-Doctores illi Metropolitae nostros & Episcopos agant praecipites.

Doctor. Porro tales adversarios habet Ecclesia,

(a) Quae stipenda in iisdem Dioecesibus variationum introductio! Cum Dioecesis sibi subditis Metropolitanis in matrimonii gradibus dispensant *auctoritate ordinaria*. Cum Dioecesis Palatino aut Principi alteri subjectis *vi facultatum à sanctissimo Domino Papà Pio VI, nobis de dato Romae 7 Aprilis 1783, ad quinquennium proximum concessarum*. Cum illis qui sunt Austriae dominationis, *vigore facultatum à SS. D. Papà Pio VI, nobis de dato Romae 20 Junii 1782, ad tempus arbitrio sanctitatis suae concessarum*. Haec nempe ultima formula est valida; caeterae reddunt matrimonium nullum aut saltem omnino dubium: nam prima est caduca propter defectum auctoritatis; item & secunda ob expirationem quinquennialium facultatum, quarum annus designandus de industria relinquatur in albo, hoc scilicet modo 178.. Etenim facultates illae de dato Romae 7da. Aprilis 1783, expiraverunt 6 Aprilis 1788.

(b) Si Viennensibus paginis, Januarii 1789. fidem habeas. Comes a Salm Gurcensis Episcopus 1°. Pastores praedicationibus, catechismis, confessionibus, scholis visitandis aut pueris edocendis distentos à Breviarii recitatione exemit, quasi oratio non esset Apostolici zeli alimentum. 2°. Catholicis apud A catholicos famulantibus indulget diebus vetitis promiscuam carnum comestionem, haud dubie ad A catholicorum aedificationem. 3°. Iis, qui ad Ecclesiae gremium se recipiunt permittit clandestinam in aedibus pastoralibus coram duobus tribusve testibus Fidei professionem, abnegando illud Christi: *Qui me erubuerit ... hunc filius hominis erubescet. Luc. IX, 26.* 4°. Abstulit ut supra dicebam omnem casuum reservationem, idque directe contra usum & Canones Ecclesiae, brevi ipsam confessionem abrogaturus. Videas quò haec universa protrahant, nempe ad Religionis excidium, unde jam prodeunt tumultus, flagitia, caedes.

*hujusmodi oratores contra Apostolos perto-
nant. Hier. Epit. 13, L. 3.*

Sacellanus. Tam inaudita, tamque irreligiosa facta me prorsus latebant. Imò cum plenis buccis contentisque faucibus tragicè clamitabant novatores & nunc etiamnum debacchantur in Romanam Sedem, sanè ita eram obcæcatus ut illis planè assentirer. Nunc verò obfusam mendacissimâ obtrectatione caliginem veritatis face dissipasti. Profectò, nisi mundi immineat interitus, horrebunt posteri, cum hæc in Ecclesiæ fastis lecturi sunt: nequè tantam stragem Germaniæ intulerunt Wiclefus, Hus & Lutherus, quantum hi neo-Doctores cum suis nefandis systematibus inferent. Eorum enim hoc præcipuum est studium ut schisma suis facultatibus juvent & scholasticos non tam imbuant litteris quàm inficiant hæresi. Oppidò post tam dilucidam rerum expositionem, cuiam adhuc vel minimum dubium posset superesse de horum systematum iniquitate?

Lector. Mihi quidem plurima supersunt; nam inter paradoxa quæ in medium attulit Dominus Præpositus, restat probandum ex Nuntiorum abrogatione labefactandam esse Imperantium potestatem; cum sit luce clarè clarius majorem indè accessuram illis auctoritatem.

Referendarius. Id saltem primo aspectu ità fore videtur.

Doctor. Oppositum ut probem, primò attendendum est omnia Principum jura in imperandi jure esse fundata. Jam autem jus imperandi intimam relationem habet ad obli-

gationem obtemperandi. Etenim nullum habent Principes jus imperandi, nisi in solos illos subditos, quibus obediendi obligatio incumbit. Ex hoc principio inconcusso sequitur, quòd Doctrina, quæ obedientiæ debito derogat, Imperantium potestatem coarctet. Sed Doctrina, quæ licebit obedientiæ derogare, necessario eruitur ex Emsianis *punctuationibus*. Et sic probo. Emsienses, qui Papæ Jurisdictionem detrectant, Imperatori sese subjiciunt, ut illos protegere dignetur IN EXERCITIO INDULTI PERPETUI *Punctuatione XV.* (a) Nempe absque ullo Indulto id fecerunt in Galliâ Jansenistæ; id fecit in suis Ditionibus quoad Bullam *Unigenitus*, ne quidem rogatus Imperator. Hoc posito subditi, qui in temporalibus obediunt Principi, statim sentiant ipsius potentiam limitibus à jure naturæ positis esse circumscriptam, proindeque illum nullâ in spiritualibus jurisdictione potiri, nec posse Ecclesiæ Disciplinam mutare, novam Liturgiam introducere, aut etiam pronunciare tum super dispensationum validitate, tum super Sacramentorum administratione, & rerum divinarum Ministerio, tum denique super sanctione Legum Ecclesiæ; consequenter suapte concludent præfati subditi, Imperantis auctoritatem super his objectis nullam obligationem inducere in conscientiâ. Porro ulterius progressi inde inferent, (falsâ quidem sed tamen legitimâ consequentiâ) Imperantem non majori pollere auctoritate in

(a) Vide N^o. X, Positiones, quæ notas non merentur, sed flammæ. Ibi legas Posit. XXVII, subestigue (potestas Ecclesiastica) civili Imperio.

politicis, quàm polleat in spiritualibus; obedientiam in illis æquè ac in his debitam esse merè conditionalem; & proindè subditis jus semper relinqui acta Principis sicut & Præsulum examinandi, discutiendi, rejiciendi. Tunc verò quid non profluet ex talibus principiis? Procul dubio, obligatione obediendi cessante, cessabit quoquè jus imperandi. Undè in eo systemate, quo Jurisdictio Ecclesiastica, Apostolorum Principi ejusque successoribus divinitus concessa, in Imperantem confertur, mox eo ipso Imperans cadit jure imperandi etiam in temporalibus.

Deindè, si Principes jus habeant Pontificum Decreta & Mandata examinandi, judicandi, imò iis derogandi, cum ipsis ita videbitur; quis unquàm probaturus est obedientiam Imperanti debitam, non esse compatibilem cum eadem facultate, quam assumet sibi subditus quilibet Imperantis jussa examinandi, de eorum æquitate judicandi, iisque, cum lubet, (casu injustitiæ evidenter semper excepto) non obtemperandi? Idèoque obligatio obediendi ante materiam discussam numquam demonstrari poterit cum evidentià necessarià & sufficiente, ad hoc ut subditus vincatur, se in conscientia ad obedientiam tenèri. (a)

(a) Consulatur hanc super re & super iis, quæ huc usque disceptata sunt, aureum opus Gallicè scriptum, & in omnes linguas vertendum, cui titulus est, *Autorité des deux Puissances. 2e. Edition. A Strasbourg, & se vend à Liege.* Egregius Auctor amplissimus D. Pey. Canonicus Parisiensis, pluribus aliis scriptis notus, videtur hocce calamitoso tempore suscitatus ad dilucidanda Ecclesiæ Jura, eaque invictè asserenda.

Lētor. Nugæ! An Imperans non habet vim coactivam externam, quâ caret Ecclesia?

Doct̃or. Habet utiquè; sed hæc vis non est iustitia, nec majorem extensionem attribuit aut Juri imperandi aut obligationi obediendi. Regimen hujusmodi erit arbitrarium; vis illa exterior nuncupabitur vis tyrannica, cui parere nemo in conscientia teneatur. Ergò auctoritas Imperantis pendebit à judicio inferiorum, sicut auctoritas Pontificis juxta Emilianos pendèret à nutu Ecclesiarum particularium; præsertim si Ecclesiarum istarum Præsules, quales sunt Metropolitæ, sint sæculari potestate suffulti. Ergò nec Imperans jus habebit potestatem exercendi magis absolutam, nec subditus obligationem obediendi magis strictam, cum dicat Febronius: » Regibus & Principibus sæculi, Pontificibus & Prælatibus Ecclesiæ timorem, honorem, reverentiam deberi scio; sed majorem veritati. Nec illa reverentia est, publicas noxiasque morum labeis probrosæ adulandi objectione ac cæcitate tegere, sed potiùs Christianâ pietate patefacere, & modestiâ redarguere (a). Adedque examinare eorum jussa vel rejicere. Plures quidem sequelas superadderem, quæ ex Emiliano latrocinio, & perditissimorum Doctorum scriptis & thesibus suaptè naturâ profluunt, nisi forent Principum Jurisdictionis everisivæ & fidelitati subditorum contrariæ. Unum hoc sufficiat addere. *Mens est Reipublicæ RELIGIO, & nulla satis tuta res est, ubi sacra periclitantur.*

(a) De Statu Eccl. T. I, C. 9, §. 11.

Lector. Vestras sequelas nequaquam admitto, & ratio in promptu est; quia formam suam immutabilem accepit à Christo Ecclesiae regimen. E contra forma regnorum mundi ab arbitrio populorum dependet, & consequenter mutari, laxari, adstringi & multis modis à suâ originariâ institutione & primâ sanctione pragmaticâ desciscere potest.

Doctor. Hem! Domini mei, audistis execranda principia, civilium motuum & rebellionis incentiva. Hæc mutuasti scilicet, R. P. Lector, à Febronio (a). Hui! quâ fronte rem allegas, undè certò certius exorirentur procellæ & tempestates, quales nunc Galliam vastant, ex adoptatis hisce nefandis principiis.

Referendarius. Hæc equidem universa ex tam horrendo systemate promanare debent. Facessite igitur cum vestro novitatum pruritu, qui horrendorum tumultuum concitatione infamis est. Saltem ita invenite nova, ut vetera non perdatis, neque tantas aut scribendo aut vociferando tragædias excitetis.

Lector. Sed ne consequentiæ tam à longè deducantur, habemus semper præsens remedium nempè Concilium nationale aut Generale.

Comes. Heu! quò nos abducis, Pater Lector? Hæc sufficiant hodiè. Concilium in diem crastinum transferemus. Valet.

(a) Flor. Sparfi. §. 4. Idem docuit impius Raynald à Josepho II, à Principibus, imò quidem ab ipsismet Ecclesiasticis honorificentius exceptus. Ejus censores fuerant indecorè habiti, typographis veneniferis caput attolentibus. Nunc verò, *Hinc ille Lacrymæ...* Scilicet, *est Deus in Calist!*

COLLOQUIUM VIGESIMUM.

COMES, REFERENDARIUS, DOCTOR,
PASTOR, LECTOR, SACELLANUS,

DOCTOR. R. P. Lector, appellas igitur ad Concilium nationale; sed in hoc tam misero rerum statu quid indè spei Ecclesiæ Germanicæ continget?

Lector. Porrò in nationali Concilio primitiva Romani Pontificis & Episcoporum Jura discutientur, & tandem justis finibus circumscribentur.

Doctor. Profectò, in hâc nostrâ Episcoporum paucitate, in hâc tantâ quorundam Præfulum aulicâ & profanâ vitæ normâ, in hâc pestilenti Aulicorum assentatione, in hâc omnimodâ Austriacorum Episcoporum durè subactorum servitute (a), in hâc im-

(a) Hæc memoratu digna refert Baro de Riesbeck, in suo Germaniæ itinerario « Clerus Austriacus gestat in suo sinu serpentem, qui necem ipsi inferet. Serpens ille est ipsamet philosophia, quæ sub Theologiæ velo, usque ad folium episcopale adreptavit. Plurimi neoecclesiastici hujus serpentis veneno sunt jam in Universitatibus infecti. Nôrunt omnes existere quemdam Febronium, & paucissimi sunt qui eum ut hæreticum abdicent. Nihilominùs cum aula ipsi evidentè faveat, in ejus errores brevi allicientur. Fateor quidem *Belarminifus*, qui amplissima Beneficia possident, cæteros numero longè superare, sed si se sentiant objici periculo Beneficia amittendi, aut si viginti quinque mille advocatis, qui jam refertâ argumentorum pharetrâ sunt instructi, jussu dentur illos hisce telis aggrediendi, procul dubio vix aut ne vix quidem reluctabuntur. »

mensâ & quasi regali auctoritate Metropolitanarum, qui omnem Diœceseos suæ curam in Vicarios generales nequidem Sacerdotio initiatos abdicant, vixque quater in anno infulati procedunt, nihil est omnino spei aut remedii in Concilio nationali, ubi Emsienses præsidèrent & dominarentur, reponendum.

Cæterum esto; nationale Concilium in Germaniâ convocetur; item in Hispaniâ, in Galliâ, & sic quòque in aliis regnis: quid inde? Namque, ut intra Germaniæ fines me contineam, quandonam Episcopi, sub diversis dominationibus positi, unâ convenire poterunt? Nimirum id fiet nequaquam, nisi interveniente variorum Imperantium consensu. Si illi denegent; ergò non habebitur Concilium; ergò evanescet omnis remedii spes. Verumtamen, velim admittatur istud Concilium. Ibidem haud dubiè feretur, ad mentem latrocinii balnearii, irreformabile iudicium, illudque sacris Ecclesiæ Canonibus & Decretis evidenter alienum. Proinde Germania Pontificis Romani Jurisdictionem excutiet, ut fecit olim Angliâ, dum Decreto, quo Annæ Boulenæ matrimonium declarabatur nullum & irritum, se iniquè subtraxit. Tunc Archiepiscopi poterunt impedimenta tollere, à votis absolvere, connubia Sacerdotibus permittere (a), indulgentias, suppressere, quadragesimale Jejunium & abf-

(a) Vide Responsum 4am. ad Quæstiones Dusseldorpii factas N. IX. Item p. 67, resolutionem Vicariatus Moguntini ad Vicariatum Coloniensem in causâ cujusdam Sacerdotis nomine Fischer facultatem petentis matrimoniam ineundi; quam indulgere posse aiunt, Episcopos juxta *punctuationes* Emsienses.

continentiam abolere (a), Missam vernaculo
 idiomate præscribere, indissolubile matrimo-
 nii vinculum frangere, Subdiaconos & Dia-
 conos dispensare ab ordine, Religiosos à
 votis eximere (b), Canonibus derogare, cen-
 suras Romanas spernere, regimen à Summo
 Pontifice independens constituere, & sexcenta
 alia, quæ referre animus horret.

Præterea, coacto nationali Concilio,
 movebuntur, ut sit in rebus humanis, inter
 diversas Ecclesias, contestationes, sive de
 locis cujusque Dioceseos conterminis, sive
 de causis sub duabus Dominationibus ejus-
 dem Dioceseos agitatis. Quis tunc illas
 controversias dirimet? Quænam erit con-
 ciliationis spes, si utrobique eadem sit per-

(a) Vide sex Assertiones Theologi Paderbonensis
 de Jejunio, in quibus Moguntini Theologi nefaria im-
 pudentia invictè retunditur.

(b) Nuperrimè Recollecta turbulente vitæ, corporis
 Religiosissimi ac observantissimi putridum infectumque
 membrum, Dilingæ à sacro suggestu annuntiaverat *illumi-*
nationis Germanicæ epocham reponendam esse in Jesuitarum
 suppressione, ideoque à Regiminiis Assessoribus & à Su-
 perioribus suis fuit acriter reprehensus: verùm jugi impa-
 tiens & monitoribus asper solum mutavit, & à sacris votis
 per cassam Vicariatus Augustani potestatem exemptus,
 tandem Bonnam appulit, ibique novorum Professorum
 numero aggregatus, pro sua inaugurali Oratione, ean-
 dem *illuminatorum* laudem & originem instituit, cum
 diverso certè exitu: nam quæ Dilingæ tantum nocentem
 ipsi consciverat, Bonnam omnium plausu fuit excepta.
 Nempe sic probatum est Rempublicam Christianam &
 politicam, Jesuitarum jugo exutam, factam esse salvam
 ac incolamem, & exinde Fidem, mores, Litteras, juven-
 tutis institutionem, probata principia, Religionis exer-
 citia vigere, florere & fructus edere an dulces?
 an amaros, lector æquus judicet? Ut ut sit, assueverunt
 jam dudum tristes Jesuitarum reliquæ ad hujusmodi
 latratus obsurdescere. Quos enim gloriosum est vincere,
 vincere propudiosum.

tinacia ? Procul dubio ; omninò nulla ;
 Emerget igitur ex isto Nationali Concilio
 Ecclesia schismatica in plures Ecclesias à
 se invicem independentes divisa , quales sunt
 Protestantium Ecclesiæ ubique diversæ pro
 regionum & Principum varietate. Sed est
 illud ipsum quod suadent novatores , nempe
 ut interveniat Principum Catholicorum auc-
 toritas , *adhibito pro eorum directione Ecclē-*
siasticorum maximè Episcoporum Concilio.
 Ita Febronius qui ex Duareno dicit , *Prin-*
cipem leges condere posse , quibus Episcopi
cæterique Ecclesiæ ministri ad Canonum Ec-
clesiasticorum veterisque disciplinæ observatio-
nem in regno ac ditione suâ compellantur.
 Et ita omninò corruet unitas , quam Gro-
 tius frustra restaurari cupiebat (a).

Lector. Hæc omnia sunt meræ exaggerationes ab
 invidiosis ultramontanis confictæ. Nonne
 alibi , v. g. in Galliâ , sunt sæpius cele-
 brata , nec sine fructu , hujusmodi Concilia ?

Doctor. Hui ! R. P. Lector ! Quænam est natio
 Germanica , si illam ad Gallicam conferas ?
 Libenter concedo eandem utrique populo-
 rum multitudinem , eandem amplitudinem ,
 potentiam , industriam , deniquè cætera paria ;
 sed quoad Ecclesiam , quàm diversa utrius-
 que facies ! *Sic canibus catulos similes , sic*
matribus hædos nôram ! Nimirum in Galliâ
 unus est Imperans , quo annuente Concilium
 absque contradictione ullâ convocatur. in
 Germaniâ verò plurimi dantur Imperantes ,
 quorum unanimis ad Concilii coalitionem

(a) Vide suprâ. pag. 12. notâ (a).

consensus est necessarius. In Galliâ recensentur octodecim Archiepiscopi, cum centum & viginti uno Episcopis, qui quinto quoque anno conveniunt & apud quos in hoc miserabili Religionis occasu etiam vigent Canones. Tota autem Germania (Austriacos si exceperis, qui in hocce casu extranei censendi sunt) complectitur dumtaxat quatuor Archidiœceses cum sexdecim Diœcesibus, imò potius cum decem circiter, eò quod inter illos sint, qui plures simultaneè Episcopatus possident, per summam Romani Pontificis indulgentiam, quæ nunquàm, nisi fortè ante pacem Westphalicam, eò usque progredi debuisset, præsertim ob nimiam illam Diœcesæon extensionem, & nullam inter Præsules communicationem aut communem operam, sive consensum.

Comes. Sed quare tam pauci sunt in hâc nostrâ Germaniâ Episcopi?

Dottor. Causam adfert Fleurius in suâ historiâ Ecclesiasticâ: cum Christianismus inquit, in Germaniam, circiter sub Carolo Magno fuit introductus, raras hæc Regio urbes recensēbat, idedque pauciores Episcopi fuerunt creati. Nec, ubi, auctâ populorum multitudine, urbes factæ fuerunt frequentiores, auctus est, pro incolarum ratione, Episcoporum numerus. Hinc videas Diœceses Germaniæ immensas, quas Episcopi nec visitare juxta Canones valent, nec immediatè ac ritè gubernare, attento nimirum quòd sint aliundè temporalium rerum curis ac magnis negotiis districti, quæ vigilantiam & pastoralem sollicitudinem penitus absorbent: ideòque Archipresbyteros, Superiores ordinum,

Archidiaconos, Vicarios Generales, Suffraganeos, Coadministratores denique sibi adfiscunt, qui eorum nomine Diocesim tamquam viduam aut pupillam curent ac dirigant. Egregium sanè nationale Concilium, ex paucissimis conflatum Episcopis, in quos dominabuntur quatuor Metropolitanis vel Punctuatores, octo Suffragiis & amplo Principatu præponderantes!

Comes. In tantâ Pastorum Apostolicorum penuriâ, novos Episcopatus oporteret creare.

Doctor. Oppidò, hoc esset è re Christianâ; sed reponet Pater Lector, Concordata huic consilio refragari.

Referendarius. Imò, deberent favère: nam quid Concordatis obesset, si providente, v. g. Palatino Electore, Juliaci & Duffeldorpii, item Monachii, Ingolstadii, Landshuti, Ambergæ, & Heidelbergæ totidem erigerentur Dioceses! Quid obstaret quin Serenissimus ille in suis Ditionibus faciat, quod fecit Josephus II in Hæreditariis Dominiis? Quid cohiberet quominus Ecclesiæ subdividerentur in minores Dioceses, & quædam Suffraganeæ; v. g. Leodium, Monasterium, Paderbona, &c. fierent Metropolitanæ?

Lector. Quis autem id attentet? contra Metropolitanarum potentissimam voluntatem? Etenim, si absque cujusquam interventu aut rogatu Nuntiaturas abrogaverint; si omnem ad Romanum Pontificem recursum Episcopis non consultis interdixerint; si pro tertiâ & ultimâ instantiâ Tribunal constituerint; ab eodem iudice ad eundem iudicem, excludendo quamlibet aliam appellationem, quemadmodum

perhibet epistola à Domino Waldensels ad Dominum Jacquet Officialem Leodiensem scripta (a). Profectò, quandoquidem Pontifex jus non habet in eorum Diocesim Legatos mittendi, aut ibidem quidquam sibi reservandi, à fortiori nec habebit potestatem Episcopatus in Archiepiscopatus convertendi aut novas Sedes Episcopales creandi, independenter ab illorum consensu (b).

Doct̃or. Hæc sunt famosa Emsiensis latrocinii Decreta: sed si Sanctos Patres reverearis, P. Lector, fidem haud derogabis Sancto Bernardo dicenti, *potest* (Romanus Pontifex,) *si utile judicaverit, novos ordinare Episcopatus..... Potest eos qui sunt, alios deprimere, alios sublimare....* (c) Potest igitur, intervenientibus scilicet, ut res convenienter & ex æquo fiant, Dominis territorialibus, novas Dioceses, in Religionis bonum & incrementum, creare, & antiquas in Metropolitanas erigere.

Lect̃or. Porrò Pontifex *Mono-Episcopus* foret.

Doct̃or. Perplacet vobis neoterica vox ista: sed quidquid sit Papa nihil aliud esset omninò, quàm quod semper fuit. Possum enim longum dare syllabum Episcopatum Metropolitanis ademptorum & in Metropoles erectorum, v. g. ut intra Germaniæ fines immorer, Ec-

(a) Vide N°. VIII.

(b) Longius progressi sunt quàm Pereria, qui in suo tetro factu, de Episcoporum potestate, ad nutum Pomballi edito, omnimodam illis non attribuit potestatem, nisi cum impossibilis est per Regum interdictionem, ad summum Pontificem recursus.

(c) Vide supra, pag. 19.

clesia Pragensis, quæ Moguntinæ subiciebatur, fuit facta Metropolis cum assignato jure Regem coronandi, quod jus Moguntinæ fuit ablatum. Item Ecclesiæ Salisburgensis antea sub Laureacensi, & ultrajectensis sub Coloniensi fuerunt in Archiepiscopatus mutatae. Possem quoque longam seriem texere Archiepiscopatum, qui in Episcopatum sub altero Metropolitano redacti sunt, v. g. Wormatiensis sub Moguntino, qui antea Wormatiensi subiciebatur. Imò facile mihi esset recensere Episcopatus ab omni Metropolita exemptos: sed ne ex Germaniâ excurram, citabo Ecclesiam Bambergensem, & quidem exemptam, frustra reclamante in Francofurtensi Synodo Herbipolensi Episcopo. Quin imò legimus in officio Sancti Wolfgangi, hæc verba notatu digna. *Bohemis, quò ampliora apud illos fides incrementa caperet, contempto suæ Ecclesiæ detrimento, rejectis aliorum consiliis, proprium dari Episcopum libentissimè permisit* (a). Jam autem, quid his monumentis oppones, Reverende Pater? Quare illa intacta reliquerunt nec sunt aggressi Emsienses, cum suis Neodoctoribus, qui Metropolitanam potestatem Pontificiæ æquiparârunt, imò supra Pontificiam extulerunt, affectantes Archiepiscopis auctoritatem plenam & nemini obnoxiam, dum jus mittendi Vicario Christi denegant.

Lector. A primis temporibus extiterunt Metro-

(a) Vide Brev. Rom. 31 Octob. *Permisit*, scilicet non expectato summi Pontificis jussu, qui Bohemorum votis permisset annuere; Sancto, quod absit, nequidquam refragante.

litæ; ergò Metropolium erectio non pendet à nutu Pontificis.

Doctor. Agedum, P. Lector: proba si potes in occidentali Ecclesiâ ante Nicœnum Concilium extitisse Metropolitanas Ecclesias? imò quoad Germaniam audi quæ Zacharias Papa Sancto Bonifacio scribit anno 751 pridie nonas Novembris, uti patet ex Epistolâ 13â in Conciliis Labbei: » Dum in his piis operibus occupata esset tua fraternitas, nunc » usque Cathedralem sedem mininè sibi vindicavit. At verò ubi Deus prædicationem » tuam auxit, obtinere voluisti, ut tibi Cathedralem Ecclesiam vel successoribus tuis » confirmare debeamus, juxta eorundem filiorum Francorum petitionem. Et idcirco » B. Petri Apostoli auctoritate sancimus, ut supradicta Ecclesia Moguntina perpetuis temporibus tibi & successoribus tuis in Metropolim sit confirmata, habens sub se has quinque civitates, id est, Tungris, Coloniam, Wormatiam, Spiraciam & Trectis, & omnes Germaniæ gentes, quas tua fraternitas per suam prædicationem Christi lumen agnoscere fecit. &c. Quid ad hæc reteres, care Pater?

Comes. Vix sum apud me. Quid igitur sibi volunt pessimi illi Metropolitanarum suasores? Certè operæ pretium esset, ut Papa Archiepiscopus in Germaniâ abrogaret.

Lector. Meras ineptias somniare mihi vidèris. Quis unquàm tale quid commentatus est?

Doctor. Bona verba, quæso, Reverende Pater. Nec somniat, nec delirat D. Comes. Canonista quidam non inferioris nominis propo-

fuit non ita pridem plenam Archiepiscoporum in Germaniâ abolitionem. Sic enim ait :
 » Qui hâc prærogativâ illos insignivit Pontifex, potest eâdem illos privare, eoque facilius, quod non nisi post falsas decretales, si Febronio habeatur fides, illud jus Archiepiscopos creandi sibi Papa arrogaverit.
 » Si verò ad hanc operationem Principum ac Dominorum territorialium interventio accedat oportet; quis dubitet quin ad reprimendam horum Archiepiscoporum, id est, eorum consiliariorum ambitionem ac petulantiam, & pro internâ Imperii pace firmandâ, libentissimè sint assensuri? « Tamen, ne remedium violentorum fiat usus, præstat ut Archiepiscopi intra jurisdictionis suæ fines se contineant, & Disciplinæ in Concilio Tridentino stabilitæ, ac Pactis, Concordatis, Capitulationibus absque innovatione ullâ inhæreatur. Sed quod ad Concilium Nationale attinet, nihil indè boni expectandum.

Lector. Saltem si timeatur à Concilio Nationali, pronum est ad generale Concilium recurrere, ubi decretoria tandem proferatur sententia. Viden', Domine Præposite? Telum expectabas, fulmen jaculor.

Doctor. Ohe! Quid ais bonarum partium patrone? Rides oppidò, nec seriò agis cum tuo telo aut fulmine.

Lector. Seriò sanè; sed à Concilio Generali refugitis scilicet. Illud Curia Romana declinat quàm potest maximè.

Doctor. Declinat, ais? Quis tibi hoc commentum menti indidit? Adeò sanè non declinat, ut optet, ut urgeat, ut efflagiter in-

penfiffimè. Hoc unum in votis habet; & utinam aftequatur, tamquàm præfens & unicum malis ferpentibus & certam ruinam præfagientibus remedium! O fi Principes acquiefcant & faveant Pontificis Romani defiderio! Nempè dando auxilium, nec præpediendo ne Epifcopi fuæ refpectivè dominationis liberè ad locum indicendum conveniant. Verùm vos omnes qui eâdem fuligine tincti procaciter ad futurum Concilium provocatis, nihil certè formidatis magis, quàm iftudmet Concilium. Interim dicitis & fpargitis ubique contra Febronii mentem, Ecclefiam difperfam non effe infallibilem.

Lector, Contra Febronii mentem? Aveo id mihi probes fcilicet?

Doctör. Equidem probabo ex ipfomet Febronio: fic enim habet. » Si Epifcopi ad fummum Pontificis fententiam tacitè accedant, » atque in eo ftatu res tranquillè permaneat, ita ut per hoc confans illa & uniformis, feu, ut Lirenfis loquitur, manifeftè, perfeveranter, ubique & ab omnibus tradita & agnita doctrina atque fidelis obfervantia comprobetur, caufa finita eft, atque hoc modo plures hærefes citra generale Concilium fuppreffæ aut fublatae nofcuntur. « (a)

Lector. Nugæ. Dormitavit Febronius cum hæc dixit; quippè novit appellantes à Bullâ Unigenitus & Conftitutionibus Apoftolicis, haud tenèri iifdem adhærere. Quare igitur poft

(a) Febr. de Stat. Eccl. T. I, C. 6, §. 8, N. 6.

(156) .

millies factas appellationes, etiamnum tergiversatur Romana politica? Quare, ne Concilium istud locum habeat, excommunicationem & anathema contorsit in appellantes à Pontificum Bullis ad futurum Concilium, declaravitque hujusmodi appellationes nullas esse & hæreticas? Perperam igitur objicis ipsosmet appellantes Concilio generali ponere obicem.

Doctor. Quasi eorum appellatio non esset mera declinatio Pontificis ac damnationis, & frustratio Judicii Ecclesiastici. Cæterum ista appellatio est perniciofa regimini Ecclesiæ, quia auctoritas Pontificis quantumlibet legitimi superioris labefactatur, imperandi vis inhibetur, inobedientia inulta manet. Insuper est exitialis paci ac unitati, quia facilis datur schismati aditus, difficilis autem fit medela. Tandem est nocentissima Fidei & integritati; quia hæresis impunè grassari potest: cum, appellatione interpositâ, Concilium ad quod provocatur, vel longè post, vel nunquam sit congregandum, quandoquidem ab ultimo, scilicet Tridentino, jam duo sæcula fluxerunt, quin post varias appellationes injectas, Concilii generalis cogendi necessitas aut occasio fuerit. Huic tam optatæ occasionei remoram semper injicient ipsimet appellantes, quia nõrunt scilicet se certissimè condemnandos. Inò Febronius ipse, qui illis apertè favet, eorumque erroris principiis iniquè adhæret, id disertis hisce verbis fatetur. » In solidis his principiis non » inveniet Jansenista confugium subtilis suæ » vanitatis; licet enim nondum esset ultimatè » & in formâ condemnatus, agnoscere ta-

» *men debet adesse modò OMNIA MATERIA-
 » RIALIA prævidentæ damnationis in fu-
 » turo Concilio generali, & idè non solùm
 » ille peccat in Deum, & Ecclesiam,
 » qui his adhærere pergit, quæ per, judi-
 » cium Patrum ultimum de factò sunt dam-
 » nata, sed etiam qui præseminat, aut re-
 » bus adè discussis, pertinaciter sustinere
 » pergit Doctrinas, quas prudenter prævi-
 » det, aut prævidere debet DAMNATUM
 » IRI, quam primum congregabuntur IN
 » UNUM PATRES CUM PONTIFICE. Sa-
 » nè Sanctus Augustinus causam Pelagia-
 » norum finitam esse affirmat, licet non
 » ignoraret decem & octo inter illos per-
 » tinaces in errore suo permanisse, inter-
 » positâ ad Concilium generale appellatio-
 » ne. « (a)*

Comes. Hem! Pater Lector, quanti redemptum velles, numquàm pro Concilio indicendo dixisse? Quod superest, hoc in posterum cave, ut sis & in deligendis argumentis prudentior, & acutior in tractandis, & in vindicandis Novatoribus minùs hebes.

Sacellanus. Novatorum Concilia non satis pervidebam; imò tantùm non incufabam summum Pontificem, quem suspicabar à Concilio generali alienum.

Doctor. Fidem dictis meis habeto, Domine: quod hìc assero certum est. Et summus Pontifex, & Cardinales & quotquot sunt Prælati orthodoxiæ addicti, & tandem genuini Catholici omnes, Concilium istud

(a) *Ibid.* N. 17.

exoptant tanquam præsentissimum rebus ferè
desperatis remedium. Certiores estote itaque,
si Principes non obstant, Concilium istud
absque morâ à Vicario Christi indicendum.
Tunc tandem actum erit & de perditis Nova-
toribus & de Emisano latrocinio & de Cæ-
sareis ausis. Tunc salva erit res Catholica.

Referendarius. Satis explicare non valeo; Do-
mine Præposite, quæ lux menti meæ afflu-
geat ex tuis tam claris, tam expeditis re-
solutionibus. Fugasti oppidò omnes erro-
rum tenebras: dispulisti omnes præjudicatas
opiniones: oculorum caligo discussa est, &
nunc tandem video. Unum tamen adhuc
supere est disceptandum. Quippè dixeris &
clare exposuisti, principia de Primatu & de
Nuntiaturis allata evertere Episcoporum,
Capitulorum, Religiosorum, Metropolita-
rum Jurisdictionem, sæcularium subordina-
tionem, Imperantium potestatem, & tandem
populorum pacem & felicitatem. De hæc po-
pulorum pace ac felicitate nihildum es pro-
fatus.

Doctor. Verum id quidem est. Sed quis ex dic-
tis non sentiat, quàm sædè illa novitatum
intemperantia à minimis initiis ad ipsius Rei-
publicæ labem & exitum gliscat? Quis non
prævideat, dissidentibus inter se Principi-
bus Imperii tum sæcularibus tum Eccle-
siasticis, certam indè orituram populorum
perturbationem & perniciem; ut jam videre
fuit in simultatibus inter Archiepiscopum
Coloniensem, & Regem Borussiae aut
Electorem Palatinum ortis. Quæ tranquilli-
tas esse poterit, dum hinc conjugia decla-

rabuntur valida, illinc irrita (a). Hinc liberi reputabuntur nothi; illinc ex legitimo thoro procreati. Hinc hæreditas uni adjudicabitur, illinc alteri. Hinc detrectantes ab Episcopi aut Metropolitæ decretis ad Principem appellabunt, illinc a Principe ad Metropolitam. Inde igitur contentiones, æmulationes, lites, diffidia, rebelliones, cædes, excidia, & quod omnium caput est, Catholicæ Fidei detrimentum & ruina; quæ heu! jam penè collapsa jacet in totâ Germaniâ. Ad tot portenta cohorrescit animus.

Referendarius. Sufficit: intelligo satis, & prorsus acquiesco.

Comes. Immortales sint Deo grates, Domine Referendarie, quòd nobis consentias. Jam penes te est adversus aulicos schismate imbutos Ecclesiæ jura tueri fortiter, ipsosque ad Matris gremium reducere. Jam Principibus, quorum religio miserè decepta est, veritatis semitam poteris ostendere, & assentatores perniciosos ab eorum Aulâ amandare. Tu verò, R. P. Lector, nonne nobis

(a) Hæc gravia discrimina ut averterent, Princeps ab Hohenlohe Bartenstein cum Comitissâ a Blankenberg in secundo gradu; Princeps a Salm-Salm cum Comitissâ a Starhemberg; Comes de Wilzeck, pro Lombardiâ Ministro Plenipotentiaro, in tertio gradu attingente secundum, vana reputaverunt Cæsaris & Metropolitanarum decreta, ac supplices obtinuerunt Pontificiam dispensationem. Occasione Dispensationis in favorem Principis ab Hohenlohe, pessimè inductus fuit Archiepiscopus Coloniensis, ad scribendam Nuntio Apostolico Epistolam prorsus illiberalem, de dato 27 Novembris 1786, cum ad mittenda Marchioni Antici nunc Cardinali jussu ferâ, quibus ad summum Pontificem querimomias nomine suo deferret non omnino reverentes.

assentierè tandem, ut idem sapiamus & in eâdem permaneamus regulâ (a).

Lector. Non sic abnuo principia ab Ordinis nostri Magistris tradita, & ubique, imò quidem a pluribus Romæ adoptata. Nempè illa tam doctè, tam invincibiliter sustinuit noster eximius Hedderich (b)!

Comes. Sustinuit? Nempè pestiferæ Doctrinæ Magisterium Bonnæ affectando; sed spero de te meliora, bone Pater, antequàm sejungamur. Relinques ejusmodi Magistros, & laudî tibi erit Domini Pastoris ac D. Referendarii nec non D. Sacellani exemplum sequi potinûs. Valetè in crastinam diem, quâ scilicet ultimò congregiemur Perendiè enim discessum cogito, Franconiam repetiturus.

COLLOQUIUM VIGESIMUM PRIMUM.

DOCTOR, PASTOR, SACELLANUS.

PASTOR. Ego & Dominus Sacellanus unâ remansimus, Domine, ut tecum tantisper conferamus. Ambo Emsiense latrocinium admisimus: ambo Pontificis & Apostolici Nuntii Litteras detrectavimus: ambo Febronio, Eybelio, Heddericho cæterisque ejusdem

(a) Philip. III. 16.

(b) Illi habent undiquè mercede conductos, aut captatione, seu confociatione & mutuo commercio sibi devinctos præcones & laudatores; imò seipsos gloriosè venditant. Ita jung, qui in suis ephemeribus sic de se loquitur. *Clarissimum jungium nostrum, quocum vos computati, nani, imò embryones in eruditione omnigenâ, eâque promptâ & expeditâ, estis.*

nominis

nominis hominibus suffragati sumus. Ambo schismatica, quæ hodiè vigent, systemata exitialemque doctrinam amplexi fuimus (a), propugnauimus, diuulgauimus & Pastores circumvicinos aut quotquot occurrebant, seu Sacerdotes, seu laicos pro virili attraximus in nostram sententiam. Sunt totidem scandala reparanda. Quomodo aut quâ viâ rem tantam aggrediemur?

Doctor. Nota est omnibus vestra sentiendi ratio. Iuvat ut revocatio sit æquè manifesta ac fuit error.

Pastor. Hoc æquum est & iustum. En tibi specimen quod primario perscripsi. An placet mihi legenti præbère aures?

Doctor. Præbeo libenter.

Pastor. Ego infra scriptus postquam infeliciter fui abductus in errores hodiè in Germaniâ nimis, eheu! pullulantes, & adhæsi principiis Febronii, Pereræ, Eybelii, Hedderichi, aliorumque hujusmodi novatorum, censeo me in conscientiâ adigi, ut hæc principia heterodoxa sincerè detester, & palàm sequentiâ puncta declarem.

1°. Profiteor Romani Pontificis Primatum non esse ordinis, inspectionis ac directionis tantum sed veræ auctoritatis & jurisdictionis, imò & coactionis per excommunicationem & alias pœnas spirituales.

(a) Ut videatur quousque se extendant nefanda systemata, consule Responsiones Dusseldorpii datas, in fine N°. IX. & Thesis Monasterii concinnatam, ad calcem N^o. X.

2°. Pontificem Romanum esse summum
judicem controversarum in rebus fidei & mo-
rum.

3°. Illum esse Caput, cui Episcoporum
corpus adherere debet.

4°. Eundem pro summâ potestate in
universâ Ecclesiâ sibi traditâ, potuisse pecu-
liari suo iudicio causas criminum graviores
reservare.

5°. Pertinere ad ipsum indulgentias, dis-
pensationes, Episcoporum confirmationes,
Consecrationes, translationes ac depositiones,
item novarum sedium erectiones.

6°. Reprobatas esse ab Apostolicâ sede ad
futurum Concilium appellationes.

7°. Peto supplex à Deo veniam de meâ in
Ecclesiam rebellionem & de scandalo per perti-
naciam meam dato.

8°. Rogo & adjuro quoscumque, quibus esse
potui seductioni ac offendiculo, ut curent
instrui, & omnimodam obedientiam observent,
conformando se omnibus summorum Pontifi-
cum Constitutionibus, præsertim Bullæ UNI-
GENITUS & retrahendo ex animo cætera
principia in Religionis Catholicæ perniciem,
à nefariis hominibus adinventâ.

Hoccinè sufficit, Domine?

Doct̃or. Comprehendisti paucis verbis, quæ gene-
ratim dicere juvat. Tuo honori, tuæque sa-
luti benè consultum erit hâc tuâ profes-
sione.

Pastor. Illam itaque imprimi curabimus, deindè
exemplaria quàm plurima spargemus quaquâ-
versum.

Doct̃or. Verùm nonnè præstaret antea invisere,
quos persuasione vestrà induxistis in erro-

rem? Scilicet iis hanc vestram professionem ostenderētis, recensērētis urgentissima conversionis vestræ motiva: ut sic facilius vestris rationibus accedant ac subscribant.

Sacellanus. Fallor, aut ne vel unus Domino Pastori obrectabit: tantâ enim valet apud istos gratiâ & auctoritatē, ut suaptè manibus & pedibus in ejus sententiam sint ituri. Sed est adhuc aliquid notatu dignum; nempe circumferuntur, omniumque manibus teruntur libri schismatici, erroribus disseminandis nimium opportuni. Quid facti opus?

Doctor. Brevi è fidelium manibus retrahentur, si suppetant boni malis substituendi.

Sacellanus. Id quidem verum est; sed nostræ facultates haud sufficiunt. Libri depravati nobis suppeditabantur gratis & assatim. Habent enim isti tenebriones collectitias pecuniarum summas, ut sectatores sibi adscissant (a). His verò facultatibus carent Catholici.

Doctor. Carent equidem, adeò Religionis amor est frigidus, & languens! dum erroris & mendaciū propagatores ita sunt alacres & fervidi, ut nulli parçant impensæ, nullumque remittant laborem. Tamen aliquid nunc excogito: nimirum rogabo Dominos Commitem, Commendatorem, & Referendarium, aliosque mihi notos, ut aliquid pecuniæ in hoc bonum opus conferant; nec

(a) Sic famosus Nicole anno 1691 libras 40,000 legaverat in hujusmodi expensâ; hæc summa, quam vocant Galli *bolle à Perette*, nunc ferè excrevit ad undecies centena millia librarum, constituitque censum annuum quadraginta quatuor mille librarum.

dubito quin vobis egregium subsidium impertituri sint. Valete.

COLLOQUIUM VIGESIMUM
SECUNDUM.

COMES, REFERENDARIUS, DOCTOR,
PASTOR, SACELLANUS.

COMES. Salvère vos plurimum jubeo, amicissimi. Tandem hodiè ultimò convenistis. Itaque finite ut mutuo complexu inter nos jungamur, & congratulemur simul de tam fausto colloquiorum nostrorum successu. At quid hoc est? Desideratur scilicet Pater Lector: ubinam moras trahit?

Pastor. Abiit, excessit, evasit, erupit. Heri vespere, cum ultimos conatus adhiberem, ut eum deniquè commoverem, & in nostras partes attraherem, subitâ & vehementi irâ inflammatus, in me acriter insurrexit, desertorem, transfugam, proditorem perfidum me compellans; insuper alias atque alias injurias ac convicia, qualia evomeret conductus de foro verna, vel validus scurra, adversum me effutivit vesanus ille, vociferando & agitando se immaniter.

Comes. Hæ sunt hominum istorum elegantiae, has idiomatum lautitias noverunt; nempè putant iis horridi & inculti sermonis phrasibus asperitatem suavissimè condiendam.

Pastor. Ego verò has illis munditias relinquo. Neque velim, ut lepidè dixit D. Kübel Heidelber-

(165)

genis Professor egregius, *perspiciant censores me & in arte conviciandi, si eam per duos annos exercuero, profectum non penitendum acere posse (a).*

Sacellanus. Sed cum hic stare pergeret intra illud, quod ipsi vernaculum est, maledicendi genus, quid tandem reposuisti?

Pastor. Ne verbum quidem protuli: nolebam enim cum ipso insanire. Itaque post exhaustas faeces illas sordidae & illiberalis maledicentiae, dorsum protinus invertens, facto impetu ex aedibus prorupit furibundo similis. Eum sequebar aspectu; sed cum jam obducta nox esset; non potui discernere dextrorsum an sinistrorsum iter flexerit. Demum rescivi hodiè illum apud subulcum, qui ipsi paleam pro culcitra stravit, noctem egisse, & summo mane abivisse insalutato hospite.

Doctor. Id satis subolebat mihi. Animadverti enim illum sub nostris colloquiis nusquam dedisse tantillum respiscentiae indicium. Multa absque ullo delectu oggerat adeò non cohaerentia, ut potius inter se pugnant. Responsonibus nihil boni regerebat, &, ut aiunt, ferebatur *semper extra oleas.*

Sacellanus. *Justum Judicium tuum, Domine!* Sol illuxit illi, & palpebras occlusit, ne lumen videret.

Referendarius. Scio ego quam sint indurati hujusmodi homines. Modò suam erga Romanam Ecclesiam rabiem exhalent, & continuo in illam classicum canant, nihil curant

(a) Decif. quest. inaug. 1787, p. 59.

præterea. Deistis, Atheistis, mōrum contemptoribus connivent, indulgent, imò favent, & patrocinantur, solis Catholicis infensi.

Comes. Sed quid viâ hâc proficiunt ?

Doctor. Eheu ! nimis omninò, tum in labefactandis omnibus benè ordinatæ reipublicæ principiis, tum in eliminandâ è nostris Provinciis avitâ fide. In eorum molitionibus & machinis perspicias ultimum infernalis potestatis omnes vires suas exerentis impetum. Quod in Galliâ multò callidiùs ac quasi per cuniculos machinati sunt Jansenistæ, suppetias ferente Parlamento ; quod in Bataviâ conati sunt Ultrajectenses improbi in Romanam sedem rebellantes ; quod in Italiâ, & in urbe ipsâ subdolè moliuntur Novatores illi usque ad Pontificale solium clanculum adrepentes, nunc in Germaniâ apertâ vi, & adunatis, ex omnibus Europæ oris, viribus rem Catholicam aggrediuntur, de ipsius ruinâ haud deinceps dubii : sed qui habitat in caelis irridebit eos ; & Dominus subsannabit eos.

Interim ex istorum Neodoctorum principis sensim mutantur Provinciarum facies, Leges, Constitutiones. Horum enim præcipuum est studium ut hæresim suis facultatibus juvent, & scholasticos, qui errorem disseminant, non tam imbuant litteris quàm inficiant hæresi. Hinc prodeunt sophistarum impiæ lucubrationes. Hinc prævalent civium depravati mores. Hinc vitia, libidines, facinora non priùs audita pullulant, propagantur, sylvescunt, & virtutum germen suffocant & enecant. Hinc vidère erit id

quod olim apud Romanos canebat Horatius : *Ætas parentum pejor avis tulit nos nequiores, mox daturos progeniem vitiosiorum.* Hinc denique retractabuntur cædes, seditiones, regnorum excidia. Quoties enim mota est sacra Religionis anchora, toties fluctuavit Reipublicæ navis : undè Argentinensis Consistorii Assessores non ineptè Vicariatu Spirensi his verbis scripserunt. *Ingenuè nobis fatendum est nos in illis (punctis Emstensis) paucis tantum passibus exceptis, tam nova, tam paradoxa, tamque dura invenisse, ut si admitterentur, non solum omnia sua deque in Hierarchiâ verterentur, sed etiam ingratiſſimæ sequelæ exitusque pro Republicâ Christianâ infelicissimi pertimescendi sint (a).*

Referendarius. Profectò istæ sequelæ jam nostræ huic Germaniæ impendent ex merâ non Archiepiscoporum, sed potiùs malesuadorum, qui eorum nomen usurpant, ambitione. Nec sum ego Propheta aut Prophetæ filius; verùm quod sæculorum fasti nobis tradiderunt memoriæ, quod eheu ! jam videmus in Galliâ, subito recrudescet in hâc nostrâ patriâ, & mox quemadmodum illic nunc, & hic olim erumpent direptiones, incendia, devastationes rebelliones ac rivi sanguinis irrigui. Illa universa contingunt in Galliâ, eò quòd penè omnes à veris Fidei principiis sensim desciverint, nec ampliùs sanam doctrinam sustineant, sed coacervent sibi Magistros prurientes auribus, qui à veritate ad fabulas & hæresim, imò ad impietatem & deif-

(a) 18 Januarii 1787.

mum conversi sunt. Profectò si severè ac
 opportunè in Novatores & Philosophistas
 fuisset animadversum; si sacrilegæ Parlamen-
 torum in Christi corpus ferocientium mo-
 litiones; si eorundem in Religiosos juven-
 tutis institutioni addictos insanæ ac crudeles
 persecutiones fuissent fortiter repressæ; si
 castigatis acriter moribus Religionis Chris-
 tianæ præcepta fuissent strictè observata,
 videremus hodiè Galliam pace, prosperi-
 tate, gloriâ, divitiis & auro circumfluen-
 tem. Cum autem, univèrsa quæ nunc pa-
 titur mala, ex eodem venenato fonte, qui
 nunc Germaniam inficit, promanent, nonnè
 pronum est conjicere eandem huic immi-
 nère perniciem & ruinam? Vos, ô! Me-
 tropolitani, si mens non sit læva, pruden-
 ter cavebitis, amandando scilicet istos Ca-
 nonistas qui jus depravant, istos Historicos
 qui facta confingunt, istos Theologos qui
 omnia principia evertunt, deniquè Emfen-
 sium, Febronianorum, Bonnensium, Tre-
 virensium, Moguntinorum, Salisburgen-
 sium graveolens hædile delendo funditis.

Pastor. Non equidem dissimulabo. Conspicio à
 quindecim circiter annis immutatam omninò
 parochiæ meæ faciem. Apud seniores con-
 servatur etiannùm aliqua prisca Fidei ac
 morum imago; sed apud reliquos non item.
 Videas parvulos protervos, juvenes effrænes
 & dissolutos, puellas effrontes, meretricio
 more agentès, nec quin sint corruptæ, nu-
 bentes. Nullus ampliùs pudor, nulla probitas
 aut fides, Religionis exercitia & præcepta
 sunt obsoleta; pudet illa observare. Igno-
 rantia sit in dies crassior. Egomet infans

principiis imbutus, multò sentiebam me tepidiorem minùsque sollicitum; nec subodorabar undè tanta mala profuerent. Nunc autem ad me reversus sentio illa certissimè adscribenda esse perverfis Novatorum systematis & conatibus. O si reprimatur tam insolens ingeniorum lacivia!

Comes. Saltem expedit ut Dominus Referendarius nostra hæc Colloquia altè animo insculpat, quò Metropolitans, qui tam subdolè ab aulicis circumveniuntur, possit absterrere à suà adversus Nuntiaturas aggressione. Facile eis ostendet Nuntios Apostolicos, semper & ubique fuisse pacificatores regnorum, populorum sequestros, libertatis & æquitatis assertores; illos Reges exarmasse; sanguineos rivos obstruxisse; rixas privatas sopivisse; bella civilia cohibuisse; infidelium stragi christianas confæderationes opposuisse, & sexcenta alia aut mala avertisse, aut bona fuisse operatos. Dein demonstrabit frustrà invocari Germaniæ Concordata, quæ summus Pontifex religiosè semper & inviolatè servari voluit; dum è contrà versuti seductores illamet Concordata concutiunt ac diruunt. Demùm Metropolitans, qui nil, nisi quod fas & æquum est, cupiunt, exorabit ut tandem suæ famæ, suæque laudis & salutis memores, abstineant à consiliis per pessimam suggestionem & vecordiam initis, & si suæ auctoritati detrimentum inferre nolint, propulsent à ditciplinis quibuscumque omnem novandi libidinem seu libertatem, ac recordentur cum magno Augustino, ipsam mutationem consuetudinis, etiam quæ adjuvat utilitate, novitate perturbare; ideòque arctissimo Reli-

gionis, submissionis ac charitatis vinculo; Christi Vicario magis in dies adstringantur, undè eorum & in civilibus potestas, & in sacris inajestas, & in clero dignitas, & apud gregem auctoritas, & apud Imperantes amplitudo firmiori & inconcusso fulcro stabilientur.

Si verò, Domine, tui Serenissimi sit tibi ad Principes Protestantes aditus, testificare illis infinitam populi Christiani gratitudinem. Addas Sedis Apostolicæ spem in eorum generosâ moderatiõne, æquitate & justitiâ esse positam. Gratulare quòd suâ æquabili agendi ratione, in repellendo Metropolitanarum consilio, sempiternum sibi deus, immortalemque gloriam comparent: Demùm feres illis omnium bonorum preces & vota, ut omnia semper sint illis felicia & prospera. Quod ad nos attinet, Deum Optimum, Maximum orabimus supplices, ne iidem hâc inconditâ & præposterâ Metropolitanarum agendi prurigine abducantur à peroptato ad Ecclesiæ Catholicæ centrum reditu.

Cum autem brevi ad Imperii Comitia sis mittendus, in Electorum, Principum & Urbium Collegia introductus, Deputatos alloquẽris confidenter & dices, te non Ecclesiæ Catholicæ tantùm, sed Principum æquè ac populorum imò Metropolitanarum ipsorum nec non totius Germaniæ causam tueri justissimam, Concordatis, imperii decretis, capitulationibus, usibus confirmatam, nec posse Nuntiaturas abrogari, quin immerita summo Pontifici injuria, Reipublicæ Christianæ labes, Principibus & urbibus detrimentum, & Metropolitanis quidem turpissimum dedecus

inferantur, Probationes & argumenta defumes ex hisce colloquiis. Si verò de recessibus Imperii incidat mentio, probabis ex Epistolâ à Pio VI ad Frisingensem missâ, querelas nunquàm motas contra subsistentiam & Jurisdictionem Nuntiaturarum, sed contra præfatos abusos Nuntios falsò imputatos, quibus apertè contradixerunt Episcopi (non ut hodièdùm alieni, sed tunc) ad repugnandum zelo inducì (a). Adde capitulationes Cæsareas usque ad postremam evidenter convincere Nuntios in Germaniâ debere & posse liberè exercere Jurisdictionem S. Sedis nomine. Tandem concludes fieri non posse ut jura, Concordata, consuetudines ac possessiones per summum nefas violentur, & tam enorme facinus ab æquis, perspicacibus, clarissimis, illustrissimis præcellentibusque Deputatis unquàm perpetratur.

Referendarius. Unum hoc adhuc habeo, quod mihi exciderat memoriâ. Plurimi cum Metropolitanis & Emsiensibus conqueruntur, quod nimium pecuniæ Romam transmitti oporteat pro Annatis, Bullis, dispensationibus, appellationibus, &c. Quid his respondendum?

Doct̃or. Ne pigeat, Domine Referendarie, adire Fleuryum (b) & Thomassinum (c); ipsi amplam tibi subministrabunt respondendi materiam. Audi insuper ipsum Febronium de Annatis in suâ Retractatione sic differentem.
» Annatæ ad sublevandas necessitates Ro-

(a) Ita Ssmus Episcopo Frisingensi. 18 Oct. 1786.

(b) Fleury. Lib. 106. §. 138.

(c) Thomassin. part. 3. l. 2. c. 28.

» manæ Curiaë, pro omnibus Ecclesiis ex-
 » cubantis, laborantis & sumptus portantis,
 » pro legitimis habendæ, atque ut tales,
 » eò saltem usque retinendæ sunt, donec
 » aliâ æquè commodâ ratione, Apostolicæ
 » Sedis iudicio, sustentationi, atque in-
 » numeris oneribus ejusdem curiaë provisum
 » fuerit. «

Comes. Mala certè providendi ratio à Metropo-
 litis excogitata, non ad sustentandam sed
 ad evertendam Apostolicam Sedem, &
 schisma consummandum!

Doctor. Est ille unicus Neodoctorum scopus: sed ut
 ad rem redeamus, excipe insuper quæ Ba-
 fileensis Concilii Præses, Cardinalis Julianus
 dicebat. *Fateor oportere sedem Apostolicam
 divitiis & potentiâ instructam esse..... Nec
 unquam auditum quod Synodus nolit Sedis
 Apostolicæ dignam & competentem facere
 provisionem. Imò hoc per suos Oratores jam
 pridem pollicita est. Si verò à ratione &
 ab exemplo differamus, quid sunt Anna-
 tæ, Bullæ, Dispensationes, Appellationes &
 Causæ in Curia Romanâ discussæ, si pe-
 cuniæ summam, quæ inde conficitur, cum
 immensâ illâ pecuniarum vi conferas, quam
 quotannis Vetslariam, Ratisbonam & præ-
 fertim Vindebonam undequaque congeritur?
 Si Bullarum & expeditionum expensâ sum-
 mis Investiturarum Juribus æquiparare vo-
 lueris? Quotiescumque Regimen seu Res-
 publica apud externos pro rebus levioris mo-
 menti innumeram pecuniam profudit, tunc
 nec de prodigentiâ, nec de exhaustis ærarij
 aut civium opibus conquestum est. Hodie
 verò si vel de minimâ ad curiam Romanam*

transmittendâ pecuniâ mentio fiat, mox in-
clamant Rempubicam & incolas spoliari.
Ita Græci olim querebantur: nunc verò
quàm durè à tribus abhinc sæculis argento
à Turcis emunguntur! An minùs pecuniæ
penditur à Danis, Suevis, Anglis, Saxo-
nibus, exquò nihil indè Romam trans-
mittitur? An post tot reformationes in rebus
Ecclesiasticis à Cæsare factas & interdictum
Romam recursum, subditi Austriaci com-
modiùs vitam agunt? Econtra res undiquè
fiunt angustiiores. Imò jam Annatæ ad Im-
perialem Cameram, ut proponunt, devol-
ventur, & Præbenda cujusque Collegiatæ
eidem assignabitur. Quoad Dispensationes,
& Appellationes causarum, an putatis minùs
pecuniæ Metropolitanis Curiis, quàm Ro-
manæ solvendum? nequaquam. Quippè,
quò liberior erit recursus, eò frequentiores
erunt causæ, eòque major accedet pecuniæ
summa. Exemplum hoc esto. Ab ordinario
Aichstadiensi petiverat Martinus Ferber Du-
catùs Neoburgensis dispensationem in tertio
gradu secundum attingente. Ipsi fuit respon-
sum ut summam centum viginti florenorum
in antecessum deponeret, tuncque Romæ
hanc dispensationem sollicitandam. Manhe-
miense Tribunal vetuit, ne hanc pecuniam
Martinus numeraret, iussitque, spretis ordi-
narii mandatis, ut ad Nuntium Apostolicum
recurreret, cui pro dispensatione obtentâ
taxam ordinariam septem florenorum cum
medio pependit. Addam aliud exemplum
non ità publicum, sed æquè recens & cer-
tum. Novi quamdam in Germaniâ Dioc-
cesim, ubi pro dispensatione cum nobili in
quarto gradu tertium attingente imposita

est taxa trecentorum florenorum Germaniæ ; sed factâ spontaneè nec petità quinquaginta florenorum remissione , solvendi & reverà soluti fuerunt ducenti quinquaginta floreni. Nunc autem dijudicate , quæso , utrùm tantam summam exegissent Romani , quibus incumbit tot tantarumque rerum sollicitudo ?

Referendarius. Quòd hunc articulum non prætermiserim , vehementer lætor : est enim undè lingua obtrectatoribus ocludatur. Profectò , ea universa quæ nobis tam clarè elucidasti , Domine Præposite , altè inhærebunt memoriæ , & quisque nostrùm pro suo modulo , ac in suâ , ut vulgò aiunt , spherâ opportunè expromet. Ego verò nil intentatum relinquam , ut illa Principibus , datâ occasione , instillem. Oppidò nec in Aulâ nostrâ nec ullibi spectator vel auditor erò otiosus.

Doctor. Maximè insistendum est mediis , quibus Romanæ Sedis ofores usi sunt , ut suas opiniones latè propagarent : namque stipiendiosas habent Universitates , litterarios conventus & officinas , theses , ephemerides & nuncios Ecclesiasticos , ad disseminandum errorem de industriâ concinnatos , Bullas in ipsiusmet Sedis Apostolicæ perniciem fabricatas , & quasi certa forent antiquitatis monumenta , citatas : dein aliâ plurima adhibent stratagemata , quibus injurias , convicia , fatyras in Caput Ecclesiæ vibrent , & suam independentiam attollant.

Insuper ad quædam singularia capita reducendæ sunt hodiernæ Metropolitanarum seu potius eorum à quibus falluntur , molitiones. Quid namque intendunt ? nisi , 1º. Præbendarum Collationes , Canonicorum destitu-

tionem, Capitulum everfionem : 2°. Legum Ecclefiæ univerfalif transgreffionem. 3°. Tridentini Concilii abrogationem. 4°. Status Regularis fuppreffionem, & bonorum monafticorum deprædationem. 5°. Primatûs dejectionem. 6°. Schifmatis confummationem; Principum & populorum depreffionem denique. Horum omnium argumenta depromes de ipfomet Emfienfi latrocinio, de *illuminatorum* Moguntinorum libellis & de thefibus obviis.

Referendarius. Horum fæpiùs reftricabo memoriam.

Sacellanus. Imò noftrorum colloquiorum exemplar tibi donabo, Domine: retuli enim illa fingulis diebus in commentarios, ne exciderent memoriâ.

Doctor. Nil meliùs excogitari poterat.

Comes. Quidquid fit, Domine DOCTOR, nam antea dumtaxat PRÆPOSITUM nuncupabamus, nunc verò licet apud hofce benevolos auditores fub tuo DOCTORIS INGOLSTADIENSIS nomine te interpellare; utut fit, inquam, lætabundi de tanto tamque inſperato Colloquiorum tuorum fucceffu, patriam ovantes repetemus.

Doctor. Deo referendæ funt grates.

Pastor. Et tibi, Domine DOCTOR: fufpicabar enim te quidquam eſſe hujufmodi, cum tam promptè, tam dilucidè objectiones & dubia resolvebas. Maximam à nobis inibis gratiam, fi anno proximo nos revifere non graveris, ut ita benè inceptum opus con-

solides & sis oculatus testis conversionum ;
quibus , Deo opitulante , in hoc Rheni
tractu , allaborabimus. Expectando felicem
hunc diem , illud Virgiliū tibi reversuro vin-
dica. *Post aliquot , mea regna videns , mi-
rabor aristas.*

Sacellanus. Profectò nunquàm oblivioni dabuntur
ea , quæ tam assidue , tam patienter , tam
luculenter nobis inculcasti. Jam sentio me
militem satis cataphractum , ut sophistarum
Bonnensium tela refellere valeam.

Comes. Faxit Deus ut omnia succedant prosperè ,
& Eminentissimi ac Serenissimi quatuor Ar-
chiepiscopi , innumeras ac pessimas impostor-
um fallacias retlegant, eosque à suo conspectu,
ut merentur , procul abigant !

Doct̃or. Juvat ipsis revocare in memoriam , quod
Catholicis Batavis scribebat Clemens XI. 7.
Aprilis 1703. » *A fructibus eorum cognoscetis*
» *eos.* Quis enim , ut cætera taceamus , tot ab iis
» hâc causæ ditos libellos videat jurgiis , malè-
» dictis , mendaciis , calumniis , apertâque
» in Apostolicam Sedem irreverentiâ ac teme-
» ritate undequaque scatentes , quas magno
» ipsis heterodoxis scandalo fuisse comperi-
» mus , quin statim agnoscat , quàm longè
» illorum auctores defensoresque à spiritus
» Dei sint , qui non est Deus dissentionis ,
» sed pacis ? quàm longè à sincerâ Christi
» charitate , quàm adeò verbis prædicant , fac-
» tis des truunt ? quàm longè demum à veræ
» humilitatis & obedientiæ , quæ cæterarum
» virtutum fundamenta sunt , tramite , dum
» adversus ipsam Beati Petri Sedem , Christi-
» norum omnium Matrem & Magistram ,
» caput attollere ejusque mandatis obviam

(177)

» ire ; quinimò & potestatem convellere ac
» palàm impetere non erubescunt.

Comes. Deficeret nos dies. Tandem colloquiis
imponendus est modus. Multa restant in dis-
cessum componenda, & vix tempus suppetit.
Valete igitur, Domini amantissimi ; iterùm
valete, si Deus vitæ usuram dederit, in
annum proximum.

Omnes. Vale quoquè, Illustrissime Comes ; etiàm
valeto, Domine DOCTOR : faustum vobis
iter apprecamur, faustioemque, si Deus an-
nuerit, ad nos reditum.

*Sed ultra non proficient : insipientia enim
eorum manifesta erit omnibus.*

II. Tim. III. c.

FINIS.

NE

DOCUMENTA

In rei probationem allata.

Nº. I. Pag. 65 & 97.

*SUMMI Pontificis ad Archiepiscopum Colonien-
sem litteræ.*

*Venerabili Fratri Maximiliano, Archiepiscopo
Colonienſi, & Episcopo Monasterienſi, S. R.
I. Principi & Electori.*

PIUS P. VI.

VEN. Frater, salutem. Retulit nobis Dilectus Filius Marchio Antici, tuorum negotiorum apud nos Administrator, querelas tuas de Ven. Fratre Bartholomæo, Archiepiscopo Damiatensi, Apostolico ad tractum Rheni Nuntio, propterea quod Declarationem Encyclicam emiserit prid. kal. Decembris, typis editam (cùm grave nimis fuisset eandem tot exemplis perscribere), in quâ agitur de Dispensationibus ab Impedimentis matrimonii. Eas querelas non tam in illum, quàm in nos ipsos cadere perspicuè agnoscimus; cùm à nobis, ut illam Declarationem emitteret, habuerit in mandatis. Maximum indè animo mœrorem cepimus, cùm te, Ven. Frater, in tales contra nos querelas prorumpere videremus. Facile tu ipse ex ejusdem Declarationis lectione intelligere potuisti, quæ

nos causæ ad id suscipiendum consilium impulerint, quàmque omninò necesse nobis fuerit pro nostrâ Ecclesiarum omnium sollicitudine, iis ad quos pertinet, constare facere, irritas esse matrimoniales Dispensationes, quas ad Nos pervenerat in quibusdam Diœcesibus à nonnullis Archiepiscopis concedi, in gradibus nequaquàm expressis aut comprehensis in facultatibus à S. Sede Apostolicâ impetratis. Cùm de maximi momenti re, de validitate scilicet Sacramenti Matrimonii ageretur, in quo illicitum est quidquam incertum adhibere, medio certo prætermisso quod adhiberi potest, nùm dissimulare potuimus, quin eos omnes quos oporteret, instructos monitosque redderemus de præscriptis per Nos facultatum dispensandi limitibus? Quos ultrâ si Dispensatio fieret, suffragatura esset nemini, nequè validum futurum matrimonium, nequè legitima soboles ex illo oritura. Sed ut clariùs agnoscas per Nuntium Apostolicum & Declarationem à nobis sibi mandatam, nihil injuriæ Episcopali tuæ Jurisdictioni irrogatum esse, repetemus hîc tibi, aliaque adjungemus rationum momenta, quibus benevolè paternèque exposueramus Venerabili Fratri Archiepiscopo Trevirensi, cùm sub finem anni 1782 à nobis petiisset facultatem dispensandi ab omnibus impedimentis matrimonialibus pro subditis Austriacis in ejus Diœcesi existentibus, Nosque ipsi rescribentes probassemus ex allatâ tunc ab illo causâ satisfieri ejus postulatis non posse.

Præmittimus sanctionem Concilii Tridentini (*Sess. 24, de Matrim. Can. 4°*) : „ *Si quis dixerit Ecclesiam non potuisse constituere Impedimenta Matrimonium dirimentia vel in eis constituendis errasse anathema sit* „ Ex dogmaticâ hujusmodi lege, antiquissimis innixa documentis,

apertè intelligitur ad solum Romanum Pontificem, tamquam Ecclesiæ Caput, spectare dispensationem à constitutis ab ipsa Ecclesiâ impedimentis, ut reverà S. Gregorius Magnus dispensaverat in aliquibus gradibus Anglorum Gentem tunc ad fidem conversam; quod patet ex ejus Epistolâ ad Felicem Messanensem, in *Regist.* lib. 12. epist. 31; & Innocentius III relaxaverat Othoni IV impedimentum in quarto consanguinitatis gradu, sub eâ lege, ut duo amplissima Monasteria Otho fundaret, omneque per imperium largis elemosynis & ferventibus orationibus istud Ecclesiæ disciplinæ vulnus compensaret. In eo sex sæculorum ab uno ad alterum Pontificem elapsorum intervallo, nullus reperitur Episcopus qui ausus fuerit aliquam in gradibus matrimonialibus Dispensationem concedere. Ipsum porrò Concilium Colonienſe, habitum anno 1536, decrevit Canone 46, quod ad gradus consanguinitatis, ac affinitatis attinet, qui matrimonium contrahendum ac contractum dirimuat, Decretum Concilii generalis observabitur, excepto casu ubi Romanus Pontifex dispensatorio Diplomate Matrimonium secus contractum approbandum jusserit.

Et sanè, evidentissimè istud evincitur ex disputatione habitâ inter Patres Tridentinos, nimirum utrum conveniens esset, ut potestas dispensandi saltem in quarto gradu Episcopis concederetur. Quâ in disputatione vicit sententia Marci Antonii Bobba Episcopi Augustæ-Prætoriæ, Legati Ducis Sabaudiæ, nimirum similem potestatem non esse Episcopis concedendam, ut relatum in *Actis Paleotti* testatur Pallavicinus in *Hist. Concil. Trid.* edit. Rom. 1664, tom. 3, lib. 23, cap. 9, n. 17, pag. 767.

Post Concilium Tridentinum, legimus in

pluribus Conciliis provincialibus, & præcipuè in Concilio Turonensi, anni 1583, tit. 9, de *Matrim.* 6. „ In quarto consanguinitatis & „ affinitatis necnon cognationis spiritualis prohibitis gradibus suprâ expressis, Episcopis dispensare non licere declaramus „. Et in Concilio Tolosano anni 1590, cap. 8, de *Matrim.* n. 3: „ Quos cognationis gradus impedit, licet jam „ legibus solutos, & dispensatos, nisi prius visa „ summi Pontificis Dispensatione, in matrimonii „ conjunctionem parochi non recipiant „. Itemque in Concil. Diamperitano, anni 1599, tit. sacram. de *Matrim.* decret. 189, ubi statuitur: Quia tamen potest aliquandò contingere, ut iustis de causis „ velint contrahentes conjugium inire intra gradus „ jure tantum positivo prohibitos, matrimonium „ impediens, si id contingat, petere debent legis „ ecclesiasticæ relaxationem, vel à Sede Apostolicâ, „ vel à præfule, qui à S. Sede ad id delegatam facultatem habuerit „ (ut legitur apud Mansum in Supplement. ad Collect. Labbe, edit. Lucens. 1752, tom. 6, col. 141). Consonant Ritualia Ecclesiarum, & Canonistarum, Theologorumque Catholicè sentientium conclusiones. Ac sanè cum Principes & Electores Germaniæ ad Pium IV detulerint varia gravamina, inter quæ numerabantur dispensationes S. Sedi reservatæ, idem „ summus Pontifex respondit illos injustissima „ petere, nam ubi Archiepiscopi aut Episcopi „ potestatem habeant dispensandi in his, quæ „ in hujus S. Sedis auctoritate constituta sunt, „ hoc est inferiores & subditi in lege superiorum „ suorum, nisi ubi eis hoc expressè permittitur, omni juri, omnique rationi contrarium „ esse, indubitatum est „ (ut legitur apud Raimaldum, *Continuat. Annal. Baronii*, edit. Lucens. anni 1756, tom. 15, ad ann. 1563,

n. 44, pag. 371 & art. 11). Ac profectò si jus esset Episcopis relaxare legem impedimentorum matrimonialium ab Ecclesiæ potestate constitutam, & ubique in catholicis ditionibus receptam, tota everteretur ecclesiæ disciplina, Caput subiceretur membris, ac poindè actum esset de Ecclesiasticâ hierarchiâ divinitus institutâ, ut generaliter declaravit Nicolaus I, in Epist. ad Michaelem Imperatorem. Fidei enim dogma est, Episcoporum auctoritatem & jurisdictionem subiectam esse summi Pontificis auctoritati, itâ ut subesse debeant Sedis Apostolicæ statutis, ut patet de jurisdictionis primatu, singulari Christi munere, Petro ejusque successoribus divinitus collato, quod quisque ex Catholicis fateri adstringitur; nosque accuratè probavimus nostris Litteris in forma Brevis, publicis typis evulgatis die râ. elapsi mensis Decembris, in damnatione libri Eybel, *Quid est Papa?* quem reproboavimus tanquàm continentem propositiones schismaticas, erroneas, inducentes ad hæresim, & hæreticas, & aliàs ab Ecclesiâ damnatas. Ex quibus liquet primùm ab apostolicâ Sede exerceri cepisse dispensationum matrimonialium potestatem, & hunc usum penes illam solam perseverasse, atque ad eandem solam pertinuisse, prout totius Ecclesiæ consuetudine & consensu fuit agnitum, cum alios Episcopos eam sibi facultatem assumpsisse non constet nisi cum S. Sedis expresso vel præsumpto privilegio tueri se posse considerent.

Si nunc igitur in Dicecesi tuâ Coloniensi, proquâ hætenus Archiepiscopi tui prædecessores à S. Sede facultatem impetrabant dispensandi in gradibus expressis in formulâ, si nunc, inquam, dispensari inciperet à te, Ven. Frater, jure proprio; quid aliud ageretur, nisi ut S. Se-

des suo spoliaretur jure, quod ab antiquissimo tempore sola semper exercuit, cujusque exercendi tenuit non interruptam, sed constantem receptamque in Ecclesiâ possessionem? qui certè tam inveteratus possessionis titulus, etiamsi alia deessent in suo Primatu constituta fundamenta, valere per se ipse plurimum apud omnes deberet.

Nequè hîc contrâ objici ullum Imperatoris Edictum potest, cum ejusdem extet Nobiscum factis jam pervulgatum Concordatum. Ex eodem patet inter utrumque nostrum convenisse, ut eâ dispensandi ab Impedimentis facultates, quæ antea à Sede apostolicâ concedebantur suarum ditionum Episcopis, extenderentur imposterum etiâ ad divitum matrimonia, ita tamen, ut in præfixas arctiorum graduum limites non transcurrerent. Ibidem igitur agnoscitur, ad summos Pontifices dumtaxat pertinens, seu privativa ipsorum jurisdicção in impedimentorum matrimonialium dispensationibus, quoniam eâdem uti conceditur Episcopis ex Pontificis delegatione, ipsique Pontifici adhuc reservatur usus concedendarum in arctioribus gradibus dispensationum. Ex quo perspici potest Cæsaream Majestatem in eâ Nobiscum conventionem potius recedere voluisse à præcedente edicto, in quo Episcopis mandaverat, ut suo jure dispensationes facerent, quam subjectos sibi populos ad conscientia angustias inducere, ac etiâ aperire dissolvendorum matrimoniorum viam; cum exorto inter conjuges dissidio, facile eorum alteruter causam dissolvendi matrimonii arriperet, ex eo quòd irrita ac nulla fuisset Episcoporum dispensatio. Undè quantarum perturbatio ac penè clades in Ecclesiâ Catholicâ & in Republicâ oriretur?

His omnibus præmissis, ut ad illam Declarationem redeamus, ad Nos unicè spectare vide-

bamus, ne ille error inter fideles induceretur. Quoniam si per nostrum silentium tantam tamque gravem rem in incerto reliquissimus, nobis ipsius erroris perturbationisque inde exiturae causa imputaretur.

Cum igitur huic gravissimo muneri nostro deesse nequiverimus, cavendum tamen judicavimus ne in tali exequenda re, ipse agendi modus in ullam posset reprehensionem incurrere. Itaque nihil in ea declaratione nisi moderatè ac simpliciter, quodque ad rem tantummodò faceret, prescribere volumus, expressè nominari neminem, ipsam nullibi in publicis locis affigi, sed per manus cautè diffundi, illud unicè spectantes, ne nostra lateret instructio. Nemo enim inficiari potest, apertam aliquam esse debere supremo Pastori, docendi suas oves, monendique viam, quæ si obstruatur, privetur ipse imposito sibi à Christo Domino pascendi munere.

Sed nihil apud te nec rationes nostras, nec hanc etiam profuisse cautionem videmus. Statim tuo edicto severè mandasti, ut ad quos pervenisset ea Declaratio, illicò undè profecta est, remitteretur, ut ita Pastoris vox oppressa atque intercepta remaneret. At insuper tibi displicuisse ostendis ipsum Venerabilem Fratrem Archiepiscopum Damiatensem, à quo edita Declaratio est, quod se Apostolicum ad tractum Rheni, Nostrumque & S. Sedis Nuntium appellet, quem Nos ipsi nostro jure eo insignivimus munere atque isthuc misimus, ut eodem in tuâ cæterisque Diocæsesibus, quemadmodum alii omnes prædecessores sui, fungeretur? Talem esse eum agnovit, honorificèque recepit maxima istorum Episcoporum ac Principum pars pro suâ ad tractum Rheni ditione. Tu verò neque agnoscere, neque recipere voluisti, etsi nostras pontificias

commendationis afferret ad te litteras, omniaque tibi se paratum præstare officia declarare: Quin etiam extraneum appellasti, ac si ad eum tuæ Diœcesis negotia nullo modo pertinere debeat; quasi nos ipsi extranei in Ecclesiâ Diœcesique tuâ simus, qui memorato jure Primatûs, à Christo per B. Petrum nobis traditi, eundem isthic constituimus qui nostras vices gereret, ac apostolicam, prout ipsi commisimus, exerceret auctoritatem. Eam certè mittendi suos Apocrysiarios, Legatos, Nuntios ad aliorum Episcoporum Diœceses potestatem, semper jam ab antiquissimis temporibus exercuerunt prædecessores nostri; quam nempe cum suo Primatûs jure nexam esse, sine ullâ dubitatione agnoverant. Ex ipso id satis intelligi potest Innocentio III, cum scriberet Decano S. Hilarii & S. Petri, & S. Hilarii subdecanis Pictaviensibus Epistolam quæ est 12^a. inter collectas à Baluzio, tom. 2, lib. 16, undè oriatur jus Romano Pontifici mittendi Legatos in varias orbis christiani regiones quibus ipse præsens esse non posset, ad suas ibidem vices obeundas. Hoc ipsum etiam jus jam multis ante sæculis exercuerat S. Leo Magnus, ut ejus comprobatur ad Episcopos Metropolitanos per Illyricum constitutos, quæ est 5^a, tom. 2. oper. edit. Tyrnav. 1767, pag. 34. » Et quia per
 » omnes Ecclesias cura nostra distenditur, exi-
 » gente hoc à nobis Domino, qui apostolicæ
 » dignitatis Apostolo Petro Primatum fidei suæ
 » remuneratione commisit, universalem Eccle-
 » siam in fundamenti ipsius soliditate constituens,
 » necessitatem sollicitudinis quam habemus, cum
 » his qui nobis collegii charitate juncti sunt,
 » sociamus. Vicem itaque nostram Fratri &
 » Co-Episcopo nostro Anastasio, secuti eorum
 » exemplum quorum nobis recordatio est ve-

» neranda, commisimus; & ut sit in speculis;
 » ne quid illicitum à quoquam præsumatur, in-
 » junximus; cui in his quæ ad ecclesiasticam per-
 » tinent disciplinam, ut Dilectio vestra pareat,
 » admonemus; non enim tam illi obtemperabitur,
 » quàm nobis, qui hoc illi pro nostrâ sollici-
 » tudine per illas provincias cognoscimur com-
 » mississe «. Idem S. Leo aliam misit de *latere*
suo legationem ad Faustum, Marcianum, &
 reliquos Archimandritas Constantinopolitanos,
 propter causam fidei quam Eutyches perturbare
 tentavit; ut videre est Epist. 28, tom. 8, cit. edit.
 pag. 155. Alia item à S. Gregorio Magno missa
 est ad Anglos legatio; alia à S. Gregorio II ad
 Germanos in personâ S. Bonifacii, confirmata
 deinceps à S. Zacchariâ, ab eodemque exercita
 per continuos sex & triginta annos usque ad
 Pontificatum Stephani II, qui eam Bonifacio re-
 novavit, ut eruitur ex Epistolâ 91. S. Bonifacii
 inter Collectas à Nicolao Serrario, edit. Mogunt.
 1605. Aliæ pariter legationes à S. Nicolao I,
 qui misit Episcopum Arsenium in Gallias, &
 Germaniæ partes, & Donatum Leonem, atque
 Marinum Constantinopolim; à Leone VII ad
 Episcopos per Galliam, Germaniam, Bavariam,
 Alemanniam commorantes; à Paschali II ad
 provincias Bituricensem, Burdigalensem, Ausci-
 tanam, Turonensem & Britanniam, quas legatio-
 nes confirmavit Callixtus II. Atque illa præ-
 fertim legatio animadverti debet Adriani IV ad
 Hillinum Trevirensis Archiepiscopum: *Ut per*
universum Teutonicum regnum vices suas gere-
ret, ibique legationis officio Apostolicæ sedis auc-
toritate fungeretur. Ob quam legationem irri-
 tatus Arnoldus Moguntinus, eidem postea ac-
 quievit, & nomine Pontificis, Moguntia Hillinum
 eum magnâ gratulatione fuit introductus (Epist.

Adriani, tom. 1, Hist. Trevir. Diplom, pag. 580, cum not. in calce Episcopi Myriophitan. Collectoris). Ac ita jus apostolicæ Sedis, non interruptâ Nuntiorum serie, ad hæc usque tempora illæsum servatum est. Ipsæ enim legationes & Nuntiaturæ Pontificiæ existimatæ semper sunt ad eò necessariae ad retinendam inferiorum sedium cum primâ sede conjunctionem, ut quo tempore neglectæ fuerunt, eo ipso disciplinæ ecclesiasticæ perturbatio oriretur. Id testatur Honorius III, Epist. ad Rogerium, Archiepiscopum Pisanum (apud Ughellium, *Ital. Sac.* tom. 3, postrema edit. Venet. col. 382). » Corficana verò tam prolixitate spatiorum quam negligentia Pastorum, dominorum insolentia & » *desuetudine* Legatorum Sedis Apostolicæ, à » subjectione & obedientia Romanæ Ecclesiæ de- » seruerat, & dissolutioni ac dissipationi dedita, » ecclesiastici ordinis penè deseruerat disciplinam«.

Cum tibi tuisque Collegis Archiepiscopis-Electoribus perspecta esse deberent tam clara Apostolicæ Sedis jura, tamque necessaria membrorum cum suo Capite unionis conservatio, nihil tamen minus publicum fecistis edictum uno omnium consensu, quo ut jam superius diximus, parochis mandastis, ut ad Nuntium Coloniensem eam transmitterent instructionem. Omnes certè imitati esse videmini Episcopum illum Pictaviensem, de quo in supra memoratâ Epistolâ 12^a. Innocentius III gravissimè conquestus est, quòd publicè prædicaret, velle *esse se in Episcopatu suo Episcopum atque Papam*. Ideòque suis commisit delegatis, ut severiora implerent mandata, postpositis gratiâ, odio & timore, ut *de negligentia*, inquit, *redargui non possitis, sed potius de diligentia commendari*. Sanctus etiam Leo Magnus pari voce invectus fuerat contra eos

Episcopos , qui sacros Canones infringerent ;
 Epist. 3a. ad Episcopos per Campaniam , Pi-
 cenum , Tusciam , & universas provincias cons-
 titutos , cap. 50 cit. edit. » Hoc itaque ad-
 » monitio nostra denuntiat quod si quis Fratrum
 » contra hæc constituta venire tentaverit , &
 » prohibita ausus fuerit admittere , à suo se no-
 » verit officio submovendum , nec communionis
 » nostræ esse consortem , qui socius esse noluit
 » disciplinæ «.

At fortassè obstare dices Cæsaris mandatum ,
 quod in ejus Epistolâ Encyclicâ continetur die
 12^a. Octobris 1785 datâ. Sed primùm Cæsar
 cum ad eum deferrentur querelæ , in S. Sedis
 potestate non esse Nuntios mittere , respondit ;
 non solum unum , sed tres etiam Nuntios posse
 constituere. Sed cum deindè ab aliquibus ad
 eundem expugnandum insisteretur , emisit ille
 quidem , quæ adducitur , Encyclicam , sed eam
 ipsam iis temperavit verbis , ut potestatem , quam
 S. Sedes hætenùs per suos exercuit Nuntios ,
 præter jus lædi noluisse videretur. Atque ut præ-
 tereamus , si ea Circularis vim legis haberet ,
 quantoperè adversaretur canonicis sanctionibus ,
 per quas Pontificii Nuntii agnosci & recipi de-
 bent , nedum ab Archiepiscopis & Episcopis ,
 sed ab omnibus etiam Catholicis ; satis quidem
 constat non illam esse considerandam ut legem ,
 sed ut simplicem meræ insinuationis Epistolam à
 Cæsare per nonnullorum importunitatem extor-
 tam , neque in eâ partes agi legislatoris , sed ad-
 vocati , ut illæsa scilicet ab Archiepiscopis con-
 ferrentur primæva jura , quæ per erroneas quere-
 las ablata ipsis esse dicebantur mediis illicitis , &
 juri Ecclesiæ repugnantibus. Declaravit porò se
 non jubere , sed exhortari , cum diceret : *Insimul
 te provocamus , ut jura tua Metropolitana , Suffra-*

ganeorum tuorum, ac exemptorum Episcoporum consilio, contra quasvis læsiones illibata tuearis. Quis ex his aliisque verbis non videat salvam esse Archiepiscoporum & Episcoporum libertatem, quæ per exhortationem non tollitur, neque Archiepiscopis quidquam amplius auctoritatis in suos Suffraganeos delatum, cum ex eorum consilio sua illi jura tueri moneantur? Quomodo porro de ipso Cæsare cogitari potest, eum sancire voluisse pro universo Imperio legem contra Nuntiorum jurisdictionem, cum idem optimè agnoscat in materiis ecclesiasticis regi Imperium ex Ecclesiæ legibus; ac in aliis materiis non aliter sanciri leges quàm à Comitibus, seu ab integro Germaniæ Corpore; atque Comitibus quidquam detrahere non posse à supremo suorum Principum in eorum ditionibus jure, per quod ipsa Corporis Constitutio non lædatur. Sed de his aliisque huc pertinentibus prolixius egimus in nostrâ ad Venerab. Fratrem Ludovicum Josephum Episcopum Frisingensem Epistolâ, die 12 Octobris anni præteriti datâ, ac deindè typis Monachiensibus & latinè & germanicè editâ.

Quod reliquum est, Ven. Frater, post superius expositas sanctissimorum doctissimorumque prædecessorum nostrorum rationes, quibus illi suæ Sedis jura servanda ac vindicanda esse judicarunt, Nos nunc tecum non alium quàm nostrum morem sequuti, hortationes precesque ad te nostras convertimus, ut recordari velis, quâ te fide sacris legibus, Ecclesiæ, Apostolicæ Sedi, Nobisque obstrinxeris. Te igitur quantum possumus in Domino obsecramus, Vener. Frater, ne his miserrimis Ecclesiæ temporibus nobis nova infligantur vulnera, à te scilicet, à quo minimè expectandum erat, quæ tantò altius confodient cor nostrum, quantò antea certiora Nobis tecum unionis vincula,

atque Ecclesiae praesidia exitura sperabamus. Ea certa est nostra de regio animo tuo fiducia, ut rationes has precesque nequaquam sis rejecturus. Quod si adhuc urgere perges, Nostrisque, ac sanctae hujus Sedis damnis insistere, maximam quidem afferes Nobis doloris accessionem; sed is quantuscumque fuerit, efficere profecto non poterit, ut animum nostrum ab eo deducat proposito, ne scilicet unquam à transmissio in nos Primatus jure decedamus.

Demum hisce litteris finem imponemus verbis praedecessoris nostri S. Nicolai I, qui in sua ad Rodolphum Archiepiscopum Bituricensem Epistola (quae est decima tertia in Appendice aliarum collect. à Labbe, tom. 9. Concil. edit. Venet. 1729) sic fatur. » Vestra Reverentia nos non existimet, quia Nostra dicimus, in hoc quicquam » praeter veritatem dicere; cum Dei potius quam » nostra sint Beati Petri meritis Romanae Sedis » collata. Et arbitramur, quod nos hic asserimus, » etiam vos nullatenus ignorare, & quae in » praesenti paginâ scribimus, vos assatim in archivis vestris recondita possidere ». Tibique, Venerabilis Frater, à Deo optimo maximo consilii spiritum enixe implorantes, Apostolicam Benedictionem, caelestium donorum auspicem, in nostrae etiam paternae charitatis pignus amantissimè impertimur. Datum Romae apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 20 Januarii 1787, Pontificatus nostri anno duodecimo.

Nº. II. p. 98.

LITTERÆ Reverendissimi & Serenissimi Archiepiscopi & Electoris Coloniensis, ad Summum Pontificem, Bonnæ, 2â Aprilis 1787.

QUAS Sanctitas vestra sub die 20mâ Jan. ad me dare Litteras dignabatur, summâ quâ decet, reverentiâ, accepi. Ex illis non sine magno animi dolore ea quæ ab Archiepiscopo Damiatensi in Archidiecepsi meâ nuper acta, & à me ad Sanctitatem vestram delata sunt, omni ex parte à te, SSme Pater, comprobata intellexi. Hoc ab æquâ Sanctitatis vestræ agendi ratione eò minùs expectabam, quò evidentiora & graviora sunt vulnera, quæ per litteras ab Archiepiscopo Damiatensi Parochis meis insinuatæ, universo ordini Hierarchico, Disciplinæ ecclesiasticæ, Jurisdictioni meæ Archi & Episcopali, necnon juri meo territoriali infligebantur. Tanta potiùs mei erga te, SSme Pater, tamque filialis semper fuit reverentia ac devotio, ut ægro nonnisi animo ea, quæ à Nuntio tuo acta fuere, Te sciente ac approbante facta fuisse, mihi persuaserim. Præclaræ etenim animi tui dotes, & notus omnibus veritatis ac justitiæ amor, cujus luculenta toties argumenta dedisti, obstitit semper, quominùs crederem animum ad omne genus boni proclivem eò adduci potuisse, ut nullâ mecum deliberatione habitâ, non exploratis priùs meis rationibus, nec prævio paterno, si opus fuisset, monito, ad medium convolares omnibus retrò sæculis in Ecclesiâ inauditum. Si priùs communicare

mecum Sanctitati vestræ placuisset, filiali certè
 fiduciâ tot tantasque rationes exposuisssem quæ
 Sanctitatis vestræ animi immotum non reli-
 quissent. Verùm ejusmodi via, quamquam SS.
 Canonibus omninò congrua, præclusa mihi fuit;
 nec præter iteratas querelas ad Sanctitatem ves-
 tram delatas, aliud superfuit medium, quo læsa
 Episcopalis auctoritas, ac perturbata tot famili-
 arum pax & tranquillitas restituerentur, quàm ut
 Cæsareæ Majestatis quæ supremi Ecclesiæ Advo-
 cati præsidium enixius implorarem. Quid ab eodem
 in hâc causâ resolutum fuerit, adjunctum Sena-
 tûs Imperii Aulici Conclusum docet. Ast ingenuè
 fateor, non sine maximo mœrore id factum
 fuisse, quod adversûs communem fidelium Pa-
 trem, quem summo semper amore ac summâ pie-
 tate veneror, ad ejusmodi media mihi recur-
 rendum fuerit. Verùm te ipsum, SSme Pater,
 latère nequit, quo pacis studio conservandæ,
 omnimodæ cum summâ Sede concordiaè inten-
 tus semper fuerim, & quantas per Legatum
 meum Romæ residentem fecerim propositiones SS.
 Canonibus in omnibus conformes: sed sinistro fato
 evenisse doleo, quod Sanctitatis vestræ animi
 alienis jam præoccupatum consiliis, ac precibus
 meis flecti nescium invenerim. Tantùm enim
 absuit, ut, quod expectabam, conatus meos
 secundares, quin potius creverit gravaminum ma-
 teria. Multiplicata fuère in Germaniâ Ecclesiastica
 Tribunalia, constituti inferioris ordinis Clerici,
 qui suis invigilarent Episcopis; & ipsa Episcopo-
 rum potestas & facultas apud ipsos inferiores ani-
 marum Pastores in dubium ab Archiepiscopo Da-
 miateni vocata; ac hi, ne Præsulis sui mandatis
 obtemperarent, disertis verbis publicè typis man-
 datis moniti fuère. Si officio Archi & Episcopa-
 li hucusque pro viribus à me satisfactum, nihilque
 intermissum

intermissum fuit quod rectum Ecclesiarum mihi commissarum regimen exposcebat, urgentes illas causas subintrare non video, quibus Sanctitati vestrae vi Primatus à Deo instituti jus competit, pro conservandâ Religionis unitate ac puritate, extraordinarios mittendi Legatos ad Ecclesias, ubi Religionis necessitas id postulaverit; si hoc, ut confido, non existit, multò minùs me obligatum censes, ut Nuntio jurisdictione & facultatibus instructo, in grave potestatis meae ordinariae præjudicium, locum cedam, quem Christus ut ibi vigilem, ut ibi laborem, mihi commisit. Hanc ob rem Sanctitas vestra æquum agnoscere dignabitur desiderium, quo ab Archiepiscopo Damiatensi in Archidioecesi meam ingredienti exigendum esse duxi, ne ullum ibi jurisdictionis actum in conformitate Rescripti Cæsarei de dato 12^a. Octobris anni 1785, in Imperio emanati, exerceret: & cum id scriptis spondere nolle, illum in qualitate Nuntii vi muneris mei Archiepiscopalis, & jure territoriali acceptare non potui. Quàm gravia potius damna juribus illis inferre machinabatur, actus ille probavit, quo jus dispensandi, essentialem illam Episcopalis auctoritatis partem, in dubium revocare eique contradicere ausus est. Cum tamen Sanctitati vestrae plusquàm notum sit, à Jesu Christo Religionis nostrae auctore potestatem ligandi & solvendi, quam D. Petro promisit, & tradidit, reliquis etiam Apostolis integram communicatam fuisse; adeò ut jus illud solvendi & dispensandi inter essentialia Episcoporum jura divinitus data contineatur, in omnes Apostolorum successores transeat, usque indivulsè cohæreat, neque ullâ ratione imminui, multò minùs alienari possit. Ex historia quoque Ecclesiae Tibi palàm est ac perspicuum, SSme Pater, nullo Conciliorum œcumenicorum Canone Sanctitati vestrae soli, Archi & Episco-

pis reliquis exclusis, jus dispensandi in impedimen-
 tis matrimonii privativè reservatum esse. Hæc
 omnia tam manifesta sunt, ut dubium nullum
 superfit, quominus ea, quæ huc usque à nobis
 acta sunt, sis approbaturus; si modò rem penitus
 examinare digneris. Non enim personarum illarum
 multitudo, quæ sub pio prætextu variis artibus sibi
 victum parant, sed mutua charitas, mutua fiducia
 sacram tumentur in Ecclesiâ hierarchiam; non mul-
 tiplicatæ instantiæ, & aucti in Ecclesiasticis judi-
 ciis sumptus administrandæ inserviunt justitiæ,
 sed solers cura ac sollicitudo, ne iudices ordina-
 rii muneri suo desint; non privilegiorum auctus
 numerus, sed filialis inferiorum erga Præsides fidu-
 cia, ac immediata erga eosdem subjectio, mini-
 stros Religionis, ut officio sanctè satisfaciant,
 impellet. Hisce invigila, Beatissime Pater, hisce
 intendente ac universam Ecclesiam doce, quod præ-
 clare animi tui dotes adimplendis illis Te parem
 reddunt, quæ tot viri sanctitatis gloriâ insignes
 tot frustra sæculis desiderârunt; probes, evanuisse
 illa tempora, quæ querelis locum dedere, probes
 Ecclesiæ præesse Pastorem, qui, suggestionibus
 privatorum non attentis, nil aliud præ oculis habet
 quam bonum totius Ecclesiæ, ac salutem anima-
 rum. Ecclesia tranquillitatem diu desideratam in
 gratiis perpetuò Tibi referet, Tuique memoriam
 piâ semper mente, ac devoto affectu recolet. (a) A
 me verò nulla unquam intermitteretur occasio, qua
 profundissimam meam Sanctitati vestræ devotio-
 nem contestari, ac demonstrare possim, me jurium
 Sanctitati vestræ seu Capiti supremo Ecclesiæ
 competentium non derogatorem, sed propugna-
 torem esse acerrimum atque sub hoc continuo
 obsequendi studio à Sanctitate vestrâ Benedictio-
 nem Apostolicam rogo.

(a) Sic filius dat præceptu Patri l

N°. III, Pag. 85. 171.

*Venerabili Fratri Ludovico - Josepho , Episcopo
Frisingensi ,*

PIUS P. VI.

VEN. frater, salutem. Deesse Apostolico Ministerio nostro crederemus, si sub silentio præteriremus litteras tuas die 12^a. Augusti ad nos datas, in quibus, cum epistolæ nostræ responderes ad te transmissæ à nostro Monachiensi Nuntio, præstiturum te illi operam tuam in ea verba significabas: *quatenus mihi stante edicto sacræ Cæsareæ Majestatis, quod 12 Octobris anni præteriti 1785 hæc in causâ in Imperio emanavit, integrum erit.*

Id à te, ven. frater, nobis planè inexpectatum accidit; cum perspectissima tua esset jam ab eo tempore, quo hic Roanæ in sacra incubuisti studia, erga S. hanc sedem observantia, ac nobiscum pluribus tuæ pietatis officiorumque indicii comprobata conjunctio. Minimè quidem mirum nobis est, illos abuti Cæsareo edicto, qui etiam per artificium, ut idem conficeretur, curarunt. Facile certè, quo illi spectent, agnoscimus, ut nimirum super alios dominantur.

Ipsi prætexunt timorem, quem nos ab eorum animis tanquam vanum atque inanem, cum iisdem responsa daremus, ostendimus. Sed hic longum & non necessarium esset, qui sint illi, quasque detulerint querelas ad Cæsarem, quibusque usi sint ad eum expugnandum rationibus, commemorare. Quæ omnia certè omnibus in Germaniâ, nedum tibi sunt cognita ac perspecta. Ipse certè Cæsar, cum ad eum confugerent, aperte declaravit, esse in S. sedis arbitrio, mittere, si

ita ipsi videretur, non solum unum, sed tres etiam Nuntios, neque se, qui caput est Imperii, huic immisceri negotio debere, cum illud certe nullo modo ad constitutiones Imperii pertinere intelligeret. Hæc sunt expressa verba Comitis de Seinsheim in suis litteris, die 8 Junii 1785 ad Ministrum Romæ residentem perscriptis. Multum quidem abest ut credamus, te cum iis, de quibus loquimur, hæc in re societatem inuisse. Proinde nequaquam tibi displicere posse existimamus, si nos, omnem auferre ex animo tuo dubitationem cupientes, paterno studio aggrediamur, demonstrare tibi, illam Cæsaris epistolam encyclicam, seu circularem, neque reverà obflare, nec etiam obstrare posse, quominus recipiantur S. Sedis Nuntii, nostras gesturi vices, eà cum potestate ac jurisdictione, quam hætenus exercuerunt.

Notissimæ sunt canonicæ Sanctiones, per quas potest Romanus Pontifex vi sui primatus, non ab hominibus, sed à Deo constituti, suos mittere Nuntios, prout postulare tempora videantur, eosque debere agnosci, & cum honore recipi ab omnibus Catholicis, præsertim vero ab Archiepiscopis, & Episcopis, qui solemniter jurejurando ad hoc explendum officium sese obstrinxerunt. Proinde nullus est dubitandi locus, si etiam legis vim, aut edicti obligatorii & coactivi haberet supra memorata circularis, hanc ipsam tamen non posse, utpotè à potestate laicâ prodientem, obstrare Ecclesiasticarum legum observantiæ: atque idcirco nullum ex Catholicis, multòque minùs ex Episcopis eandem adducere posse tanquam causam, se ab onere sibi imposto subtrahendi: quin imò ob eam conjunctionem, quæ illis nobiscum tanquam membris cum capite intercedit, & ob eam, ad quam vocati sunt, nostræ pastoralis sollicitudinis partem, suam omnem curam, studium atque operam nobiscum conjungere deberent, ut incolumis atque integra retineretur Ecclesiæ auctoritas, atque hunc in modum sequi eorum Germaniæ Episco-

porum exempla, qui & antiquis & recentibus hisce temporibus Jurisdictionem Romanorum Pontificum in hac etiam parte multà cum laude sustinuerunt, & sustinent.

Sed omnis reverà iis eripitur sua, quam prætexunt, ratio, statim ac ea circularis non tamquam lex seu edictum, ut ipse asseris, consideranda non sit, sed ut *simplex meræ insinuationis epistola*, per nonnullorum importunitatem à Cæsare præscripta, non personam legillatoris, sed *Advocati & Imperii defensoris* gerente: quâ epistolâ nil aliud agit, quam ut Archiepiscopos hortetur, quo illæsa conservent sua primæva jura, quæ per falsas ac erroneas querelas ablata ipsis esse feruntur *mediis illicitis, & juri Ecclesiæ repugnantibus*, neque permittant, quemadmodum nec permissurum se ipse profitetur, *Nuntii exercitium jurisdictionis in causis Ecclesiasticis*. Subjungit porro, se, dum exponit *hanc animi sui intentionem*, non jubere, sed exhortari, hisce nimirum verbis: » *Insimul te provocamus, ut jura tua* » *Metropolitica, & Dicecesana* tam pro parte tuâ, quam » *attento etiam Suffraganeorum tuorum ac exemptorum* » *si qui provinciæ tuæ insunt Episcoporum consilio* contra » *qualvis læsiones illibata tuearis* ». Demùm Cæsaream illis protectionem promittit.

Si hæc igitur & non alia sunt dictæ circularis verba, unusquisque facillè videre potest, *salvam esse Archiepiscoporum & Episcoporum libertatem*, quæ per exhortationem non eripitur; & ipsos præterea Archiepiscopos nullam inde consequutos esse auctoritatem, ad suos adstringendos Suffraganeos, cum agere non nisi ex eorum consilio debeant. Ex quo patet, si quid novi in Germaniâ acciderit in detrimentum jurisdictionis Nuntiorum, non factò Cæsaris imputandum, sed Archiepiscopis & Episcopis esse tribuendum.

Et reverà quomodò id cogitari potest, ut Cæsar sancire legem voluisset pro universo Imperio contra Nuntiorum jurisdictionem, quandò Imperium ipsum

gloriæ sibi semper esse duxerit, quod in materiis Ecclesiasticis se regeret ex Ecclesiæ legibus, & præsertim primæ Sedis, à quâ veræ Religionis initia recepit, & quandò idem Imperium in materiis ad ipsum pertinentibus non alias agnoscit leges, nisi illas, quæ sanciantur à Comitibus, seu ab integro Germaniæ corpore, neque ipsa Comitibus detrahere quidquam possunt à supremo suorum Principum jure cuius vi eorum quicquid in suis ditionibus potestatem habet agendi quod velit, dummodò corporis constitutionem non lædat.

Non ignoramus multorum sermone nunc id spargi, quod nova Nuntiorum in Germaniâ institutio inconsultis & invidis Episcopis, repugnet Concordati Germaniæ, quæ ex jure patrio s. sedem stringunt, & quod id à rationibus Episcoporum Germaniæ planè alienum sit, & quod plena sunt acta publicæ Imperii vestri querelis & gravaminibus, quæ contra Nuntiaturas ultra sæculum jam mota sunt. Plurimi recessus Imperii & Capitulationes Cæsareæ ad novissimam usque, id apertè loquuntur; sed neque etiam ignoramus, nullo id ipsum fundamento niti, quoniam si ad Concordatum Germanicum respiciamus, fieri in ipso expressam mentionem invenimus Nuntiorum auctoritatis, eamque approbari (§. Placet nobis 3) sed non invenimus illorum definitum numerum, vel impediri, quominus sine Episcoporum consensu mittantur, quandò ipsorum principum consensus non ex necessitate, sed ex honoris convenientiâ sit obtinendus: quanquàm in casu, de quo agitur, certiores facti fuerint Archiepiscopi, qui nunc adversantur, eisque datum sit ejusmodi responsum, quod ipsos à suo timore, nisi is simulatus fuerit, omninò deducere potuisset.

Sed si de recessibus Imperii loquamur, verè quidem sunt querelæ identidem excitatæ, sed verum est etiam, querelas non jam contra subsistentiam & Jurisdictionem Nuntiaturarum motas, sed contra *pretensos abusos* Nuntiorum, fuisse, tanquàm rationis fundamento carentes,

ab Episcopis, ad repugnandum zelo inductis, in Germania contradictas, tantumque abesse, ut illæ quidquam nocuerint, ut etiam dictam Jurisdictionem confirmarent, atque hæc ipsa nunc non obstantibus quibuscunque querelis multorum sæculorum possessionem habet, qui titulus universim agnoscitur & ab omnibus orbis nationibus retinetur.

Si denique loquamur de *Capitulationibus Cæsareis usque ad postremam*, hæc sanè evidenter convincunt, Nuntios in Germania debere & posse liberè exercere Jurisdictionem S. sedis nomine; quippè his ipsis Capitulationibus nihil aliud intenditur, quam ut dicta Jurisdictio limitata sit ad causas *Ecclesiasticas*, utque unà excludantur civiles causæ, ita ut exorta controversia, civilisne an Ecclesiastica sit causa, unusquisque ex electis Imperatoribus promitteret sua interponere officia apud S. sedem pro amica declaratione, ut legitur in ultimâ Capitulatione aliis antecedentibus uniformi, in *Art. 14, §§. 4 & 5*. Hæc limitatio jam ab initio contradicta fuit in recessibus annorum 1654 & 1658 protestante tamen Nuntio S. Felice, & in alio recessu anni 1664, similiter protestante Episcopo Paderbornensi.

Sed ut nunc prætereamus, quod tum contra eam novitatem actum fuit, jam optimè intelligis, ven. frater, ipsum Imperatorem suo jurejurando adstrictum ad Capitulationum observantiam, neque voluisse, neque potuisse sancire pro universo Imperio coactivam legem ad omnem abolendam Nuntiorum Jurisdictionem, contra fundamentales tam Ecclesiæ quam ipsius Imperii leges.

Post perspicuas has atque illustres demonstrationes, minimè necesse est, tibi commemorare clarissimum exemplum, sub tuis oculis positum; Electoris Palatini, qui unus est è præcipuis Imperii Membris. Is eâ libertate utens, quæ intacta cuique relinquitur, sanctæque huic Sedi illud obsequium deferens, quod multo magis ven. fratres Episcopi deferre deberent, ad majorem suorum populorum utilitatem constitui voluit

cum consueta Inrisdictione Nuntium in omnibus suis ditionibus Palatino-Bavaris, qui ipse Nuntius à variis agnoscitur Episcopis & Abbatibus Germaniæ, & à Catholicis populis, Electori etiam Brandeburgico subiectis, qui item est alterum è præcipuis Imperii Membris.

Propterea, cum tu, ven frater, te esse profitearis zelosissimo animo præfato Archiepiscopo & Nuntio pro moderno suo munere omnem locandi operam, à memoratâ circulari induci non debes ad ullam formidinem, ne tua ordinaria jura lædantur; cum id accidere omninò non possit, statim ac non aliam auctoritatem habet novus Nuntius, quàm quæ hætenus sine ullo Ordinariorum jurium detrimento ab aliis Nuntiis fuit exercita; itemque eidem Nuntio à nobis expressè mandatum fuit, ut sibi tecum, & cum aliis Episcopis conveniret, utque omnium vestram eam ipse haberet, quæ par esset, rationem. Hunc in modum nostræ voluntati, Ecclesiæque & imperii legibus obsequens, tibi proximior habebis, qui nostro nomine defendat & tueatur jura tua, & benè de ipsâ Religione mereberis, & populis eam conservabis utilitatem, quam S. Sedes iisdem cum proprio etiam impendio præstari per suos Nuntios curat, quorum utilitas ab ipso Hontheim admittitur, ut fatetur in *Historiâ Trevirensi, Tom. II, ad Dissert. Sæculi XVI, §. 10, pag. 540.*

Quod si ipse, qui suffraganeus es Archiepiscopi Salisburgensis, ad adversantium nobis consilia accederes, præter quod juratam fidem non servares, neque stares Ecclesiæ Imperiique legibus, publicæque utilitati apertè te opponeres: ea etiam incurreres pericula, à quibus cavere omninò tui causâ debes, non solum S. Sedis ejusque Nuntiorum auctoritati te subtrahens, quæ certè Germanicam libertatem non lædit, sed tuo subjiciens Metropolitano ultra terminos ab universali Ecclesiâ præscriptos, ad quod certè assequendum adversantium conatus spectare, nemo est qui non intelligat. Sed nos ita persuasi sumus de intimâ nobiscum & cum Apof-

tolicâ Sede animi tui conjunctione, deque tuæ mentis intelligentiâ, ut minimè dubitemus, quin auscultaturus sis nostris hiſce adhortationibus, eoque magis, quod certus eſſe poſſis, ſi quis fortè abusus oriretur, & ſi quæ proveniret injuriam ad Archiepiſcopos, Epifcopos & principes Imperii ſpectantium violatio, promptos nos, paratoque fore ad eos auctoritate noſtrâ tollendos, propterea que illam nos declarationem confirmamus, quam prædeceſſor noſter Alexander VII per ſuperiùs memoratum Nuntium S. Felicem emiſit in Comitibus anni 1658. Hæc de te fiducia freti, ſingulari paterni animi benevolentia, quâ fraternitatem tuam complexi ſemper ſumus, Apoſtolicam benedictionem tibi, tuæque fidei concreditus populis peramanter impertimur. Datum Romæ die 18 Octobris 1786. Pontificatus noſtri anno duodecimo.

Nº. IV. Pag. 95.

BARTHOLOMÆUS PACCA, Dei & apoſtolicæ Sedis gratiâ Archiepiſcopus Damiatenſis, ſanctiſſimi domini noſtri Pii divini Providentiâ Papæ VI, Prælatuſ domesticuſ, & Pontificio ſolio aſſiſtens, ejuſdem ac dictæ ſanctæ Sedis, ad tractum Rheni, aliaſque inferioris Germaniæ partes, cum proteſtate Legati de latere, Nuntiuſ.

QUUM ad notitiam ſanctiſſimi domini noſtri Pii P. P. VI, pervenerit, in quibuſdam diœceſibus & a nonnullis Archiepiſcopis concedi diſpenſationes ab impedimentis matrimonialibus, in gradibus nequaquam expreſſis, aut comprehenſis in facultatibus a Sede apoſtolicâ impetratis: idcirco Sanctitas ſua ne quid temerè per hujus-

modi dispensationes obrepat, quod fideles in errorem inducat, & ne quis factorum ignorantiam in re tam gravi prætexere unquam valeat, districtè nobis præcepit die 18 octobris proxime elapsi, ut facultates quas à sanctâ Sede ab antiquissimo tempore nominatim postularunt, & obtinuerunt, atque etiam nunc de quinquennio in quinquennium sibi confirmari postulant, & obtinent Rmi. archiepiscopi Moguntinus, Coloniensis & Trevirensis, palàm omnibus faceremus, & si quid contra factum, fierique contingeret, irritum diceremus. »

» Nos igitur sanctissimi domini nostri Papæ jussa exequentes, præsentibus nostris litteris notum omnibus facimus & declaramus non alias dispensandi facultates præfatis Rmis archiepiscopis competere præter eas, quæ in singulis eorum indultis explicitè continentur: dispensandi nimirum, in tertio & quarto simplici, & mixto tantum cum pauperibus in contrahendis, in contractis verò cum hæreticis conversis etiam in secundo simplici, & mixto, dummodò nullo modo attingat primum gradum; ut liquet ex tenore indultorum juxta formulam tertiam typis impressam. »

» Ubi enim primùm quorundam Episcoporum & Archiepiscoporum necessitatibus & precibus occurrere volens apostolica Sedes, prædictam formulam concessionis invexit (anteà enim perrarò & plerumque in hæreticorum ad unitatem ecclesiæ redeuntium gratiam dispensandi facultas uni aut alteri ordinariò concedebatur) indulta apostolica indefinenter enixis precibus de quinquennio in quinquennium à Rmis. Archiepiscopis expostulata sunt, & benignè concessa, licet aliquandò aliquà interjectâ morâ. »

» Rmus. Archiepiscopus Coloniensis Ferdin-

mandus primum quidem confirmationis indultum obtinuit die 21 decembris 1645, quo defuncto illius in Archiepiscopatu successor Maximilianus-Henricus cum die 12 januarii 1651, easdem sibi facultates à Sede apostolicâ tribui obtinuisset, de quinquennio in quinquennium sibi prorogari facillè consequutus est 16 decembris 1655, primâ julii 1662, 30 junii 1667, 30 junii 1672. »

» Item Joseph-Clemens ex principibus Baviaræ, cui præter Coloniensem Archiepiscopatum, ecclesiarum quoque Hildeshemiensis & Leodiensis administratio concredita fuit, postquam indultum juxta prædictam formulam tertiam à sanctâ Sede impetrasset 6 maii 1677, idem profus, sibi confirmari summo studio contendit quinquennio quolibet exeunte, videlicet trigessimâ aprilis 1682, nonâ aprilis 1687, 29 januarii 1693, decimâ decembris 1698, 20 7bris. 1703, 26 septembris 1708, 14 septembris 1713 & 1718, 17 junii 1723. »

» Post illius obitum renunciatus archiepiscopus Colonienfis Clemens-Augustus consuetas dispensandi facultates sibi à summo pontifice quæfivit anno 1728, easque statis temporibus confirmari curavit, repetitis indultis 13 augusti 1733, 6 augusti 1738, 4 julii 1743, 22 maii 1748, 10 maii 1753, 13 aprilis 1758. »

» Nequè secus actum est ab reliquis episcopis Colonienfibus successoribus, quorum extant concessionem atque confirmationem habitæ 23 junii 1761, 26 junii 1766, aliæque usque ad hodiernum serenissimum archiepiscopum Maximilianum ex archiducibus Austriæ, qui post impetratas à sanctissimo domino nostro dispensandi facultates juxta prædictam formulam tertiam, prout cum illius prædecessoribus factum fuerat, easdem ad quinquennium prorogari petiit 27 maii 1784. »

» Colonienſium Archiepiſcoporum exemplis excitati Archiepiſcopi Moguntini, jam pridem ab anno 1653 de huiusmodi facultatibus impetrandis, inſtaurandiſque admodum ſolliciti fuerunt, ut conſtat ex pontificis decretis editis 6 junii 1658, 3 maii 1663, 12 aprilis 1668, 7 junii 1674, 5 martii 1676, 14 martii 1680, itemque 28 martii 1685, 12 martii 1722, 13 maii 1728, 11 decembris 1732, 2 januarii 1738, 25 aprilis 1743, 22 maii 1748, 5 julii 1753, 17 auguſti 1758, 22 ſeptembris 1763, 22 ſeptembris 1768, 11 julii 1782. »

» His demum apprimè cohærent facultates, quas ſibi à ſummis pontificibus delegari, confirmariſque curârunt archiepiſcopi Trevirenſes 5 aprilis 1662, 17 novembris 1667, 20 novembris 1681, 27 novembris 1686, 15 novembris 1691, 3 januarii 1697, 9 martii 1702, 28 martii 1711, 1717, 26 martii 1722, 10 junii 1727, 26 januarii 1730, 3 february 1735, 27 januarii 1740, 4 martii 1745, 3 aprilis 1750, 17 aprilis 1755, 12 february 1756, 13 novembris 1761, 20 february 1766, 13 junii 1768, 12 martii 1778, 7 aprilis 1783. »

» Quamvis autem hodiernis celſiſſimis Archiepiſcopis Colonienſi, ac Trevirenſi, circa annum 1782 à ſummo pontifice conſeſſum fuerit diſpenſandi (cum ſubditis Auſtriacis) in gradibus tertio, & quarto ſimplici, & mixto, tantum nedom cum pauperibus, ſed etiam cum nobilibus & divitibus in contrahendis; non ideo licet ſuperadditam hanc facultatem aut extendere ad tertium & quartum gradum mixtum cum ſecundo, quod ne per formulam quidem tertiam unquam licuit, aut ad alios gradus, ad alias perſonas, & loca extra ditionem Auſtriacam poſita, ampliari. »

» Cum itaque ex his omnibus pateat Rmos.

Archiepiscopus Moguntinum, Coloniensem & Trevirensis non aliis potiri dispensandi facultatibus, nisi contentis & expressis in formulâ tertiâ, quas ipsi de quinquennio in quinquennium sibi confirmari à sanctâ Sede hætenus institerunt, itemque certum sit ejusdem formulæ tertiæ ampliationem à summo pontifice nuper investitam pro dicecesibus Trevirensi & Coloniensi, subditos, ditionesque Austriacas duntaxat attingere; idcirco noverint omnes, ad quos pertinet, immotumque permaneat, quascumque dispensationes, secus, quam per formulam tertiam, ejusque novissimam ampliationem liceat, aliundè quam ab apostolicâ Sede profectas nemini suffragaturas; neque propterea ratum validumque futurum desuper matrimonium sobolemque, si qua ex ejusmodi incestis nuptiis prodierit, quocumque legitimitatis jure destitutum iri. »

Datum Coloniæ, pridie kalendas decembris 1786.

Nº. V. Pag. 97.

DECRETUM COMMUNE.

In conformitatem clementissimi Rescripti Electoralis de dato Monasterii 21 Decembris anni currentis, omnibus curiæ Assessores, Advocatis & Procuratoribus hæc sub pœnâ arbitrariâ seriò inhibetur, ne in ullâ & quâcumque causâ in posterum sacram Nuntiaturam adeant, neque in causis coràm eadem hæc usquè pendentes ulla Decreta vel Sententias sollicitent, aut acceptent, in posteriori verò casu, ut desuper nos indilate certiores reddant, hæc sub eadem pœnâ seriò demandatur.

(206)

Præfens Decretum omnibus supra memoratis per
Notarium Sententiarium Junckerstorff indilate commu-
nicari, necnon in curiâ loco solito affigi, desuperque
nobis referri jubentes. Sign. Coloniae 28 xbris. 1785.

J. A. DE SCHONHEIM *Officialis.*

Nº. VI. Pag. 97.

DECRETUM COMMUNE.

In conformitatem ulterioris clementissimi Rescripti
Electoralis de dato Bonnæ 7 Januarii anni currentis
singulis Advocatis & Procuratoribus hifce notificatur,
quod si partes litigantes, quæ à Sententiis nostris defi-
nitivis aut Decretis vim definitivæ habentibus appellare
volunt, aut coràm Tribunali S. Nuntiaturæ *nunc extinc-*
to (a) in primâ vel ulteriori instantiâ appellationem
modò introduxerunt, commissionem revisionis à serenità-
tate suâ Electorali immediatè petierint, abindè ad exa-
minandam definiendamque causam Commissarii eundem
in modum prout in aliis Germaniæ Archidiæcesibus
observantia est, denominandi sint. Præfens Decretum
omnibus antememoratis per Notar. Sentent. Junckerstorff
communicari, necnon in curiâ loco solito affigi desu-
perque nobis referri jubentes. Sign. Coloniae 12 Ja-
nuarii 1786.

J. A. DE SCHONHEIM *Officialis.*

(a) Si extinctum, cur igitur tot apud Comitâ molitio-
pes, ut extingatur?

Nº. VII. Pag. 97.

DECRETUM COMMUNE.

Quoniam Serenissimi Archiepiscopi Electoris per inhæsitum clementissimum Rescriptum de 10 Januarii anni currentis nobis notificata intentio eò collimat, ut sacræ Nuntiaturæ Jurisdictioni tanquam pro toto Romano Imperio sublata respiciatur (a), adedque Decretum nostrum commune de 28 Decembris anni præteriti de eandem in nullâ & quâcumque causâ deinceps adeundo, nedum in causis internis, sed & externis intelligendum venit, proindè ad obviandum sinistra cuiusvis aut arbitrariæ interpretationi altèfatam clementissimam intentionem in totâ suâ amplitudine hucè declaramus, præsensquè Decretum, ut antè, per Notarium Sententiarium communicari præcipimus. *Signatum Colonia, 23 Januarii 1786.*

J. A. DE SCHONHEIM *Officialis.*

(a) Ergò Romanum Imperium non protenditur ultra quatuor Metropolitanarum ditionem? Ergò Regis Borussia, & Ducis Electoris Palatini Dominia, Urbium Imperialium territoria, Diœcesis Leodiensis, Spirensis, Ratisbonensis, Paderbonensis, Hildesienfis, &c. sunt extra Romanum Imperium sita? Ibidem enim viget Sacra Nuntiaturæ Jurisdiction... *Risam senectatis amici!*

 N°. VIII. Pag. 151.

*Epistola signata a D. Waldensels Aulae Bonnenfis
2 April 1788 ad Officialem Leodiensem, Gallicè
inserta in nunciis Ecclesiasticis 13^a. Augusti
1788, sic Latinè sonat.*

Nullus dubito quin Dominus Officialis satis sit studiosus exercendi juris primæ instantiæ, ut motivis gravissimis inducatur ad deferendum supplicantis postulato, neque velit suâ reculatione ansam præbere sumendi recursum ad Officialem Metropolitanum, qui, hoc casu incidente, mandavit ut mox admitteretur, declarando censuras latas illegales esse & nullius valoris. Superest attendendum harum serie, quàm sit essentialè (quò variarum Diœceseon jura conserventur, & tum Cleri, tum privatorum commodo provideatur), ut pro appellationibus semper teneatur ordo à Canonibus, (non alius quàm *Emsiensibus*) & Concordatis (quæ *Nuntiaturis* & *appellationibus* neuiquam *adversantur*) præscriptus atque stabilitus inter suffraganeos & Metropolitanos: nec proindè, per recursum ad Urbem, oriantur longæ contestationes, magna dispendia, & plurima incommoda. Itaque in hunc salutarem scopum, & ne partes litigantes post factam Nuntiaturarum in Germaniâ abolitionem (sed si facta, quare tanta in Comitibus Imperii sollicitatio, ut fiat?) tertiâ & ultimâ instantiâ (quæ non quidem Nuntiis sed Summo Pontifici reservatur) privatæ, ab Officialis Metropolitanæ iudicio ad Romanam Curiam appellare cogantur, Serenissimus Elector Synodales Iudices constituit, qui supremum iudicium ferant tam in Archidiœcesibus, quàm in Diœcesibus dependentibus, quales sunt Leodiensis & cæteræ. Hujus institutionis utilitas & rerum ordo suadent, ut hoc commodo frui non renuant.

N^o.

Nº. IX. p. 67. 161.

Vi Concordati Ducem Montensem ac Juliacensem inter & Archiepiscopum Coloniensem inii, ii qui in hisce Ducatibus ad Beneficia seu Pastoratus aspirant, coram Examinatoribus Dusseldorpii constitutis examen subire tenentur. 184. Junii anni cucurrentis 1789, quidam Academia Bonnenfis Auditor, nomine Blumenberg, has questionibus propositis responsiones dedit. Præcipuis breves notas censorias apposimus. Quas autem brevitatæ causâ silentio præterivimus, non idcirco universè approbamus.

QUESTIONES MORALES.

I An in contrahendo Matrimonio, tamquam Sacramento inter Fideles, seligenda & sectanda sunt tutiora, & quare?

Ad Iam. respondeo affirmativè, ne scilicet Sacramentum exponatur periculo nullitatis: insuper id manifestum est ex propositione damnatâ, quæ contrarium sustinet. (a)

II An Matrimonium inter Fideles in causâ adulterii alterius conjugis, quoad vinculum tantum, jure ecclesiastico est indissolubile; cum tamen Tridentinum Sess. 24, Can. 7 provocet ad Doctrinam Apostolicam & Evangelicam?

Ad IIam. respondeo, est tantum Jure Ecclesiastico indissolubile. Non obstat, quod Concilium Tridentinum Sess. 24, Can. 7 ad Apostolicam, & Evangelicam Doctrinam provocet: si enim Jure divino indissolu-

(a) Ergo Matrimonia vi dispensationum Archiepiscoporum sunt illicita & invalida, cum, si non Fide certum, saltem probabilissimum sit, has esse nullas & irritas.

bile esset, & intendisset Tridentinum, claris profectò locutum fuisset. (a)

III Cajus Parochus confitetur Titio Parocho, quod antè annum lapsus sit aut in materialismum, aut in deismum hujus temporis; intereà verò perrexerit administrare Sacramenta baptismi & pœnitentiæ. Quid statuendum?

Ad IIIam. respondeo. Cajus Parochus in materialismum, aut deismum hujus temporis lapsus, validè contulit Sacramentum baptismi; ejus valor enim non dependet a probitate Ministri. An Sacramentum pœnitentiæ invalidè administraverit, præcisè ex eo, quòd in materialismum lapsus fuerit, disputari potest (b), saltè si reliqua requisita non defuerint.

IV Quenam sunt rationes potiores, quòd cœlibatus Clericorum præferendus sit statui conjugali eorundem, & quis Clericum ad statum conjugalem aspirantem dispensare potest?

Ad IVam. respondeo. Potior ratio, cur cœlibatus Clericorum introductus fuit, erat ratio politica; hinc non facitè dicam, an cœlibatus Clericorum statui conjugali eorundem præferendus sit? Si Clericus aliquis aspiraret ad statum conjugalem, potest & debet a proprio Episcopo dispensari. (c)

(a) Hæc responsio apertè adversatur S. Scripturæ, & definitioni Conc. Tridentini.

(b) Hæc responsio quoad primam partem est certa, cum fide constet nec improbitatem, nec hæresim vel infidelitatem Ministri obstare valori illorum Sacramentorum, quæ Jurisdictionem non postulant. Quoad secundam partem Parochus materialismum aut deismum exterius professus, incurrit excommunicationem & definit esse membrum Ecclesiæ, undè omnem amittit Jurisdictionem, cujus defectu Pœnitentiæ Sacramentum validè administrare non potest, nisi defectum illum suppleat Ecclesiæ; quòd in quibusdam casibus contingere vulgò docent Theologi.

(c) Hæc 4a. responsio est ex omni parte falsa; scan-

V An specialiter in hisce Ducatibus quorundam
pactorum notitia Parocho est necessaria, & quare?

Ad V^{am}. respondeo affirmativè. Ratio est, quia Du-
ces Juliæ, & Montium varia cum vicinis Dominis terri-
torialibus tum etiam Episcopis pacta inierunt, causas
matrimoniales & beneficiales concernentia.

VI Parochus ab obstetrice baptizatos sine discrimine
rebaptizat, dicens hoc tutius esse. Quæritur, in quâ
materiâ licitum sit sequi probabiliorem. 2°. In quâ tu-
tiorè sequi teneamur. Dein quid ad casum?

Ad VI^{am}. respondeo. Parochus benè agit, si rebap-
tizet eos sub conditione. Merito enim dubitandum
de valore baptismi ab obstetrice collati, quæ in talibus
circumstantiis sæpius non attendit an materiâ, &
forma ritè applicentur. Deinde in conferendis Sacra-
mentis tenemur sequi tutiorè (a), sicut etiam, si
agatur de damno tertii. Extra materiâ Sacramento-
rum, & licitum est sequi probabiliorem.

QUESTIONES POLEMICÆ.

I An hujus temporis Novatores Concilium Tridenti-

nalosa, hæretica. Lex Cælibatûs ad ipsa Apostolorum
tempora ascendit. Vide Canonem 25 inter Canones vulgè
Apostolicos Clementi Romano adscriptos. Vide Canonem 6
Synodi Trullensis. Vide Calistum apud Gratian. Dist. 27.
Basilium Ep. 1 ad Amphll. Can. 6 — Leonem M. Ep.
84. Can. 4 — Conc. Later. 11 sub Innoc. II Can. 7. — Trid.
Sess. XXIV, Can. 9. — Justinian. Imp. C. L. 1, tit. 3
de Episc. & Cler. n. 45. Igitur non ex politicis rationi-
bus, sed ex Castitatis excellentiâ, & ex Ministerii Ec-
clesiastici naturâ indueti sunt Apostoli ad hanc legem
ferendam. Nec homini christiano dubitare licet utrum
Clericorum Cælibatûs eorundem statui conjugali præ-
ferendus sit; nec dispensare potest Episcopus in voto
castitatis solemni; is enim cum sit inferior, nihil potest
in lege superioris, cui dispensandi potestas est reservata.
O! mi Blumenberg, vidèris oppidò aptior Veneri li-
tare, quàm Virginum sponso! O! vos sapientissimi Exa-
minatores, arcete hujusmodi hircos ab ovili!

(a) Hanc igitur regulam Sacramento Matrimonii applica;

num arrodentes non moliantur lethale vulnus infligere toti Ecclesiae, & quare?

Ad Iam. respondeo affirmative: quia in Concilio Tridentino tota Ecclesia erat congregata. Hinc si rejiciunt Concilium Tridentinum, ruunt & alia: plurima enim dogmata hujus Concilii legimus in aliis modò stabilita (a). Rationes horum Novatorum (si Novatores dicendi sint) adeò leves non sunt (b). Fortè vocabulum hoc *Novator* non accipiam in eo sensu, in quo alii id intelligunt. (c)

II An obligatio confitendi auriculariter, & aeternitas poenarum sunt res dogmaticae, seu articuli ad Fidem orthodoxam pertinentes?

Ad IIam. respondeo. Obligatio confitendi auriculariter, & aeternitas poenarum sunt articuli ad Fidem orthodoxam pertinentes: adest enim revelatio, & dein etiam propositio Ecclesiae, quae ad articulum fidei requiruntur.

III Quis est Supremus controversiarum Fidei & morum Judex, & an etiam est infallibilis?

Ad IIIam. respondeo. Est Ecclesia in universali Concilio legitime congregata, haecque est infallibilis. Patet satis ex Scriptura: dicitur enim columna, & firmamentum veritatis. Item promissa est illi assistentia

(a) Concilium Tridentinum arrodentes infligunt lethale vulnus Ecclesiae, & eadem opera omnem Conciliorum Generalium auctoritatem adimere conantur. Quasi Tridentini auctoritas ex eo proveniret, quod plurima Concilii hujus dogmata ab aliis fuerint stabilita? Etenim tota haec auctoritas innititur infallibili Spiritus Sancti assistentiae & inerrantiae dono.

(b) Quid ogganis insolens? An leves aut graves oppositas rationes auctoritati Concilii oecumenici?

(c) An dubites de significatione vocabuli *Novatoris*? Eo scilicet nomine designantur, qui Doctrinam novam & à communi Ecclesiae sensu alienam invehere conantur; iique sunt qui tecum Concilium Tridentinum arrodunt.

Spiritus Sancti, Et aliis pluribus locis id probari potest. (a)

QUESTIONES SCRIPTURISTICÆ.

I An ex illo Matthæi XVI; *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferri non prævalebunt adversus eam*, aliisque locis parallelis v. g. Lucæ XXII, y. 31, 32, & Joannis XXI, y. 14 & seqq. probari potest Primatus Petri, & legitimorum ejus successorum Summorum Pontificum, cum strictâ & perfectâ Jurisdictione in universos Christi Fideles, sine exceptione?

Ad Iam. respondeo. Primatus Petri, & legitimorum ejus successorum Summorum Pontificum cum *strictâ & perfectâ* Jurisdictione in universos Christi Fideles sine exceptione nequidem ex totâ Scripturâ, multò minus ex illo Matthæi 16, aliisque locis parallelis citatis probari potest (b). Admitto quidem ipsum habere Primatum tum honoris, tum jurisdictionis, sed cum debita limitatione. (c)

II An ex eo, quod Christus Dominus etiâ reliquis Apostolis Matthæi 18, aut alibi concesserit potestatem immediatam, sequitur eam non fuisse subordinatam?

Ad IIam. respondeo affirmativè. Potestas illa non est subordinatâ; & quidem id sequitur ex eo, quòd Christus Dominus etiâ reliquis Apostolis potestatem concesserit immediatam: de quo hodie ferè nemo dubitat. Erat

(a) Ut quid nulla ibidem Summi Pontificis mentio? Nulla Ecclesiæ commemoratio? O progenies viperarum Bonnenfium! quis demonstravit vobis fugere à ventura ira?

(b) Egregius sanè Scripturæ, Conciliorum, Patrum, Theologorum interpres, qui protervè negat quòd invictè probatum & ab omnibus est receptum!

(c) Mali corvi malus pullus! Hedderici auditor hedderichifat, & haud dubiè cum illo & Febronianis Petri Primatum suâ jurisdictione exiit.

nam eadem potestas, quomodo hæc alteri potuerat esse subordinata (a)?

III Actor. 15, v. 1 habetur; nisi circumcidamini, non potestis salvari; quomodo ergo Apostolus ad Gal. 5, v. 2 dicit: si circumcidamini, Christus nihil vobis proderit?

Ad IIIam respondeo. Act. 15, v. 1 nisi circumcidamini, non potestis salvari: id Apostoli nunquam docuerunt; dicebant id Judæi, volentes gentes ad fidem convertas debere circumcidi. Hunc errorem Paulus ad Gal. 5, v. 2 corrigit & dicit: si circumcidamini, Christus vobis nihil proderit.

Nº. X. p. 141. 161.

Propositiones ex Isagoge Theologica ad mentem Christi.

I Revelatio est possibilis, cujus notæ characteristicæ sunt doctrina sancta Deoque digna; item modus, quo hominibus promulgatur, & inter eos propagatur, divinitatem arguens (b).

II Revelatio, necessum est, mysteria contineat. (c)

III Miracula sunt possibilis, eaque solus Deus facit. Non facile admittenda sunt nova miracula, multo minus imperitæ multitudini venditanda: cum varia oleant turpem questum. Quid censendum de impres-

(a) Ex ungue Leonem. Vide istius responsi refutationem in Colloquio V, pag. 14.

(b) Ad 1. En ergo rationem Religionis Judicem! Examen Doctrinæ sit Nota Religionis; hæc falsa opinio manifestè sumpta est ex Protestantium errore de Notis Ecclesie: Nec excusant addita de promulgationis modo, quando prima Nota est examen rationis.

(c) Ad 2, 5, 6. Quis inde non putet ab Homine Leges imponi Deo revelature?

sione Stigmatum S. Francisci, Indulgentiis Portiunculae, &c. &c. dicemus coram. (a)

IV Myſteria confirmari debent miraculis aut vaticiniis. Nihil fide divina credendum ex ullo miraculo post tempora Apoſtolorum in confirmationem cujuſvis Doctrinae facti. (b)

V Revelatio continere debet veritates ad felicitatem perfectam humani generis necessarias; eaque legibus naturalibus & rectae rationi, & fini Civitatis contradicere nequit.

Nulla Doctrina in verbo Dei fundata, diverſimode a SS. Patribus expoſito eſt Doctrina Fidei.

VI Revelatio tempori illi, quo genus humanum abſque ea felicitatem obtinere nequit, eſſe debet coaeva.

Religio primorum hominum & Patriarcharum gentis Judaicae eadem eſt, quoad ſubſtantiam, cum Religionem Chriſtianam. (c)

VII Gentiliſmus & Mahumetanismus non continent Doctrinam ſanctam, quae miraculis aut vaticiniis unquam confirmata ſit.

(a) Ad 3. Satis apparet quid ſentiat Auctor de S. Patris ſui honore ac Stigmatibus. Indulgentiae Portiunculae probationes edidit, P. Grouwels Franciscanus Belga. Reſellat Auctor, ſi poſſe ſe exiſtmet. Ferunt idcirco hujuſce theſis architectum fuiſſe ab Epifcopo Monaſterienſi ſevere nec immerito reprehenſum.

(b) Ad 4. Jam ergo nec licebit proferre celebre Miraculum ſub Juliana contra inſtaurationem Templi Hieroſolomitani patratum, nec alia complura à PP. & Catholicis omnibus, imò & a Proteſtantibus doctioribus, ad Religionis Chriſtiane demonstrationem adhibita. Et haec in Theſibus vulgantur calamitoſo hoc ſeculo in partibus Catholicis Germaniae? Quorū? niſi ad incredulorum cauſam juvandam & ad Religionem Catholicam peſſumdandam.

(c) Ad 6. Ubi ergo Sacramenta à Chriſto inſtituta? Et quo haec vergunt, niſi ad ſpoliandam Eccleſiam Catholicam ſpiritualibus ſuis theſauris, Chriſti ſanguine partis? Quis non hic videat Proteſtantium imitationem?

VIII Pentateuchus ad ætatem nostram genuinus, & quoad essentialia incorruptus pervenit. (a)

Ultimum caput Deuteronomii aut totum aut a versu 5°. ab alienâ manu videtur adjectum, ex abundantia etiam permitti potest, nomina locorum, de quibus in Pentateucho fit mentio, a quodam tertio alterata esse, surrogatis in locum obsoletorum nominibus notioribus. Illud tantum ex libris divinis fide divinâ credendum, quod tamquam Doctrina revelata ibi refertur; nihil quoque fide divinâ credendum de scientiis profanis v. g. Astronomiâ, Geographiâ, Chronologiâ Scripturæ insertis. (b)

IX Religio Hæbreorum fuit miraculis confirmata & vaticiniis.

Confusionem linguarum in ædificatoribus turris Babilonicæ inter miracula non recensemus. (c)

X Religio Christiana est divina; habet libros divinitus inspiratos, Apostolorum & primorum Discipulorum genuina opera.

XI Deus est primus & summus Judex Controversiarum, & Scriptura est Judex, & quidem potior Ecclesiâ, quam etiam universalem in Doctrinâ Fidei & morum esse infallibilem; numquam potest fieri dogma absque vitio circuli, si regula Veronii obtineat: illud omne & solum est de Fide Catholica, quod est re-

(a) Ad 8. Quoad essentialia, quæ quis definiet? En janua panditur ad accipiendum è Scripturis quod quisque volet, & cætera pro libitu rejicienda.

(b) Ad 3. Locus Deuteronomii haberi potest, ut pars libri Josue. Notum est totam Legem olim non unum duntaxat librum, sed etiam unam vocem fuisse, vocabulis nusquam separatis. Nec videtur obitus Mosis, jam distinctis vocibus & capitibus, Pentateucho adjunctus fuisse, nisi ut integra S. Prophetæ ac Legislatoris Historia in eâ legeretur.

(c) Ad 9. Temeraria Crisis, & locus datus negandis illis Miraculis.

velatum in Verbo Dei, & propositum omnibus ab Ecclesiâ Catholicâ fide divinâ credendum. (a)

XII Catholicam & Apostolicam Romanam Ecclesiam matrem ac magistrâ agnoscentes, Primatum Jurisdictionis non sustinemus tamquam Dogma.

Concilium Florentinum, in quo de Primatu Papæ actum, omnes Regni Galliarum ordines rejecerunt: unde non impingunt in Dogmâ Fidei, qui cum Bohemero Papæ tribuunt honoris solum Primatum, a quo per gradus, per artes, per sæcula ad Primatum Jurisdictionis ascenderit colore Vicariatus divini firmatum. (b)

XIII Scholasticorum in rebus Fidei parva est auctoritas.

Tridentino Conc. Scholasticos magno interfuisse numero, constat. (c)

XIV Fides Christiana de ejus veritate persuaso ad salutem est necessaria. (d)

(a) Merus Protestantismus. Scriptura Index Controuersiarum? Ecclesia nunquam infallibilis, nisi in Concilio Generali, quale nullum fuit, congregata? Id enim euidenter sequitur ex hujus Theos. collatione cum 22, 23 & 24.

(b) Ad 12. Quandonam & à quibus rejectum fuit in Gallia Concilium œcumenicum Florentinum? Insignis in Romanos Pontifices calumnia! quali Primatum Jurisdictionis malis artibus sibi arrogarint! velim, mihi dicant, qui ei insens sunt, num verbò Pascendi Joan. XXI. 15-17 & I. Petri V. 2 solus honor significetur? Primatum Jure Divino obtinet Pontifex; si non sit de Fide, saltem ad Fidem pertinet. *Bellarmin. Lib. 2 de Rom. Pont. cap. 17, T. 1.*

(c) Ad 13. Calumnia in Patres Tridentinos è Fra-Paolo sumpta, quem illustris Bossuetus appellabat, vs *PROTESTANT CACHE SOUS LE FROC, Protestantem hominem sub cucullo latentem*, ac talem fuisse probavit *Lib. VII, Hist. Variet.* Injustus unâ contemptus Theologorum, Scholasticorum. Et quò tenent ista, nisi ut nulla Conciliorum Generalium ratio habeatur?

(d) Ad 14. Alii nempe sine eâ salutem consequi possunt? Quam enormis impietas!

XV Dubius in fide non est hæreticus.

Pace Orthodoxorum licet putare, vix possibile esse verè dictos hæreticos (a).

XVI Tolerantia theologica ceterum omnimoda sentiendi libertas non est admittenda (b).

XVII Ecclesia est societas omnium fidelium, qualis a Christo est instituta (c).

XVIII Ecclesia Christi est societas inæqualis, perpetua lege Christi constituta.

XIX Ecclesia Triumphans complectitur fideles, qui corporibus exuti sine Ecclesiæ adsecuti sunt.

XX Nemo sine fide divinam membrum Ecclesiæ Triumphantis fieri potest. Duo esse tantum necessitate, ut vocant, medii scitu necessaria ad salutem obtinendam censemus, scilicet, Deum esse, & inquirentibus se remuneratorem esse (d).

XXI Concilia permagnæ sunt utilitatis in Ecclesiâ docente ac discente, si ad eò certum est, an & quot olim sint coacta Concilia universalialia (e).

(a) Ad 15. Id est, pace Orthodoxorum, liceat & Socinianos, & Idololatrias, & Mahumetanos pro Orthodoxis habere, & Christum, Patres, Catholicam Ecclesiam eos damnantem pro crudelibus & injustis explodere.

(b) Ad 16. Nam aliqui tolerandi essent Athei professi, quos puto solos à charitate sua divellit harum Thesium auctor.

(c) Ad 17. Non autem qualis nunc est? Id nempe videtur auctor intendere.

(d) Ad 20. Hæc notat Auctor, pro sua erga Romanos Pontifices veneratione, qui septem Puncta damnarunt idèo, quòd privatorum non sit ista de iure. Sed vir iste non ex iis est, qui Leges à summo Ecclesiæ Vertice, aut etiam ab Ecclesiâ accipere velit, sed iis imponere.

(e) Ad 21. Dubitat Auctor quot fuerint, & hic, ac paulò post, nullum fuisse innuit. Junge Thesiu 25, ubi Sparsè Ecclesiæ infalibilitas negatur, & eò ibis, quò contendit Auctor, falsum esse Christi promissum Matth. XXVIII. *Et tunc docet. . . & ecce ego vobiscum (docentibus) super omnibus diebus, &c.*

XXII Finis Conciliorum est, ut conservetur inter fideles puritas Doctrinæ, morum integritas, unitas.

Notas, ex quibus liqueat, quam propositiones ut necessaria Fidei dogmata in Conciliis v. g. in Tridentino sint definitæ, præfixim ignoramus. Canonibus, quam eorum, quæ in capitulis Conciliorum proferuntur, major est auctoritas extrinseca (a).

XXIII Concilio sufficit, omnes moraliter adesse Episcopos.

Numerum Episcoporum, ut nempe Opstract, non determinamus.

XXIV Qui cum Febronio à plurimâ parte Episcoporum, definitioni Rom. Pontificis extrâ Concilium adherentium, ultimum irrefragabile iudicium confitui negat, nemo privatus ab hæresi notabit (b).

Ea omnia & sola sunt primatus jura essentialia, sine quibus unitas Ecclesiæ conservari non potest, inquit Rieger pag. 1, §. 93 (c).

XXV Episcopis in Concilio congregatis suffragium decisivum competit.

Num Spiritus S. adest Episcopis & quidem solis in Concilio celebriori tantum congregatis, vel etiâ in Synodo particulari in nomine Christi congregatâ? Episcopos scientiis theologis leviter tinctos Concilio Tridentino interfuisse, scribit Andreas Dudithius Episcopus Quinque-Ecclesiensis in Ep. ad Maximilianum II (d).

(a) Ad 22. Vide notas apud Melchiorum Canum. Lib. 5, de locis c. 5, p. 275.

(b) Ad 24. Cum Febronio, qui infallibilitatem adeptus est?

(c) Rieger homo adulandi incapax & laicus, Ecclesiæ Capiti (non honoris tantum, sed & Jurisdictionis) infensissimus!

(d) Ad 25. Dudithius, castissimus ille Episcopus dignus, è Catholico Protestans, è Protestante Socinianus, è Sociniano Pyrrhonius. Hæc sunt Auctoris thesauri Oracula.

XXVI Ecclesiam magis super unitatem, quam super unum esse fundatam existimamus (a).

Theodorus Diaconus, non Concilium Chalcedonense, Papam vocat universalem Episcopum. Canones Sardicenses Papam Concilio etiam Provinciali, IV & V Sess. Concilii Constantiensis Papam subjecerunt Concilio Generali.

XXVII Regimen Ecclesiasticum est Ministerio similis (b).

Potestas Ecclesiastica fundatur in Ecclesia tamquam in Societate, ut omnia honestè & secundum ordinem fiant 1 Cor. 14, 40. subestque civili Imperio. Euseb. in vita Constantini. L. IV; C. 24. Ministerium à Christo institutum versatur circa Religionem & Doctrinam Fidei, ut Grex Dei pascatur non coactè, sed spontaneè secundum Deum, neque turpis lucri gratià 1 Pet. V. 2.

Defendebant.

P. ERASMUS KARNEBEK.

P. MELCHIOR KOSTERS.

} Min. conv.

Monasterii ad S. Catharinam.... 1789. manè à mediò octavæ ad nonam (c).

(a) Ad 26. Nam Petrus magis est unitas, quam unus: & nomen Petri datum est unitati, non uni.

(b) Ad 27. Potestas Ecclesiastica est Ministerio similior. Verissime quidem, orthodoxe non minus quam religiose Auctor; quippe eam famulam tuam fecisti, & unà imperium destruis. Vide p. 79.

(c) Hæ theses mole nullæ sed erroribus immensæ, & sub affectatâ breviloquentiâ schisma, hæresim, impietatem dolosè retregentes, animadversiones hænd merebantur, sed ignem: Auctores verb & defendentes digni sunt non ferulâ sed pistrino aut furcâ.

SYLLABUS

Præcipuarum rerum in hiscè Colloquiis contentarum.

Colloquium primum. Pag. 1

Quidam Franconiæ Comes Castellum ad Tractum Rheni situm petiturus, & ibidem feriarum tempore rusticaturus Doctori Ingolstadiensi proponit ut se vice comitem adjungat. Ante omnia prænotandum est Comitum Parochum & quemdam Sacellanum Bonnensem opinionibus Novatorum imbutos, anno præcedenti fidem suam obligasse, se coram viro perito suas opiniones confidenter tuituros. Vellet eos Comes adigere ut promissa exsolverent. Comitum propositioni acquiescit Doctor, & ambo viæ se committunt.

Colloquium secundum. Pag. 4.

Comes Pastori & Sacellano promissa revocat in memoriam, ipsisque Doctorem præsentem exhibet, sub umentito Præpositi nomine. Vellent quidem certamen eludere, sed tandem consentiunt quædam inire Colloquia.

Colloquium tertium. Pag. 8.

Incipit disceptatio ab Ecclesiâ. Definitio a Novatoribus data rejicitur, & probatur esse in Ecclesiâ visibile Caput, cui fideles morem gerant.

Colloquium quartum. Pag. 14.

Supervenit Principis ** Referendarius. Colloquiis admittitur. Agitantur ultrò citròque rationes de Capite & Pri-

matu Ecclesie; item de Papæ juribus tum essentialibus & primitiuis, tum aduentitiis & acquisitis.

Colloquium quintum. Pag. 26.

Referendarius Comiti ac Doctore peculiariter exponit Aulicorum insaniam, plurimumque dolet Principum, quos fallunt, vicem.

Colloquium sextum. Pag. 30.

Interest deinceps colloquiis Lector Minorita, *Emsianis* PUNCTUATIONIBUS planè addictus. Disceptatur de potestate Ordinis & jurisdictionis; tum de Episcoporum Successione in Episcopatu, non in Apostolatù... Fit digressio ad erectionem Bonnenfis Academie, undè Hedderichus erat certè excludendus. Narratur quanta fuerit hujus veteratoris impudentia in fabricandà Bullà Apostolicà, quanti per summam injuriam effrons ille Metropolitanus Coloniensis dolose obtrusit, quasi recepta ista Bulla existeret & ex Archiepiscopatus scriniis fuisset extracta. Deindè ejusdem versipellis ratio vivendi paucis exponitur, ut ostendatur, quinam sint illi seminiverbii, errorum adinventores & Patroni. Tandem de Primatus sine concluditur.

Colloquium septimum. Pag. 43.

Comes Doctore proponit visitationem cuidam Tene-tonici Ordinis Commendatori exsolvendam.

Colloquium octavum. Pag. 45.

Comes cum Doctore & Referendario visitat Commendatorem, qui nullo certo principio suffultus, multa depromit juxta usitatas aulicis & laicis modernis opiniones. Purat se Catholicum esse, cum Novatorum more à Catholicorum mente prorsus aberraret. Ostenditur ipsi discrimen tum inter ordinis & jurisdictionis

potestatem, tum inter Emsiani conventiculi ineptias & deliria. Tandem hocce Colloquio non parum de sententiâ dimovetur.

Colloquium nonum. Pag. 53.

Disceptatur de Concordatis, de juribus Pontificis, de Novatorum & Hedderichi in adulterandis libris & textibus fraudulentiâ, de sequelis ex Emsianorum commentis profluentibus. Jus dispensandi in gradibus prohibitis, quod sibi Meotropolitæ vindicant, summo Pontifici invictè adscribitur Citantur Trevirentis Litteræ, quibus jus illud sibi haud competere agnoscit, item Sanctissimi Epistola quâ Colonienfis adversus Nuntium ratio agendi incondita meritò reprehenditur, tamquam ab iniquis suavoribus per summum nefas suggesta.

Colloquium decimum. Pag. 69.

Sacellanus pectus suam aperit Doctori, datque victas manus. Hic illi suadet ut coloniam pergat, ibidem conscientiam exoneraturus, quod Sacellanus Doctoris consiliis instructus ritè exequitur.

Colloquium undecimum. Pag. 74.

Commendator scribit, se in magnam animi ægritudinem conjectum ex colloquio cum Doctore nuperimè habito: idedque rogat sibi transmitti libros quibus aliquatenus edoceatur, expectando proxime ut advolent ad levandam omnem quâ laborat mentis anxietatem. Mittuntur libri cum promisso proxime adveniendi.

Colloquium duodecimum. Pag. 74.

Sacellanus rationem reddit de tuo Coloniam itinere. Narrat se conscientiam apud Confessarium deposuisse, & magno se fœni gaudio. Id Domino Comiti & Dœ-

tori acceptum refert. Proinde hi duo unâ sibi invicem congratulantur de felici colloquiorum successu.

Colloquium decimum tertium Pag. 78.

Abdicato de Matrimoniorum dispensationibus argumento, transvolat P. Lector, ad Decretales. Doctor demonstrat illas in ipsâmet Germaniâ fabricatas plurimum conduxisse ad reprimendam Archiepiscoporum adversus Suffraganeos arrogantiam, non autem ad elevandam Pontificis Romani auctoritatem. Negat deinde Lector Ecclesiæ regimen esse monarchicum; verum invictissimè refellitur à D. Doctore. Deinde agitur controversia in Comitibus Ratisbonensibus disceptata de Nuntiaturis permanentibus aut ad tempus, de Legationibus, de Nuntiorum permanentium origine, de rixâ adversus Reverendissimum ac Excellentissimum Paccâ ad Tractum Rheni Nuntium suscitâtâ, & de illusionæ Serenissimo Archiepiscopo Colonienfi factâ; item de Pii VI ad eundem Litteris, & responsis. Deniquè de Emfienfi Latrocinio.

Colloquium decimum quartum Pag. 99.

Comiti quærenti quid de Sacellani conversione sentiat Pastor, respondet ille se quidem ejus resipiscentiam non improbare, nec ab ejus exemplo abhorrere. Hoc unum objicit, ægrius se ferre quòd heterodoxiæ labem inspergat Doctor iis, qui cum Febronio Ecclesiæ Gallicanæ libertates vindicant. Verum ipsi demonstratur Gallos libertatum suarum quantumvis æmulatores, Febronii principia omninò repudiare, nihilquè solidi à Febronianis objici, quod dilucidè non sit refutatum, ideòque rogatur Pastor ut ad Deum, qui *illuminat abscondita tenebrarum*, precibus recurrat.

Colloquium decimum quintum Pag. 102.

Invisitur denuò Dominus Commendator, qui & ex
Colloquio

Colloquio priori, & ex Librorum transmissorum lectione, tum ex Sacellani sermone & exemplo commotus, jam inde abjuravit erronea Febronii & Emilianorum systemata, & ad Ecclesiae castra se recepit.

Colloquium decimum sextum. P. 107.

Sacellanus triumphabundus narrat quomodo Pastor sui-met victor libros heterodoxos in ignem deiecerit, & Coloniam perrexerit, ibidem suos errores retracaturus.

Colloquium decimum septimum. Pag. 109.

Pastor Coloniae redux, refert quid ibidem egerit, & quam inde animi tranquillitatem fuerit nactus.

Colloquium decimum octavum. Pag. 111.

Resumitur argumentum de Nuntiaturis, de quibus in colloquio decimo tertio, pagina 84, jam aliquid praetactum fuerat, & probatur illas adeo non adversari Episcoporum juribus, ut potius saveant. Econtra demonstratur principia Emisiana evertere. 1°. Episcoporum jurisdictionem, 2°. Capitulorum & Cathedralium jura, 3°. Religiosorum Disciplinam, 4°. imò Imperantium potestatem & Populorum tranquillitatem & Religionem. Offendit Doctor Archiepiscopos ad Imperatorem recurrentes, Ecclesiae jura non tueri sed destruere, suamque Archiepiscopalem auctoritatem perfundare; quod probat ex iis quae à Borussiae Rege & à Palatino Electore jam sunt experti. Plurima nefanda adducit Lector, quae ex *Pro-Memoria* Salisburgensi intulisse deprompsit: sed ista omnia cum obijcientis dedecore refelluntur, & ex iis, quae nunc in statibus hereditariis sunt, eruitur certissima Episcoporum abjectio, & Regnorum everfio.

Colloquium decimum nonum. Pag. 133.

P. Lector perperam appellat ad concordata, quandoquidem Doctor ultra asserat illa esse sanctè & religiose custodienda. Insinuat tamen idem Doctor (salvâ Concordatorum stabilitate) eadem Concordata, sanè præter paciscentium intentionem, Disciplinæ Ecclesiasticæ nocere perquam maximè. Id evincit ex comparatione Gallicani aut Belgici Cleri cum clero Germanico. Nihilominus probat Concordata nullo modo Juribus Pontificiis ac Nuntiaturis adverfari; dum e contra *Ponctuationes* non solum Jura Pontificia aut Nuntiaturas, sed ipsam rem Catholicam & Religionem disturbant penitus.

Colloquium vigesimum. Pag. 145.

Demonstratur Concilium nationale, quod frustra expetit Lector, nihil omnino profuturum tum à paucitate Episcoporum Germaniæ, tum à dominatione præpotenti Archiepiscoporum, tum à diversitate Dominorum territorialem. Exponitur ingens, discrimen inter Gallicanam & Germanicam Ecclesiam. Probat Doctor generale Concilium, ad quod Novatores subdole & per summam injuriam appellant, ab ipsomet Summo Pontifice exoptari quam ardentissimè, dum ad illud fictè appellantes, maximè refugiunt; nec sine causâ; quia satis sentiunt, ut asserit Febronius ipse, se jam prædamnatos. Oslendit deniquè Principia Emfientia insuper pacem & felicitatem Populorum turbare. His rationibus meritò commotus D. Referendarius se ad partes Doctoris adjungit; non item Lector, utpotè Hedderichanis fallaciis pertinaciter addictus.

Colloquium vigesimum primum. Pag. 160.

Professionem Fidei & retractationem instaurat Pastro cum Sacellano; hanc Doctoris judicio submittunt, &

tinâ conferunt de ratione optimâ seductos reducendi
in rectam semitam, piasque industrias adhibendi,
præsertim libros Catholicos evulgando & dispergendo.

Colloquium vigesimum secundum. Pag. 164.

Ultimò conveniunt Collocutores omnes, uno Patre
Lectore, quî præproperè fugâ se dedit, excepto. Ejus
vicem & simul morum corruptelâ ac Fidei ruinam ex
his opinionibus schismaticis oriturâ, & jam quidem
ortâ amare deplorant. Varia dantur Referendario mo-
nita, ut tum apud Principes, tum in Imperii Comitibus
probet Nunciaturas, undè omnigeni fructus per totam
Germaniam dimanarunt, Concordatis, Cæpitationibus
ac usibus esse confirmatis, itâ ut, dum continuò No-
vatores Concordata inclamant, nil nisi omnimodam
Concordatorum abolitionem & simul Romanæ Ecclesiæ
ejurationem intendant. Rogatur idem Referendarius ut
erga Protestantes summam Populi Catholici gratitudi-
nem exhibeat, testeturque omnem fiduciam in summâ,
quâ huc usque Nunciaturas ruiti sunt moderatione &
æquitate esse collocatam. Insuper vota deferat ne viri
adeò justitiæ amantes ac virtutibus moralibus insignes,
ad nos diutius tardent reverti; quò fiat unum ovile
& unus Pastor. Postea demonstrat Doctor Annatas,
aliasque impensas non immeritò Romanæ Curie sol-
vendas. Denique prodit D. Comes, D. præpositum esse
DOCTOREM Ingolstadiensem. Huic cæteri applau-
dunt, & inter teneros ac pios amplexus ultrò citrò-
què valedicuntur.

INDEX ALPHABETICUS.

A.

- A**BJURATIO clandestina. P. 139.
Academia Bonnenfis. 35.
Goettingana. 137.
Alexandri VII. Formularium. 103.
Amberga. 150.
Animabus (de mille) 41.
Annatæ. 171.
Antici (Marchio) Cardinalis. 159.
Appellantes. 155.
Appellatio. 156.
Aquisgranenses therma. 52.
Archiepiscopatus possunt aboleri. 153.
Archiepiscoporum erectio. 153.
ARCHIEPISCOPUS Coloniensis. 5. 33. 35. 97. 98. 152.
153.
Ejus Epistola ad Pium VI. 191.
Damiatensis. 92.
Goritiensis. 132.
Lariffensis. 89.
Laureacensis. 152.
Mechliniensis. 132.
Moguntinus. 33. 97. 152. 153.
Pragensis. 152.
Salisburgensis. 33. 97. 130. 131. 152.
Trevirensis. 33. 62. 97.
Ultrajectensis. 152.
Archymysta. 68. 78. 124. 126.
Aristocratia. 82.
Arnoldus Moguntinus. 128.
Anticuli Septuaginta tres. 5
Aufklärung. 5.

Augustinus (Sanctus) 157. 169.
Austriaci Episcopi. 145.
Autorité des deux Puissances. 142.

B.

Balneatores. V. Emfiani.
Beck. 51.
Bellarminus. 80. 82.
Bellarminista. 145.
Bellisomi. 92. 93.
Benedictus XII. 54.
Benedictus XIV. 56. 113. 119.
Bernardus (Sanctus) 18. 151.
Bissy (Cardinalis de) 42.
Blankenberg (Comitissa a) 159.
Blondellus. 61.
Bobba (Marcus Antonius) 64. 180.
Bohemi. 152.
Boîte à Perette. 163.
Bonifacius (Sanctus) 153.
Bonifacius VIII. 85. 87.
Bonomo Nuntius. 87. 92.
Boruffia Rex. 77. 128. 130.
Boulena. (Anna) 146.
Breviarium vernaculo idiomate. 138.
Ejus recitandi dispensatio. 139.
Braun. 6. 10. 12. 58.
Britanni. 115.
Bueninch. (de) 36. 40. 41.
Bulla fabricata. 37. 39. 40. &c.
Unigenitus. 141. 162.

C.

Cabassutius. 36. 62. 63. 64.
Canis, supplicii genus. 128.
Canisius. 9.

(230)

- Canones. Sardicenses. 57.
Africani 85.
Nicæni. 53.
Canonum collectio. 57.
Canus (Melchior) 42.
Capitulum Bellovacense. 121.
Carolus V. 40.
Carnium abstinencia & dispensatio. 139.
Casimirus Poloniæ Rex. 67.
Castello. 6. 10 & Seq. . Ipsius irreligiosa observatio. 28.
Cathedra una. 15.
Clemens XI. 176.
Clerus Belgii. 134.
Galliæ. ibid.
Germaniæ. ibid.
Codex Canonum. 56.
Coligni a Châillon. 120.
Colloredo. 131.
Comitia Imperii. 131.
Commendator. 45. 73. 102.
CONCILIUM generale. 154.
Nationale. 146.
Basleense. 90.
Coloniense. 121. 180.
Constantiense. 15. 16. 83.
Diamperitanum. 181.
Florentinum. 217.
Germanicum. 56.
Tolosanum. 63. 181.
Tridentinum. 124.
Turonense. 180.
Concordata. 54. 55. 83. 89. 113. 169.
Congregatio interpreum Conc. Trid. 63. 64.
Consuetudines. 56.
Cyprianus (Sanctus) 15.

D.

Dani. 115.

- Secretales. 79.
De Dominis (Antonius) 8. 34. 41.
Delius. 68.
Democratia. 82.
Dispensatio cum Casimiro. 67.
 Cum Fischer sacerdote. 67.
 In 1°. Gradu. 66.
Duarenus. 148.
Dusseldorpii Examen factum. 146. 161. 209.
 Erectio Episcopatus. 150.
Dudithius. 219.

E.

- Ecclesiae definitio. 8. 9. 10.
 Caput visibile. 9. 10. 11. 15.
 Regimen Monarchicum. 80.
 Romanae prerogativa. 83.
Electorum Epistolae ad Bened. XII. 54.
Emsiani Mergi seu balneatores. 51. & Seq. 98. 112. 120.
 Libelli adversus illos. 69.
Emsiense conventiculum. ibid.
 Everit Episcoporum, &c. Jura. 113. 119.
Endres. 85.
Episcopatus, quid sit. 115.
 Erigendi. 150.
 In Metropolim erecti. 151.
Episcoporum Jurisdictio everfa. 113 & Seq.
 Robur. 114.
 Exemptio. 121.
EPISCOPUS Antuerpiensis. 132.
 Bambergensis. 152.
 Bellovacensis. 120.
 Coloniensis. 153.
 Frisingensis. 85. 171. 195.
 Gurcensis. 139.
 Herbipolensis. 152.
 Leodiensis. 129.
 Massiliensis. 53.

(232)

- Monasteriensis. 150.
Namurcensis. 132.
Paderbonensis. 129. 150.
Passaviensis. 131.
Podiensis. 53.
Rasiaviensis. 132.
Ruremurdanus. 129.
Spirensis. 110. 116. 153.
Thebanus. 89.
Trevirensis. 153.
Tungrensis. *ibid.*
Wormatiensis. 152.
Episcopi Apostolorum successores. 33. 58. 68.
Eorum juramentum. 50.
Quare non dispensant, ut Papa. 60.
Quo sensu eos debeamus sequi. 59.
Epistola encyclica. 94. 95.
Epistola Pii VI. 178.
Erasmus. 60.
Eugenius IV. 40.
Exemptio. 120 & seq.
F.
Facultates quinquennales. 139.
Falsificationes. 37. 122.
Febronius. Passim ubique.
Ejus retractatio. 21. 124.
Quid sentiat de Appellantibus. 156.
Quid de Ecclesia dispersa. 155.
Ferber. 173.
Fidei professio. 50.
Fischer. 67. 146.
Fleurius. 149. 171.
Fredericus Imperator. 128.
Fredericus Magnus. 77.
Froitzhem. 6. 17.

G.

- Gagliardi. 64.
 Gallicana Libertates. 60. 102.
 Gallicani. Cleri Status. 134. 148.
 Gallica turba. 144.
 Garcia. 50.
 Germaniæ jura. 34.
 Ecclesia. 54. 134. 145. 148.
 Scholæ. 76.
 Gerson. 20. 80 & Seq.
 Gravamina. 28.
 Gregorius Magnus. 88. 180.
 Gregorius VII. 80.
 Gregorius XIII. 92.
 Græci. 173. Eorum defectio, undâ. 115.
 Grotius. 12. 13. 61.

H.

- Hadrianus. I. 57.
 Hartheim. 57.
 Haubs. 6. 8. 9. 12.
 Hedderich 6. 12. 25. 34 & Seq. 122 & Seq.
 Heidelberga. 150.
 Heims. 51.
 Henricus princeps. 144.
 Heroldus. 128.
 Hieronymus. (Sanctus) 23.
 Hilleshemius. 68.
 Himerius. 57.
 Hohenlohe. (Princeps ab) 159.
 Hontheim. 68.
 Horn-Goldschmidt. 961.
 Hus. (Joannes) 16. 140.

J.

Jansenistæ. 141. 166.
Jesuitæ. 102. 147.
Illuminatores. 26. 147.
Indulgentiæ. 16.
Ingolstadium. 150.
Instantiæ. 150.
Joannes XXII. 85.
Josephus II. 85. 125. 141. 144.
Isidorus Mercator. 38. 79. 80.
Juliacum. 150.
Julianus Cardinalis. 47.
Jung. 6. 10. 12. 58. 160.
Jus mittendi Nuntios. 84 & Seq. III & Seq.
 169 & Seq. 184 & Seq.

K.

Kamper. 6. 16.
Keybel. 164.

L.

Labbeus. 153.
Landshutum. 150.
Launoius. 8.
Lebret, Magasin. 68.
Leſtor Minorita 30 & *passim ubique.*
Legati nati. 88.
Leo. (Sanctus) 17. 185.
Leodium. 150.
Leodiensis Officialis. 66. 150.
Le Plat. 9. 41.
Libri disseminati. 163.
Liliendahl. 36. 40. 41.
Lutherus. 27. 140.

M.

Mansfeld. 92.
Marca. 59.
Marinus V. 122.
Matrimonii vinculum. 67.
Maximilianus Imperator. 40.
Melancton. 27.
Mergi Emsiani V. Emsiani.
Moers. 122.
Moguntini cecropes. 138.
Monachium. 130. 150.
Monarchicum regimen. V. Ecclesia.
Monathscrist. 86.
Mono-Episcopus. 25. 151.
Morinus. 60.
Mosfer. 25.

N.

Neodoctorum fructus. 166.
Nicolaus I. 182. 190.
Nicole. 163.
Norbertus. (P.) 40.
Nuntiatura. V. jus mittendi.
Nuntii. ibid.

O.

Officialis Confluentinus. 96.
—— Leodiensis. 66. 150.
Oratio inauguralis. 122. 128.
Otho. 128.
Otho. IV. 180.

P.

Pacca. 92 & Seq. 201.
Paderbona. 150.
Palatinus Elector. 77. 129. 150.
Pallavicini. 63. 180.
Paleotti. 180.

(136)

Papæ jura primigenia. 23. 54. 59.

Adventitia. *ibid.*

Ejus jurisdictione sublatâ ruit Episcoporum Jurisdictionis. 112.

Parlamentum. 166.

Parochi. 117.

Pastores Silesiæ. 77.

Pastoris indoles. 70.

Conversio. 99. 107. 109.

Patres Dominicani. 138.

Paulus II. 37. 122.

Pehem. 86.

Pereira seu Pereria. 6. 65. 151.

Petra. 15.

Petrus, ejus primatus. 13. 15. 26. 28. 61.

Pey. 142.

Pirhing. 120.

Pistoenses. 126.

Pius IV. 64. 85. 92. 181.

Pius VI. 21. 29. 64. 97. 171. 195.

Placitum politicum. 61.

Plat. (La) 9. 41.

Poggio. 87.

Pombalius. (Marchio) 65. 175.

Potestas ordinis & Jurisdictionis. 31 & *Seq.*

Primatus. 15 & *Seq.* 82 & *Seq.* 161.

Punctuationes. 5. 28. 98. 109. 112. 136.

R.

Rainald. 144.

Recollecta Bonnæ. 147.

Recurfus ad Imperantem. 124. 140.

Rescripta Archiepiscoporum. 97.

Responsales. 89.

Ricei. 6.

Riesbeck. (Baro de) 145.

Rupertus Colonienfis. 40.

(237)

S.

- Sacellani conversio.* 69.
Salm. (Comes a) 139.
Salm. (Princeps a) 159.
Saravia. 120.
Saumasius. 26.
Sceleratus obscurus. 7.
Schelstraten. 48.
Schenk (P.) Syntagma. 36. 108. 138.
Schmelzer. 137.
Schmidt. 28. 54. 79. 90. 91.
Schonheim Officialis. 97. 206.
Schutz de Holtzhausen. 96.
Schwartz. 28.
Schwind. 137.
Selchow. 90.
Siricius. 57.
Spadanæ aqua. 52.
Specimen animadversionum. 38. 42.
Spectrum Jansenisticum. 103.
Spiracia. 153.
Spitz. 6.
Staad. 137.
Starhemberg. (Comitissa a) 159.
Statistica Eccles. Germ. 84.
Styrum. (Comes a) 116.
Succi. 115.

T.

- Tamburini.* 6.
Tarentini responsio. 16.
Taurphaus. 51.
Thaddæus a S. Adamo. 6. 78. 137.
Theodoricus Archiepiscopus. 40.
Theses Variorum. 5. 6. 8. 100. 108. 161. 147. 214.
Thomassinus. 36. 115. 171.
Tournely. 15.

(238)

Truchses, Gebhardus. 25. 87. 92. 112. 119.
Tungri. 153.

V. U.

Van den Elsken. 9.
Van Espen. 120. 121.
Verita. (de) 37.
Vicariatus Argentinensis. 167.
 Augustanus. 130.
 Coloniensis. 67.
 Moguntinus. 67.
 Spirensis. 167.
 Wormatiensis. 129.
Universitas Bonnenfis. 35.
 Coloniensis. 34.
 Parisiensis. 34.

W.

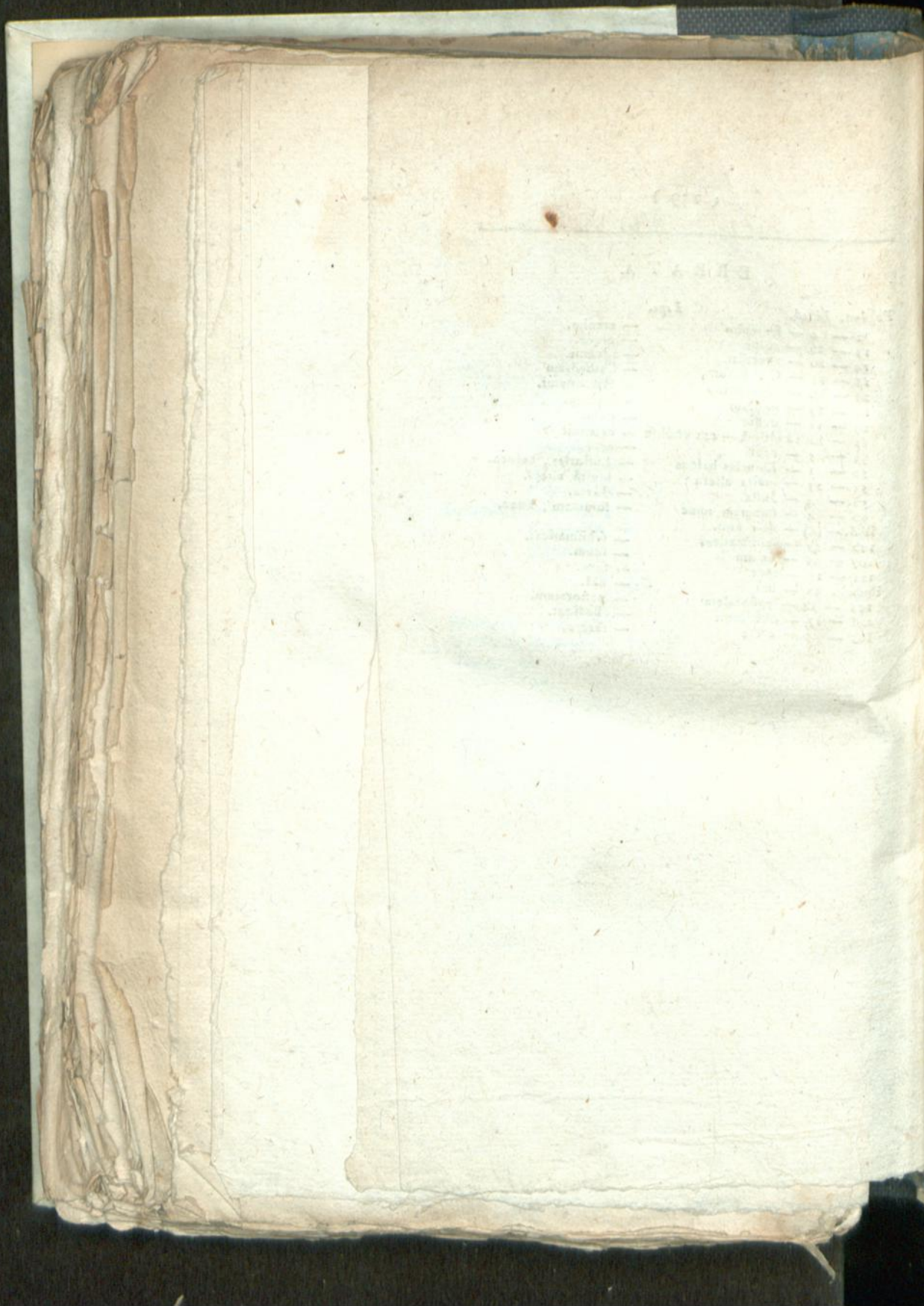
Waldenfels. 151. 208.
Weiden. (Hermannus) 25. 87.
Wermer. 39.
Wejmer. 137.
Westphaliae pax. 149.
Wieleffus. 16. 83. 140.
Wiltenbach. 131.
Wilzech. (Comes de) 159.
Wolfgangus. (Sanctus) 152.

Z.

Zaccaria. 36. 39. 80. 122.
Zacharias Papa. 153.
Zallwein. 56. 90.
Zoilo. 130.
Zondadari. (Numius Bruxellensis) 94.

ERRATA.

<i>Pagina. Lineâ.</i>	<i>Lege.</i>	
2 — 4	Et enim	— etenim.
13 — 26	aque	— aque.
14 — 26	advenit	— advēnit.
15 — 23	Cathedrum	— Cathedram
23 — 22	Hieronimi	— Hieronymi.
24 — 17	inſitam	— inſitam.
29 — 11	dubie	— dubiè.
32 —	Lineâ ultimâ — ext endiſſe	— extendit ſe.
39 — 5	orbi	— orbe.
52 — 1	Lufforias balnea	— Lufforias, balnea.
55 — 25	invita altera	— invitâ alterâ.
58 — 4	Juſta	— Juxta.
60 — 4	ſummam nunc	— ſummam, nunc.
ibid. — (2)	dele non.	
100 — 39	ſchiſmaticas	— ſchiſmaticas.
107 — 26	ſu um	— ſuum.
121 — 25	ſunt	— ſunt.
ibidem. 37	sibi	— ſibi.
135 — 14	paſtorales	— paſſoratum.
141 — 17	obediunt	— obediunt.
145 — 4	acere	— facere.

— — — — —

PRIERE JOURNALIERE

*Des Associés aux Saints Anges pour
le matin.*

QUI EST SEMBLABLE A DIEU?

TRINITÉ Sainte ! je vous adore & vous aime de tout mon cœur ; ayez pitié de moi, & daignez exaucer mes vœux & ceux de tous mes Associés. Je vous salue Marie, notre Reine & notre Mere : faites-nous ressentir les effets de votre crédit auprès du Tout-Puissant. O Saints Anges recevez les hommages & le culte de vos chers Associés. Princes du Ciel, & vous en particulier Glorieux Saint Michel protégez la Sainte Eglise Catholique qui vous est recommandée ; défendez-la contre tous ses ennemis ; étendez son Royaume Spirituel ; secourez le Souverain Pontife qui en est le Chef visible : conduisez les Evêques, fortifiez les Pasteurs, excitez le zele de ses Ministres, & celui de vos Associés ; priez le Saint Esprit d'accorder aux foibles mortels toutes les graces qui leur sont nécessaires ; conservez & éclairez Sa Majesté l'Empereur notre Souverain, & tous ceux qui tiennent de lui l'autorité, afin que son Regne soit agréable à Dieu & fasse le bonheur de son Peuple : soulagez & consolez aussi les Fideles qui souffrent dans le Purgatoire. O Grand

*

(2)

Saint Joseph! Bienheureux Apôtres de Jesus-Christ, Saint N. mon Patron, Saints N. N. & vous tous, Saints & Saintes du Paradis, priez pour nous : nous vous recommandons spécialement nos propres intérêts & ceux de nos Associés. Obtenez-nous sur-tout la grace d'imiter J. C. comme vous sur la terre, afin que nous soyons éternellement heureux avec vous dans le Ciel. Ainsi-foit-il.

Gloire soit à Dieu au plus haut des Cieux, & paix soit sur la terre aux hommes de bonne volonté.

La Priere suivante pourra se dire vers le midi, & si les circonstances ne le permettent point, les Associés se recueilleront un moment, c'est-à-dire, aux moins une minute, pour se réunir en esprit & se rappeler la grandeur de Dieu.

QUI EST SEMBLABLE A DIEU?

Trinité Sainte! je vous adore, & vous aime de tout mon cœur, je m'unis à tous les Associés des Saints Anges, pour vous louer, vous remercier de vos bienfaits, & implorer votre infinie bonté; je vous offre leurs mérites avec ceux de Jesus-Christ, de la Sainte Vierge, des Anges & des Saints, selon les fins de l'Association: je vous conjure, ô mon Dieu! de m'appliquer une partie de leurs bonnes œuvres, & de leur communiquer aussi les biens spirituels dont votre grace a daigné me favoriser, selon qu'il plaira à votre divine Majesté.

(3)

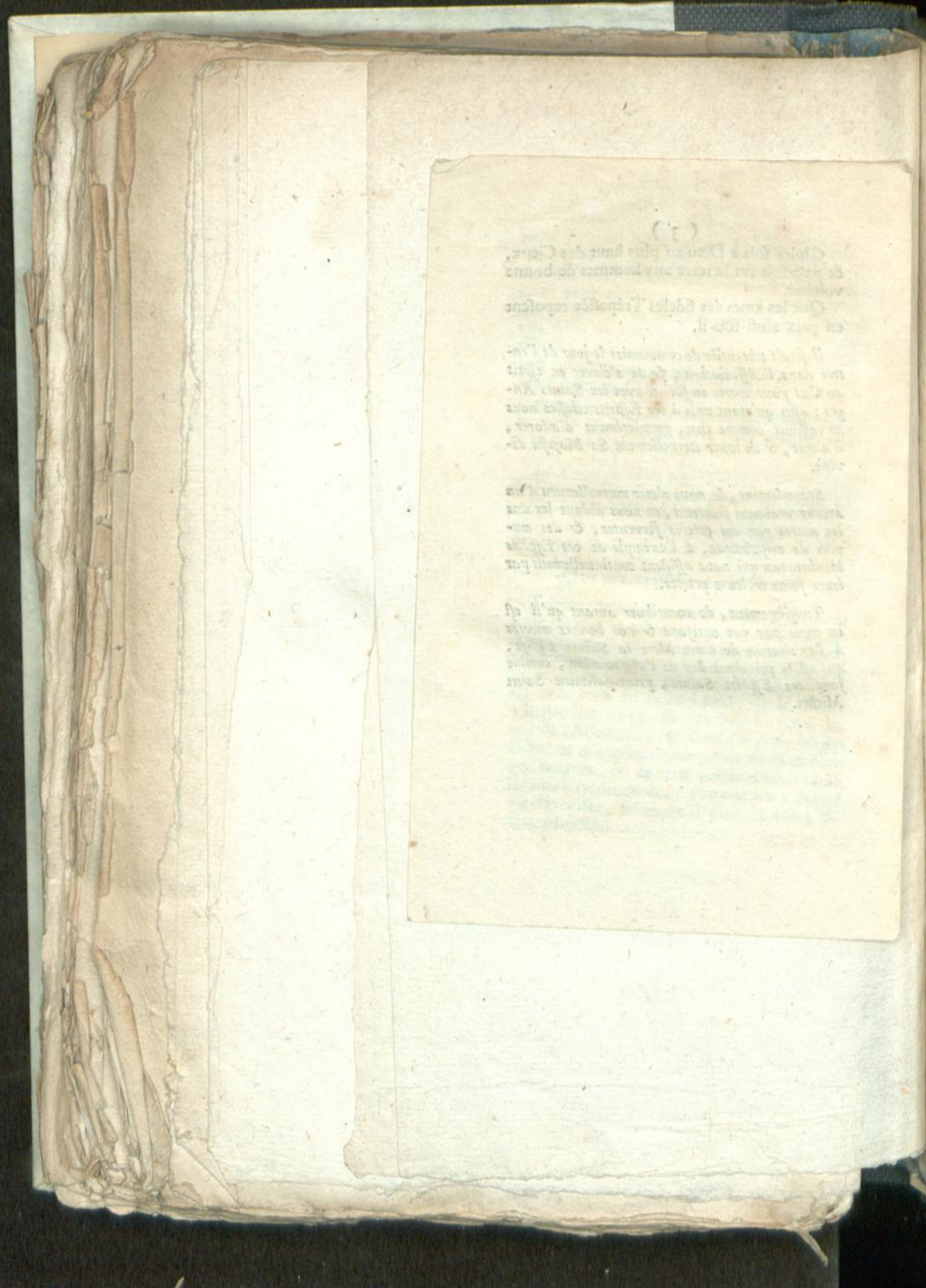
Gloire soit à Dieu au plus haut des Cieux,
& paix soit sur la terre aux hommes de bonne
volonté.

Que les ames des fideles Trépassés reposent
en paix ainsi-soit-il.

*Il seroit très-utile de communier le jour de l'en-
trée dans l'Association, & de s'élever en esprit
au Ciel pour entrer en société avec les Saints An-
ges; afin qu'étant unis à ces Esprits célestes nous
ne cessions comme eux, premierement d'adorer,
d'aimer, & de louer éternellement Sa Majesté di-
vine.*

*Secondement, de nous aimer mutuellement d'un
amour vraiment fraternel, en nous aidant les uns
les autres par des prieres ferventes, & des œu-
vres de miséricorde, à l'exemple de ces Esprits
bienheureux qui nous assistent continuellement par
leurs soins & leurs prieres.*

*Troisièmement, de contribuer autant qu'il est
en nous par nos oraisons & nos bonnes œuvres
à l'exaltation de notre Mere la Sainte Eglise,
qui est le principal but de l'Association, comme
sont ces Esprits Saints, principalement Saint
Michel.*

(3)

C'est par le moyen de ce papier
 que les rois de France ont pu
 se faire une si grande réputation
 et que les autres rois ont
 été obligés de leur céder
 le pas.

Les rois de France ont
 été les premiers à se servir
 de ce papier, et c'est par
 leur exemple que les autres
 rois ont été obligés de
 le faire.

Ce papier est si bon
 qu'il a été employé
 pour les traités de
 paix et de guerre.

Les rois de France ont
 été les premiers à se servir
 de ce papier, et c'est par
 leur exemple que les autres
 rois ont été obligés de
 le faire.

